

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး
တတိယနေ့ မှတ်တမ်း

၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၇ ရက်
(၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်)
[တနင်္လာနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့အစီအစဉ်ကို နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီ အချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခင်အောင်မြင့် က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးသိန်းမော် ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး လွှတ်တော်ရုံး က ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး ။ ။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများခင်ဗျား။ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများရဲ့ နှစ်ပတ်လည်နေ့ဖြစ်တဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့ (အင်္ဂါနေ့) နေ့လယ် ၁၂:၀၀ အချိန်ခန့်မှာ Banquet Hall ထမင်းစားခန်းမမှာ နေ့လယ် စာစားပွဲ အခမ်းအနားကို ကျင်းပပြုလုပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နေ့လယ် စာကို ကြက်သားဒန်ပေါက်၊ အချိုရည်တို့ဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံမည်ဖြစ်ပါ၍ ကိုယ်စားလှယ် တော်ကြီးများ တက်ရောက်ပါရန် လေးစားစွာ ဖိတ်ကြားအပ် ပါတယ်ခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး၊ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။

ယခုအချိန်ကစပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ တတိယနေ့ အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးအထမြောက်ကြောင်းနှင့် စတင်ကျင်းပကြောင်းကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့

ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့မှာ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ စိစစ်ရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက် ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း (၂၁၇)ဦးရှိပြီး၊ ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၂၀၈)ဦး တက်ရောက်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ စုစုပေါင်း၏ (၉၅.၈၅)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန်လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၀ နဲ့ နည်းဥပဒေ ၂၀(ခ)တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက် ကြောင်းနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)နဲ့(ဂ)တို့အရ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်း တင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)အရ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ တတိယနေ့ အစီအစဉ်ကိုအမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင် ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၁)အရ ခွင့်ပန်ကြားလိုတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဟာ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်အခြားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း ခွင့်ပန်ကြား ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ အစည်းအဝေး မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိလျှင် ယခုခွင့်ပန်ကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးစောမြဝင်း တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဦးစောမြဝင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်ဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁) ။ ။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်မြင့်သိန်း သည် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန် ရုံးလုပ်ငန်းများရှိနေပါသဖြင့် ၀-၁-၂၀၁၁ ရက် နေ့ကို ခွင့်(၁)ရက် သတ်မှတ်ပေးပါရန် ဦးအောင်မြင့်သိန်း ရဲ့ ကိုယ်စား ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ကျွန်တော် ဦးစောမြဝင်း မှ လေးစားစွာဖြင့် ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်မြင့်သိန်း ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့ ခွင့် (၁)ရက် ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့် ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးထွန်းမြင့် တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၅။

ဦးထွန်းမြင့်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂) နာဂကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသမှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမြတ်ကို သည် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စ ဆောင်ရွက်ရန် ရှိပါသဖြင့် ၃၁-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့အား ခွင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ပါရန် ကာယကံရှင်၏ကိုယ်စား စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ကျွန်တော် ဦးထွန်းမြင့် က ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ခွင့်စာက ၃၁-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့မှ ၃-၂-၂၀၁၂ ရက်နေ့အထိ ဆိုတော့ ဒီနေ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ပါသလား။

ဦးထွန်းမြင့်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ။ ။ ဒီနေ့ကစပြီး ခွင့်တောင်းတာပါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဲဒီတော့ ဒီမှာ ခွင့်တင်တဲ့အခါမှာ အမျိုးသားလွှတ်တော်အတွက် သီးခြားတင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ၃၁ ရက်နေ့ကျတော့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကို တင်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ထပ်တင်လိုက်ပါ။ ဒီနေ့ကတော့ ၃၀ ရက်နေ့ (၁)ရက်အတွက်ပဲ လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လို့ရပါတယ်။ ထိုင်ပါ။

အချိန်၊ ၁၀:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမြတ်ကို ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့ ခွင့်(၁)ရက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးခင်မောင်ရီ တင်ပြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၆။

ဦးခင်မောင်ရီ၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်ထွန်းသည် ဖျားနားနေပါသဖြင့် ယနေ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့(တနင်္လာနေ့) (၁)ရက်ကို ခွင့်ပြုပါနိုင်ပါရန် ၎င်း၏ကိုယ်စား ကျွန်တော် ဦးခင်မောင်ရီ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆) ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မကွေးတိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်ထွန်း ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့ ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်

ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၉)မှ ဒေါက်တာခင်ရွှေ ဟာ ၃၀-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့(တနင်္လာနေ့)တွင် ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူ ထမ်းဆောင် ရမယ့် တာဝန်ဝတ္တရားများ ရှိနေပါသဖြင့် ယနေ့အား ခွင့် (၁)ရက်ပေးပါရန် ဒေါက်တာခင်ရွှေ ကိုယ်စား ကျွန်တော် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က လေးစားစွာ ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသား

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာခင်ရွှေ ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးစိုင်းဝင်းမောင် တင်ပြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဦးစိုင်းဝင်းမောင်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရှုမောင် သည် ကျော ကံကပ်ရောဂါကြောင့် ခါးကိုက်ခြင်း ဝေဒနာ မပျောက်သေးနိုင်၍ ဆေးကုသမှုခံယူရန် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ၃၀-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ မတက်ရောက်နိုင်ပါသဖြင့် ဒီနေ့ကို ခွင့်ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးပါရန် ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၅)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ကျွန်တော် ဦးစိုင်းဝင်းမောင် က ဦးရှုမောင် ၏ကိုယ်စား လေးစားစွာဖြင့် ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရှုမောင် ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့ ခွင့် (၁)ရက် ပန်ကြားချက်ကို ခွင့် ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့် ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးဝင်းသိန်း တင်ပြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၉။

ဦးဝင်းသိန်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ ဦးသက်လင်း သည် မိသားစုကျန်းမာရေးအတွက် ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ရန် ရှိပါသဖြင့် ၃၀-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့ကို ခွင့် (၁)ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ပါရန် ဦးသက်လင်း ၏ကိုယ်စား ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၉) ကျွန်တော် ဦးဝင်းသိန်း မှ လေးစားစွာဖြင့် ခွင့်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသက်လင်း ရဲ့ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့ ခွင့်(၁)ရက် ပန်ကြားချက်ကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့် ပန်ကြားချက်ကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

**အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု
အခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း**

အချိန်၊ ၁၀:၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ပထမ အကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့ကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ (၂၁၇)ဦး၊ ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားထားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၃)ဦး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၆)ဦးဖြစ်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က စုစုပေါင်း ခွင့်ပြုထားသူ (၉)ဦးဖြစ်ပြီး ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူ မရှိပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ (၈)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၂) အရ ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေတင်ပြချက်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက်ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြု မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

**နိုင်ငံတော်သမ္မတ က အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ထံ ပေးပို့သည့် သဝဏ်လွှာကို
အမျိုးသားလွှတ်တော်က မှတ်တမ်းတင်ထားရှိကြောင်း ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၀:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင် ဗျား။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ထံ လိပ်မူ၍ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ပထမနေ့တွင် သဝဏ်လွှာ ပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ထံမှ ပေးပို့သည့် သဝဏ်လွှာအား အမျိုးသား လွှတ်တော်သို့ ဖတ်ကြားတင်သွင်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က ပေးပို့သည့် သဝဏ်လွှာကိုအမျိုးသားလွှတ်တော်က မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။(ဩဘာသံများ)

ကြယ်ပွင့်ပြထားသည့် မေးခွန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက မေးမြန်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များက ဖြေကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော်သို့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ မေးမြန်းထားတဲ့ ကြယ်ပွင့်ပြထားသော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းခြင်းနဲ့ ဖြေကြားခြင်း အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးက မေးမြန်းသည့် မေးခွန်းများသည် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆိုင်ရာမြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးက ဖြေကြားရမည့် မေးခွန်းများဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကို တစ်ဆက်တည်း မေးမြန်းပြီးမှ ဒုတိယဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်နှင့် သံတောင်မြို့နယ်ရှိ ဖာလာစိုက်ဧရိယာအား ဥယျာဉ်ခြံမြေ အဖြစ်သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ နှင့် ထွက်ရှိလာသော ဖာလာစေ့များအား သစ်တောခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၁၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပထမဦးစွာ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ ဦးစောထွန်းမြအောင် က ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်နှင့်သံတောင်မြို့နယ်ရှိ ဖာလာစိုက်ဧရိယာအား ဥယျာဉ် ခြံမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ နှင့် ထွက်ရှိလာသော ဖာလာစေ့များအား သစ်တောခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့မေးခွန်းကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၂။

ဦးစောထွန်းမြအောင်၊ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်

ကြီးများကို မင်္ဂလာပါလို့ ပဏာမ နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစောထွန်းမြအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်မေးမြန်းလိုတဲ့ မေးခွန်းကတော့ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်နဲ့ သံတောင်မြို့နယ်အတွင်း ဥယျာဉ်ခြံအဖြစ် (လ/န-၃၉)ထွက်ရှိသည့် ခြံတွင် စိုက်ပျိုးထားသော ဖာလာပင်များမှထွက်ရှိသည့် ဖာလာစေ့များအား သစ်တောအခွန် ကင်းလွတ်ခွင့် ရှိ/မရှိ မေးမြန်းလိုတဲ့ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်နှင့် သံတောင်မြို့နယ်တွင် ဖာလာစေ့များသည် ရှေးယခင် အင်္ဂလိပ်အုပ်စိုးခဲ့စဉ်ကတည်းက အိန္ဒိယမှ ယူလာသော ပျိုးပင်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းအပင်များသည် ကာလရှည်ကြာလာသည့်အခါ စိုက်ပျိုးခြင်း မရှိပဲ အရိုင်းပင်ကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဖာလာစေ့များရဲ့သဘောက ခြံထဲမှာ စနစ်တကျစိုက်ပျိုး ပေါင်းရှင်းခြင်း၊ ခြံဘောင်သင်ခြင်း ပြုလုပ်ပါက အလွန်အစေ့ထွက်ရှိသော အပင်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဖာလာ စေ့နှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ပိဿာလျှင် (၅၀၀၀)မှ (၂၀၀၀၀)အထိရှိသဖြင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် အလွန်ထွက်မြောက်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ဆင်း ရဲမှုလျော့ချရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖာလာပင် စိုက်ပျိုးရေးအား စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးပြီး စနစ်တကျ ရောင်း ဝယ်မှု ပြုလုပ်ပါက တောင်ပေါ်သားများအတွက် အလွန်အကျိုးရှိတဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သစ်တောဌာနမှ သစ်တောအခွန်များ ကောက်ခံမှုကို တောင်ပေါ်သားများ လက်ခံပါတယ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် (လ/န-၃၉) ထွက်ရှိခြင်းမရှိသေးသောခြံများမှ အခွန်များ ကောက်ခြင်းကို မပြောဆိုလိုပါ။ သို့သော် မြေစာရင်း ဌာနမှ(လ/န-၃၉)ထွက်ရှိပြီးသော ခြံများထဲတွင် စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးသော ဖာလာစေ့အပင်များကို သစ်တောအခွန် ကောက်ခံမှုဟာ ၎င်းကို ကင်းလွတ်စေလိုပါတယ်။ သို့ပါ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းလိုသော မေးခွန်းကတော့ (၁)(လ/န-၃၉)ထွက်ရှိပြီးတော့ ဥယျာဉ်ခြံများတွင် စိုက်ပျိုးထားသော ဖာလာစေ့များ သစ်တောအခွန် ကင်းလွတ်ခွင့် ရှိ/မရှိ။ (၂) (လ/န-၃၉) မထွက်ရှိသေးသော ဥယျာဉ်ခြံများအား (လ/န-၃၉)ကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အခြေအနေများ ရှိ /မရှိ ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီး မှတစ်ဆင့် မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်အတွင်း မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး လွှင်ပြင် ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက ရေ အခက်အခဲ ရှိနေခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မှု မရှိသဖြင့် လိုအပ်သော ရေများ ရရှိရေး အတွက် မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် အစီအစဉ် နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း နှင့် ချောင်းဖုံ ရေလှောင်တံ (အလောင်းစည်သူရေကူတံ) တည်ဆောက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ဆက်လက်ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ ဦးဌေးမောင် က မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်အတွင်း မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်းလန်း စိုပြည်ရေးလွှင်ပြင်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက နေရာခက်အခဲ ရှိနေ ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မှုမရှိသဖြင့် လိုအပ်သော ရေများ ရရှိရေးအတွက် မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် အစီအစဉ် နှင့်စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်း နှင့် ချောင်းဖုံ ရေလှောင်တံ (အလောင်းစည်သူရေကူတံ) တည်ဆောက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းများကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၅။

ဦးဌေးမောင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ တက်ရောက်လာ ကြ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများအား မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းရင်း ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ကိုယ်စားလှယ် ဦးဌေးမောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မေးမယ့် ပထမဆုံး မေးခွန်းကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ် အတွင်းရှိ မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်း လန်း စိုပြေရေးလွှင်ပြင် ဦးစီးဌာနအနေနဲ့ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက ရေအခက်အခဲ ရှိနေ ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မှုမရှိသဖြင့် လိုအပ်သာ ရေများ ရရှိရေးအတွက် မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဆိုသော မေးခွန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်၏မေးခွန်းကို ဖတ်ကြားခွင့်ပြုပါရန် ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်ခြမ်းနဲ့ မြောက်ဘက်ခြမ်း စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး အတွက် မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြေရေးဌာနမှ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ကစတင်ပြီး ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်အတွင်း လယ်ယာမြေဧက(၈၀၀၀) ရေသောက်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်နှင့် သာစည်မြို့နယ်အတွင်း လယ်ယာမြေဧက(၂၂၀၀၀) ရေသောက်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်တို့ကို ရေပေးမြောင်းများ၊ ရေပေးရေးဌာနများ တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိပင် ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ယခုတင်ပြသည့် ရေပေးဝေနိုင်သော ဧကမှာ (၁၅၁၅)ဧကသာ ရေပေးဝေနေကြောင်း သိရပါတယ်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအနေဖြင့် (၄၀)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ လက်ရှိရေပေးရေးအနေနဲ့ ကင်းတားလက်ဝဲ မြောင်းမကြီးကနေ ရေကျူဆက် (ရေထုထည်စီးနှုန်း) (၆၀)သာရှိနေလို့ လွင်ပြင်အနေဖြင့် ယခုအခါ ကေဇွန် (အလျား- ၁၅ ပေ၊ အနံ- ၄ ပေ၊ အနက်- ၂၀ ပေ)လုပ်ပြီး စပုံမြစ်ထဲမှ ရေကို ၎င်းတွင် စုပ်ချ၍ စမ်းသပ်မှုများပြုလုပ်နေရပါတယ်။ ယခင် စီမံကိန်းအနေအထားအရ ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်မှ ရေများကို အသုံးပြုနိုင်ရန် စီစဉ် ထားသော်လည်း ၎င်းအစီအစဉ် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မလုပ်နိုင်သည်ကို မသိရှိရပါ။

ကင်းတားဆည်မှ ရေပေးဝေမှုမှာ နဂိုရှိ ပြီးသား စီမံကိန်းလျာထား ချက် ပြည့်မီသော်လည်း မိတ္ထီလာလွင်ပြင်သို့ မျှဝေပေးလိုက် ရသည့်အတွက် ကင်းတားအတွက်လည်း ရေမလောက်၊ လွင်ပြင်အတွက်လည်း မရရှိ ဖြစ်နေသည်ကို သိရှိရပါသည်။ မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြေရေးလွင်ပြင် ဦးစီးဌာနအနေနဲ့ အဓိက ရေကို လက် ရှိ ကင်းတားလက်ဝဲ မြောင်းမကြီးမှ ရေယူရမည့်အစား၊ စပုံမြစ်မှ ရေအား သို့တည်းမဟုတ် အခြားသင့်တော်သည့် ရေရရှိသောနေရာမှ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ် လယ်ဧက (၈၀၀၀)၊ သာစည်မြို့နယ် လယ်ဧက (၂၂၀၀၀) စုစုပေါင်းဧက(၃၀၀၀၀) စိုက်ပျိုးနိုင်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ရေရရှိ ရေးကို နည်းလမ်းသစ်ရှာဖွေ၍ ဆောင်ရွက်ပေးမှသာလျှင် ယခင် ဆောက်လုပ်ပြီးသော ရေပေးမြောင်းများ ပျက်စီးမှုအန္တရာယ်မှ ကင်းဝေး၍ ဒေသခံတောင်သူများမှာ စိုက်ဧက တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် လုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း ပြီးစီးရေး နှို င်ငံတော်အတွင်းရှိ ပြည်သူများ၏ ဝမ်းစာနှင့် နိုင်ငံခြားပို့ကုန်များ တိုးတက် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးနှင့် ဝမ်းတွင်း မြို့နယ် အတွင်းရှိ တောင်သူများ စိုက်ဧက တိုးချဲ့နိုင်ရေးအတွက် မိတ္ထီလာ ခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြည် ရေးလွင်ပြင်ဦးစီးဌာနအတွက် လိုအပ်သော ရေများ ရရှိရေးကို ဝန်ကြီး ဌာန အနေနဲ့ စီမံဆောင်ရွက်ပေးမှသာ အကောင်အထည်ဖော်မည်ဟု သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ လိုအပ်သော

(ချောင်းငုံရေလှောင်တံ)တစ်ခု တည်ဆောက်ပေးပါရန် ဒေသခံ တောင်သူများ၏ တင်ပြမှုအပေါ် ဝန်ကြီးမှ ကွင်းဆင်းလေ့လာတင်ပြရန် လမ်းညွှန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက် အရ ၁၂.၉.၂၀၁၀ နှင့် ၁၆.၉.၂၀၁၀ နေ့များမှာ ဒီဇိုင်းနှင့် ပုံထုတ်ဌာနခွဲ၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိ သူများလာရောက်၍ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဆောင်ရွက် ပြီးစီးသည်ဟု သိရှိရပါသည်။ မြေတိုင်းတာမှုလည်း ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်ဟု သိရှိရပါသည်။ ယင်းရေကူတံ တည်ဆောက်နိုင်ပါက အလောင်းစည်သူကန်၏ ရေသောက် ဧရိယာ အောင်ရေ လိုအပ်ချိန်တွင် ရေပေး ဝေခိုင်ခြင်း၊ နန်းပို့ချမှု လျော့နည်းခြင်း၊ ရုံးစုရေလွှဲ ဆည်သို့ လည်း အလောင်းစည်သူကန်မှတစ်ဆင့် ရေလွှဲပေးနိုင်ပြီး ရာသီမရွေး ရေလွှတ် ပေးနိုင်မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပြည်သူများ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် အလောင်းစည်သူရေကူတံကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်မှု အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ မေးခွန်းကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှ တစ်ဆင့် မေးမြန်းရခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး က တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဦးခင်ဇော် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)

။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါကြောင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သရင်း ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးနှစ်ဦးမှ မေးမြန်း သွားသော မေးခွန်းသုံးခုကို ကျွန်တော် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးခင်ဇော် မှ ဖြေကြားပါမယ်ခင်ဗျား။ ပထမမေးခွန်းကိုတော့ ကျွန်တော်က ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနတို့ ပေါင်းစပ်ပြီး ဖြေရှင်းထားတဲ့ ရှင်းလင်းချက်ကို ဖြေကြားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပထမမေးခွန်းဖြစ်တဲ့ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅) အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစောထွန်းမြအောင် ရဲ့ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။ မေးခွန်းမှာ ကရင်

ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်နဲ့ သံတောင်မြို့နယ်တို့တွင် ထွက်ရှိသောဖာလာများအား စိုက်ပျိုးရာတွင် ဥယျာဉ်ခြံမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ နဲ့ ဥယျာဉ်ခြံမြေ စိုက်ပျိုးမှုမှ ထွက်ရှိလာသော ဖာလာစေ့များအား သစ်တောခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် ရှိ/မရှိ မေးမြန်းထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဖာလာပင်သည် သစ်တောများအတွင်း အလေ့ကျပေါက်ပင်မျိုးဖြစ်ပြီး အမြစ်မှ ပင်ပွား ထွက်ရှိသော နှစ်ရှည်ပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်က အလေ့ကျပေါက်သော အပင်များမှ အသီးကို စုဆောင်းရယူခဲ့ကြသော်လည်း ယခုအခါ ဈေးကောင်းရရှိလာသည့်အတွက် တောင်သူများမှ စိုက်ပျိုးလာကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ နှစ်စဉ် ပြုစုထုတ်ပြန်သည့်စာရင်းအရ သီးနှံများအားလုံး၏ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုစာရင်းတွင် ဖာလာသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုကို အခြား ဟင်းမွေးပင်များ စာရင်းအတွင်း စိုက်ဧကကိုသာ ထည့်သွင်းပြုစုထုတ်ပြန်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖာလာသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုကို ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့ပိုင်း)တို့တွင် တွေ့ရှိရပါတယ်။ ကယားပြည်နယ်၊ ဖရူဆိုမြို့နယ်၊ ဖားဆောင်း မြို့နယ်တို့နှင့် ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ် တို့တွင် အများဆုံး စိုက်ပျိုး ကြကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖာလာသီးနှံစိုက်ဧက (၄၀၂၄၃)ဧကရှိပြီး၊ ယင်း စိုက်ဧရိယာအတွင်းမှာ သစ်တောဧရိယာများအတွင်း အလေ့ကျ ပေါက်ပင်များကို ပြုစုပျိုးထောင်၍ အစေ့ထုတ်ယူသော ဧရိယာ (၂၀၃၆၆)ဧကနှင့် ဥယျာဉ်ခြံများ အတွင်း အခြားသီးပင်များနှင့် သီးညှပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးသောဧရိယာ(၁၉၈၇၇)ဧက ပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၏ မြေအမျိုးအစား ခွဲခြားမှုအရ ဥယျာဉ်ခြံ မြေဆိုသည်မှာ တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းသော်လည်းကောင်း၊ ရောနှော၍သော်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးထားပြီး အကြိမ်ကြိမ်ဆွတ်ခူးသော်လည်း နှစ်ကာလကြာ မြင့်သည်အထိ ပြန်လည် စိုက်ပျိုးရန်မလိုသည့် သရက်၊ လိမ္မော်၊ လိုက် ချီး၊ စပျစ်၊ ပန်းသီး၊ မင်းဂွတ်၊ ခူးရင်း စသော သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်များ စိုက်ပျိုးသည့်မြေကို သတ်မှတ်ထားရှိပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှ ဖာလာ စိုက်ဧရိယာများတွင် ဥယျာဉ်ခြံမြေများအတွင်း သီးသန့် စိုက်ခင်းအနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား သီးနှံ ပင်များနှင့်ရောနှော၍ ကြားညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်း ဖြစ်စေ ဖာလာစိုက်ဧရိယာများမှာ မြေအမျိုးအစား

(ဃ) ဖာလာစေ့သည် အသေးစားသစ်တောထွက်ပစ္စည်း အမျိုးအမည်(၂၉)မျိုးတွင် ပါဝင်ပြီး သစ်တောဥပဒေအရ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော ရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ စီမံခန့်ခွဲ ပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေတွင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေတွင်ဖြစ်စေ သစ်တော အခွန်တော်အဖြစ် ဒေသပေါက်ဈေး၏ (၂၅)ရာခိုင်နှုန်း အခွန်တော်နှုန်းထားဖြင့် ကောက်ခံလျက် ရှိပါတယ်။

(င) ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၄ ကို ရည်ညွှန်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ ဇယား(၅)၊ အမှတ်စဉ် (၁၂)(ခ) တွင် အသေးစား သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ငွေများကို တိုင်း ဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ သို့ ပေးသွင်းရမည် ဖြစ်ပါတယ်။

(စ) ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေ သို့မဟုတ် အခြားအသုံးချမြေတွင် အလေ့ကျပေါက်ရောက်သော သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးထား သော ဖာလာစေ့ပင်များမှ ထုတ်လုပ်ထွက်ရှိသော ဖာလာစေ့အား သစ်တောထွက်ပစ္စည်းဖြစ်သဖြင့်သစ်တောအခွန်တော် ကောက်ခံလျှံရှိပါသည်။ ၂၀၀၇-၂၀၀၈ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ ကရင်ပြည်နယ်တွင်း သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုမှ GDP ရရှိမှုတွင် ဖာလာစေ့ထုတ်လုပ်မှုသည်(၂၄.၇၇)ရာခိုင်နှုန်းမှ (၅၉.၁၅)ရာခိုင်နှုန်းထိ ရာခိုင်နှုန်းများစွာ ပါဝင်ပြီး နှစ်စဉ် အခွန်တော်ဝင်ငွေ ကျပ်သန်းပေါင်း (၉၄)သန်းမှ (၃၁၆)သန်းအထိ ရရှိကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

(ဆ) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဖော်ပြသည့် ဖာလာခြံအား ဥယျာဉ် ခြံမြေအဖြစ် သတ်မှတ် ပေးရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက် ၍ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသောမြေတွင် ဆောင်ရွက်လိုခြင်းကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ သဘောထား မှတ်ချက် ဖော်ပြရန်မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော ရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ စီမံ ခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေတွင် ဆောင်ရွက်လိုပါက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလု ပ်နည်းနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များအရ ဥယျာဉ်ခြံမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေး နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ သို့သော် ဒေသခံပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားရေးဘဝတိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် သဘာဝအလျောက်

ပေါက်ရောက်သည့်ဖာလာစေ့များ စုဆောင်းခွင့်ပြုခြင်း၊ တောနိမ့်၊ တောပျက် များတွင် သီးနှံ၊ သစ်တောရောနှောစိုက်ခင်း (Agro-Forestry)စိုက်ပျိုးခြင်း နည်းလမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံ ပြည်သူ့ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော (Community Forestry)တည်ထောင်၍ သီးနှံ ၊ သစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း နည်းလမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖာလာပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်းကိုဥပဒေ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်း များနှင့်အညီ ခွင့်ပြုဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါတယ်။

(ဇ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသော မြေတွင်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲ ပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေမှဖြစ်စေ ထွက်ရှိလာမည့် ဖာလာစေ့များအပေါ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သစ်တောဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ သတ်မှတ် အခွန်ငွေများကို ကောက်ခံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်ကြားစာပေးပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး၏ မေးမြန်းချက်အရ ဖာလာစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ပြန်ကြားစာအရ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိလာသော ဖာလာစေ့များအပေါ် ပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သစ်တော ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့်အညီ သတ်မှတ်အခွန်ငွေများ ကောက်ခံဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းလင်း ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။

ဒုတိယမေးခွန်းဖြစ်တဲ့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂) အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဌေးမောင် ၏ မေးခွန်းကို ဆက်လက်ဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မေးခွန်းအနေနဲ့ကတော့ မိတ္ထီလာခရိုင်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်အတွင်း မိတ္ထီလာခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး လွှတ်တော်အနေဖြင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက ရေအခက်အခဲ ရှိနေခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်ချိန်တွင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု မရှိခြင်းအား ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဟူသော မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။ မိတ္ထီလာခရိုင်တွင် လယ်မြေဧက (၂၈၈၀၀၀) ရှိသည့်အနက် ဧက (၆၀၀၀၀)ခန့်ကို ဆည်ရေဖြင့် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါတယ်။ ကျန် တဲ့ စိုက်ပျိုးမြေ များကို ဆည်ရေပေး ဝေခိုင်ရန်နှင့် ဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးအတွက် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ရေရရှိရေး နည်းလမ်း(၄)သွယ်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ နည်းလမ်း(၁)မှာ ရေကူတမံများတည်ဆောက်၍ ရေသွယ်မြောင်းများ

ရေလွှဲဆည်မှ ရေသွယ်ယူမည့် အစီအစဉ်အဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် စီမံထားရှိပါတယ် ။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ကင်းတားလက်ဝဲမြောင်းမှ ထုတ်နုတ်ပေးနိုင်သမျှရေကို ယာယီအစီအစဉ်ဖြင့် ခွဲဝေပေးလျက်ရှိသဖြင့် ဧက (၁၅၀၀)ခန့်ကိုသာ ရေပေးဝေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိနိုင်မည့် နည်းလမ်းအချို့ကိုလည်း စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေပါတယ်။ နည်းလမ်း(၃)မှာ ရေအရင်းအမြစ်ဦးစီးဌာနမှ မြေအောက်ရေကို ထုတ်နုတ်၍ စိုက်ပျိုးရေး ပေးဝေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မြေအောက်ရေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးပေး ဝေနိုင်ရန်အတွက် မိတ္ထီလာနှင့် သာစည်မြို့နယ်များတွင် စုစုပေါင်း စက်ရေတွင်း (၈၀၀) တူးဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အကျိုးပြု ဧရိယာ(၁၁၀၀၀)ဧကခန့် ရရှိမည်ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ စက်ရေတွင်း(၄၆၀)တွင်း တူးဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်၍ စိုက်ပျိုးမြေ ဧရိယာ(၆၄၀၀)ဧကခန့်ကို အကျိုးပြုပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နည်းလမ်း(၄)မှာ လက်ရှိ ဆည်ငယ်၊ ကန်ငယ်များနှင့် တူးမြောင်းစနစ်များကို ဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာနအနေနှင့် ပြုပြင် မွမ်းမံ၍ စိုက်ပျိုးရေးပေးဝေနိုင်ရန် စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ မိတ္ထီလာခရိုင်အတွင်း ပြုပြင်ရန် ဆည်ငယ်၊ ကန်ငယ် (၅၀)ခုရှိပြီး၊ ဆည်ငယ်၊ ကန်ငယ် (၃၈)ခုကို ပြုပြင်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ထပ်မံ ပြုပြင်ရန်(၁၂)ခုကို ရန်ပုံငွေရရှိမှုအပေါ် မူတည်၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆည်ငယ်၊ ကန်ငယ်များ ပြုပြင်ပြီးစီးပါက အကျိုးပြုဧရိယာ(၂၉၇၀၀)ဧကခန့် ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိတ္ထီလာလွင်ပြင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး လုပ်ငန်းများ အားလုံးဆောင်ရွက် ပြီးစီးပါက အကျိုးပြုဧရိယာ(၇၆၇၀၀)ဧကခန့် ရရှိမှာဖြစ်ပါကြောင်း ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဆက်လက်ပြီး ကျွန်တော် တတိယမေးခွန်းကို ဖြေကြားမှာဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဌေးမောင် ၏ မေးခွန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မေးခွန်းကတော့ချောင်းငုံရေလျှောင်တံ (အလောင်းစည်သူရေကူတံ) တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့မေးခွန်း ဖြစ်ပါတယ်။

အလောင်းစည်သူကန်သည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမိတ္ထီလာခရိုင်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်က ဆောင် ရွက်ခဲ့သောကန် ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်ကာလ ကြာသည်နှင့်အမျှ ကန်အတွင်းနုန်းများ ပို့ချလာမှုကြောင့် ရေလျှောင်ပမာဏ တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာခြင်း၊ ရေဝင်ကောင်းမွန်၍ ရေလျှံမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ရေလျှံမှုကြောင့် ရေပိုလွှဲများ ထိခိုက် ပျက်စီးခြင်းတို့ မရှိစေရန်နှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ပိုမိုပေးနိုင်ရန် ကန်၏အထက်ဘက်တွင်

ရေကူကန်(ချောင်းဖုံရေလှောင်တံ) တည်ဆောက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး မြေပြင်တိုင်းတာခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဖြစ်မြော် နိုင်စွမ်းရှိမှု၊ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးရရှိနိုင်မှုတို့၏ ဆန်းစစ်ချက်ပေါ်တွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်းဖြေကြားအပ်ပါတယ်။အားလုံးကျေနပ်တင်ပါတယ်။(ဩဘာသံများ) အချိန်၊ ၁၀:၄၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လေးဦးက မေးမြန်းတဲ့ မေးခွန်းများဟာ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦးတည်းက ဖြေကြားမယ့်မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကိုတစ်ဆက်တည်း မေးမြန်း ပြီးမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝေးလံခေါင်းပါး အရပ်ဒေသများတွင် နိုင်ငံ့တာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြသော ဝန်ထမ်းများအား ဒေသန္တရ ရှားပါးစရိတ်အဖြစ် ၎င်းတို့ရရှိသည့် မူရင်းလစာထက် အနည်းဆုံး (၁)ဆပိုများသော ငွေကြေးထပ်ဆောင်း ပံ့ပိုးမှုပြုလုပ်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း နှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ငွေကြေးအား မြန်မာကျပ်ငွေသဖွယ် သုံးစွဲနေခြင်းနှင့် လက်ဝယ် ထားရှိခြင်းများ ပြုနေသည့် အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မူဘောင်အတွင်း အကန့်အသတ်ဖြင့် ခွင့်ပြုပေးရသည့် အစီအမံတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၄၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပထမဦးစွာ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် က ဝေးလံခေါင်းပါးအရပ်ဒေသများတွင် နိုင်ငံ့တာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြသော ဝန်ထမ်းများအား ဒေသန္တရ ရှားပါးစရိတ်အဖြစ် ၎င်းတို့ရရှိသည့် မူရင်းလစာထက် အနည်းဆုံး (၁)ဆပိုများသော ငွေကြေးထပ်ဆောင်း ပံ့ပိုးမှုပြုလုပ်ပေးရန် အစီ အစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့်စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ငွေကြေးအား မြန်မာကျပ်ငွေသဖွယ် သုံးစွဲ နေခြင်းနှင့် လက်ဝယ် ထားရှိ ခြင်းများပြုနေသည့် အခြေအနေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မူဘောင် အတွင်း အကန့်အသတ်ဖြင့် ခွင့်ပြုပေး

ရသည့် အစီအမံတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းများကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၄၀။

ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်က ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂) 'ဝ'ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းမှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဝေးလံခေါင်းပါးပြီး နယ်ခြားဒေသမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ဝန်ထမ်း များရဲ့ အခက်အခဲများပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများရဲ့ လစာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဒေသန္တရ ရှားပါးစရိတ်အဖြစ် မူရင်းလ စာရဲ့ (၁)ဆထက်ပိုများတဲ့ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုကို ထပ်ဆောင်းပြီးတော့ ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်ရန် အခြေအနေ ရှိ /မရှိ နဲ့ စပ်လျဉ်း ပြီး ကျွန်တော် အနည်းငယ် မေးမြန်းသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒီလိုမေးရတဲ့ အကြောင်း အရင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကစပြီးတော့ ယနေ့ အထိ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်အဆင့်ဆင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်းနဲ့ ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံလာခဲ့တဲ့ အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည်ပြီး တော့ တွေ့ကြုံခံစားရတဲ့ အချက် အပေါ်မှာ အခြေပြုပြီး တင်ပြသွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ ရှေးဦးစွာ ကျွန်တော် တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ဤအမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးကို ကျွန်တော် အထူးပဲ ကျေးဇူးတင်ပြီး ဂါရဝတရားနဲ့အတူ မင်္ဂလာပါလို့ ရှေးဦးစွာ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်သော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းငယ် နောက်ကျနေတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်နေသလို ကျွန်တော်တို့ ဒီကနေ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခြေအနေ အဖက်ဖက်က တိုးတက်အောင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကလည်း အထူးပဲ စွမ်းဆောင်တယ်ဆိုတာလည်း ကျွန်တော် ခေတ်အဆက်ဆက်က ဖြတ်သန်းလာတဲ့အချိန်မှာလည်း သိရှိရပါစာယ်။ ဒီကနေ့ ဒီလိုတည်ဆောက် နေတဲ့အချိန်အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသားများဟာ မေတ္တာ၊ စေတနာ ရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားများ ဖြစ်ကြတဲ့အားလျော်စွာ ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသမှာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားများ အားလုံးက အခက်အခဲကို မျက်ကွယ်ပြုပြီးမှ တိုင်းရင်းသားများရဲ့ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထူး

အလေးအနက်ထားသည့် အားလျော်စွာ လာရောက်ပြီးတော့ တောတောင်ဒေသမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့တာတွေကို ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဥပမာ - ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ အနေနဲ့ တနင်္သာရီကမ်းမြောင်ဒေသကနေ စပြီးတော့ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ် ၊ ချင်းပြည်နယ်၊ ရခိုင်တောင်တန်း ဒေသတစ်လျှောက် ကျွန်တော်တို့ မြို့ကြီး၊ မြို့ငယ်မှာ သွားလာရေး အနည်းငယ် လွယ်ကူပေမယ့် တကယ်ပင် ကျေး လက်တောရွာ ဒေသမှာ လမ်းပန်းပင် မပေါက်အောင် ခက်ခဲလျက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ အဆင့်ဆင့်အုပ်ချုပ်လာခဲ့တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ မေတ္တာ ၊ စေတနာကို ကျွန်တော် တို့ မြန်မာ တိုင်းရင်းသားအားလုံးက စာပေပညာ တတ်မြောက်ရလေအောင် ကျန်းမာရေးဘက်မှာလည်းပဲ ကျန်းမာသန်စွမ်းလာအောင် အထူးသဖြင့် ပညာရေးအခန်းကဏ္ဍနဲ့ ကျန်းမာရေးအခန်းကဏ္ဍကို အလေးပေးပြီး ဆောင်ရွက်တဲ့အချိန်မှာ ဒီပညာရေးဝန်ထမ်းနဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေကလည်း ဒီတောတောင်ဒေသကို ရောက်ရှိပြီးတော့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ တာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိ ပါတယ်။ ဒီဥစ္စာကလည်း ကျွန်တော်တင်ပြတာတော့ နားထောင်လို့ အနည်းငယ် သာမန်သဘော သက်ရောက်ပေမဲ့ တကယ်ပင် ဤတောတောင်ဒေသ မှာ တောတောင်လျှိုမြောင် အင်မတန် နက်ရှိုင်းပြီးမှ လူသူမရှိသကဲ့သို့ နေရာတွေမှာလည်း ပဲ ကျောင်း က ရှိနေပါတယ်။ ဒါတွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံကို အသက်ပေး ပြီးတော့ ကာကွယ်တဲ့ တပ်မတော် သားတွေက ပိုပြီးသိရှိ တယ်လို့ အလေးအနက် ယုံကြည်ပါတယ်။ အဲဒီ တောတောင်ဒေသမှာ လာရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေဟာ ကျွန်တော် ရောက်ရှိတဲ့နေရာတိုင်းမှာ မေးမြန်းလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ များသောအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ပြည်မဒေသက တကယ်ပင် ဒီလို တောင်ပေါ်၊ လျှိုမြောင်၊ တောင်ကြီး မတ်စောက်မှုကို မမြင်ဘူး၊ မတွေ့ဘူးတဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်မက စေတနာ့ဝန်ထမ်း များပဲ ဖြစ်ကြ ပါတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့က ဒီနေရာ ကို ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ မိမိရဲ့ ဆွေမျိုး သားချင်း၊ မိမိရဲ့ အရပ်ဒေသနဲ့ ဆက်သွယ်ဖို့ မဆိုထားနဲ့ဦး ။ အခြား သူနဲ့ ဒီလို အကူအညီ တစ်စုံတစ်ရာတောင်းဖို့ကလည်း ဒါက မရှိနိုင်တဲ့အခြေအနေကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့မြင်ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ များသောအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အဲဒီဒေသကို ရောက်ရှိတဲ့အခါမှာ ပညာရေးဝန်ထမ်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေက ဘယ်နယ်ကလာလဲ၊ ကျွန်တော်က မန္တလေးတိုင်း၊ ကျွန်တော်က နတ်မောက်က၊ ကျွန်မက ဘယ်ဒေသက၊ ကျွန်မက ဧရာဝတီတိုင်းက စသဖြင့် ဒီကနေအထိ ဒီနယ်စပ်တစ်လျှောက် တောတောင်ဒေသမှာ ရောက်ရှိနေကြပါတယ်။ အဲဒီ တောတောင်ဒေသ

ဆိုလာတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံရှိသည့်တိုင်အောင် ဝယ်စားလို့လည်း မရဘူး။ အဲဒီတော့ ရှိရင်လည်းပဲ ဈေးကြီးအဆမတန်ပေးပြီး ဝယ်နေရတဲ့ အခြေအနေလည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိ ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီဝန်ထမ်းတွေက သူတို့ အနေအထားဟာ တကယ်ပဲ မိမိတာဝန်ခံဆောင်တဲ့ ဝေးလံခေါင်းပါးတဲ့ အရပ်ဒေသသွားမယ်ဆိုရင် ဆေးဝါးကအစ၊ စားသောက်တဲ့ အရာများကအစ ဒါတွေကို လေးငါးခြောက်လစာ၊ တစ်နှစ်စာ စသဖြင့် နည်းနည်းဝယ်ယူစုဆောင်းပြီးမှ ယူသွားပါမှ ဒီလိုစားသုံးရတဲ့ အခြေအနေရှိတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့မြင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဖျားနာတယ်ဆိုရင် တောင်မှ တကယ်ပင် တခြားလူတွေလို ခေတ်မီတဲ့ဆေးကုဖို့ အခက်အခဲ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် တချို့တလေတောင်မှပင် အဲဒီနယ်မြေ ၊ အဲဒီဒေသမှာပဲ ကျန်းမာရေး အခြေအနေတွေကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရတာတွေလည်း တွေ့မြင်သိရှိရပါတယ်။ အဲဒီ လိုဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းအရင်းက ကျွန်တော်တို့ အခက်အခဲပေါင်းများစွာ ဒီဝန်ထမ်းတွေကလည်းပဲ တကယ်လို့ မိမိရဲ့မိဘဆွေမျိုး ဆီကို အလည်အပတ် သွားရင်တောင်မှ ငွေကိုသိန်းနဲ့ ချီပြီးတော့မှ ဒါ သွားလာမှပဲ မိမိရဲ့ ဆွေမျိုး သားချင်းဆီကို ရောက်ရှိနိုင်တယ်ဆိုတာလည်းပဲ အားလုံးအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့ ကုန်ကျတဲ့ ငွေစရိတ်ဟာလည်း မော်တော်ယာဉ်ဈေးကြီးမှုကလည်းပဲ တစ်ပိုင်း၊ နောက်တစ်ပိုင်း ကလည်းပဲ အင်မတန် ဝေးလံခေါင်းပါးလို့ အဆင့်ဆင့် ဖြတ်သန်းသွားလာရတာကလည်း တစ်ပိုင်း၊ ဒါကြောင့် ဒီအခြေအနေတွေပေါ်မှာ စုပေါင်းပြီးတော့ သုံးသပ်လာတဲ့အချိန်မှာ ဒီ ဝန်ထမ်းတွေဟာ တကယ်မေတ္တာ၊ စေတနာနဲ့ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ ထောက်ပံ့ထားတဲ့ ဒီလစာ ဟာ ခုန ကျွန်တော် တင်ပြသွားတဲ့ အခြေအနေများအပြင် အထူးသဖြင့် နယ်စပ်ဒေသမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံတို့နဲ့ နီးစပ်တဲ့နေရာ ဒေသက ဒီအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံရဲ့ သုံးစွဲတဲ့ ငွေကြေးကို လဲလှယ်ပြီးသုံးစွဲရတဲ့ အခြေအနေအထိလည်းရှိတာကို တွေ့ရှိရ ပါတယ်။ ဒီလိုလဲလှယ် သုံးစွဲတဲ့ အချိန်မှာလည်းပဲ ဒါငွေရဲ့ လဲလှယ်မှု နှုန်းကလည်း အင်မတန် ကွာဟတဲ့အတွက်ကြောင့် နောက်ထပ် ဒုတိယ ဒုက္ခတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအခြေ အနေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တစေ့တစောင်း အနည်းငယ် အကျဉ်းချုံးပြီး တင်ပြသော်ငြားလည်းပဲ အမှန်ပင် ဒီဝန်ထမ်းတို့ရဲ့ ဒုက္ခကတော့ အင်မတန် နက်နဲပါတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော် တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်း တွေ့ကြုံလာခဲ့တဲ့ အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ဒီကျွန်တော်တို့ နယ်စပ်ဒေသမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ ဝန်ထမ်းများတွေကို ဒီ သူတို့ရဲ့ လစာမူရင်းထက် တစ်ဆ ပိုများတဲ့ ငွေကြေးကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ဖို့ အခြေအနေ ရှိ /မရှိ

ကျွန်တော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနကို ကျွန်တော် မေးမြန်းသွားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဝေးလံခေါင်းပါးအရပ်ဒေသများတွင် နိုင်ငံ့တာဝန်ထမ်းဆောင် နေကြသော ဝန်ထမ်းများအား ဒေသန္တရရှားပါးစရိတ်အဖြစ် ၎င်းတို့ ရရှိသည့် မူရင်းလစာထက် အနည်းဆုံး (၁)ဆပိုများသော ငွေကြေးထပ်ဆောင်းပံ့ပိုးပေးမှု ပြုလုပ်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ။

(၂) ရှိပါက မည်သည့်အချိန်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ပေးမည့်အကြောင်း။ (၃)မရှိပါက ၎င်းတို့ရဲ့ သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် အခြားမည်သည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ရှိပါသနည်း ဟူ၍ ကျွန်တော် မေးမြန်းအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ နောက်တစ်ခု ကျန်သေးတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ငွေကြေးအား .....

အချိန်၊ ၁၀:၅၀။

ဦးဆိုင်ပေါင်းနယ် ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျား။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒုတိယမေးခွန်းအနေနဲ့ ကျွန်တော်မေးမြန်းလိုတဲ့အချက်က ယခု မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ အချို့မြို့နယ်များအတွင်းနေထိုင်ကြသော နယ်သူနယ်သား များတို့ဟာ သူတို့ရဲ့ မြို့နယ်နယ်နိမိတ်နဲ့ ထိစပ်လျက်ရှိတဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ က သုံးစွဲကြတဲ့ ငွေကြေးများကို မိမိတို့နိုင်ငံသုံး ကျပ်ငွေသဖွယ် လှည့်လည်သုံးစွဲနေကြခြင်းနဲ့ လက်ဝယ်ထားရှိ ခြင်းများ ပြုလုပ်နေကြတဲ့အတွက် အဲဒီ လို ပြုနေတဲ့အခြေအနေနဲ့ စပ်လျဉ်း ပြီး မူဘောင် အတွင်း အကန့်အသတ်နဲ့ ခွင့်ပြုပေးရတဲ့ အစီအမံတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ကျွန်တော် အနည်းငယ် မေးမြန်းတင်ပြလိုပါတယ်။ လေးစားအပ်သော ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ဒီကိစ္စကလည်းပဲ ခုနကျွန်တော် ယခင်ကတင်ပြသွားတဲ့ အခြေအနေအတိုင်းပဲ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ နိုင်ငံရဲ့တာဝန်၊ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေရင်းနဲ့ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခြေအနေ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာတဲ့ အချိန်ကစပြီးတော့ ရှေ့နေလုပ်ငန်းလုပ်ရတဲ့ အချိန်အခါအထိ ကျွန်တော်လည်း တွေ့မြင်သိရှိရတဲ့ အခြေအနေအပေါ် မူတည်ပြီးတော့ ကျွန်တော် မေးမြန်းလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

လက်ဝယ်မှာထားရှိခဲ့တဲ့ အလေ့အကျင့်လေးတွေဟာ လည်း ဖြစ်လာတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လက်တွေ့အခြေအနေ တကယ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံရဲ့ ငွေကြေးကို ခိုင်မာတဲ့ငွေကြေးတစ်ရပ်အဖြစ်ပင် ယုံရမလို့မျိုး အနေအထားလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့က ဒီနယ်သူနယ်သားတွေက လက်ဝယ်မှာ ရောက်ရှိလာတဲ့ငွေကို နီးစပ်ရာနိုင်ငံရဲ့ ငွေကြေးအဖြစ် ဖလှယ်ပြီးတော့ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အနည်းအကျဉ်း သော်လည်းကောင်း၊ အများအပြားသော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ တချို့က စုဆောင်းငွေများ ပြုတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဒီငွေကြေးကို အခြား နီးစပ်တဲ့နိုင်ငံရဲ့ ဘဏ်မှာ လည်းပဲ မိမိရဲ့အိုနာစာအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ရှေ့ရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း စုဆောင်း နေတာကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါကကျွန်တော်တို့ ပထမအချက်အနေနဲ့ တွေ့ရှိရပါ တယ်။ ဒုတိယတစ်ချက်အနေနဲ့ ဒီငွေကြေးကို ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သုံးစွဲရုံ မကဘူး။ အဲဒီ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမြို့ပေါ်မှာ ငွေကြေး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာတဲ့ အချိန်မှာ ငွေကြေးတွေကို အနည်းငယ်မှ ငွေသိန်းပေါင်းများစွာအထိ တရားမဝင် လူစည်ကားရာ အရပ်မှာလည်းပဲ လဲလှယ်နေတာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒီလိုလဲလှယ်မှုပြုလာတဲ့အချိန်မှာ အတော့်ကို ကျယ်ပြန့်လာတဲ့အချိန်မှာ နယ်သူ နယ်သား၊ မြို့သူမြို့သား၊ ရပ်ဝေးဒေသမှ ရောက်ရှိလာတဲ့ သူများကပင် ဒီငွေကြေးပေါ်မှာ ပိုမိုပြီးတော့ စိတ်ဝင်စား၊ ယုံကြည်လာသလိုမျိုး ဖြစ်တာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိရတယ်။ အဲဒီဟာက အားနည်းချက်တစ်ခု။ ဒုတိယ အားနည်းချက်တစ်ခု အနေနဲ့ ထပ်မံပြီး တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ဒီငွေကြေးတွေကို ကျွန်တော်တို့ မြို့ပေါ်လူစည်ကားတဲ့ နေရာမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာတဲ့အချိန်မှာ ၊ လူတစ်ယောက်က ဒီအမှုနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး အမှုဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ၊ အိမ်မှာ ရှာဖွေမှုပြုတဲ့အခါမှာ ၊ ဒီငွေကြေးတွေကိုလည်း တွေ့ရှိရတဲ့ အချိန်မှာ၊ တာဝန်ရှိသူက ဒီငွေကြေးကိုလည်း သက်သေခံပစ္စည်းတစ်ခုအနေနဲ့ တင်ပြလာတဲ့ အချိန်မှာ၊ ဒီငွေကြေးဟာ နိုင်ငံခြားသုံးငွေဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်မှုကြီးကြပ်မှုဥပဒေအရ အရေးယူခြင်း ထပ်မံခံနေရပြန်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ်က တချို့ဥပမာ ငွေသိန်းနဲ့ချီပြီး သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းမိတဲ့အချိန်မှာတော့ သိပ်ပြီးတော့ သက်ဆိုင်ရာသူက မခံစားသော်ငြားလည်းပဲ ငွေကြေးစာရင်း၊ နှစ်ရာ သက်ဆိုင်ရာက သိမ်းဆည်းလာတဲ့အချိန်မှာ ခုနတင်ပြသွားတဲ့ ပုဒ်မနဲ့ အရေးယူလာတဲ့အချိန်မှာ လူထုတွေက ဇဝေဇဝါဖြစ်ပြီးတော့ ဒီငွေကြေးဟာ မြို့ထဲမှာ သုံးစွဲနေတာပဲ ၊ အားလုံးကိုင်တာပဲ ၊ ဒီဟာနဲ့

ကျွန်တော်ကို အရေးယူတာ သက်သက်တမင်ရက်စက်ပြီးတော့ အပြစ်အများကြီးကျအောင် စတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဟာ တရားရုံးပေါ်မှာလည်း လွှမ်းမိုးလာတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ တောတောင်ဒေသသားများ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒါက နိုင်ငံခြားငွေဖြစ်တယ်။ တရားဝင် ကိုင်ဆောင်ခွင့် မရှိဘူး။ ဈေးထဲမှာ လူစည်ကားတဲ့နေရာမှာ ဒီလိုလှည့်လည်သုံးစွဲ လဲလှယ် ခြင်းဟာ တရားမဝင်ပါဘူး။ ဒါတွေရင်လည်း ဖမ်းမှာပဲ။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဖြေရှင်းတဲ့အခါမှာ ပြောင်ပဲမြို့ထဲမှာ လဲလှယ်နေတာ ဘယ်သူမှ မဖမ်းဘူး စတဲ့ စကားနိုင်တွေ လုလာကြတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဖြေရှင်းရတဲ့ ပြဿနာတွေ၊ အခက်အခဲတွေ ဖြစ်လာတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်း အချက်လည်း ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ တွေ့ရှိရပါတယ်။ နောက်တတိယအချက် ဒီငွေကြေး တွေကို အဲဒီလိုနယ်စပ်မှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာတဲ့အချိန်မှာ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ အနေနဲ့ နယ်စပ်နိုင်ငံတွေနဲ့ တကယ်ရင်းနှီးလာတဲ့အချိန်မှာ အထူးသဖြင့် နယ်စပ်မြို့တွေဆက်သွယ် မှုဟာ တံတားလေးလောက် ရှိတယ်။ လမ်းတွေကလည်း ကျယ်ပြန့်တယ်။ အဲတော့ ရာဇဝတ်မှု မကင်းတဲ့ အလုပ် တွေကို ပြုလုပ်ရန်လည်း မိး ကျောင်းကို ရေခင်းပြသလိုမျိုး အလွယ်တကူ ဖြစ်သွားတယ်။ ငွေကြေးရှိတော့ ငွေကြေးကို လွယ်လွယ်ကူကူ နဲ့ ရယူသုံးစွဲတော့ ဒီငွေကြေး ပေါ်မှာ အလွယ်တကူ ရတဲ့အချိန် မှာ လုပ်ငန်းကိုလည်း အလွယ်တကူ ကျူးလွန်နိုင်တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်ဆိုတဲ့ ဒီအချက် (၃)ချက်ပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ဒီငွေကြေးကို သင့်လျော် တဲ့ အစီအမံတစ်ရပ်နဲ့ အကန့်အသတ်နဲ့ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ . . . . .

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နိဂုံးချုပ်ပါ။

ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ ဟုတ်ကဲ့။ လွှတ်တော်

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စု တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များတွေကို ကျွန်တော် မေးမြန်းလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။(က) ဒီအခြေအနေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံ လဲလှယ်သုံးစွဲသော ငွေကြေးအား မြန်မာကျပ်ငွေသဖွယ် သုံးစွဲနေခြင်းနှင့် လက်ဝယ်ထား ရှိခြင်းများ ပြုနေသည့် အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မူဘောင်အတွင်း အကန့်အသတ်ဖြင့် ခွင့်ပြု ပေးရသည့် အစီအမံတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ။ မရှိပါက အထက်ပါတင်ပြသော အချက်(၃)ချက်သည် ယခုလတ်တလော ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာဖြစ်၍ မည်ကဲ့သို့ ကုစား မည်နည်းဟူ၍ မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးပဲကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံပါရှိသော မြန်မာငွေစက္ကူများ ထုတ်လုပ်ရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၁:၀၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ ဦးကျော်ထွန်းအောင်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံပါရှိသော မြန်မာငွေစက္ကူများထုတ်လုပ်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၀၁။

ဦးကျော်ထွန်းအောင် ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရင်း ဂါဝရပြုအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် ကျွန်တော် ယ ခုမေးမြန်းမယ့် မေးခွန်းကတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်ပုံပါရှိသော မြန်မာငွေစက္ကူများ ထုတ်လုပ်ရန် အစီအစဉ်ရှိ /မရှိ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။ မေးခွန်းကို စာဖြင့် ဖတ်ကြားမေးမြန်းခွင့်ပြုပါရန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၅၀)ခန့် အချိန်ကာလများမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့လွတ်လပ်ရေးဖခင်၊ မြန်မာနိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများရဲ့ လွတ်လပ်ရေးကျေးဇူးရှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပုံပါရှိတဲ့ ဒီလိုငွေစက္ကူတွေကို ထုတ်လုပ် သုံးစွဲခဲ့ပြီးတော့ အခုအချိန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်ပုံပါတဲ့ ငွေစက္ကူများ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုကို မတွေ့ရှိရတော့ပါ။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအတော်များများမှာ အဲဒီနိုင်ငံ များရဲ့ လွတ်လပ်ရေးဖခင်၊ လွတ်လပ်ရေး ကျေးဇူးရှင်များကို ကြည်ညိုလေးစားသောအားဖြင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ရုပ်ပုံပါရှိတဲ့ ငွေစက္ကူများကို ထုတ်လုပ်သုံးစွဲလျက် ရှိနေကြ ပါတယ်။ မြန်မာငွေစက္ကူများမှာလည်း မြန်မာ နိုင်ငံရဲ့ လွတ်လပ်ရေးဖခင်၊ လွတ်လပ်ရေးကျေးဇူးရှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ရုပ်ပုံပါခဲ့ရင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ကြည်ညိုလေးစားသူများအနေနဲ့ အဲဒီငွေစက္ကူများကို လေးလေးစားစား၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ကိုင်တွယ်သုံးစွဲကြမှာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီငွေစက္ကူများ ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြတ်မှုများမှလည်း နည်းပါးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လွတ်လပ်ရေးဖခင်၊ လွတ်လပ်ရေးကျေးဇူးရှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား

ကြည်ညိုလေးစားသောအားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်ပုံပါရှိတဲ့ငွေစက္ကူများ ထုတ်လုပ်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနဲ့ မရှိလျှင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်း အပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ၊ သုံးဘီးယာဉ်များအား တရား ဝင်မှတ်ပုံတင်ပြီး လိုင်စင်ပြု လုပ်ရာ၌ ပေးဆောင်ရသည့် အခွန်အခများကို ဖြေ လျော့ပေးပြီး သင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၁:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ ဦးစိုင်းတင်အောင်က မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ၊ သုံးဘီးယာဉ်များအား တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ပြီး ၊ လိုင်စင်ပြုလုပ်ရာ၌ ပေးဆောင်ရသည့် အခွန်အခများကို ဖြေ လျော့ပေးပြီး သင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၀၄။

ဦးစိုင်းတင်အောင် ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သရင်း လေးစားစွာ ဂါဝရပြုပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးစိုင်းတင်အောင် ဖြစ်ပါတယ်။ အခုကျွန်တော်မေးမြန်းမယ့် မေးခွန်းကတော့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ ၊ သုံးဘီးယာဉ်များ တရားဝင်မှတ်ပုံ တင်ပြီး၊ လိုင်စင် ပြုလုပ်ရာ၌ ပေးဆောင် ရသည့် အခွန်အခများကို ဖြေလျော့ပေးပြီး သင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်း သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အခုအခါ ကျွန်တော်တို့ ကချင်ပြည်နယ်မှာ အခြေခံလူတန်းစားများ ဖြစ်ကြတဲ့ ကျေးလက်နေတောင်သူများ၊ အလုပ်သမားများ၊ ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများ အားလုံး တို့ဟာ ခရီးတို့ ကုန်စည်ကူးသန်းရေး၊ သွား လာရေးအတွက် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံထုတ် မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်များကို အဓိကအားထားပြီး ကူးသန်းသွားလာ အသုံးပြု နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါယာဉ်တွေကို တရားဝင်လိုင်စင် ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ ပေးဆောင်ရတဲ့

အခွန်အခဟာ ယာဉ်တန်ဖိုးရဲ့ တစ်ဝက်နီးပါးခန့် ကျသင့်နေပါတယ်။ ဒီလို တစ်ဝက်နီးပါးခန့်ဆိုတဲ့ ဈေးနှုန်းကို ဖြည့်စွက်တင်ပြရမယ် ဆိုရင် ဆိုင်ကယ်တစ်စီးဟာ ကာလပေါက်ဈေးအနေနဲ့ ကျပ်(၅)သိန်းခန့်ရှိပြီး ပေးဆောင်ရတဲ့ အခွန်အခဟာ ကျပ်(၂)သိန်းကျော်ခန့် ရှိပါတယ်။ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်(၁)စီးဟာ ကာလပေါက်ဈေး (၁၇)သိန်း၊ (၁၈)သိန်း၊ သိန်း(၂၀) ဝန်းကျင်ခန့် ရှိသော်လည်း ပေးဆောင်ရတဲ့ အခွန်အခဟာ (၁၀)သိန်းဝန်းကျင်ခန့် ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် လိုင်စင် ပြုလုပ်လိုသော်လည်း ငွေကြေးအခက်အခဲ ကြောင့် လိုင်စင်မပြုလုပ်နိုင်ဘဲ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များ အဖြစ် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုနေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပါသောကြောင့် လိုင်စင် လုပ်ခနှုန်း ထားများကို ဖြေလျော့ပေးပြီး ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့မယ် ဆိုရင် လိုင်စင်မဲ့ယာဉ် အများအပြား ဟာ တရားဝင်ယာဉ်များ ဖြစ်လာတဲ့အပြင် နိုင်ငံတော်အတွက်လည်း ဘဏ္ဍာငွေအမြောက်အမြား တိုးပွားရရှိ လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုလက်ရှိ လိုင်စင်မဲ့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ၊ သုံးဘီးယာဉ်များကို တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ပြီးတော့ လိုင်စင်ပြုလုပ်ပေးတဲ့နေရာမှာ ပေးဆောင်ရတဲ့ အခွန်အခနှုန်းထားများကို ဖြေလျော့ပေးပြီး သင့်တင့်မျှတတဲ့ ဈေးနှုန်းနဲ့သတ်မှတ်ပြီး ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ပါရန်နှင့် ဆောင်ရွက်ပေးမယ့် အစီအစဉ်ရှိ/မရှိ သိရှိလိုပါကြောင်း အခြေခံလူတန်ဆားများ ကိုယ်စား လေးစားစွာ မေးမြန်းတင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံသားများမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ပို့ပေးသော လုပ်ခငွေများကို လွယ်ကူချောမောစွာ ပို့ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက် ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၁:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒ နယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံသား များမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ပို့ပေးသော လုပ်ခငွေများကို လွယ်ကူ ချောမောစွာ ပို့ဆောင်နိုင် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ သားဝမ်း။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစား

အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပါစေလို့ ဂါရဝ ပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ မေးခွန်းကတော့ ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံသားများမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည် ပေးပို့ပေးသော လုပ်ခငွေများကို လွယ် ကူချောမွေ့စွာ ပို့ ဆောင်နိုင်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ်ရှိ/မရှိနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ သိရှိလိုတဲ့မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကနေ အနီး ဆုံးအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေမှာ သွားရောက်ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေတဲ့ အလုပ်သမားတွေ အရေ အတွက်ကို ကြည့်လို့ရှိရင် အနည်းဆုံး သန်းနဲ့ ချီပြီးတော့ရှိပါတယ်။ ဒါကျွန်တော်တို့ တစ်ကမ္ဘာလုံး မဟုတ်သေးပါဘူး။ သန်းနဲ့ ချီရှိတော့ အလုပ်သမားတွေ ကိစ္စအတွက်လည်းပဲ နိုင်ငံတော်အစိုးရကနေပြီးတော့ သက်ဆိုင်ရာ သံရုံးတွေက နေပြီးတော့ အမျိုးမျိုး ၊ သူတို့ရဲ့ ကိစ္စအထွေထွေတွေကို ဒီ Passport ကိစ္စကအစ အခြားကိစ္စ တွေပါ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် တို့ ဒါ သိရှိရပါတယ်။ အခုလည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာတွေ ထဲမှာရော၊ ရုပ်မြင်သံကြားတွေမှာရော သိရှိရပါတယ်။ အဲ ဒီတော့ ဒီအလုပ်သမားတွေဟာ ပြန်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို ငွေလွှဲ(ဟွန်ဒီ)စနစ်ပေါ့။ သူတို့ ငွေလွှဲတဲ့ကိစ္စရပ်တွေဟာ အများအပြား ရှိပါတယ်။ ဒီဟာလည်းပဲ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဒီမှာ ရှိနေတဲ့ ပြည်သူလူထု အားလုံးလည်း သိရှိ ပါတယ်။ ဒီလိုပို့တဲ့အခါမှာ တချို့တွေကျတော့လည်းပဲ ဒီငွေတွေဟာ နည်းနည်း သူအိမ်ကိုရောက်ရမှာ မရောက်ဘဲနဲ့ ပြဿနာမျိုးစုံတွေ့လည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့ လုပ်အားခတွေ၊ သူတို့လုပ်ထားတဲ့ လုပ်အားခ တွေဟာ သူ့မိသားစုဆီကို မရောက်ဘဲနဲ့ ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ကြရပါတယ်။ဒီ (ဟွန်ဒီ)ပို့မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ငွေလွှဲခနှုန်းတွေ သူတို့ ပေးကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ လုပ်အားခငွေတွေ တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ပြန်ပြီးတော့ပို့ပေးနိုင်ရန် အစီအစဉ်တစ်ခု ချမှတ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပေးမယ်ဆိုရင် ကျွန် တော်တို့ နိုင်ငံအတွက်လည်း အကျိုး ရှိမယ်။ ကျွန်တော်တို့ သွားပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ် သမားတွေအတွက်လည်း အကျိုးရှိမ ယ်ဆိုတဲ့ဟာကို အားလုံးကလည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးမိသလောက် အလုပ်သမားတွေလည်းပဲ သူတို့ပြောကြ

ဆိုကြတာရှိပါတယ်။ ဥပမာ -တစ်ယောက်ကို တစ်ဒေါ် လာလောက်ပဲ ကျွန်တော်တို့ ပို့ခ ရ ဒီအလုပ်သမား သန်းနဲ့ချီပြီး ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံတော်အတွက်လည်းပဲ ဘဏ္ဍာဝင်ငွေ တိုး ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့၊ တခြား နိုင်ငံတို့၊ ဖိလစ် ပိုင်နိုင်ငံက အများဆုံးပါပဲ။ ဒီလိုငွေကြေးနဲ့ သူ့ဘဏ္ဍာကို စုဆောင်းတာ အများကြီး သူတို့ရရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်းပဲ အခုအခါမှာ FE Exchange Rate ကလည်းပဲ တ ည်ငြိမ်တဲ့သဘောလေးတွေ ရှိလာပါပြီ။ အဲဒီတော့ FE Exchange Rate ကလည်းပဲ တည်ငြိမ်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် သူတို့ ငွေလွှဲမယ် ဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံက သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအနေနဲ့ သံရုံးနဲ့ချိတ်ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဖြစ်လာနိုင်စရာအကြောင်းတွေ ရှိနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ၊ အများပြည်သူအနေနဲ့လည်း စဉ်းစားပြီးတော့ ဒီလိုမြင်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ကျွန်တော် ဒီမေးခွန်းကို မေးရခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ရဲ့မေးခွန်းမှာတော့ ငွေလွှဲပို့ဖို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် များစွာအကျိုး ရှိမယ်လို့ ယုံကြည်တဲ့အတွက်ကြောင့် အိမ်အရောက် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ငွေလွှဲမှုစနစ်အား ဆောင်ရွက်ပေးမှု မရှိသေးပါက၊ ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ကို မေးမြန်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၁:၁၁။

ဦးလှထွန်း (ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပါစေလို့ ရှေးဦးစွာ နှုတ်ခွန်း ဆက်သအပ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် လေးဦးကနေပြီးတော့မှ မေးခွန်း(၅)ခုကို မေးမြန်းသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမေးခွန်း(၅)ခုကို ကျွန်တော် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန ကနေပြီးတော့မှ တစ်ခုချင်း ပြန်လည်ပြီးတော့ ရှင်းလင်းဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဦးဆုံး ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်

ဦးဆိုင်ပေါင်းနှပ် ရဲ့ ဝေးလံခေါင်ပါးအရပ်ဒေသများမှာ နိုင်ငံ့ တာဝန် ထမ်းဆောင်ကြတဲ့ ဝန်ထမ်းများကို ရှားပါး စရိတ်အဖြစ် ၎င်းတို့ရရှိသည့် မူရင်းလစာထက် အနည်းဆုံး (၁)ဆပိုများသော ငွေကြေး ထပ်ဆောင်းပံ့ပိုးမှုပြုပေးရန် အစီအစဉ်ရှိ /မရှိ။ ရှိပါက မည်သည့်အချိန်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်မည်။ မရှိပါက ၎င်းတို့ သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် အခြားမည်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဆိုတဲ့ မေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီရဲ့ ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်နေ့ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၁၂/၇၉ ဖြင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဒေသစရိတ်ခံစားခွင့်ရှိသည့် မြို့နယ်များကို လူမှုရေးအခက်အခဲ အရှိဆုံးနှင့် လူမှုရေးခက်ခဲသော ဆိုပြီးတော့ အဆင့်(၂)ဆင့် ခွဲခြားပြီးတော့ အဆိုပါ ဒေသများမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြတဲ့ ဝန်ထမ်းများကို ဒေသစရိတ်ခံစားခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ လူမှုရေးအခက်အခဲဆုံး အဆင့်မြို့နယ်များမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြတဲ့ ဝန်ထမ်းများဟာ လစာစရိတ်ရဲ့ လစာရဲ့ (၁၀)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (၂၅)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ဒေသစရိတ်ကို ခံစားရပြီးတော့၊ လူမှုရေးခက်ခဲသော မြို့နယ်များမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြ တဲ့ ဝန်ထမ်းများကိုတော့ လစာရဲ့(၈)ရာခိုင်နှုန်းကနေ (၂၀)ရာခိုင်နှုန်းထိ ဒေသစရိတ်ခံစားခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ လစာနှင့်လုပ်ခများ တိုးမြှင့်ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ချိန်မှာလည်းကောင်း၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ လစာ၊ ပင်စင်လစာနှင့် လုပ်ခများ တိုးမြှင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ချိန်မှာလည်းကောင်း၊ လူမှုရေးအခက်အခဲဆုံး မြို့နယ်များနှင့် လူမှုရေးခက်ခဲသော မြို့နယ်များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ဒေသစရိတ်နှုန်းများကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးခဲ့တာလည်း ရှိပါတယ်။ ယခင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့စွဲပါစာအမှတ်၊ဘ-၂(၁)၁(၈၉)ဖြင့် နယ်စပ်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ဝန်ထမ်းများအား ထိုဝန်ထမ်း ထုတ်ယူရရှိသည့် လစာနှင့် ညီမျှသောငွေကို အထူးလစာအဖြစ် ထုတ်ယူခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်က စတင်ပြီး နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဗဟိုကော်မတီ ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းပြီးတော့ နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့

မှစ၍ အစိုးရဝန်ထမ်းများရဲ့ လစာများကို တိုးမြှင့်ပေးခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ကျသည့် ဝန်ထမ်းများသည် တိုးမြှင့်လစာနှုန်းများကို ခံစားခွင့် ရရှိပြီး လစာ၏ (၂၅)ရာခိုင်နှုန်း အထူးလစာဖြင့် ထုတ်ယူခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဝန် ထမ်းများ၏လစာများကို တိုးမြှင့် ပေးခဲ့ချိန်မှာတော့ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်ကြသည့် ဝန်ထမ်းများနှင့် နေ့စား အလုပ်သမားများအား အထူးလစာ၊ နေ့တွက်စရိတ်၊ လုပ်ခနှင့် အထူး လုပ်ခများ ခံစားခွင့်အစား တခြားဝန်ထမ်းများနည်းတူ တိုးမြှင့် လစာနှုန်းတွေကို နေ့စား လုပ်ခများ နှုန်းအတိုင်း ခံစားခွင့်ပြု ခဲ့ပါတယ်။ ဒီ လို အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခဲ့တဲ့ အနေအထားမှာ လက်ရှိမှာတော့ ကျွန်တော်တို့က အားလုံးတိုးမြှင့်လစာနှုန်းအတိုင်း ခံစားခွင့် ပြုတဲ့ အနေအထားဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြီးခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကချင်ပြည်နယ်၊ ချီဖွေမြို့နယ်၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဇော်တိန် မှလည်း ဝေးလံခေါင်သီ၍ လူမှုရေးခက်ခဲသော ဒေသများမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများအတွက် နိုင်ငံတော်မှ ဒေသစရိတ် သို့မဟုတ် ရှားပါးစရိတ်များကို အခြေအနေနှင့် လိုက်လျော ညီထွေသော နှုန်းထား ပြောင်းလဲရေးနှင့် ပတ်သက်သောအဆိုကို ပထမအကြိမ် လွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးမှာ တင်သွင်းခဲ့တဲ့အတွက် လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့ပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါ တယ်။

လက်ရှိအချိန်မှာ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ အတွက်ကြောင့် မည်သည့်မြို့နယ်များသည် ဝေးလံခေါင်သီ၍ လူမှုရေးခက်ခဲသော ဒေသများ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး /ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့များနဲ့ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဌာနတွေကို ကျွန်တော်တို့ မေးမြန်းထားပါတယ်။ ဒီမေးမြန်းရရှိချက်တွေအပေါ်မှာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ပေးပို့သည့်စာရင်းများအရ လက်ရှိလစာ နှုန်းထားအပေါ် မူတည်ပြီးတော့မှ ဒေသစရိတ်တွေ ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးဖို့အတွက် အစိုးရ အနေနဲ့ ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။

ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂) 'ဝ' ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဒေသမှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ကပဲ မေးမြန်းထားတဲ့ မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်

တချို့မြို့နယ်များမှာ နယ်နိမိတ်ထိစပ်တဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရဲ့ ငွေကြေးများကို နိုင်ငံသုံးကျပ်ငွေ ကဲ့သို့ လှည့်လည်သုံးစွဲနေခြင်းနဲ့ လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း အခြေအနေများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မူဘောင် အတွင်း အကန့် အသတ်ဖြင့် ခွင့်ပြုပေးမယ့် အစီအမံတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ။ မရှိပါက တင်ပြသည့်အချက်များသည် ယခုလတ်တလော ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပြဿနာဖြစ်၍ မည်ကဲ့သို့ကုစားမည်ကို သိလိုပါကြောင်း မေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဆက်လက် ရှင်းလင်းဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ် ရဲ့ ဖော်ပြချက်မှာ အိမ်နီး ချင်းနိုင်ငံသုံး ငွေကြေးများဟာ မိမိနိုင်ငံရဲ့ မြို့နယ်များအတွင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သုံးစွဲမှုရှိလာပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံသုံး ကျပ်ငွေသုံးစွဲမှု လျော့နည်း လာတာနဲ့အမျှ မိမိငွေကြေး ခိုင်မာမှုအပေါ် ယုံကြည် မှုနည်းလာတာကို တွေ့ရ ကြောင်း၊ အဲ ဒီ အခါမှာ နယ်သူနယ်သားများအနေနဲ့ စုဆောင်းရရှိထားတဲ့ မြန်မာကျပ်ငွေကို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံသုံး ငွေကြေးနဲ့လဲလှယ်ပြီး လက်ဝယ် ထားရှိ အသုံးပြုခြင်း၊ အဆိုပါ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံရှိ ဘဏ်များမှာ စုဆောင်းထားခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြုလုပ်တာကို တွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ ငွေကြေးကို မိမိနိုင်ငံရဲ့ငွေကြေးသဖွယ် သုံးစွဲနေခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လက်ဝယ်ထားရှိခြင်းများပြုနေတဲ့ အခြေအနေဖြစ်ပေါ်ရခြင်းဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံခြားငွေကြေးဈေးကွက် မဖွံ့ဖြိုးသေးခြင်း၊ လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားသုံး ငွေကြေး လဲလှယ်မှု စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ဖြေလျော့ဆောင် ရွက်နိုင်မှု မရှိသေးခြင်း၊ နှစ်နိုင်ငံ အကြား ငွေကြေးနဲ့ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု အစီအမံများ အားနည်းနေသေးခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရဲ့ ငွေကြေးကို မိမိနိုင်ငံရဲ့ငွေကြေးသဖွယ် သုံးစွဲ နေခြင်းနဲ့ လက်ဝယ်ထားရှိခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းဟာ တရားမဝင် လုပ်ဆောင်ချက်တွေ ဖြစ်ပါ တယ်။ အခုလို နယ်စပ်ဒေသတွေမှာ တရားမဝင်ကြေးများကို နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပြီး သယ်ယူခြင်း နဲ့ပို့ဆောင်ခြင်း စတဲ့ကိစ္စရပ်တွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာသာမကဘဲနဲ့ နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေတဲ့ နိုင်ငံအားလုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ငွေကြေးခဝါချတဲ့မှု (Money Laundering Offence) ဖြစ်ပါ တယ်။ နိုင်ငံတကာမှာ အဲဒီကိစ္စရပ်တွေကို ငွေကြေးဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေနဲ့အတူ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများအားလုံးက ပူးပေါင်းပါဝင် တိုက်ဖျက်နေကြရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်ဟာ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅(စ)နဲ့ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေပုဒ်မ ၇၅(ခ)တို့ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကို ကျင့်သုံးလျက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့နဲ့ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တို့မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ၊ ယူရို၊ စင်ကာပူဒေါ်လာစတဲ့ နိုင်ငံခြား ငွေများနှင့် နိုင်ငံခြားသုံး ငွေလက်မှတ်(FEC)များကို ပြည်တွင်းသုံးကျပ်ငွေဖြင့် ဝယ်ယူခြင်း ၊ ရောင်းချခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ပုဂ္ဂလိကဘဏ် (၁၇)ဘဏ်ကို နိုင်ငံခြားငွေ ဝယ်ယူ ရောင်းချခွင့်လိုင်စင် (Money Changer Licence)များ ထုတ်ပေးခဲ့ပြီး၊ ငွေလဲလှယ်ရေး ကောင်တာ(၅၇)ခုကို ဖွင့်လှစ်ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပုဂ္ဂလိကဘဏ် (၁၁)ဘဏ်ကို နိုင်ငံခြား သုံးငွေများ ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားခွင့်လိုင်စင် (Authorized Dealer Licence) များကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့က ထုတ်ပေးခဲ့ ပြီး နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း ပေါင်းစည်းရေးအတွက်လည်း အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့(IMF)နဲ့ ပူးပေါင်းလျက်ရှိပါတယ်။ ဒီလို နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း ပေါင်းစည်းရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပြီးပါက ဈေးကွက်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မယ့် တရားဝင် နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းကို စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနဲ့အညီ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် တရားဝင် နိုင်ငံခြားငွေဈေးကွက် စနစ်တကျ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို အထောက်အကူ ပြုလာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်အနေနဲ့ တရုတ်-မြန်မာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုမှာ ယွမ်ငွေနဲ့ ဘဏ်စနစ်ကို အသုံးပြုပြီး ငွေပေးချေမှု တိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေဖို့အတွက် တရုတ်ဘဏ်များ ဖြစ်တဲ့ တရုတ်စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် (Agricultural Bank of China -ABC)၊ တရုတ်ဆောက်လုပ်ရေးဘဏ်(China Construction Bank- CCB) တို့နဲ့ ၁၇-၉-၂၀၀၉ ရက်နေ့မှာလည်းကောင်း၊ တရုတ်စက်မှု လက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (Industrial and Commercial of China-ICBC)နဲ့ ၂-၉-၂၀၁၀ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ဘဏ်လုပ်ငန်း သဘောတူစာချုပ်ထွေ ချုပ်ဆိုပြီး ယွမ်ငွေစာရင်းရှင် စာရင်းများဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် ငွေလွှဲလက်မှတ် (Bank Draft)ကို အသုံးပြု ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြန်မာ-တရုတ် နိုင်ငံအကြား နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုသာမက ပုံမှန်ကုန်သွယ်မှုနဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့အတွက် ယွမ်ငွေနဲ့ ငွေပေးချေမှု ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်ဖို့ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်(မူဆယ်ဘဏ်ခွဲ)နဲ့ တရုတ်ဆောက်လုပ်ရေး ဘဏ်(ယူနန်ဘဏ်ခွဲ)တို့အကြား RMB နဲ့ အ ပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေပေးချေရင်းလင်းမှု သဘော

တူညီချက်တစ်ရပ်ကို ၁-၉-၂၀၁၀ ရက်နေ့မှာ ထပ်မံလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ယွမ်ငွေစာရင်းရှင် တစ်ခု ထပ်မံ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၊ မောင် တောဘဏ်ခွဲနဲ့လည်း ဆိုနာလီ၊ တက္ကနပ်ဘဏ်ခွဲတို့ဟာ ငွေလွှဲလက်မှတ်နဲ့ မြန်မာ -ဘင်ဇားဒေ့ရှ် နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ငွေပေးချေမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် ဘဏ်လုပ်ငန်း နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို ၁၇-၈-၁၉၉၉ ရက်နေ့မှာလည်းကောင်း၊ အဆိုပါ နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို ၈-၈-၂၀၀၅ ရက်နေ့မှာလည်းကောင်း၊ ၈-၁-၂၀၀၉ ရက်နေ့နဲ့ ၁၆-၁၁-၂၀၁၀ ရက်နေ့တို့မှာ အသီးသီး ပြင်ဆင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြ ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၂၁-၇-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ နေပြည်တော်မှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ ပဉ္စမအကြိမ် မြန်မာ - ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ကုန်သွယ်ရေး ပူးတွဲ ကော်မရှင် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ စစ်တကောင်းနဲ့ စစ်တွေမြို့အကြားမှာ ဘဏ်လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မယ့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာ ပြင်ဆင်ချက်ကို ၄-၁၁-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါတယ်။ နှစ်နိုင်ငံ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်း တွေမှာ ငွေ ပေးချေမှု ပိုမိုမြန်ဆန်ချောမွေ့စေရေး ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်နဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နဲ့ United Bank of India (UBI) တို့အကြားမှာလည်း နားလည်မှု စာချွန်လွှာတစ်ရပ်ကို ၁၁-၄-၂၀၀၀ ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါတယ်။ ပုံမှန်ကုန်သွယ်မှု ဆောင်ရွက်ရာမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာအပြင် ယူရို၊ စင်ကာပူဒေါ်လာ သို့မဟုတ် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူညီတဲ့ လွတ်လပ်စွာလဲလှယ်နိုင်တဲ့ မည်သည့်ငွေကြေးမဆို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကို မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နဲ့ United Bank of India တို့အကြား နားလည်မှုစာချွန်လွှာ ပြင်ဆင်ချက်ကို ၂၄-၆-၂၀၀၈ ရက်နေ့မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါတယ်။ ယခုအခါ နှစ်ဖက်နိုင်ငံ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးနဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းတွေ တိုးတက်လာဖို့အတွက် နှစ်နိုင်ငံဘဏ်များ အကြား နားလည်မှုစာချွန်လွှာများ တိုးချဲ့လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ခြင်းနဲ့ နိုင်ငံခြားသုံးငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ(အသစ်)ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီးပါက နယ်စပ်ဒေသတွေမှာ ငွေလဲကောင်တာများ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဘဏ်တွေမှာလိုအပ်တဲ့ နိုင်ငံခြားငွေစာရင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်းနဲ့ ရောင်းဝယ်ခြင်းတွေ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ပြီး၊ ဒေသခံများအနေနဲ့လည်း ဥပဒေနဲ့ အညီ နိုင်ငံခြားငွေကြေးများ ကို လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ပြီး အသုံးပြုလာနိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ ငွေကြေးကို ဘဏ်စနစ်အသုံးပြုပြီး စာရင်းရှင်းလင်းပေးချေနိုင်ဖို့ ဆောင်ရွက်နိုင်လာတာနဲ့အမျှ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအဆင်ပြေချောမွေ့စွာ တိုးတက်လာပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ အချို့မြို့နယ်များမှာ အိမ်နီး ချင်းနိုင်ငံများရဲ့

ဖြစ်၍ ငွေစက္ကူများ ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြုမှုလည်း နည်းလာမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးဖခင်၊ လွတ်လပ်ရေးကျေးဇူးရှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အား ကြည်ညိုသောအားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်ပုံပါရှိသော ငွေစက္ကူများ ထုတ်လုပ်ရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ၊ မရှိလျှင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဆက်လက် ရှင်းလင်းဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ တိုင်းပြည်နိုင်ငံအသီးသီးမှာ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေး ကိစ္စရပ်များကို အောင်မြင်ချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဗဟိုဘဏ်များ တည်ထောင်ကြပြီး ငွေဒင်္ဂါးများကို ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ငွေစက္ကူများ ထုတ်ဝေခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ငွေဒင်္ဂါးနဲ့ ငွေစက္ကူဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား ဗဟိုဘဏ်များမှ ထုတ်ဝေ ဖြန့်ဖြူးတဲ့ ငွေဒင်္ဂါးနဲ့ ငွေစက္ကူများဖြစ်ပြီး တစ်နည်း အားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း၊ ငွေကြေး စသည်တို့နဲ့ ဖလှယ်နိုင်တဲ့ စာချုပ်စာတမ်း(Negotiable Instrument)လို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံ အသီးသီးဟာ ငွေဒင်္ဂါးကို တန်ဖိုးငယ်အဖြစ်သာ ထုတ်ဝေသတ်မှတ် သုံးစွဲလေ့ရှိပြီး၊ ငွေစက္ကူများ ကိုတော့ တန်ဖိုးအမျိုးမျိုး ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူး သုံးစွဲလေ့ရှိကြပါတယ်။ ငွေစက္ကူများကို စတင်ထုတ်ဝေ ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်ကတော့ တရုတ်ပြည် ဖြစ်ပါတယ်။ (၇)ရာစုမှာ ထွန်းကားခဲ့တဲ့ (Tong)တန် မင်းဆက်က စတင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ တန်မင်းဆက်လက်ထက်မှာ တရုတ်ကုန်သည်များ အကြား အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်တဲ့အခါ ရွှေတုံး၊ ငွေတုံး၊ ကြေးတုံးများကို သုံးစွဲလေ့ရှိခဲ့ကြပြီး ယင်းသို့ အပေးအယူပြုလုပ်ရာမှာ လေးလံတဲ့အတွက် အဆင်မပြေမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ သယ်ယူရလွယ်ကူတဲ့ ငွေစက္ကူများ ကို တီထွင်သုံးစွဲရန် အစပျိုးခဲ့ကြပါတယ်။ မွန်ဂိုအင်ပါယာကို အုပ်စိုးတဲ့(Yuan)ယွမ် မင်းဆက်လက်ထက်မှာ ငွေစက္ကူကို စတင်ထုတ်ဝေ သုံးစွဲလာခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဥရောပနိုင်ငံများကတော့ (၁၄)ရာစုလောက်မှာ စတင်ပြီး(၁၇)ရာစု ခေတ်လောက်မှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာကြောင်းသိရပါတယ်။ ၁၆၆၀ ခုနှစ်မှာတော့ ဆွီဒင် နိုင်ငံဗဟိုဘဏ်က ငွေစက္ကူ စတင်ထုတ်ဝေသုံးစွဲခဲ့ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ မက်ဆာချူးဆက် ကိုလိုနီနယ်မှာတော့ ငွေစက္ကူကို၁၆၉၀ မှ စတင်ရိုက်နှိပ်သုံးစွဲကြောင်း သိရပါတယ်။ စကော့တလန် ဗဟိုဘဏ်ကတော့ ၁၆၉၆ ခုနှစ်မှာ ငွေစက္ကူစတင်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ ငွေစက္ကူကိုရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေတဲ့အခါမှာ တိုင်းပြည်နိုင်ငံတိုင်းဟာ အကြောင်းအရာ တစ်မျိုးတည်း ကိုသာ ပုံသေသတ်မှတ်ထုတ်ဝေခြင်းမရှိဘဲ အခြေအနေနှင့်အချိန်အခါကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲထုတ်ဝေ

ခြင်းမျိုးတွေ တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဗြိတိန် နိုင်ငံမှာ ပေါင်စတာလင် တန်ဖိုးရှိတဲ့ ငွေစက္ကူများကို ရှေ့ဘက်မှာ အယ်လီဘောက်ဘုရင်မရုပ်ပုံနဲ့ နောက်ကျောက်မှာတော့ တိုင်းပြည်မှာထင်ရှားတဲ့ မျှော်စင်ပုံ၊ ချာ(ချ်)ဘုရားကျောင်းပုံ၊ လွတ်တော်ပုံ တွေကို ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြ ပါတယ်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာမှာတော့ နိုင်ငံရဲ့ ထင်ရှားတဲ့ ခေါင်း ဆောင်ပုံတွေကို တိုင်းပြည်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ အမှတ်အသားများနဲ့ တွဲဖက်ရိုက်နှိပ်ပါတယ်။ အာဆီယံ မိတ်ဖက်(၃)နိုင်ငံတွေမှာ ထုတ်ဝေတဲ့ ငွေစက္ကူများနဲ့တင်သက်လို့ ဖော်ပြရမယ်ဆိုရင် တရုတ်နိုင်ငံမှာ ဣန္ဒိယငွေစက္ကူကို တိုင်းပြည်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများပုံ၊ ထင်ရှားသော ဘုရားကျောင်းပုံ၊ မဟာတံတိုင်းပုံ၊ အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော တံတားကြီးများ၊ ရေကာ တာကြီးများ အစရှိတဲ့ ပုံကို ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ် ဖော်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ဂျပန် ယန်းငွေစက္ကူမှာတော့ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ ထင်ရှားကျော်ကြား လူသိများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီး များ၊ မျိုးချစ်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များ၏ ရုပ်ပုံများကို ချယ်ရီပန်းများ၊ မီးတောင်များ၊ ဘုရားကျောင်းများ စသည်တို့နဲ့ တွဲဖက်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ကိုရီးယားနိုင်ငံသုံး ငွေစက္ကူကို ထုတ်ဝေတဲ့နေရာမှာတော့ နိုင်ငံရဲ့ထင်ရှားတဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်များ၊ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ၎င်းတို့တီထွင်ခဲ့တဲ့ ရေ နာရီပုံများ၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ဗဟိုဘဏ်ပုံများ၊ အကယ်ဒမီကျောင်းပုံများနဲ့ တွဲဖက်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြလေ့ ရှိပါတယ်။ အိမ်နီးချင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ရူးပီးငွေစက္ကူများကို နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်နဲ့အတူ ဟိမဝန္တာတောင်တန်း၊ စီးပွား ရေးအဆောက်အအုံ၊ ပါလီမန်အဆောက်အအုံ ၊ ဆင်၊ ကျားစတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေနဲ့ တွဲဖက်ရိုက်နှိပ်ထုတ် ဝေကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံသုံး ငွေစက္ကူကို ထိုင်းဘုရင်ပုံတော်နဲ့ ထင်ရှားတဲ့အဆောက်အအုံများနဲ့ တွဲဖက်ထုတ်ဝေကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ မလေးရှားနိုင်ငံ သုံးငွေစက္ကူကိုတော့ မလေးရှားဘုရင်နဲ့ တွဲပြီး ထင်ရှားတဲ့ပလီ၊ မီးရထားဘူတာရုံ၊ပါလီမန်အဆောက်အအုံ ဗဟိုဘဏ်ပုံ၊ အမျိုးသားပြတိုက်ပုံ စသည်တို့နဲ့ တွဲဖက်ရိုက်နှိပ်ထုတ် ဝေ သုံးစွဲလျက်ရှိပါတယ်။ ဘရူနိုင်းနိုင်ငံသုံး ငွေစက္ကူကတော့ ဘရူနိုင်းနိုင်ငံဘုရင်မင်းမြတ်နဲ့ နိုင်ငံရဲ့ထင်ရှားတဲ့ ရေတံခွန်၊ အမျိုး သားလေဆိပ်၊ တော် ဝင် အဆောက်အအုံ၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန အဆောက်အအုံ၊ ပါလီမန်အဆောက်အအုံ တို့နဲ့ တွဲဖက် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ လွတ်လပ် ရေးရပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ငွေကြေး အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့မှ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀/-နဲ့ ၁၀၀/-တန် ငွေစက္ကူ (၄)မျိုး ထုတ် ဝေပါတယ်။ ငွေစက္ကူ တွေမှာ ကဒေါင်းပုံ၊ ခြင်္သေ့ပုံ၊ ရွက်လွင့်နေတဲ့ပုံ၊ ဗိုင်းငင်နေတဲ့ပုံ၊ ဆင်သစ်ဆွဲနေတဲ့ပုံ တွေနဲ့

လယ်ထွန်နေတဲ့ပုံများ ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ ငွေကြေးအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့အစည်း ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်က လွှဲပြောင်းတာဝန်ယူခဲ့တဲ့ နောက်ပိုင်း ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှာ ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀/-နဲ့ ၁၀၀/-တန် ငွေစက္ကူ(၄)မျိုးကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀၀/-တန်ငွေစက္ကူများကိုလည်းကောင်း၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ၂၀/-၊ ၅၀/-တန်ငွေစက္ကူများကိုလည်းကောင်း ထပ်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ ၎င်းငွေစက္ကူတွေမှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရုပ်ပုံများ ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ် ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်သူ့ဘဏ်လက်ထက် ၃၀-၄-၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာတော့ ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀/-တန်နဲ့ ၂၀/-တန် ငွေစက္ကူများ ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီငွေစက္ကူ (၄)မျိုးမှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရဲ့ စစ်တံစုံနဲ့ ရိုက်နှိပ်ထားပြီး၊ ငွေစက္ကူတွေရဲ့နောက်ကျောမှာ ရေလုပ်သား ငါးဖမ်းနေတဲ့ပုံ၊ လယ်သမားတစ် ဦးနဲ့ နွား နဲ့ပုံ၊ မြန်မာအမျိုးသမီး ဝါခူးနေတဲ့ပုံ၊ လယ်ထွန်စက်နဲ့ ထွန်ယက်နေတဲ့ပုံများ ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဏ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းပြီးနောက်ပိုင်း ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀/- ၂၀/-၊ ၂၅/-၊ ၃၅/-၊ ၄၅/-၊ ၅၀/-၊ ၇၅/-၊ ၉၀/- နဲ့ ၁၀၀/-တန် ငွေစက္ကူများ ထုတ် ဝေခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရဲ့ ပုံများနဲ့အတူ ရေလုပ်သားငါးဖမ်းနေတဲ့ပုံ၊ ဆွမ်းအုပ်ပုံ၊ မင်းသားရုပ်ပုံ၊ လယ်ထွန်စက်နဲ့ ထွန်ယက် နေတဲ့ပုံ၊ တိုးနယားပုံ၊ သခင်ဖိုးလှကြီး ပုံ၊ ဆရာစံပုံ၊ စောင်းကောက်ပုံ တို့ကို ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြထား ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ပြီးခဲ့တဲ့ နောက်ပိုင်း ၁-၃-၁၉၉၀ မှာ ၁/-တန်ငွေစက္ကူ စတင်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး၊ အဲဒီငွေစက္ကူမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ဗမာ့ကာကွယ်ရေး စစ်တပ်မတော်ဝတ်စုံပုံ ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ ၂၇-၃-၁၉၉၄ ရက်နေ့မှာ ၅၀ ပြားတန် ငွေစက္ကူ ၂၀/-၊ ၅၀/-၊ ၁၀၀/- နဲ့ ၅၀၀/-တန် ငွေစက္ကူများ ဆက်လက်ထုတ် ဝေခဲ့ပြီး မြန်မာ့ရိုး ရာ စောင်းကောက်ပုံ၊ မြန်မာ့အနုပညာလက်ရာမြောက် ကေသရာဇာခြင်္သေ့ပုံ၊ ပြည်သူ့ရင်ပြင်မှာရှိတဲ့ ဆင်ရုပ်ခံရေပန်းပုံ၊ မြန်မာ့ရိုးရာယွန်းထည်ပုံနှင့် မြန်မာ့ရိုးရာပန်းတော့ လုပ်ငန်း ပုံ၊ မဟာဗန္ဓုလ ကြေးသွန်းရုပ်ပုံများကို ရိုက်နှိပ်ပါတယ်။ ယင်းနောက်ပိုင်း ထုတ်ဝေတဲ့ ၁/-၊ ၅/-၊ ၁၀/- နဲ့ ၂၀၀/- တန် ငွေစက္ကူတွေမှာတော့ ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းပုံ၊ လျှေပြိုင်ပွဲပုံ၊ ခြင်းခတ်ပုံ၊ ကရဝိတ်ဖောင်ပုံ၊ ဆင်သစ်ဆွဲသည့်ပုံ စသည်တို့ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားတာတွေ့ရပါတယ်။ ၂၅-၁၀-၁၉၉၈ ခုနှစ်မှာတော့ ၁၀၀၀/-တန် ငွေစက္ကူကို ထုတ် ဝေခဲ့ပြီး ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းပုံနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ တော်ဗဟိုဘဏ် အဆောက်အအုံတို့ကို ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ ၁၁-၁၀- ၂၀၀၄ ရက်နေ့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်

ပုံစံ အရွယ်အစားသစ် ငွေစက္ကူများဖြစ်တဲ့ ၂၀၀၀/-၊ ၅၀၀၀/- နဲ့ ၁၀၀၀၀/-တန် ငွေစက္ကူများ ထပ်မံ ထုတ်ဝေပြီး၊ ဒီ ငွေစက္ကူတွေမှာတော့ အနုပညာလက်ရာမြောက် ကေသရာဇာခြင်သေ့မင်းပုံ၊ ဆင်ဖြင့် သစ်ဆွဲနေပုံ၊ မဟာဗန္ဓုလကြေးသွန်းရုပ်ထု ထုလုပ်နေပုံ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် အဆောက်အအုံ ပုံတို့ကို ရိုက်နှိပ်ထားပါတယ်။ ၁-၁၀-၂၀၀၉ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ၅၀၀၀/-တန် ငွေစက္ကူမှာ မြန်မာ့အနုပညာလက်ရာမြောက် ဆင်ဖြူတော်ပုံနဲ့ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အဆောက်အအုံတို့ကို ရိုက်နှိပ်ထားတာတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်ဖြူတော်သည် နိုင်ငံအတွက် ဂုဏ်သိက္ခာရှိခြင်း၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်ခြင်းစတဲ့ ကြန်အင်လက္ခဏာများ ပြည့်စုံသည့်အတွက် ၅၀၀၀/-တန် ငွေစက္ကူကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရာမှာ အထက်ပါ ဆင်ဖြူတော်ပုံကို ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်မှ နောက်ထပ်ငွေစက္ကူများ ထပ်မံရိုက်နှိပ်ရန် ရှိလာပါကလည်း အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အခြေအနေအချိန်အခါနှင့်ဆီလျော်မည့် အကြောင်းအရာ များကို ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်သွားမှာဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းတင်အောင် ၏ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ ၊ သုံးဘီး ယာဉ်များအား တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ပြီး လိုင်စင်ပြုလုပ်ရာ၌ ပေးဆောင်ရသည့် အခွန်အခများကို ဖြေလျော့ပေးပြီး သင့်တင့်မျှတသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ကို ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဆက်လက် ရှင်းလင်းဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၈၉ မှာ နိုင်ငံသား တိုင်းဟာ ဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အကောက်များကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်ပြည်သူ့ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ၊ နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ရာမှာ အခွန်အကောက် ကောက်ခံ ရရှိငွေအပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာ ငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မော်တော် ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်များ တရားဝင် တင်သွင်းခွင့်လိုင်စင်ဖြင့် တင်သွင်းပါက အကောက်ခွန် (၅)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် (၂၅)ရာခိုင်နှုန်း ကျသင့်မှာဖြစ်ပါတယ်။ တရားမဝင် တင်သွင်းထားတဲ့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များနှင့် သုံးဘီးဆိုင်ကယ်များကို လိုင်စင်ပြုလုပ်

ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ကို သိရှိလိုပါကြောင်း မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်မှ ဆက်လက် ရှင်းလင်းပြီး ဖြေကြားသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်သမားညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနရဲ့ စာရင်းများအရ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအထိ ပြည်ပနိုင်ငံများမှာရှိတဲ့ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူ၊ ကိုရီးယားအပါအဝင် စုစုပေါင်း(၁၅)နိုင်ငံသို့ မြန်မာအလုပ်သမားများ တရားဝင်စေလွှတ်မှုမှာ စုစုပေါင်း(၅၈၅၉၂၀) ဦးရှိပြီး၊ အဲဒီ အထဲမှာ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ (၅၂၂၈၈၅)ဦး၊ မလေးရှားနိုင်ငံမှာ (၄၃၂၂၉)ဦး၊ စင်ကာပူ နိုင်ငံမှာ (၁၀၀၆၁)ဦး၊ ကိုရီးယားနိုင်ငံမှာ (၆၆၈၉)ဦးတို့ ပါဝင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံများ မှာရှိတဲ့ မြန်မာသံရုံးများရဲ့ စာရင်းအရ ပြည်ပမှာ ရောက်ရှိ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူတွေ (၁၀)သိန်း နီးပါး မြန်မာသံရုံးများရဲ့ စာရင်းအရ ပြည်ပမှာ ရောက်ရှိအလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူမှာ (၁၀)သိန်း နီးပါးရှိပြီး၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ (၈၁၂၉၈၄)ဦး၊ မလေးရှားနိုင်ငံမှာ (၁၀၀၀၀၀)ဦး၊ စင်ကာပူနိုင်ငံမှာ (၄၈၀၇၁)ဦး၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှာ(၃၃၃၈)ဦးနဲ့ ကိုရီးယားနိုင်ငံမှာ(၃၂၅၈)ဦးတို့ရှိကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ခန့်မှန်းခြေ အားဖြင့် ထိုင်း နိုင်ငံမှာ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေတဲ့ တရားဝင် အလုပ်သမား အရေအတွက်ဟာ (၁.၅)သန်း၊ အထောက်အထားမရှိဘဲ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိတဲ့ အလုပ်သမား ဟာ (၅)သိန်းခန့်နဲ့ ၎င်းတို့ ကို မှီခိုသူများပါဝင်ပါက အနည်းဆုံး (၂)သန်းကျော်လောက်ရှိမယ်လို့ ခန့်မှန်းပါတယ်။ အဲဒီလို မြန်မာနိုင်ငံမှ အခြားတိုင်းပြည်များသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင် နေကြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသားများဟာ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိသားစုများထံသို့ ပြည် လည်၍ ငွေများပေးပို့တဲ့နေ ရာမှာ အခက်အခဲတွေ ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ပြည်ပရောက် မြန်မာ အလုပ်သမားများ အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပါဝင်တဲ့ ပြည်ပတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင်သူများ ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ အဲဒီကော်မတီကို အထောက်အကူပြုနိုင်ဖို့အတွက် စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ၊ အလုပ်သမားများ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရေး ကော်မတီနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ စတဲ့ ကော်မတီ(၃)ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းထားရှိပါတယ်။ ဒီကော်မတီ(၃)ရပ် အနက် အလုပ်သမားများ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရေးကော်မတီရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန် (၅)ရပ်ထဲမှာ ပြည်ပမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများထံမှ မိသားစုလွှဲပို့ငွေများ အခက်အခဲ ရှိ/မရှိ၊ အခက်အခဲ မရှိ လျင်မြန်စွာလွှဲပို့နိုင်ဖို့ ဆိုတဲ့အချက် တစ်ချက်လည်း ပါဝင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် အနေနဲ့ နိုင်ငံခြားငွေများ အဆင်ပြေစွာ ဝယ်ယူရောင်းချ နိုင်ရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိက

ဘဏ်(၁၇)ဘဏ်အား Money Changer Licence ကို ၂၉-၉-၂၀၁၁ ရက်နေ့နဲ့ ၂၄-၁၀-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး Money Changer Counter (၅၇)ခုကို ဖွင့်လှစ်ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းပုဂ္ဂလိကဘဏ် (၁၁)ဘဏ်ကို နိုင်ငံခြားသုံးငွေများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခွင့် လိုင်စင် Authorized Dealer Licence ကို ၂၅-၁၁-၂၀၁၁ မှာ ထုတ်ပေးခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားဘဏ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် အနေနဲ့ ပြည်နယ်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းမှာ ဘဏ်ခွဲပေါင်း(၃၂၆)ခုနဲ့ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနေတာရှိသကဲ့သို့ ပြည်ပမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံသားများ ငွေလွှဲပို့ခြင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာများ အဆင်ပြေဖို့အတွက် မှန်ကန်ချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မလေးရှားနိုင်ငံ May Bank နဲ့လည်း ချိတ်ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပြည်ပရောက် မြန်မာအလုပ်သမားများမှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိသားစုထံလွှဲပို့ငွေများ လုံခြုံ၊ လျင်မြန်၊ ချောမွေ့စွာပေးပို့နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်မှ ကမ္ဘောဇဘဏ်ကို ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်းကောင်း၊ သမဝါယမဘဏ်ကို စင်္ကာပူနိုင်ငံတွင်လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီဘဏ်ကို မလေးရှားနိုင်ငံတွင်လည်းကောင်း ၊ အာရှစီမံလန်းမှုဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ကို စင်္ကာပူနိုင်ငံနဲ့ မလေးရှားနိုင်ငံတို့တွင်လည်းကောင်း၁၄-၁၁-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ ပြည်ပငွေလွှဲလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။အဆိုပါပုဂ္ဂလိကဘဏ်များနဲ့ ပြည်ပငွေလွှဲလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဖို့ အဆိုပါနိုင်ငံများမှာ ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ကိုယ်စားလှယ်များထားပြီး၊ ငွေလွှဲသူများနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လွှဲပို့ငွေများရရှိရေး ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များမှာ လက်ရှိ SWIFT System လို့ ခေါ်တဲ့ Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunicationဆက်သွယ်ရေးစနစ်များ တပ်ဆင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါဘူး။ တပ်ဆင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ဆဲကာလမှာ နိုင်ငံခြားမှာရှိတဲ့ မိမိတို့ရဲ့ နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များရဲ့ အဆက်အသွယ်ဘဏ်များမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များကို လွှဲပို့ပြီး၊ ၎င်းတို့ကနေတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ၏ ရုံးချုပ်သို့ ဆက်လက်ပေးပို့သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များကနေပြီးတော့ အလုပ်သမားများရဲ့ မိသားစုများနဲ့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ကာ အဆိုပါနေ့မှာရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားငွေ ပေါက်ဈေးအတိုင်း လွှဲပို့ငွေများကို ထုတ်ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ SWIFT ဆက်သွယ်ရေးစနစ် တပ်ဆင်ပြီးတဲ့အခါမှာဆောင်ထားတဲ့ လွှဲပို့ငွေတွေကိုနိုင်ငံခြားမှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များရဲ့ အဆက်အသွယ် ဘဏ်များကနေတစ်ဆင့် အဆိုပါ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်ရုံးချုပ်ကို

တိုက်ရိုက်လွှဲပို့ပြီးအလုပ်သမားများရဲ့ မိသားစုများထံ လွှဲပို့ငွေများလျင်မြန်စွာဆောင်ရွက်ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်(၄)ခုနဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်တို့ရဲ့ ပြည်ပငွေလွှဲလုပ်ငန်းကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ နဲ့ မတ်လတွင်း စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိ ပါတယ်။ ယခုကဲ့သို့ ပြည်ပရောက်အလုပ်သမား များကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိသားစု များထံ လွှဲပို့ငွေများကို အဆင်ပြေစေရန် စီစဉ်ပေးခြင်းအားဖြင့်တရားဝင်လမ်းကြောင်းမှ လုံခြုံစိတ်ချစွာ ငွေလွှဲ ပေးပို့ နိုင်ခြင်း၊ ပြည်ပ အလုပ်သမားများထံမှ လွှဲပို့သည့် နိုင်ငံခြားငွေပမာဏကို တိကျစွာ သိရှိနိုင်ခြင်း၊ တိုင်းပြည်ဝင်ငွေ (National Income) ခန့်မှန်းတွက်ချက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုစေခြင်း စတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးများ ရတဲ့အပြင် ပြည်ပရောက် မြန်မာအလုပ်သမားများရဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှု၊ လုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှာ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၁:၄၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဦးဉာဏ်လင်း က မေးမြန်းမယ့် မေးခွန်းများဟာ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ဖြေကြားရမယ့် မေးခွန်းများဖြစ်ပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁)မှ ဦးဉာဏ်လင်း က သက်ဆိုင် ရာ မေးခွန်းများကို တစ်ဆက်တည်း မေးမြန်းပြီးမှ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ဖြေကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော အရည်အသွေးမီ သစ် သီးဝလံများ ပြည်တွင်း ပြည်ပဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်ရောင်းချနိုင်ရေး၊ ထိုက်တန်သော ဈေးနှုန်း ရရှိနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာသစ်သီးဝလံ ဈေးကွက်မှ တောင်းဆိုသော Certifications များကို ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသော တောင်သူများသို့ GAP , Organic Certificate အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်မေးခွန်း နှင့် စိုက်ပျိုးရေးတောင်သူများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် သစ်သီးဝလံများ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေး အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဒါကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဦးဉာဏ်လင်း က မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိသော အရည် အသွေးမီ သစ်သီးဝလံများ ပြည်တွင်း ပြည်ပဈေးကွက်တွင်

ယှဉ်ပြိုင်ရောင်းချနိုင်ရေး၊ ထိုက် တန်သောဈေးနှုန်း ရရှိနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ သစ်သီးဝလံ ဈေးကွက်မှ တောင်းဆိုသော Certifications များကို ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသော တောင်သူများသို့ GAP , Organic Certificate အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးတောင်သူများ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သည့် သစ်သီးဝလံများ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေး အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းများကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၄၂။

ဦးညွှန်လင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်ကတော့ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွှန်လင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိတဲ့ အရည်အသွေးမီ သစ်သီးဝလံများ ပြည်တွင်းပြည်ပဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်ရောင်းချနိုင်ရေး၊ထိုက်တန်သောဈေးနှုန်း ရရှိနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာသစ်သီးဝလံဈေးကွက်မှ တောင်းဆိုသော Certifications များကို ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိတဲ့တောင်သူများသို့ GAP, Organic Certificate အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်မည်ကို သိရှိလိုကြောင်းနှုတ်သက်ပြီးတော့ မေးမြန်းသွားမှဖြစ်ပါသည်။ ဤမေးမြန်းချက်ကို ဖတ်ကြားမေးမြန်းခွင့်ပြုပါရန် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်နယ်မှာ သရက်စိုက်ပျိုးမှု အများဆုံးမှာ ရပ်စောက်မြို့နယ်ဖြစ်ပြီး အင်တောမြို့နယ်ခွဲ၊ တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ ဆီဆိုင်မြို့နယ်၊ ပင်းတယ မြို့နယ်နှင့် ဖယ်ခုံမြို့နယ်များမှာ စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါတယ်။ စိုက်ပျိုးတဲ့ တောင်သူဦးရေဟာ (၁၀၀၀၀)ခန့်ရှိပြီးတော့မှ ၂၀၀၉-၂၀၁၁ ခုနှစ်ထိ စိုက်ဧက (၁၃၈၀၀)ဧက ရှိပါတယ်။ စိုက်ပျိုးမှု ပုံစံမှာ တစ်ဦးချင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ခင်းနှင့် ကုမ္ပဏီ စိုက်ခင်း ဖြစ်ပါတယ် ။ ကုမ္ပဏီ စိုက်ခင်း အနေဖြင့် အင်တောမြို့နယ်ခွဲတွင် ကုမ္ပဏီစိုက်ခင်း(၄)ခု၊ ရပ်စောက်မြို့နယ်တွင် ကုမ္ပဏီစိုက်ခင်း (၁)ခု၊ တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ အေးသာယာတွင် ကုမ္ပဏီ စိုက်ခင်း(၁)ခု၊ ဆီဆိုင်မြို့နယ်တွင် ကုမ္ပဏီ စိုက်ခင်း(၂)ခု စိုက်ပျိုးလျက် ရှိပါတယ်။ဈေးကွက်အနေဖြင့် ဒေသတွင်း ပြည်တွင်းရောင်းချမှုနှင့်

မူဆယ်(၁၀၅)မိုင်သို့ တင်ပို့ရောင်းချမှုသာရှိပြီး၊ အရည်အသွေး နှင့်ပတ်သက်၍ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ မရှိခြင်း၊ ဈေး နှုန်းသတ်မှတ်ချက် မရှိခြင်း၊ တစ်ဖက်ကိုင်ခံမှပေးသော ဈေး နှုန်းဖြင့်သာ ရောင်းချခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးသူတောင်သူများ ထိုက်တန်သည့် အကျိုးအမြတ်မရရှိပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဈေးကွက် ပိုမိုရရှိရေး၊ သရက်သီး အရည်အသွေး ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်အတွက် စိုက်ပျိုးတောင်သူများအား မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပန်းမန်နှင့် သစ်သီးဝလံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချသူများအသင်း၊ FAO နှင့် သရက် အစုအဖွဲ့ ပူးပေါင်း၍ သင်တန်းများ ပို့ချခြင်းများရှိရာ GAP (Good Agriculture Practices), Organic, CPA, Post Harvest အပါအဝင် သင်တန်းအမျိုးအစား ပေါင်း (၁၄)ကြိမ် ပို့ချပေးခဲ့ပါတယ်။ သရက်စိုက်တောင်သူများအနေဖြင့် GAP စံနှုန်းအတိုင်း စိုက်ပျိုး လိုက်နာကျင့်သုံးသည်မှာလည်း (၃)နှစ်ခန့်ရှိပြီဖြစ်ပါတယ်။ အရည်အသွေးပြည့်မီသော သရက်သီးများ ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိပါတယ်။ ရောင်းချမှုတွင် တောင်သူများမှ ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးအမြတ် မရခြင်း၊ အရုံးပေါ်ခဲ့ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှု စရိတ် မကာမိ၍ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ ရပါတယ်။ ယခုအခါ အရည်အသွေးပြည့်မီတဲ့ သရက်သီးများကို တရုတ်ပြည် ကွမ်းကျိုးဒေသနှင့် စင်္ကာပူ နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်ခဲ့သော်လည်း တောင်သူများ ထိုက်သင့်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးရရှိမှု နည်းပါးလျက်ရှိပါတယ်။ Middle East နိုင်ငံများ၊ မလေးရှားနှင့် ဒေသတွင်း အာဆီယံနိုင်ငံများ မှလည်း မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိတဲ့ သစ်သီးဝလံများကိုဝယ်ယူရန် ကမ်းလှမ်းမှုများရှိပါတယ် ။ နိုင်ငံတကာ သစ်သီးဝလံရောင်းဝယ်မှုတွင် GAP, Organic Certificate များဖြင့် ရောင်းချကြပါတယ်။ မိမိတို့နိုင်ငံမှ တင်ပို့ရောင်းချရာတွင် GAP, Organic Certificate များ၊ ထောက်ခံချက်များ မပေးနိုင်သောကြောင့် ရောင်းချမှုတွင် ရသင့်ရထိုက်သော ဈေးနှုန်းများမရရှိဘဲ ဈေးနှိမ်ခံရပါတယ်။ GAP, Organic Certificate များသည် သရက်သီး သီးနှံတစ်မျိုးတည်းအတွက် သာမက မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသော ဖရုံ၊ သခွားမွှေး၊ ထောပတ်သီး၊ ငှက်ပျော သီး၊ ဇီးသီးနှင့် အခြား သစ်သီးဝလံများအတွက်ပါ အကျိုးရှိပါတယ်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် AFTA ခေါ် အာဆီယံနိုင်ငံများ အချင်းချင်း Free Trade အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော တောင်သူများအတွက် နိုင်ငံတကာ သစ်သီးဝလံဈေးကွက်မှ တောင်းဆိုသော Certifications ဖြစ်သည့် (ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေး အလေ့အကျင့်များ)

GAP(Good Agriculture Practices),Organic Certificate အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်ရှိ/မရှိနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးမြန်းခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဆက်လက်ပြီး ဒုတိယမေးခွန်းအနေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးတောင်သူများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တဲ့ သစ်သီးဝလံများ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးမြန်းသွားမှာ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင် လျက်ရှိတဲ့ တောင်သူများဟာ မိမိတို့ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိတဲ့ သီးနှံများအတွက် ထိုက်တန်တဲ့ အကျိုး ကျေးဇူးများ ခံစားလိုကြပါတယ်။ စိုက်ပျိုးတောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးတက်မှသာလျှင် ရပ်ရွာဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိတဲ့ သစ်သီးဝလံများ ဈေးကောင်း ရရှိရန် လိုအပ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်၁၅ ရက်နေ့မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့အထိ ပြည်ပပို့ကုန် အမျိုးအစား(၇)မျိုးဖြစ်တဲ့ ဆန်၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ရော်ဘာ၊ ရေချို၊ ရေ ထွက်ပစ္စည်းများ၊ တိရိစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ (ကန့်သတ်ကုန်ပစ္စည်းများမှအပ) စသည် တို့ကို ကုန်သွယ်လု ပ်ငန်းခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထား သည်ကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိတဲ့ သစ်သီးဝလံများကို ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချရာတွင် (၁၀)ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးဆောင်ရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် ရသင့် ရထိုက်သည့် အကျိုးများ အပြည့်အဝ မရရှိပါဘူး။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တောင်သူများစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သည့် သစ်သီး ဝလံများကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ရာတွင် ကာလသတ်မှတ်ချက်မရှိဘဲ သစ်သီးဝလံများ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေး အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၄၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး က တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၁:၄၈။

ဦးဝင်းမြင့် (ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ စီး ပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုး လွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် တက် ရောက် လာကြသော အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများခင်ဗျား။ ပထမအကြိမ် အမျိုးသား

လွတ်တော် တတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးမှာ အ ခုလို ဖြေကြားခွင့်ရတဲ့အတွက် ဂုဏ်ယူ ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း ဦးစွာတင်ပြလိုပါတယ်။ ဦးဉာဏ်လင်း ရဲ့ မေးခွန်းနှစ်ခုကို တစ်ဆက်တည်း ဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဉာဏ်လင်း မေးမြန်းထား ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တော့ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဈေးကွက်အတွင်း ယှဉ်ပြိုင်ရောင်းချ နိုင်ရေး၊ ထိုက်တန်သော ဈေးနှုန်းရရှိနိုင်ရေး ဆိုတဲ့အပိုင်းကို ပထမဦးစွာ ဖြေကြားလိုပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မူဆယ်(၁၀၅)မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဇုန်မှာ သစ်သီး ဝလံများကို ကုန်စည်ခိုင် ဖွဲ့စည်းပြီး မိမိဘက်မှ တောင်သူများ၊ ကုန်သည်များ၊ ကုမ္ပဏီများမှ ဈေးနှုန်းမှန်ရရှိရေး၊ ဈေးကွက် ဖြစ်ပေါ်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ သစ်သီး ဝလံတင်ပို့မှုအနေနဲ့ ဖရဲသီးတင်ပို့ရာမှာ ယခင် နှစ်က တစ်တန်ကို ဒေါ်လာ(၂၀၀)ခန့်ရရှိရာမှ ယခုနှစ်မှာ တစ်တန်ကို ဒေါ်လာ(၄၀၀)ခန့်ရရှိခဲ့လို့ ဈေးနှုန်းပိုမိုရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဌာနအနေနဲ့ သစ်သီးလံ အပါအဝင် နိုင်ငံထွက်ပို့ကုန်ပစ္စည်းတွေကို တစ်ဖက်နိုင်ငံမှာ ဈေးကွက်ရှာဖွေပြီး တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက် ရောင်းချ ပေးနိုင်ဖို့ ကုန်စည်ခိုင်များဖွဲ့စည်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီများနဲ့ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင် ခဲ့တဲ့အတွက် ဈေးနှုန်းပိုမိုရရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်ခိုင်မာလာခြင်းတို့ကြောင့် လည်းပဲ ပြည်တွင်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများ အကျိုးရရှိစေခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံထွက် သစ်သီးဝလံတွေကို တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံကို တင်ပို့ရမယ်ဆိုရင် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ စတင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ထွက်ကုန်ပစ္စည်း မှန်ကန်ကြောင်း ပင်ရ င်းဒေသသက်သေခံလက်မှတ် (Country of Origin Certificate)(Form-E) ထုတ်ပေးပါက တရုတ်နိုင်ငံ ဘက်မှ အကောက်ခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရောင်းခွင့်ရရှိပါတယ်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၊ ဧပြီလမှ ဒီဇင်ဘာလ အထိ မြန်မာနိုင်ငံမှ တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံသို့တင်ပို့တဲ့ သစ်သီးဝလံများအတွက် ပင်ရင်း ဒေသသက်သေခံလက်မှတ် (Form-E) ထုတ်ပေးမှုမှာ ဖရဲသီး (၈၄၄၉၀)တန်၊ တန်ဖိုး (၁၃.၄၃) ဒေါ်လာသန်းအတွက် (၁၄၃)စောင်၊ သခွားမွှေး (၁၇၆၂၀)တန်၊ တန်ဖိုး(၃.၇၃)ဒေါ်လာသန်းအတွက် (၃၃)စောင်၊ သရက်သီး (၂၅၉၆၄)တန်၊ တန်ဖိုး (၉.၃၂)ဒေါ်လာသန်းအတွက် (၁၃၃)စောင်၊ ဇီးသီး(အစို) (၁၉၀)တန်၊ တန်ဖိုး(၀.၀၃)ဒေါ်လာသန်း အတွက် (၄)စောင်ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူ တစ်ဖက်ထိုင်းနိုင်ငံကို တင်ပို့မည်ဆိုပါက အာဆီယံ ဘုံအကျိုးသက်ရောက်သော အကောက်ခွန် လျော့ချမှု အစီအစဉ်(Common Effective Preferential Tariff-CEPT)အရ အကောက်ခွန်

ကင်းလွတ်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် ပင်ရင်းဒေသသက်သေခံလက်မှတ် (Form-D) ကို ထုတ်ပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၊ ဧပြီလမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့သော သစ်သီး ဝလံများအတွက် ပင်ရင်းဒေသသက်သေခံလက်မှတ်(Form-D) ထုတ်ပေးမှုမှာ လိမ္မော်သီး(၉၅၃)တန်၊ တန်ဖိုး(၀.၂၂)ဒေါ်လာသန်းအတွက် (၇၇)စောင်ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးမေးမြန်းတဲ့ နောက်တစ်ခု (GAP, Organic Certificate) အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ GAP နဲ့ ပတ်သက်ပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းချက်အပေါ် ထပ်ဆင့်ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါတယ်။ Good Agriculture Practices(GAP) ဆိုသည်မှာ သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်စဉ်၊ ရိတ်သိမ်းစဉ်၊ ကိုင်တွယ်ထုပ်ပိုးစဉ်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်စဉ်တွင် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အန္တရာယ်များ လျော့နည်းစေရန် သို့မဟုတ်လုံးဝ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ကာကွယ်သည့် အစီအစဉ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် စိုက်ပျိုးရေး အလေ့အကျင့် ကောင်းများကို ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ GAP စနစ်ကို နိုင်ငံအများအပြားမှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းမှာ ကျင့်သုံးပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက် သစ်သီး ဝလံများကို GAP Certificate များ ထုတ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာ GAP Guideline ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ပါတယ်။ ဒီ Guideline ဟာလည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာက လက်ခံနိုင် တဲ့ Guideline အဆင့် ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများက GAP Guideline နဲ့အညီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် သွားရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများရဲ့ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်၊ ကိုင်တွယ် ထုပ်ပိုးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို GAP စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များက စစ်ဆေးပြီးတော့ GAP Guideline နဲ့အညီ ထုတ်လုပ်ကြောင်း စိစစ်တင်ပြပြီးမှသာ GAP Certificate ထုတ်ပေးရေးအဖွဲ့မှ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တဲ့ တောင် သူများ၊ ကုမ္ပဏီများရဲ့ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို GAP စနစ်နဲ့ ထုတ်လုပ်ကြောင်း လက်မှတ်ထုတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့ GAP Guideline ကို အာဆီယံနိုင်ငံအသီးသီးက ကိုယ်စားလှယ်များနဲ့ ရေးဆွဲအတည်ပြုထားတဲ့ အာဆီယံ GAP Guideline နဲ့အညီ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန မှ ပညာရှင်များ ဦးဆောင်ရေးဆွဲပြီး၊ အခြားဌာန အသီးသီးက ပညာရှင်များရဲ့ ဝိုင်း ဝန်းဆွေးနွေး အကြံပြုချက်၊ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များနဲ့ ရေးဆွဲလျက်ရှိရာ

မူကြမ်းအဆင့် ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ပါကြောင်း၊ ရေးဆွဲပြီးသော မြန်မာ့ GAP Guideline မူကြမ်းကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အတည်ပြုချက် ရရှိပြဋ္ဌာန်းပြီးပါက GAP Guideline နဲ့အညီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော ထုတ်ကုန် များကို GAP Certificate ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊ GAP စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု များကို ဆောင်ရွက်လာစေနိုင်ရန် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ သစ်သီး ဝလံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအား GAP နှင့် Organic စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်း ပညာများအား တစ်နေရာလျှင် သင်တန်း(၅)ကြိမ်စီကို မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှ ဝန်ထမ်းများက ပို့ချခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ သစ်သီးဝလံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် တင်ပို့ရောင်းချသူများအသင်း (Myanmar Fruits and Vegetable Production and Exportation Association- MFVPEA) နှင့် FAO အဖွဲ့တို့၏ အကူအညီများဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း ဆက်လက်ပြီးလည်း သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ညှိနှိုင်းချက် များအရ သိရှိရပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး Organic Certificate အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များထုတ်ပေးနိုင်ရေး ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့ ထုတ်လုပ်လျက်ရှိတဲ့ အစားအစာ များမှာ ဆိုးဆေးများ၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ ပါဝင်မှုများလာတာနဲ့အမျှ စားသုံးသူများက အစားအစာ တွေရဲ့ အန္တရာယ်ဘေးကင်းရှင်းမှုကို အလေးထားလာကြပြီး လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ အစားအစာများကို ရွေးချယ်လာကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ရွေးချယ်စားသုံးမှုကို ချမ်းသာတဲ့ နိုင်ငံများက ပြုလုပ်လာ ကြတဲ့အတွက် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများကလည်း လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ သီးနှံများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပိုးသတ်ဆေး ကင်းသော Organic သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးလာကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ Organic ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် စုဖွဲ့ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေကို တင်ပြရရင် မြန်မာနိုင်ငံသစ်သီးဝလံနဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများ အသင်းကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့က စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဒီအသင်းကြီးရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ Organic သီးနှံအစုအဖွဲ့ (Organic Food and Vegetable Committees) ကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

Organic သီးနှံစုဖွဲ့မှာ အကြံပေးကော်မတီပင်မကော်မတီနဲ့ ဆပ်ကော်မတီ(၃)ခုဖြစ်တဲ့ နည်းပညာကော်မတီ၊ Organic သီးနှံစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချရေးကော်မတီနဲ့ Organic ဓာတ်မြေဩဇာနဲ့ ပိုးသတ်ဆေးများ ထုတ်လုပ်ရေး၊ တင်သွင်း ရေး၊ တင်ပို့ရောင်းချရေး ကော်မတီ စတဲ့ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ Organic ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အရေးအကြီးဆုံးအချက်ကတော့ သွင်းအားစုပစ္စည်း များဖြစ်တဲ့ Organic သွင်းအားစုပစ္စည်း အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ သွင်းအားစုများ ဖြစ်ရန်လိုပြီးတော့ Organic ဓာတ်မြေဩဇာ ဖြန့်ဖြူးတဲ့ ကုမ္ပဏီများက Organic သီးနှံအစုအဖွဲ့သို့ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါ ဝင်ခွင့် ရရှိ ရန် လျှောက်ထားရန် လိုအပ်ပါတယ်။ အစုအဖွဲ့မှ ၎င်းဓာတ်မြေဩဇာ နမူနာများအား မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲသို့ ပေးပို့ စစ်ဆေးပြီး အဆိပ်ဖြစ်သတ္တုပစ္စည်း၊ ပိုးသတ်ဆေး ဓာတ်ကြွင်း၊ ပေါင်းသတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်းများကင်းစင်ကြောင်း လက်မှတ်ရယူစေပါတယ်။ လက်ရှိ အချိန်မှာ Organic သွင်းအားစုဖြစ်တဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာထုတ်လုပ်တဲ့ ကုမ္ပဏီ (၂)ခုကို လက်မှတ် ထုတ်ပေးပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ Organic လယ်ယာမြေများအဖြစ် ပရဆေး၊ နဂါး မောက်၊ သရက်၊ ကျွဲကော၊ ရဲယို၊ Nara Green Tea စတဲ့ သီးနှံများထုတ်လုပ်တဲ့ ကုမ္ပဏီ(၇)ခုကိုလည်းပဲ Organic Certificate ထုတ်ပေးထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိအချိန်မှာ နေပြည်တော် အထူးစိုက်ပျိုးရေး ဇုန်မှာ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိတဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို Organic သီးနှံအဖြစ် စစ်ဆေးပြီး မကြာခင် Certificate ထုတ်ပေးတော့မှာ ဖြစ်သလို ဒီဇုန်ကထွက်ရှိတဲ့ ဆန်ကိုလည်းပဲ Organic သီးနှံ အဖြစ် အလားတူ စစ်ဆေးပြီး Certificate ထုတ်ပေးတော့ မှာဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ Organic သီးနှံစိုက်ခင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်စိုက်ပျိုးတဲ့ လယ်ယာမြေနဲ့ ခြံကို အစုအဖွဲ့မှာ မှတ်ပုံတင်ရမှာဖြစ်ပြီးတော့ အစုအဖွဲ့အနေနဲ့ ဒီလယ်ယာမြေနဲ့ ခြံရဲ့ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို (၃)နှစ်ဆက်တိုက် ပုံမှန်စစ်ဆေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမနှစ် စစ်ဆေးပြီးပါက အသွင်ပြောင်း ကာလအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီးတော့ Conversion Certificate ထုတ်ပေးမှာ ဖြစ်ပြီးတော့ (၃)နှစ် ပြည့်ပြီးတော့ နောက် Organic အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ရရှိပြီးပါက နှစ်စဉ်ပုံမှန် စစ်ဆေးမှုကို ဆက်လက်ခံယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Organic သီးနှံဖြစ်ကြောင်း စစ်ဆေးရာမှာ နိုင်ငံအလိုက် စံချိန် စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ပေးထားတာ ဖြစ်ပြီးတော့ စက်မှုထွန်းကားတဲ့ နိုင်ငံများနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် မြန်မာ နိုင်ငံရဲ့ စိုက်ပျိုးမြေများဟာ မူလကတည်းက Organic သဘာဝရှိပြီးတော့ မြေဆီပျက်စီးမှု သိပ်မရှိ

သေးတာကြောင့် Organic သီးနှံထုတ်လုပ်ဖို့အတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိအခြေအနေမှာ Organic သီးနှံ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန် တင်ပြ ထားတဲ့ လုပ်ငန်းများကို Organic ကုန်ပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်တဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ နှစ်ရှည် သီးနှံများဟာ နောက်(၃)နှစ်အတွင်းမှာ Organic သီးနှံများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ပြည်ပတင်ပို့ နိုင်မယ့် အခြေအနေဖြစ်ပါတယ်။ ကြားကာလမှာ တင်ပို့မည် ဆိုရင် Conversion Certificate ကို အခြေခံပြီးတော့ တစ်ဖက်နိုင်ငံ ဝယ်ယူသူများရဲ့ ဆန္ဒအရ ရောင်းချနိုင်တဲ့ အခြေအနေ ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံသစ်သီးဝလံနဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် တင်ပို့ရောင်းချ သူများ အသင်းရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ မိမိနိုင်ငံနဲ့ သင့်လျော်သော အခြေခံ စည်းမျဉ်းများနဲ့ ဖွဲ့စည်းထူထောင်ထားတဲ့ Organic အစုအဖွဲ့မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ အတွေ့အကြုံရှိသူများ၊ ဗဟုသုတရှိသူများ၊ ပညာရှင်များက ဦးဆောင် ပါဝင်နေတာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် Organic သီးနှံထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် အခြေခံကောင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ အ နေအထားဖြစ်ပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အနေနဲ့လည်းပဲ Organic သီးနှံများစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိနေတာတွေရတဲ့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ Organic သီးနှံထုတ်ကုန်များအနေနဲ့ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများရဲ့ အရည် အသွေး နည်းတူ ထုတ်လုပ်လာနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြားအပ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဉာဏ်လင်း မေးမြန်းထားတဲ့ စိုက်ပျိုးရေးတောင်သူများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တဲ့ သစ်သီးဝလံများ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေး အစီအစဉ် ရှိ /မရှိ မေးခွန်းနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဖြေကြားရမယ်ဆိုရင် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲဇယား(၁)ပါ အခွန်မကျသင့်စေမည့် ကုန်ပစ္စည်းများအနက်မှ အမှတ်စဉ် (၁၅)မှာ သစ်သီးစိမ်းအမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြထားပြီး အဆိုပါကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ် ရောင်းချရင်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန် မကျသင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပပို့ကုန်ရောင်းငွေအပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကျသင့်ပါ ကြောင်း ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ပြည်ပပို့ကုန် ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများရဲ့အကျိုးကို ရှေးရှုလျက် ပြည်ပတင်ပို့မှုအပေါ် ကု န်သွယ်ခွန်

(၈)ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ဝင်ငွေခွန် (၂) ရာခိုင်နှုန်း၊ ပေါင်း (၁၀)ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံနေရာမှ ဘဏ္ဍာရေးနဲ့ အခွန်ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၀၈/ ၂၀၁၁ ဖြင့် မည်သူမဆို ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲ ဇယား(၁)မှ ဇယား (၆)အထိပါရှိတဲ့ ကုန်ပစ္စည်း တစ်မျိုးမျိုးကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချရ ပါက ရောင်းရငွေအပေါ်မှာ ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန် (၈)ရာခိုင်နှုန်းကိုရရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားငွေနဲ့ ပေးဆောင်ရန် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း အစား (၅)ရာခိုင်နှုန်းသာ ပေးဆောင်ရန် လျှော့ပေါ့သတ်မှတ် ပေးခဲ့ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး နိုင်ငံတော် အနေနဲ့ ပြည်ပပို့ကုန် ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများရဲ့ အကျိုးကိုရှေးရှုပြီး ဘဏ္ဍာရေးနဲ့ အခွန် ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ နေ့စွဲ ပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၁၄၂/ ၂၀၁၁ ဖြင့် မည်သူမဆို အဆိုပါကုန်ပစ္စည်း တစ်မျိုးမျိုးကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံနဲ့ အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံတို့အကြား နယ်စပ်ကုန်သွယ် မှု တို့မှာ ကျပ်ငွေနဲ့ ပို့ကုန်ရောင်းရငွေ ရှိပါက ယင်းရောင်းရငွေ စုစုပေါင်း(၈)ရာခိုင်နှုန်းကို ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်အဖြစ် ကျပ်ငွေနဲ့ ပေးဆောင်ရန် သတ်မှတ်ထားခြင်းအစား (၅)ရာခိုင်နှုန်းသာ ပေးဆောင်ရန် လျှော့ပေါ့သတ်မှတ် ပေးခဲ့ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်ရဲ့ ပြည်ပပို့ကုန် တိုးမြှင့်ရေးကို အားပေးတဲ့ အနေနဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ်၊ ၃၂/ ၂၀၁၁ နဲ့ ဆန်၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ပြောင်း၊ နှမ်း၊ ရာဘာ၊ ရေချို၊ ရေငန်ထွက် ရေထွက်ပစ္စည်း များနဲ့ တိရိစ္ဆာန်နှင့် တိရိစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ (ကန့်သတ်ကုန်ပစ္စည်းများမှအပ) ကိုလည်း ပြည်ပပို့ကုန် ရောင်းရငွေအပေါ်စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့အထိ (၆)လ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြု ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ ပြည်ပပို့ ကုန်တိုးမြှင့်ရေးကို အားပေးတဲ့ အနေဖြင့် သစ်၊ ဝါး ၊ ကြိမ် တို့နဲ့ ပြုလုပ်ထားတဲ့ တန်ဖိုးမြင့် ပစ္စည်းများကိုလည်း ပြည်ပပို့ကုန် ရောင်းရငွေအပေါ် စည်းကြပ်ကောက်ခံတဲ့ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၁၂ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့အထိ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ဥပဒေပုဒ်မ ၈၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဆားထုတ်လုပ်သူများအနေနဲ့ လူနေမှုဘဝ မြင့်မားရေး၊

ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေး အစီအမံနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းမှထွက်ရှိတဲ့ဆားများကို ပြည်ပသို့ ရောင်းချရာမှာ တခြား ပို့ကုန်များနည်းတူ (၂)ရာခိုင်နှုန်းသာကောက်ခံရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ရုံးမှ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာနသို့ ညွှန်ကြားထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အတူ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားမှ ကျေးလက်ဒေသနေ တောင်သူများကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံကို ပို့ကုန်လိုင်စင်နဲ့ နှစ်စဉ် တင်ပို့ရောင်းချနေတဲ့ သစ်သီးအစုံ အမျိုးမျိုး၊ ဖရဲသီး၊ သခွားမွေး၊ ဇီးသီး၊ သရက်သီး၊ စပျစ်သီး၊ နာနတ်သီး၊ အုန်းသီး ၊ ငှက်ပျောသီး၊ သံပုရာသီး စတဲ့ သစ်သီးဝလံမျိုးစုံကိုလည်း လယ်ယာနှင့် ရေထွက် ကုန်ပစ္စည်းများနည်းတူ ဝင်ငွေခွန် (၂)ရာခိုင်နှုန်းသာကောက်ခံပြီး ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုပါက သစ်သီးဝလံ နဲ့ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ တောင်သူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် မြန်မာနိုင်ငံသစ်သီးဝလံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချသူများ အသင်းမှ တင်ပြလာခဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးဌာန အနေနဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံးသို့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက် နေ့စွဲပါစာအမှတ်၊ စက-၁၂/၂-၂၉/၂၀၁၁(၄)ဖြင့် ဆက်လက် တင်ပြ လမ်းညွှန်မှုခံယူခဲ့ရာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ရုံးက ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာနသို့ သဘောထားတောင်းခံထားပြီး ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး တင်ပြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ရှိတဲ့ သစ်သီးဝလံကို ပြည်ပ နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရောင်းချရာမှာ ပြည်ပပို့ ကုန်အပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ပေးဆောင်ရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်သူများအနေနဲ့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့အကျိုးများ အပြည့်အဝ မရရှိနိုင်တဲ့ အတွက် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တဲ့ သစ်သီးဝလံများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရာမှာ အခြား ပို့ကုန်များနည်းတူ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကင်း လွတ်ခွင့်ပြုရေး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန အနေနဲ့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း ဖြေကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၂:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု နံနက်ပိုင်း အစည်းအဝေး (၁)နာရီခန့် ခေတ္တရပ်နားပါမယ်။ ၁၃:၀၀ နာရီ အချိန်မှာ ပြန်လည် စတင် ကျင်းပမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန် ၁၂:၀၃။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါနိုင်ဖူးပါ။

အခမ်းအနားမှူး ။ အားလုံးထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို ၁၂:၀၃ နာရီတွင် ခေတ္တရပ်နား ပြီး ၁၃:၀၀ နာရီအချိန်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပပါသည်။]

အချိန် ၁၃:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။

အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)၏ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားပြီးသော ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားများအရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိစေပြီး မူလတန်းပြဆရာ/ဆရာမအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ပါက ၎င်းတို့ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်းလာမည်ဖြစ်ပါ၍ အသက် ကန့်သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့် စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင်ချမှတ်ပေးသင့်ပါကြောင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်းဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန် ၁၃:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ မန္တလေးတိုင်း

ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းထားသည့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားပြီးသော ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားများကို ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိစေပြီး မူလတန်းပြဆရာ/ဆရာမအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ပါက ၎င်းတို့ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်း

လာမည်ဖြစ်ပါ၍ အသက်ကန့် သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင်ချမှတ် ပေးသင့်ပါကြောင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦးက အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ပထမဦးစွာ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၃)မှ ဦးဘိုးရယ် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၀၀။

ဦးဘိုးရယ်၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစားအပ်တဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဦးစီးဌာန၊ ကျွန်တော်ကတော့ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)က အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဘိုးရယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၃)က အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းထားတဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ခန့်ထားပြီးဖြစ်တဲ့ ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားတွေကို ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက် ခွင့်ရရှိစေပြီး၊ မူလတန်းပြဆရာဆရာမအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ဖို့က ၎င်းတို့၏ ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်းလာမည်ဖြစ်၍ အသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင်ချမှတ် ပေးသင့်ကြောင်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆို ကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပညာရေးဌာနမှာ အထွေထွေလုပ်သား ဝန်ထမ်းဆိုတာ အခြေခံပညာမူလတန်းနဲ့ မူလတန်းလွန်ကျောင်းတွေမှာ ခန့်ထားတာဖြစ်တဲ့အတွက် အများစုဟာ ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ သူတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဖြစ်လက်မှတ်မလိုဘဲ ခန့်ထားနိုင်လို့ သင်ကြားရေးတာဝန် မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျောင်းအုပ်ရဲ့ ရုံးလုပ်ငန်းဝေယျာဝစ္စအဝဝကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရမယ့်သူတွေလို့ လေ့ လာ သိရှိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေသရဲ့ လိုအပ်ချက်အရ သင်ကြားရေးတာဝန်ကို မဖြစ်မနေ ကူညီ ပေးဖို့ လိုအပ်တဲ့အတွက် စာသင်ကြားကြရတာကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသတွေမှာဆိုရင် ဒေသခံအများစုဖြစ်ကြတဲ့ အထွေထွေလုပ်သားတွေဟာ ဘာသာ စကားမပေါက်မြောက်တဲ့ တိုင်းရင်းကလေးတွေကို ဘာသာပြန်သင်ကြားပေးတဲ့နေရာမှာ အဓိက အားထားရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပညာရေးရည်မှန်းချက်တွေ၊ မူဝါဒတွေ ချမှတ်အကောင်အထည် ဖော်တဲ့နေရာမှာ ကျေးရွာသူ၊ ရွာသားတွေကို စည်းရုံးဟောပြောတဲ့အခါမှာလည်း အထူးတလည်

အားကိုးနေရတဲ့ သူတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အထွေထွေလုပ်သားဝန်ထမ်း အများစုဟာ သင်ကြားရေး အတွေ့အကြုံ၊ သူတို့ရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအရ ဆရာဖြစ်လက်မှတ်ရှိပြီးသကဲ့သို့ ကျေးလက်ကျောင်းတွေမှာ အားထားရတဲ့ ပညာရေးဝန်ထမ်းတွေလည်း ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်ဟာ အထွေထွေ လုပ်သားတွေရဲ့ ဘဝတက်လမ်းအတွက် ကိုယ် ချင်းစာနာစိတ်နဲ့ ပညာရေးဝန်ထမ်း အကျိုးကို အခုလို အဆိုတင်သွင်းပေးတဲ့အတွက်လည်းလေးစားဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ အထွေထွေလုပ်သားတွေရဲ့ ဘဝတက်လမ်းနဲ့ပတ် သက်ပြီး ကျွန်တော် လေ့လာသိရှိရသလောက် ဆွေး နွေးရမယ်ဆိုရင် ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားတွေကို ပညာရေးစီမံကိန်းနဲ့ လေ့ကျင့်ရေးဦးစီးဌာနက ဖွင့်လှစ်တဲ့ D-Tech ခေါ်တဲ့ ဘွဲ့ကြိုဆရာအတတ်ဒီပလိုမာ (၁)နှစ်သင်တန်းမှာ ဝင်ခွင့်အောင်မြင်ခဲ့ရင် တက်ရောက်ခွင့် ပြုထားတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ အသက်ကန့်သတ်ချက်ကတော့ (၃၀)နှစ်ထက် မကြီးရဖြစ်တဲ့အတွက် အထွေထွေလုပ်သားတွေဟာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဘွဲ့ရနောက်ကျနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဆိုရှင် တင်သွင်းထားသလိုပဲ။ အသက်ကန့်သတ်ချက် ကို သင့်လျော် သလို လျော့ပေါ့ပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် သူတို့ရဲ့ ဘဝတက်လမ်း ပိုမိုပွင့်လင်းလာ မယ်လို့ အကြံပြုဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ နောက် ဝင်ခွင့်အနေ နဲ့ကတော့ အရင်တုန်းကဆိုရင် နှုတ်မေး၊ နှုတ်ဖြေ တစ်ခုပဲ စစ်ဆေးခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ နှုတ်မေး၊ နှုတ်ဖြေစစ်ဆေးတဲ့ နေရာမှာတော့ အထွေထွေလုပ်သားတွေအနေနဲ့ သူတို့ အသက်အရွယ်၊ အတွေ့အကြုံအရ ဘွဲ့ရပြင်ပတွေထက် သာလွန်နိုင်ပေမယ်လို့ အခုလက်ရှိမှာတော့ နောက်ပိုင်းမှာ နှုတ်မေး၊ နှုတ်ဖြေအပြင် စာဖြေ ဘာသာရပ်တွေဖြစ်တဲ့ မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အထွေထွေဗဟုသုတအပိုင်းတွေကို ဒါ ဖြေဆိုကြ ရတယ်လို့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ အထွေထွေလုပ်သားတွေဟာ စာနဲ့ ကင်းကွာ တာတွေ၊ နောက် ဗဟုသုတဆိုင်ရာ အားနည်းချက်တွေ ရှိနိုင်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျေးလက် ဒေသမှာဆိုရင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အရ အားနည်းကြတာကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာတွေ့ရှိရပါ တယ်။ ဒါကြောင့် စာဖြေဘာသာရပ်မှာလည်းပဲ အထွေထွေဝန်ထမ်းတွေအတွက် သင့်လျော် သလို လျော့ပေါ့စဉ်းစားပေးနိုင်မယ်ဆိုရင်လည်းပဲ သူတို့ရဲ့ ဘဝတက်လမ်း ပိုမိုပွင့်လင်းလာမယ်လို့ ယုံကြည်မျှော်လင့်မိပါကြောင်း အကြံပြုဆွေးနွေးအပ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဘွဲ့ရအထွေထွေ ဝန်ထမ်းတွေ ဘဝတက်လမ်းအတွက် စောစောက ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့သလို သူတို့ဟာ

သင်ကြားရေး ဝန်ထမ်းမဟုတ်ဘဲ ရုံးလုပ်ငန်းနဲ့ ပိုမိုသက်ဆိုင်တဲ့အတွက် အသက် (၃၀)ကျော်လို့ ဒီထက် ပြေဆိုခွင့်မရတဲ့သူတွေကို ရုံးစာရေးအဆင့်အနေနဲ့ ရာထူးတိုးမြှင့်ခန့်ထားပေးတာလည်း ရှိတယ်လို့ အဲဒီနည်းနဲ့ လမ်းဖွင့်ပေးတာ၊ သူတို့ရဲ့ ဘဝတက်လမ်းတွေအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးတယ် လို့လည်းလေ့လာသိရှိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို စာရေးအဆင့် တိုးမြှင့်ခန့်ထားပေးတာကို လည်း ဆက်လက်ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် သူတို့ရဲ့ ဘဝတက်လမ်းအတွက် အခွင့်အလမ်း တွေ ပိုမိုဖန်တီးပေးရာရောက်မယ်လို့ အကြံပြုဆွေးနွေးအပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ လေ့လာတွေ့ရှိရသလောက် အကြံပြုဆွေး နွေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိ ပညာရေးဌာနရဲ့ မူဝါဒနဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်အပေါ်မှာ အားနည်းမှုရှိခဲ့ရင်လည်း နားလည်ခွင့်ပြုပေးဖို့ တင်ပြရပါ တယ်။ အထွေထွေလုပ်သားဝန်ထမ်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ဖြည့်စွက် အကြံပြုဆွေးနွေးခွင့် ပြုစေလိုပါတယ်။ အထွေထွေလုပ်သားတွေဟာ ဘွဲ့ရလို့ ရာထူးတိုးသွားတဲ့အခါမှာ သူတို့ရဲ့ နေရာမှာ အစားထိုးပြန်လည်ခန့်ထားမှု မရှိခဲ့တာလည်း ပဲ နှစ်အတန်ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အထွေထွေလုပ်သားတွေ လက်ရှိနေရာလစ်လပ်မှုတွေများလာတာကို လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါတယ်။ သင်ကြားရေးဝန်ထမ်းတွေ မဟုတ်ဘူးဆိုပေမယ့်လို့ အထွေထွေဝန်ထမ်းတွေပါမှ (၃)ယောက်ပဲရှိတဲ့ ကျေးလက်ဒေသမှာရှိတဲ့ ကျောင်းတွေမှာဆိုရင် ကျောင်းသားအင်အားနည်းတယ် ဆိုပေမယ့်လို့ အတန်းစုံတဲ့အတွက် ဆရာ /ဆရာမတွေဟာ တန်းတွဲစနစ်နဲ့ မနားမနေ သင်ကြား နေကြရပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ အထွေထွေလုပ်သားတွေအနေနဲ့ သင်ကြား ရေး ထိရောက်ဖို့ အတွက် မဖြစ်မနေ ကူညီသင်ကြားပေးကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတွက် အထွေထွေလုပ်သား လစ်လပ်နေတဲ့ ကျောင်းတွေအဖို့မှာဆိုရင် ဘယ်လက်ရုံးတစ်ဆူ မရှိတော့သလို အခက်အခဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေကြ ရပါတယ်။ ဒါဟာ ဆရာများတဲ့ ကျောင်းတွေအနေနဲ့ မသိသာနိုင်ပေမယ့် ဆရာ (၃) ယောက်ပဲရှိတဲ့ ကျောင်းတွေအတွက်ဆိုလို့ရှိရင် တစ်ယောက်ဆိုတဲ့တန်ဘိုးဟာ သိသာ လွန်း တယ်လို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါတယ်။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဆွေးနွေးလိုတာကတော့ သင်ကြားရေး ကဏ္ဍမှာ အထွေထွေလုပ်သားတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာလည်း အရေးပါတယ်။ အထွေထွေလုပ်သားတွေဟာဆိုရင်လည်း သင်ကြားရေး ဆရာ/ဆရာမနည်းတူ နာ(၃)နာ အရင်း ခံပြီးမှ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြရသလို ဘဝတက်လမ်းအတွက် မျှော်လင့်ချက်များစွာနဲ့ အောက်ခြေဝန်ထမ်း ဝင်လာကြတာဖြစ်လို့ အဆိုရှင်တင်သွင်းထားသလိုပဲ သူတို့ရဲ့ ဘဝတက်လမ်း

ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့အတွက် အလေးထားစဉ်းစားပေးဖို့ နဲ့ ကျေးလက်ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ကျေးလက် အလုပ်အကိုင်နဲ့ အခွင့်အလမ်း တွေရရှိရေးအတွက် လစ်လပ်နေတဲ့ အထွေထွေ လုပ်သား ဝန်ထမ်းနေရာမှာလည်း ဒေသခံတွေကို အစားထိုးပြန်လည်ခန့်ထားဖို့ စဉ်းစားပေးသင့် ပါကြောင်း အကြံပြုဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်အပ် ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၁)မှ ဦးအောင်ချစ်လွင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၀၈။

ဦးအောင်ချစ်လွင်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၁)က ဦးအောင်ချစ်လွင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃) ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းသွားတဲ့ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်အပ်ပြီးသော ဘွဲ့ရအထွေထွေ လုပ်သားများကို ဆရာအတတ်သင်သို့ တက်ရောက်ခွင့်ရရှိစေပြီး မူလစာရင်းပြဆရာအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ပါက ၎င်းတို့ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်းမည်ဖြစ်ပါ၍ အသက်အကန့်အသတ်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင်ချမှတ် သင့်ပါကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ ဒီအဆိုကို အပိုင်း(၂)ပိုင်းခွဲခြားပြီး ဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပထမပိုင်းအနေနဲ့ ကျောင်းအထွေထွေ လုပ်သားများကို ပညာရေးအခြေခံပညာ မူလတန်းကျောင်းတွေမှာ ဆက်လက်ခန့်သွားပေးဖို့ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံပညာ မူလတန်းကျောင်းတွေမှာ အခြားအဆင့်ဝန်ထမ်း မရှိပါဘူး။ အထွေထွေလုပ်သားကို အတိအကျခန့်ထားပေးတဲ့ နောက်တိုးရာထူးစာရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စတင်ချိန်မှာတော့ ကျောင်းဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုပြီးတော့မှ ခန့်ထားခဲ့ပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ ဆရာအဖြစ် စာသင်ခန်းတွေဝင်ပြီး စာသင်ရတဲ့အပိုင်းတွေ ရှိလာပါတယ်။ အရင်တုန်းက ပညာအရည် အချင်း သတ်မှတ်ချက် မရှိပေမယ့်လည်း အခုအချိန်မှာတော့ အရင်တုန်းက ပညာအရည်အချင်း

သတ်မှတ်ချက် မရှိခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့်လို့ ဝေးလံခေါင်ပါးတဲ့ဒေသတွေမှာ အလယ်တန်းအဆင့် ရှိတဲ့ ပညာအရည်အချင်းနဲ့ ခန့်အပ်ခဲ့တာ တွေရှိရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုလက်ရှိ ပညာရေးစနစ်အရ အခြေခံပညာ မူလတန်းကျောင်း (၁)ကျောင်းမှာ အနည်းဆုံး ကျောင်းအုပ် တစ်ဦး၊ မူလတန်းပြတစ်ဦး အထွေထွေလုပ်သားတစ်ဦး စုစုပေါင်းသုံးဦးနဲ့ သင်ကြား ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။ ပညာရေး မူအရ ကျောင်းသားနဲ့ ဆရာ အချိုးဟာ(၁)အချိုး(၅၀)လို့ သတ်မှတ်ခဲ့ပေမယ့်လည်း အချို့ကျောင်းတွေမှာ ကျောင်းတစ်ကျောင်းလုံး စုစုပေါင်း ကျောင်းသားအင်အားဟာ (၃၀)လောက်ပဲရှိတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကျောင်းသားများတဲ့ ကျောင်းတွေမှာတော့ ဆရာအင် အားဟာ များပြားပြီး၊ ဆရာပြည့်စုံပြီး၊ ဆရာ /ဆရာမတွေကို အတန်းလိုက်၊ အခန်းလိုက်၊ ဘာသာရပ်အလိုက် ခွဲဝေသင်ကြားစေတဲ့အတွက် ဆရာ/ဆရာမများရဲ့ သင်ကြားမှုဟာ ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးဌာနက ရေးဆွဲထားတဲ့ လပိုင်း သင်ရိုးမာတိကာနဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိအောင် သင်ကြားပို့ချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်စာစ်ကျောင်းလုံးမှာ ကျောင်းသား(၃၀)သာ ရှိပေမယ့်လည်း အတန်းစုံရှိတဲ့ ကျောင်းတွေမှာဆိုလျှင် အတန်းစုံ ရှိတဲ့ ကျောင်းတွေဖြစ်တဲ့ သူငယ်တန်း၊ ပထမတန်း၊ ဒုတိယတန်း၊ တတိယတန်း၊ စတုတ္ထတန်း အတန်း(၅)တန်းရှိတဲ့ ကျောင်းတွေမှာ အနည်းနဲ့အများ အခက်အခဲ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံ နေရပါတယ်။ ဥပမာပြောရရင် ကျောင်းသား(၆)ဦးသာရှိတဲ့ စာသင်ခန်း ကို စာသင်တဲ့အခါမှာ၊ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ကြားတဲ့ အခါမှာ အချိန် (၄၅)မိနစ် ယူရ ပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ကျောင်းသား (၃၀)ရှိတဲ့ စာသင်ခန်းစာတစ်ခုမှာ သင်ခန်းစာတစ်ခုကို သင်ရတဲ့အချိန်မှာလည်း (၄၅)မိနစ်ပဲ ယူရပါတယ်။ ကျောင်းသား အနည်း အများဟာ သင်ခန်းစာ နှင့် မသက်ဆိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ကျွန်တော်တို့ သင်ကြားရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အခါမှာ ဆရာနည်းတဲ့ကျောင်းတွေမှာ သင်ကြားရေး အခက်အခဲတွေ အများကြီး ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်းတွေမှာ ခန့်ထားတဲ့ အထွေထွေ လုပ်သား တွေဟာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လစ်လပ်ခဲ့တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးမြို့နယ်ကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အခြေခံပညာကျောင်း (၅၄)ကျောင်းရှိပါ တယ်။ အထွေထွေလုပ်သား ခန့်ထားဦးရေဟာ (၃၇)ဦး ရှိပြီးတော့ လစ်လပ်နေရာ (၁၇)ဦး ရှိနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ဆရာနည်းပါးပြီး ဝေးလံခေါင်ပါးတဲ့ အရပ်ဒေသ တွေမှာ ကျောင်းအထွေထွေလုပ်သားတွေကိုပြန်လည်ခန့်ထားပေးဖို့ တင်ပြလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြို့နယ်ပညာရေးမှူးရုံးမှာဆိုလို့ရှိလျှင်လည်း ကျောင်းအထွေထွေလုပ်သား လျှောက်လွှာစာင်ထားတဲ့

သူ ဦး(၂၀)ရှိပါတယ်။ ပညာရေးကို စိတ်ဝင်စားပြီး ဆရာလုပ်ချင်ကိုင်ချင်စိတ်ရှိတဲ့ ဒေသခံ လျှောက်လွှာရှင်တွေကို စဉ်းစားခန့်ပေးသင့်ပါကြောင်းလည်းတင်ပြလိုပါတယ်။ ဝေးလံခေါင်ပါးတဲ့ ဒေသဟာ ပညာရည်နည်းပါးတဲ့ အရပ်ဒေသ ဖြစ်ပါတယ်။ မြေပြန့်ဒေသနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ပညာ အရည်အချင်းကို ပုံသေသတ်မှတ်လို့တော့ မရနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့လို ဝေးလံ ခေါင်ပါးတဲ့ အရပ်ဒေသမှာ ကျွန်တော်တို့လိုမျိုးရှိသလို အခြားအရပ်ဒေသ ဝေးလံခေါင်ပါး တဲ့ အခြားဒေသမှာလည်း ဒီလိုမျိုးလစ်လပ်နေတဲ့ အထွေထွေလုပ်သားတွေကို ပြန်လည်ခန့်ထားပေး ဖို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ ထောက်ခံဆွေးနွေးလိုတာကတော့ ဘွဲ့ရရှိ ထားတဲ့ ကျောင်းအထွေထွေလုပ်သားများကို ဆရာ အတတ်သင် သင်တန်းတက်ရောက်စေပြီး မူလတန်းပြအဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့် ခန့်ထားပေးသင့် ကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးရဲ့ ဝန်ထမ်းတွေဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ သူတို့တစ်တွေဟာ ဝန်ထမ်းဆိုတဲ့ အသိစိတ်ဓာတ် သူတို့ဆီမှာရှိနေပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားများကို သင်ကြားပြသ ပေးရတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဆရာတပည့်သံယောဇဉ်ဟာ သူတို့ဆီမှာ ပိုမိုခိုင်မာလာ ပြီဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ မူလတန်းပြဆရာအဖြစ် သင်တန်းတက်ရောက်ခိုင်းလိုက်တဲ့ အခါမှာ သင်တန်းကပို့ခဲ့တဲ့ နည်းပညာကို လက်တွေ့ဘဝနယ်ပယ်မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့အတွေ့အကြုံ တွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ပညာရေးနယ်ပယ်မှာ ပြန်ဝင်လာတဲ့အချိန်မှာ စေတနာ၊ အနစ်နာ၊ ဝါသနာ နာ(၃)နာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဆရာကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုထွက်ပေါ်လာအောင် အဆိုတင်သွင်းပေးတဲ့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၃)က ဦးတင်မောင်ဝင်း ကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် ဘွဲ့ရ မူလတန်းပြ ဆရာဖြစ်သင်တန်းကို တက်ရောက်ခွင့်ရရှိတဲ့ အသက်ဟာ (၃၀)နှစ်လို့ သတ်မှတ်ထားတာ သိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း ဌာနတွင်းဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အသက် ကျော်လွန်ခဲ့လို့ရှိရင်လည်း သီးခြား ခွင့်လွှတ်ပေးပြီး လက်ခံစေချင်ပါတယ်။ ကျောင်းအထွေထွေ လုပ်သားများဟာ ဒေသခံများဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဆရာဖြစ်သင်တန်း တက်ရောက်ပြီး ပြန်ဆင်းလာတဲ့အခါမှာ မိမိကျောင်း တည်ရှိရာမှာ သင်တန်းက ရရှိလာတဲ့ အတွေ့အကြုံနဲ့ မိမိဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်း

တွေကို ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်ပါကြောင်း တင်ပြရင်း မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းထားတဲ့အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃း၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃း၁၅။

ဦးခင်မောင်ရီ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစာအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ လေးစားစွာ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြု အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ ဖြစ်ပြီး တော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် (၃)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးတင်မောင်ဝင်း ရဲ့ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားပြီး ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားများကို ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း သို့ တက်ရောက် ခွင့်ရ၍ မူလတန်းပြများအဖြစ် ခန့်ထားနိုင်ရေးအတွက် အသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင် ခွင့် စည်းကမ်းများကို ပြင်ဆင်ချမှတ်ပေးသင့်ပါကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးတင်မောင်ဝင်း က တင်သွင်းသွားတဲ့ အဆိုမှာ ဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားများ လို့ သုံးနှုန်းထားပေမယ့်၊ ဘွဲ့ရ အခြားအဆင့် ဝန်ထမ်းများအားလုံးကို ခြုံငုံတင်ပြတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် လဲ ဆိုတော့ ပညာရေးဌာနမှာ အထွေ ထွေလုပ်သားဆိုတဲ့ ရာထူးဟာ မူလတန်းကျောင်းများမှာပဲ ခွင့်ပြုသတ်မှတ်ထားတဲ့ ရာထူးဖြစ်ပြီးတော့ အထွေထွေလုပ်သား(ကျောင်းစောင့်)ဆိုပြီးတော့ သတ်မှတ်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြား အလယ်တန်းကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းများမှာရှိတဲ့ နောက်ပြီးတော့ မြို့နယ်ရုံး၊ တိုင်းရုံးတွေမှာရှိတဲ့ သန့်ရှင်းရေးဝန်ထမ်း၊ ကျောင်းစောင့်၊ ရုံးစောင့်၊ ရုံးအကူ ဥယျာဉ်လုပ်သားစတဲ့ ရာထူးများနဲ့ လစာနှုန်းတူ အဆင့်တူ အခြားအဆင့်ဝန်ထမ်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ သင်ကြားရေးဝန်ထမ်း မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုံးဝန်ထမ်း ပိုင်း

ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သူတို့ရဲ့ ဝန်ထမ်းအခွင့်အရေးကတော့ ဒီလစာနှုန်းထက် တစ်ဆင့်မြင့်တဲ့ စာကူးစက်လှည့်တို့၊ စက်မောင်း တို့ ရာထူးကို တစ်ဆင့်တက်နိုင် ပါတယ်။ ဒီကမှ တစ်ဆင့် စာရေး အဆင့် (၁)တစ်နည်းအားဖြင့် အငယ်တန်းစာရေးရာထူးကို တစ်ဆင့်တက်နိုင်ပါတယ်။

နောက်တစ်ဆင့် အနေနဲ့ စာရေးအဆင့် (၂) အကြီးတန်းစာရေးဆိုတဲ့ ရာထူးကို တက်ဖို့အတွက် လည်း နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ထားတာ ရှိပါတယ်။ အရည်အချင်းပြည့်မီပြီးတော့ သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် နေရာလပ်ရှိရင် ခံစားနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး ရှိပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံတော်မှာကတော့ ကျောင်းအရေအတွက်နဲ့ တွက်မယ်ဆိုရင် မူလတန်းကျောင်းပေါင်းဟာ (၂၇၀၀၀)ကျော်နေတာရှိပြီးတော့ အလယ်တန်းကျောင်းက(၁၀၀၀)ကျော်၊ အထက်တန်းကျောင်းက (၁၂၀၀)ကျော်ပဲ ရှိတာဖြစ်တဲ့အတွက်အကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံဟာ ပစ်ရမစ်ပုံစံအတိုင်း အောက်ခြေမှာ အထွေထွေလုပ်သားတွေက များနေပြီးတော့ သူတို့ တက်ရမယ့် စာရေးဝန်ထမ်းရာထူးကတော့ (၂၀၀၀)ခန့်ပဲ ရှိမှာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရာထူး တက်မဲ့ အခွင့်အလမ်းက တော့ (၁၀)ဦးမှာ(၁)ဦးလောက်ပဲရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ သုံးသပ်ရရှိပါ တယ်။ ဒီအပြင် အထွေထွေလုပ်သားဆိုတဲ့ ရာထူးက အောက်ခြေဝန်ထမ်း ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒေသခံကို ခန့်လေ့ရှိတယ်။ ဒေသမှာအခြေချနေထိုင်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် တစ်ရပ်တစ်ကျေး ကိုသွားပြီး ရာထူးတိုးမယူနိုင်တာလည်းပဲ အခွင့်အလမ်းလျော့နိုင်တဲ့ အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါ တယ်။ ဦးတင်မောင်ဝင်း အနေနဲ့ အခြားအဆင့် ဝန်ထမ်းများရဲ့ ရာထူးတက်ခွင့် အခွင့်အလမ်း လေးကိုရရှိစေဖို့အတွက် ဒီပွင့်လင်းစေချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ တင်ပြပေးတာကို ကျွန်တော်ဝမ်းသာ အားရထောက်ခံပါတယ်။ ဖြစ်သင့်သလား၊ ဖြစ်နိုင်သလား ဒါဖြင့်ရင် ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး ဖြင့် ဘယ်လိုရှိမလဲဆိုတာ သုံးသပ်ကြည့်တော့လည်းပဲ ကောင်းတဲ့ဘက်ကလေးသာကြောင်းသွားတွေ့ ပါတယ်။ ပထမတစ်ချက်အနေနဲ့ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှိတဲ့ အခြေခံပညာကဏ္ဍ ကျောင်းသား ပေါင်း(၈)သန်းကျော်ထဲမှာ မူလတန်းဆရာချည်းပဲ (၆)သန်းခွဲလောက် ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ဆိုရင် မူလတန်းဆရာ လိုအပ်ချက်က အမြဲရှိပါတယ်။ ပညာရေးကောလိပ်လို့ခေါ်တဲ့ ဆရာ အတတ်သင် သင်တန်းဌာနကျောင်း(၂၀) တစ်ပြည်လုံးမှာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ (၂၀)ကနေပြီတော့ နှစ်စဉ် မွေးထုတ်နိုင်တဲ့ တစ်နှစ်သင်တန်းဆင်းပေါ့ ။ DTET သင်တန်းဆင်းအရေအတွက်က နှစ်စဉ်(၆၀၀၀)ခန့် မွေးနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်သိထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း တစ်ဖက်က ပြောင်းရွှေ့၊ တိုးမြှင့်၊ သေဆုံး၊ ပင်စင်ယူ စသည်ဖြင့် မူလတန်းဆရာ ပြုန်းတီးမှုအင်အားကလည်း

တစ်နှစ်ကို (၅၀၀၀)ကျော်လောက်ရှိတာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဆရာလိုအပ်ချက် ကတော့ ပုံမှန်ရှိနေမယ့် သဘောရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ကျွန်တော်တို့ အခြေခံပညာအထက်တန်း အောင်တဲ့ အသက်အားဖြင့်ဆိုရင် (၁၆)နှစ်၊ (၁၇)နှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိနေတဲ့ လူငယ်တစ်ဦးဟာ ပညာရေးကောလိပ်ရဲ့ DTET သင်တန်းကိုတက်ခွင့်ရပြီး တစ်နှစ်သင်တန်းပြီး ဆင်းလာရင် မူလတန်းပြအဖြစ် ခန့်ထားနိုင်ပါတယ်။ တစ်နှစ်လို့ဆိုတဲ့အခါမှာ လက်တွေ့အားဖြင့်တော့ ပထမ နှစ်ဝက်ပေါ့(First Semester)မှာ စာတွေ့ က (၄)လ၊ တန်းပြဆင်းတာ (၁)လ၊ ဒုတိယနှစ်ဝက် မှာလည်း စာတွေ့က(၄)လ၊ တန်းပြ(၁)လဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အမှန်တကယ်သင်တန်းတက်တဲ့ ကာလဟာ ကျောင်းပိတ်ရက် တွေနှုတ်လိုက်မယ် ဆိုရင် (၁၀)လခန့် ရှိပါတယ်။ တကယ်လို့ သင်တန်းဆင်း သွားတဲ့အခါမှာ အမှတ်မီရင် ဒုတိယနှစ်သင်တန်းကို ဆက်လက်တက်ခွင့် ရှိပါတယ်။ ဒုတိယနှစ်သင်တန်းဆင်းရင်လည်း မူလတန်းပြပဲခန့်ထားတာဖြစ်ပေမယ့် သူက(၂)နှစ် နေရင် လစ်လပ်တဲ့ အလယ်တန်းပြရာထူးကို လျှောက်ထားခွင့်ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလိုသင်တန်း ဆင်းတဲ့ တစ်နှစ်သင်တန်းဆင်း ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ဟာ အသက်ကိုတွက်ကြည့်ရင် (၁၇)နှစ် လောက်က သင်တန်းစတင်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သင်တန်းဆင်းတဲ့အချိန်မှာ လုပ်သက်ဝင်နိုင်ရုံ (၁၈)နှစ်ပြည့်ရုံလောက်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ဒါဟာ Teamage မရင့်ကျက်သေးတဲ့ Teamage အရွယ်ပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဆရာလက်မှတ်ရဖို့အတွက် အရည်အချင်းပြည့် မူလတန်းဆရာအဖြစ် ခန့်လိုက်တယ်ဆိုတဲ့အခါကျတော့ သင်တန်းကာလ အတွေ့အကြုံလည်းနည်းတယ်။ ဘာသာရပ် လည်း အားနည်းတဲ့အတွက်ကြောင့် Academically Completeness ဖြစ်တယ်။ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ ပြည့်ဝမှုရှိတယ်လို့တော့ သိပ်ပြောလို့မရသေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ကိုပဲ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်တဲ့ မူလတန်းအောက် ဆင့်ကို စတင်သင်ကြားခွင့်ပေးတဲ့ အတွက်ကြောင့် ပညာရေးအရ အခြေခံကောင်းရသွားတယ်လို့တော့ Quality အရပြောရတာ သိပ်အားမရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ထုထည်ကြီးမားတဲ့ ဆရာလိုအပ်ချက်ကိုတော့ ဖြည့်စွမ်းနိုင်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက် တစ်လမ်းအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်တဲ့နည်းကတော့ ပြင်ပကနေဘွဲ့ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို DTEC ပေါ့။ Diploma in Teacher Education Competency (၁)နှစ် သင်တန်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသင်တန်းလည်း (၁)နှစ်တက်ရပါတယ်။ အဲဒီသင်တန်းကို ခုနက ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သလိုပဲ ပထမနှစ်သင်တန်းက အရည်အချင်းမီတဲ့သူတွေပဲ တက်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒီသင်တန်းဆင်းလာရင်လည်းပဲ မူလတန်းပြပဲ ခန့်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် သူတို့က (၂)နှစ်

ပြည့်ပြီးရင်တော့ အလယ်တန်းပြကို တိုးနိုင်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ အသက် ကန့်သတ်ချက်က ဘယ်လိုထားလဲဆိုရင် ပြင်ပက ဘွဲ့ရပုဂ္ဂိုလ်၊ အလုပ်မလုပ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုရင် (၂၅)နှစ်ထက် မကြီးစေရ၊ ဌာနတွင်းဘွဲ့ရပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုရင်တော့ (၃၀)နှစ်ထက်မကြီး စေရဆိုတဲ့ ကန့်သတ်ချက် ကလေး ရှိပါတယ်။ သူတို့လည်း ရေးဖြေစာမေးပွဲတို့၊ လူတွေ့တို့ ဝင်ဖြေပြီးရင် သင်တန်းတက်ခွင့်ရှိပါတယ်။ သင်တန်းစည်းကမ်းချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့စာစောက ပြောခဲ့တဲ့ အသက်ကန့်သတ်ချက်အပါအဝင် (၈)ချက်လောက်ရှိမယ်လို့ ကျွန်တော် မှတ်မိပါ တယ်။ အဓိကတော့ ကာယကံရှင်ရေး၊ မိဘနှစ်ပါးပါ နိုင်ငံသားဖြစ်ဖို့တို့၊ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်လက်အင်္ဂါမချို့ယွင်းဖို့တို့၊ အမြင်အကြား အာရုံချို့ယွင်းမှု မရှိဖို့ စတဲ့ ကန့်သတ်ချက်လေး တွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ သင်ကြားရေး ထိရောက်စေချင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ချို့ယွင်းချက် မရှိအောင် သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ် ။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ဒီလိုဌာနတွင်းက ခန့်ပြီးသား အခြားအဆင့်ဝန်ထမ်းများဘက်က ပြန်ကြည့်ရင် အသက်ကန့်သတ်ချက် ကျော်သွားတာကလွဲရင် သူတို့မှာ အားသာချက် (၅)ခုလောက် သွားတွေ့ပါတယ်။ တစ်ချက်ကတော့ ဌာနဝန်ထမ်း ဖြစ်နေခြင်းအတွက် ဌာနစည်းကမ်း၊ ဝန်ထမ်းစည်းကမ်း၊ အလုပ်ခွင်စည်းကမ်း လိုက်နာဖို့က ကျင့်သားရနေပါပြီ။ ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ကတော့ အဆင့်ဆင့် ရှိသင့်တဲ့ လေးစားမှုပေါ့။ Due To Respect သူတို့မှာရှိပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ နံပါတ် (၃)ကတော့ ဌာနအပေါ်မှာ သံယောဇဉ် ရှိနေပါတယ်။ နံပါတ် (၄)ရဲ့ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အနေအထား ရပ်ရွာဒေသအနေအထားနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးတော့ ပြည်သူနဲ့ တစ်သားတည်း နေထိုင်တဲ့ အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ သင်တန်းဆင်းလေးတွေ ခန့်ထားရင် တချို့ဒေသတွေ မသွားနိုင် တာတွေ့ရပါတယ်။ ဒေသရပ်ရွာနဲ့ သင့်တင့်အောင်နေ ဖို့ အခက်အခဲလေးရှိပါတယ်။ နောက် နံပါတ်(၅)အချက်ကတော့ အသက်နဲ့ ပညာအရ သူ့မှာ ထိုက်သင့်တဲ့ရင့်ကျက်မှု Actuality လည်းရထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့်မို့လို့ အသက် (၁၈)နှစ်ခန့်ရှိပြီးတော့ သင်တန်းအတွေ့ အကြုံ(၁၀)လသာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သင်တန်းဆင်းကိုတောင် ယုံကြည်စွာနဲ့ ကလေးတွေကို လွဲအပ် နိုင်ရင် အသက်အားဖြင့်လည်း (၃၀)နှစ်တောင်ရှိပြီ၊ ဘွဲ့လည်းရပြီးပြီ၊ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ လေးလည်း အထိုက်အသင့်ရှိတယ်။ အလားတူ သင်တန်းပါဆင်းထားပြီးသား ဖြစ်မယ်ဆိုရင်ဌာန အတွက် တစ်နည်းအားဖြင့် သင်ကြားရေးလုပ်ငန်းအတွက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အကျိုး ရှိမှု ဘက်က ပိုမိုမယ်လို့ စဉ်းစားလို့ရပါတယ်။

ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ အသက်နဲ့ စဉ်းစား ပြန်တော့လည်း ဘယ်လောက် အထိအောင် တိုးပေးမလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာ လာပါတယ်။ (၃၅) နှစ်ထက် ကြီးသွားရင်တော့ မသင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။ ဝန်ထမ်းလုပ်သက်ထဲဝင်တဲ့အခါမှာ ဒီထက် ကြီးလို့လည်း မသင့်ပါဘူး။ အလွန်ဆုံး(၅)နှစ်ခန့် လျော့ပေါ့စဉ်းစားပေးလိုက်မယ် ဆိုရင်တော့ တော်တော်များများလေးဟာ ဒါလေးတက်ခွင့်ရမယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အသက်ကို လျော့ပေါ့စဉ်းစားပြီး ရင်တော့ ကျန်တဲ့ စည်းကမ်းချက်ကတော့ လျော့ပေါ့ပေးရန် မသင့်ဘူးလို့ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ်မှာဘယ်လိုပဲ စေတနာထားထား အခွင့်အလမ်းရစေချင်တဲ့ ဘက်ကရှိရှိ၊ တစ်ဖက်ကလည်း ရည်မှန်းထားတဲ့ Quality Education လို့ခေါ်တဲ့ အရည် အသွေးမီ ပညာရေးရဖို့ပဲ အရေးကြီးတဲ့အတွက်ကြောင့် ကန့်သတ်ချက်များဟာ ရှိသင့်တာ ရှိရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်အဆိုရှင် ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းသွားတဲ့ ဌာနတွင်းမှ ဘွဲ့ရအခြားအဆင့်ဝန်ထမ်းများကို အသုံးအနှုန်းလေးနည်းနည်း ပြောင်းလဲလိုက်ပါတယ်။ ဌာနတွင်းမှ ဘွဲ့ရအခြားအဆင့်ဝန်ထမ်းများကို ပညာရေး ကောလိပ်များ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် အသက်ကန့်သတ်ချက်ကို လျော့ပေါ့ စဉ်းစား၍ သင်တန်းတက် ခွင့်ပြုပြီး မူလတန်းပြများအဖြစ် ခန့်ထားနိုင်ရေးအတွက် တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကျွန်တော်အနေနဲ့ အလေးအနက် ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၂၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား ။ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဦးတင်မောင်ဝင်း တင်သွင်းထားသည့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားပြီးသောဘွဲ့ရအထွေထွေလုပ်သားများကို ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိစေပြီး မူလတန်းပြ ဆရာ /ဆရာမအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ပါက ၎င်းတို့ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်းလာမည်ဖြစ်ပါ၍ အသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင် ချမှတ်ပေးသင့်ပါကြောင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးဖို့ ရှိပါက ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၂၄။

ဦးအေးကြူ (ဒုတိယဝန်ကြီး ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန)။ ။ မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများခင်ဗျား။ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးတင်မောင်ဝင်း ရဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအေးကြူက ပြန်လည် ဖြေကြား တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ပညာသင်နှစ်အထိ အခြေခံပညာကျောင်းပေါင်း (၄၁ ၂၇၂)ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ထားရှိပြီး အဲဒီထဲမှာ မူလတန်းကျောင်းပေါင်း(၃၆၁၈၁)ကျောင်း ပါဝင်ပါတယ်။ မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ အထွေထွေလုပ်သားတစ်ဦးစီ ခန့်ထား ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ အထက်တန်း၊ အလယ်တန်း ကျောင်းများရှိ သန့်ရှင်းရေး၊ ကျောင်းအကူ၊ ကျောင်းစောင့်ရာထူး များ အပါအဝင် လစာနှုန်းတူ ဝန်ထမ်းစုစုပေါင်း (၄၂၀၀၀)ခန့် ခန့်ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ ပညာရေးကောလိပ်မှာ ဖွင့်လှစ်သင် ကြားပေးလျက်ရှိတဲ့ လုပ်ငန်းခွင် ကြိုဆရာအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှု ဒီပလိုမာ D-Tech သင်တန်းများကို နှစ်စဉ်သင်တန်းသား (၄၀၀၀)ဦး ရွေးချယ်တက်ရောက်ခွင့်ပြုထားပြီး အဆိုပါအင်အားတွင် ဝန်ထမ်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန်အတွက် (၂၅)ရာခိုင်နှုန်း(၁၀၀၀)ဦး သတ်မှတ်ပေးထားပါတယ်။ ပြင်ပဘွဲ့ ရများအတွက် အသက်ကန့်သတ်ချက် (၂၅)နှစ်မကျော်သေးသူများ ဖြစ်ရင်လည်း ဘွဲ့ရဝန်ထမ်းများအတွက် အသက်(၃၀)နှစ် သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ လာမည့်စာသင်နှစ်ကနေစပြီး ဘွဲ့ရဝန်ထမ်းများ အတွက် ပြန်လည်ညှိနှိုင်းတဲ့အခါမှာ (၃၂)မကျော်သေးသောအထိ (၂)နှစ်လျော့ပေါ့ စဉ်းစားဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပြန်လည် ပြင်ဆင်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သတ်မှတ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ဝင်ခွင့် လျှောက်ထားသူများအား အင်္ဂလိပ်စာဘာသာရပ်နဲ့ အထွေထွေဗဟုသုတ ဘာသာရပ်တို့ကို ရေးဖြေစစ်ဆေးပြီး ရမှတ် မြင့်မားသူများကို သိပ္ပံ၊ ဝိ ဇ္ဇာဘာသာရပ် အုပ်စုလိုက် ရွေးချယ်၍ သင်တန်းတက်ရောက်ခွင့် ပြုသွားပါမယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ အထွေထွေလုပ်သားအတွက် နောက်ထပ် ကျွန်တော်တို့ ဘဝတက်လမ်း၊ အခွင့်အလမ်းတစ်ခု ဆက်လက်စီစဉ် ထားရှိပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဘွဲ့ရဝန်ထမ်းများအတွက် အသက် (၃၅)နှစ် မကျော်သေးသော အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်သက်(၂)နှစ် ပြည့်ပြီးသူ ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်ပြီး အားကစားဝါသနာပါသူများ လုပ်သက်ကြီးစဉ် အလိုက် ကာယသင်တန်း တက်စေပြီး အလယ်တန်းကာယဆရာအဖြစ် အဆင့်တိုးမြှင့် ခန့်ထားရေးအတွက်

လာမည့် စာသင်နှစ်ကစပြီး ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လောလောဆယ် ခန့်ထားနိုင်ရေး အင်အားကတော့ (၁၀၅၆)ဦး ခန့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ အပြင် ဒီထက် အင်အားပိုမို ထွက်နိုင်တဲ့ နည်းလမ်းကတော့ တတိယအဆင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘွဲ့ရဝန်ထမ်းများအတွက် (၃၅)နှစ် မဟုတ်ပါဘူး။ (၄၀)နှစ်အထိ ကျွန်တော်တို့ ပြန်လည်ညှိနှိုင်းပါတယ်။ အသက် (၄၀)နှစ်ထက် မကျော်သေးသော အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်သက် (၅)နှစ်ပြည့်ပြီးသူများ မြို့နယ်၊ ခရိုင် ၊ တိုင်း ဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ရှိ ဆရာလိုအပ်တဲ့ကျောင်းများသို့ စေလိုရာစေ ဆန္ဒပြုမည်ဆိုပါက မူလတန်းပြဆရာ အဖြစ် ခန့် ထားခွင့်ပြုမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ကျောင်းမှာ အနည်းဆုံး (၅)နှစ်နှင့်အထက် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရပါမည်။ ခန့်ထားတဲ့ စာသင်နှစ်မှာပဲ မူလတန်းပြ စာပေးစာယူ မ .စ .ယ သင်တန်းကို တက်ရောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ပိုင်းက ကျွန်တော်တို့ အထွေထွေလုပ်သား လစ်လပ် အောက်ခြေ ဝန်ထမ်းများနှင့် ပတ်သက်လို့ နောက်ဆုံး လောလောဆယ်တည်ရှိတဲ့ အနေအထားကတော့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအင်အား သုံးပုံနှစ်ပုံထက်လျော့မှသာလျှင် ခန့်ခွင့် ယာယီ ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောလောဆယ်တော့ အောက်ခြေဝန်ထမ်း အထွေထွေလုပ်သား အပါအဝင် ရုံးစာရေးကအစ ခန့်ဖို့အတွက် အခက်အခဲနည်းနည်း ရှိပါတယ်။ ဆရာ/ဆရာမ အားလုံးကတော့ လိုအပ်ချက်အရ ခန့်ခွင့်ပြု ထားပါတယ်။ သို့ပါ၍ အထွေထွေလုပ်သားအဖြစ် ခန့်ထားပြီးဖြစ်သော ဝန် ထမ်းငယ်များအား အသက်ကန့်သတ်ချက် လျော့ပေးခြင်းပါအဝင် ဆရာအင်အားအပြည့်သည့် ကျေးလက် စာသင်ကျောင်းများမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်မည် ဆိုပါက တင်ပြ ပါအတိုင်း အသက်ကန့်သတ်ချက် လျော့ပေါ့၍ မူလတန်းပြ ဆရာ/ဆရာမများ အဖြစ် ခန့်ထားပေးရန် စီ စဉ်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြ ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆွေးနွေးပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဦးတင်မောင်ဝင်း က မိမိရဲ့အဆိုကို ရုပ်သိမ်းလိုခြင်း ရှိ/မရှိ သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်ထားလိုခြင်း ရှိ/မရှိ ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃း၂၈။

ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ ကျွန်တော်ရဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော်ရုပ်သိမ်းပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားပြီးသောဘွဲ့ရ အထွေထွေလုပ်သားများကို ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရရှိစေပြီး မူလတန်းပြဆရာ/ဆရာမအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထားနိုင်ပါက ၎င်းတို့ဘဝတက်လမ်း ပွင့်လင်းလာမည်ဖြစ်ပါ၍ အသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းမျဉ်းများ ပြင်ဆင်ချမှတ်ပေးသင့်ပါကြောင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆို ကို ဦးတင်မောင်ဝင်း က ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခွင့်ပြုရန် သင့်/မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ် ရယူပါမယ်။

ဦးတင်မောင်ဝင်း ၏ အဆိုကိုပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုရန် လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

လွှတ်တော်က သဘောတူတဲ့အတွက် ဦးတင်မောင်ဝင်း ရဲ့ အဆိုကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။(ဩဘာသံများ)

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)၏မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်း ကြောင်းအဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၁၀)ဦးက အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပထမဦးစွာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဒေါက်တာ တင်ရွှေ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၂၉။

ဒေါက်တာတင်ရွှေ ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအား တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေးမှာ ရှင်လန်းချမ်းမြေ့စွာနဲ့ တွေ့ဆုံအတွက် ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်းဦးစွာပန်ကြားအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာဦးမြင့်ကြည်ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးစနစ်ဆန်းစစ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အဆိုကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား ဖော်ပြတောင်းဆိုကြောင်းကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုရှင်အနေနဲ့ ပထမအကြိမ်အမျိုးသားလွှတ်တော်တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့တတိယနေ့မှာလည်းပဲ ဒေါက်တာဦးမြင့်ကြည်ကပဲ ပါရဂူဘွဲ့သင်တန်းကို ASEAN အဆင့်မီအောင်နဲ့ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီအောင် တက်လှမ်းနိုင်ရေးအတွက် မေတ္တာစေတနာပေါင်းစပ်ပြီးတော့တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ အလားတူဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမြောက်များစွာပေါ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုတဖန် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပညာရေးကိုဆန်းစစ်ဖို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့အဆိုကိုလည်းဖဲစတနာသန်စွာနောင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော့် အနေနဲ့ လိုအပ်တယ် ထင်တဲ့အတွက် ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ တော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး စနစ်ကို ဆန်းစစ်တဲ့အခါမှာ အပိုင်းအားဖြင့် နှစ်ပိုင်း တွေ့ရပါတယ်။ ပထမကတော့ အခြေခံပညာ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကတစ်ပိုင်း၊ ဒုတိယကတော့ အဆင့်မြင့်ပညာတက္ကသိုလ် ဆိုတဲ့အပိုင်းကို နှစ်ပိုင်းခွဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး များရဲ့ ကျင်းပလာခဲ့တဲ့ အစည်း အဝေးတွေမှာ ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့အချက်တွေကြောင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်ချက်တည်းကို ကြည့်ပြီးတော့ ပြောလို့တော့ မရတော့ပါဘူး။ ရှုထောင့်အသွယ်သွယ်၊ View အသွယ်သွယ် ကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် နံပါတ်တစ်အနေနဲ့ သင်ကြားရေး View မှာကတော့ ယနေ့ သင်ကြားနေတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ဟာ အလွန်ကောင်းတဲ့စနစ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် စာမေးပွဲကတော့ ဘယ်နိုင်ငံမှ

လွတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ လိုအပ်နေတဲ့အရာကတော့ ဒီသင်ကြားတဲ့ အခါမှာ သင်ကြားပြီးလျှင် ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးမဏ္ဍိုင်ကနေ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်က အသိအမှတ် ပြုထားသလို Learning to Know သိအောင်ကြိုးစားရမယ်။ Learning to do မိမိ၏ သိထားတဲ့ အလုပ်ကို ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်။ Learning to be အဲဒီသိထားတဲ့နေရာကနေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မယ်။ နောက်ပြီး တော့မှ Learning to lives together မိမိတက်မြောက်တဲ့ ပညာနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ သဟဇာတဖြစ်တဲ့ ပေါင်းစပ်တဲ့နည်းပညာကို အသုံးချရမယ်လို့ ဒါ ကမ္ဘာ့ပညာရေးညီလာခံမှာလည်းပဲ ပညာရှင် ကြီးများက မဏ္ဍိုင်အဖြစ် ပြုထားပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ နောက်ပိုင်း တိုးတက်လာတဲ့ အချို့ န်ကျရင်တော့ ဒီစနစ်ကို ပြည်ထောင်စု ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ် တော်ကြီးမှတစ်ဆင့် အထူးကြပ်မတ်ပြီးတော့ Learning နဲ့ Practical ကို ကျွန်တော် တို့ ဒွန်တွဲပြီးတော့ ဇောက်ချ လုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့အတွက် အောက်ခြေမှာ ပြင်ဆင်ဖို့ လိုပါတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် အနေနဲ့ ဦးစွာထောက်ခံဆွေးနွေးအပ်ပါတယ်။ နောက် အထက်တန်းပညာမှာလည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့သလိုပါပဲ။ Theory နဲ့ Theory Aspect နဲ့ Research ဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ မိမိတတ်ထားတဲ့ပညာကို Research တွေလုပ်ရမယ်။ တကယ် အသုံးချရမယ်။ Inventors ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနိုင်မှသာလျှင် အထက်တန်း ရဲ့ ပညာရေးဟာ အဆင့်မြင့်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဆင့်မြင့်ဖို့ဆိုရင် ခုနကျွန်တော်တို့က ဒါသင်ကြားခြင်း Teaching View ကနေ တင်ပြလိုက်တာပါ။ အကယ်၍ ကျွန်တော် တို့က ဘာလို့လဲ။ နံပါတ်(၁)ကတော့ ဒါ မကြာခင်မှာလည်းပဲ ဒီဘတ်ဂျက်ကို ဆွေးနွေးတော့မယ် ဒါပေမယ့် Between 2005 And 2010 မှာ ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးအတွက် ရရှိထားတဲ့ ဘတ်ဂျက် အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေ နဲ့ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ သာမန်ရထားတဲ့ ငွေနဲ့ ငွေလုံးငွေရင်း ရတဲ့ငွေ၊ နောက် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ Political Unstable ဖြစ်နေတဲ့အတွက်အပြင် တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်အသီးသီးမှာ ကောလိပ်အသစ်ကြီးတွေ ဆောက်ရတယ်။ ဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့အင်မတန်မှ ကုန်ခမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ Teaching Process အတွက်ကို သိပ်မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့တာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ Analysis လုပ်မိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီဘတ်ဂျက် ၏ အခု ပေါ်ထွက်လာမည့် အခြေ အနေ။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ ဒီ ဒုတိယ ပုံမှန်အစည်းအဝေးနဲ့ တတိယ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကြားထဲမှာ ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီးသီးက ဧည့်သည်တော်ကြီးတွေ ရောက်လာကြ

တယ်။ Governmental Officers တွေ ရောက်လာတယ်။ ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးတွေကနော် ဖော်ဖော်ရွေရွေနဲ့ ရင်းရင်းနှီးနှီး ၊ ဖြူဖြူစင်စင်၊ ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဆွေးနွေးလိုက် တဲ့အတွက် အထူးသဖြင့်တော့ United State of America ဒီ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကိုယ်တိုင်က ကျွန်တော်တို့ ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက် နေ့မှာ ဝါရှင်တန်မြို့ Treaty Room မှာ ကျွန်တော်တို့ ရှင်းလင်းပွဲလုပ်တဲ့အခါမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံကို မိတ်ဆွေဖက် နိုင်ငံဖြစ်အောင် ကြိုးစားသွားပါမယ်လို့ ကတိပြုတဲ့အတွက် ဒါ ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းမြောက်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ အထောက်အကူပြု ရရှိစရာ လိုပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးဘတ်ဂျက် မှာ ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံခြားအစိုးရ အဖွဲ့စည်းတွေကနေ ကျွန်တော်တို့ကို ထောက်ပံ့မှု Grant လုပ်တဲ့ဟာ 0.01 Percent ပဲရှိတယ်။ ဒီ 0.01 Percent ဘာနဲ့တိုင်းလဲဆိုတော့ ကျွန် တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းက အခွန်ရငွေနဲ့ တိုင်းတဲ့နှုန်းပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ အင်မတန်မှ ကျွန်တော်တို့ က ပြည်ပရဲ့ အကူအညီတွေမရဘူး။ လိုတာကလည်း ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ အဆင့်မီ ချင်တယ်ဆိုရင် ပြည်ပရဲ့တိုးတက်မှုကို ကျွန်တော်တို့က ဒါ လိုက်မီနိုင်အောင် ကြိုးစားရပါမယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ မကြာခင်ကလည်းပဲ ပညာရေးဒုတိယ ဝန်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ကုလသမဂ္ဂဌာန ကိုယ်စားလှယ်ကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ Conference On the Development Policy Option with Special References to the Education and Head in Myanmar ဆိုပြီးတော့ ကိစ္စရပ်တွေကို ဆွေးနွေးပါတယ်။ ဒါလည်းကောင်းကျိုးတွေ ပေးတော့မယ့် အခြေအနေ ရှိပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ပြင်သစ်က Asia-Pacific ဒေသဆိုင်ရာ တာဝန်ခံနဲ့ သံတမန်အဖွဲ့ကလည်း ပြည်ထောင်စုပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးနဲ့ တွေ့တယ်။ ယဉ်ကျေးမှု တက္ကသိုလ်၊ ယဉ်ကျေးမှုအကြော င်းအရာတွေ ဒါ တွေကိုလည်း သူတို့ ထောက်ပံ့မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက် တစ်ခါ Korea Samsung ကလည်းပဲ ကုမ္ပဏီက လည်းလာပြီး ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဆေးဝါးကုသမှု လုပ်ငန်းမှာ လိုအပ်တဲ့ ဆေးဝါးကိရိယာတွေကို ဒါ ထောက်ပံ့စောင့်ရှောက် တော့မယ်ဆိုပြီး လာရောက် ပြည်ထောင်စုကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဝန်ကြီးနဲ့ ဆွေးနွေးပါ တယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ က အလားအလာ ကောင်းလာပါပြီ။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ယခု လက်ရှိ သင်ကြားနေတဲ့ ဆရာတွေကလည်း ကြိုးကြိုးစားစား ၊ အားတက်မာန်တက်နဲ့ ကြိုးစား နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မကြာခင်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ New Budget Year ရောက်လာ တဲ့အခါ

တိုးလာရင် ကျွန်တော်တို့က လျှို့ဝှက် ဆိုတော့၊ တိုးလာရင်လည်း တိုးလာသလောက်၊ နောက် ပြင်ပရဲ့ အကူအညီတွေ ရလာရင်လည်း ရလာသလောက်၊ ကျွန်တော်တို့ သင်ကြားမှုတွေ ၊ Teaching Methods တွေ၊ ခုန ကျွန်တော်တို့ လိုအပ်တဲ့ Research Problem တွေ၊ ဒါတွေကို ဖိဖိစီးစီးနဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပေးပါ။ နောက်တစ်ခါ ပြည်ထောင်စု သမ္မတကြီးရဲ့ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဒေါက်တာ ဦးမြင့် က ကျွန်တော်တို့ November 18 မှာ MICC မှာပဲ ကျွန်တော်တို့ Myanmar National Workshop on Reforms for Economic Development of Myanmar ဆိုပြီးတော့ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါသူလည်းပဲ စေတနာနဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ One Consignment အနေနဲ့ ဆွေးနွေးတာပါ။ အဲဒီ ဆွေးနွေးချက် ကတော့ ကျွန်တော်တို့ Corruptions နောက်ပြီးတော့ Corruptions of Courses, Corruption Relative to Consequences and Corruption Cure ဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီ ဥစ္စာနဲ့ကို အဓိကထားပြီး ဆွေးနွေးပါတယ်။ Corruption ဟာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ Corruption and Development in International Money Fund မှာကို ဒီ Corruption ဟာ အရေးကြီးတဲ့ အတွက် ဒါလေးတွေကို ကျွန်တော်တို့ စစ် စစ်မှန်မှန်နဲ့ ကျောင်းသူ / ကျောင်းသားတွေကို၊ တကယ် Intelligent ရှိသူတွေကို Control the Quality စစ်စစ်မှန်မှန် ရွေးချယ်ပြီးတော့ ပညာ တတ်များဖြစ် အောင် ပေါက်ဖွားမယ် ဆိုရင်၊ မွေးထုတ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ မကြာခင်မှာ အောင်မြင်မှုတွေ ရလာနိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ နောက် အလားတူပဲ ကျွန်တော်တို့ Human Right နဲ့ Unicef တို့ ပူးတွဲပြီး ကျင်းပတဲ့ အစည်းအဝေးပါ။ ဖိတ်ကြားလို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကလေးသူငယ်များရဲ့ Human Right ကို တက်ချင်တဲ့အတွက် သွားရောက်ပြီး Request လုပ်ပြီးတက်တဲ့အခါမှာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပညာရေးဟာ အလားအလာကောင်းတဲ့ အကြောင်း၊ အဲဒီလို Industrializations တွေ လာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ဆီက Technicians တွေ လိုလာမယ်။ ဒီ Technicians တွေဟာ တကယ်ကို Modernize ဖြစ်အောင်၊ တက္ကသိုလ်တွေက မွေးထုတ် ပေးထားနိုင်အောင် ကြိုးစားထားရမယ်လို့ အကြံပေးသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ဆရာ့အလှက တကယ်အလှပါ။ ဆရာ့ကျေးဇူးကထာဝရဆိုတဲ့အတိုင်း အဟံ ဝန္ဓာမိ အာစရိယ များကို ပူဇော်ရင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စစ်စစ်မှန်မှန်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကြီးရဲ့ ပညာရေး ထွန်းပေါက်အောင် ဒီကျွန်တော် ယခုသိသမျှ မှတ်သမျှနဲ့ ဖော် ပြတဲ့လမ်းကြောင်းများကနေပြီး ဝိုင်းဝန်းကြိုး စားပြီး

New Modern Development Education ဖြစ်အောင်၊ Educational Reform ကို ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပေးသွားကြပါလို့ လေးစားစွာပန်ကြား ရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃:၄၀။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၄)မှ ဦးစိုင်းသန့်ဇင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၄၀။

ဦးစိုင်းသန့်ဇင်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းသန့်ဇင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ ဆရာ ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ကြည် တင်ပြထားတဲ့ အဆိုတစ်ခု ဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ် ပြီးတော့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုတဲ့ အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဆို ကိုလည်း အရင်က တစ်ခါဆွေးနွေးခဲ့ဘူး ပါတယ်။ အခု ဒုတိယအကြိမ် ဖြစ်ပါတယ်။ အခု အဆိုရှင်ရဲ့ ဆိုလိုချက်ကို ကြည့်တဲ့အခါမှာ သူ့ရဲ့စေတနာ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိပညာရေးစနစ်နဲ့ လက်ရှိပြောင်းလဲနေတဲ့ နိုင်ငံတကာ ရဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို ထင်ဟပ်ပြီး တော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသား၊ အရည်အချင်းရှိတဲ့ လူသား အရင်းအမြစ်တွေ ပေါ်ထွက်လာဖို့ မျှော်ကိုးပြီးတော့ အခု လက်ရှိပညာရေးမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်ကနေပြီးတော့ လုပ်ဆောင်နေတဲ့ကဏ္ဍကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီပညာ ရေးကဏ္ဍ မှာလည်း နိုင်ငံတကာ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်တွေနဲ့ ပူးပေါင်းပြီးတော့ ဥပမာ Korea ဆို KOICA , Japan ဆိုရင် JICA စတဲ့ လုပ်ငန်းမျိုးတွေနဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းများစွာနဲ့ နောက်ပြီးတော့ နိုင်ငံတော်မှာ ဒီပညာရေးရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ၊ သင်ရိုးညွှန်တမ်းကိစ္စတွေကိုလည်း သုတေသနတွေလုပ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်နေတာကိုလည်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန က နေပြီးတော့ ဒီမေးခွန်းတွေမေးတဲ့အခါမှာ ဖြေကြားသွားတာကိုလည်း ဝမ်းသာအား ရ သိရှိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဆိုရှင်ရဲ့ ဒီပြန်လည်ဆန်းစစ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ သူ့ရဲ့ တင်ပြချက်ကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ဒီစနစ်တွေပေါ့။ နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ပေး တဲ့စနစ်တွေ ဘယ်လိုပဲကောင်းကောင်း

တကယ်လက်တွေ့နယ်ပယ်မှာ လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ထိရောက်မှု အားနည်းတဲ့အခါကျလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ရည်မှန်းထားတဲ့ ရည်မှန်းချက်နဲ့ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရလဒ်တွေဟာ ချွတ်ချော်မှု ရှိနေတာ၊ အားနည်းမှုတွေရှိနေတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအဆိုကို တင်ပြခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအဆိုကို ကျွန်တော်ထောက်ခံပါတယ်။ ဒီ အဆင့်မြင့်ပညာရေးမှာရှိနေတဲ့ ဥပမာ ဒီကျွန်တော်တို့ ဘွဲ့ရတွေ ဥပမာ M.A တို့၊ Ph.D တို့ ဆိုလို့ ရှိရင် သုတေသနစာတမ်းတွေ ရေးသားပြီးတော့မှ ဘွဲ့ တွေ ရတာသိတယ်။ ဒါပေမယ့် B.A မှာတော့မတွေ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘွဲ့ရကျောင်းသားတွေ အနေနဲ့ ဘွဲ့ရတဲ့အခါမှာ ဒီစာတမ်း တွေ ပြုစုပြီးတော့မှ ရတဲ့အဆင့်မျိုးဆို ပိုမိုပြီးတော့ ကောင်းမွန် မှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဆိုလျှင် သုတေသနလုပ်တဲ့ လက်တွေ့လုပ်ငန်းတွေမှာ ပိုမို ထိထိမိမိ ဝင်ရောက်လာနိုင်မယ်လို့ ထင်မြင်ပါ တယ်။ အဓိကကတော့ ဒီအခြေခံပညာဖြစ်တဲ့ ခုန ကလည်း ဒေါက်တာဦးတင်ရွှေ ကလည်း တော်တော်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးသွားပါပြီ။ နိုင်ငံတကာမှာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကနေ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ Learn To Know , Learn To Do , Learn To Be , Learn To Live Together တို့ဆိုတာ ဒါတွေကလည်း ရှေ့ရှုရမယ့် ရည်မှန်းချက်တွေထဲမှာ လုပ်ဆောင်ရမယ့် လုပ်ငန်းတွေ ထဲမှာ ပါပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးရဲ့ မူအရမှာလည်း နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေခံမူမှာလည်း ပြဋ္ဌ ဘန်း ထားသလို၊ ဒီအခြေခံမူ ၃၃ မှာကိုက ကျွန်တော်တို့က နိုင်ငံတော်ဟာ လူငယ်တွေ မျိုး ချစ်စိတ်ဓာတ်ရှိတဲ့ လူငယ်တွေ ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်တဲ့ နိုင်ငံသားတွေ ၊ နောက်တစ်ခါ ဗလငါး တန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ ဆောင်ရွက်ရမယ် ဆိုတဲ့ အချက်တစ်ချက် ပါရှိပါတယ်။ ဗလငါးတန် ဆိုတဲ့နေရာမှာလည်း ဒီ ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ၊ မိတ္တဗလ၊ ဘောဂဗလ၊ စာရိတ္တဗလ ဆိုတဲ့ ဗလငါးတန်ကို ရည်ညွှန်းတယ်လို့ သဘောပေါက် ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီလူသားအရင်းအမြစ် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ဆိုတဲ့နေရာမှာ ပညာရေးကဏ္ဍက တကယ့်ကို အရေးကြီးတဲ့ ကဏ္ဍ ပါပဲ။ နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်း ဆိုလို့ရှိရင် မိမိတို့ နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ဖို့အတွက် အဓိကတည်ဆောက်ရတာက ပညာရေး ကဏ္ဍ ဖြစ်သလို အရင်းအနှီးလည်း များစွာမြှုပ်နှံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်နစ်တွေ ဘယ်လိုပဲကောင်းကောင်း ဒီမှာ အားနည်းချက်တွေက ဘာရှိတတ်သလဲဆိုလို့ရှိရင် စနစ်တွေ ကိုလည်း ကောင်းကောင်း၊ နိုင်ငံကိုတည်ဆောက်သူများ ဆိုတဲ့ ဆရာ/ဆရာမရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ ပိုမို အရေးကြီးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျည် ဆံ တစ်ထောင့်ဟာ အပစ်မှားရ င် လူ (၁၀)ယောက်ထက် ပိုမသေ ပေမယ့် ဆရာ /ဆရာမတွေရဲ့

သွန်းသင်ဆုံးမမှု၊ ပစ်လိုက်တဲ့ မြေဖြူတစ်ချောင်းက အပစ်မှားလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ မရေမတွက် နိုင်တဲ့ ဆုံးရုံးမှုတွေ ရရှိသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အခြေခံပညာမှာ ရှိနေတဲ့ အားနည်းချက်တွေကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အားနည်းချက်တွေ ရှိနေတာကိုလည်း အမှန်တကယ် တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ အားနည်းချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်ုပ်တို့ကိစ္စတွေ၊ နောက်တစ်ခါ မေးခွန်း စနစ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း မေးခွန်း မေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ ပညာရေးဝန်ကြီး ဌာနအနေနဲ့ကလည်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။ တချို့နေရာ တွေမှာ အထိုက်အလျောက် ဖြေရှင်းနိုင်တယ်ဆိုပေမယ့် တကယ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နေရာတွေ မှာတော့ အားနည်းချက်တွေ ယခုထက်ထိ အမှန်တကယ် ရှိနေကြတုန်းပါပဲ။ ဒီကျွန်ုပ်တို့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆရာ/ဆရာမ တွေရဲ့ ဘက်လိုက်မှုတွေ၊ နောက် လက်ဆောင်တံစိုးကိစ္စတွေ က အစပေါ့။ တချို့နေရာတွေမှာ တော်တော် Media တွေထဲမှာကို ပါလာတဲ့အထိ ကျော်မကောင်း ကြားမကောင်းကိစ္စတွေဟာ တော်တော်များများရှိလာတဲ့အခါကျတော့ ဒီနိုင်ငံတော်ကို တည်ဆောက်သူမှန်တဲ့ ဆရာ/ဆရာမရဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ ဒီလိုအားနည်းချက်တွေ ရှိနေလို့ရှိရင် နောင်မွေးဖွားလာမယ့် နိုင်ငံ့သားကောင်း တွေရဲ့ သူတို့ရဲ့ ခံယူချက် စိတ်ဓာတ်တွေ၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်တွေ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လို မွေးမြူနိုင်မလဲ။ တကယ်တမ်းပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပညာရေးကို တည်ဆောက်တယ်ဆိုတာ ဒီအနာဂတ် ကျွန်တော်တို့ နောင်ဝယ်ခေါင်းဆောင်တွေ ဖြစ်လာမယ့် လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်တို့က အမွေပေးရမှာဖြစ်တယ်။ ဒီလို အမွေပေးရတဲ့နေရာမှာ ပညာရေးရဲ့ ပေးလိုက်တဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုဟာ ကျွန်တော်တို့ ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်း မဖြစ်ဘဲနဲ့ တလွဲတချော် ဖြစ်ခဲ့မယ် ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ကံကြမ္မာဟာ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအခြေခံ ပညာမှာ ဥပမာ ကျွန်တော်ရဲ့ အတွေ့အကြုံအရ၊ တွေ့ရှိချက်အရ ဆိုလို့ရှိရင် ဒီဆရာ/ဆရာမ တွေရဲ့ပညာရေး ၊ သင်ကြားရေးကဏ္ဍမှာ ပေါ့လေ။ ခုနကလည်း ဒေါက်တာဦးတင်ရွှေ ပြောကြား သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ပညာရေးကဏ္ဍက နေလာတဲ့ ဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ဖူးတာ ကြောင့်လည်း မြင်လည်းမြင်ခဲ့ရပါတယ်။ တချို့ဆရာတွေဆိုလို့ရှိရင် လုပ်သက်လေးကို တော်တော် လည်းရနေပါပြီ။ လုပ်သက် (၂၀)ဝန်းကျင်မှာတောင်မှ ကိုယ်နဲ့ မကျွမ်းကျင်တဲ့ ဘာသာရပ်တွေ သွားသင်တဲ့အခါမှာ ဥပမာ ဒီကျွန်တော်တို့ သိပ္ပံပညာမှာ အသက်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ သင်္ချာ အဓိက ပေါ့။ သင်္ချာမှာဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ဆဋ္ဌမတန်းမှာဆိုရင် ဘာရှိလဲဆိုရင်ဒသမကိန်းအချင်းချင်း စားတာရှိတယ်။ ဒသမကိန်း အချင်းချင်း စားတဲ့နေရာမှာ ၊ ဒသမကိန်းတစ်လုံးကို ဒသမကိန်း

တစ်လုံးနဲ့ စားတဲ့နေရာမှာ၊ စားကိန်းဟာ ကိန်းပြည့်မဟုတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် စားလို့ မလွယ်ပါဘူး။ အဲဒါကို ဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် ကိန်းပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ရတယ်။ စားကိန်းကို ကိန်းပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ရတယ်။ စားကိန်းကို ကိန်းပြောင်းလဲခြင်း လုပ်တဲ့နေရာမှာ တည်ကိန်းကို လည်း တန်ဖိုးတူဖြစ်ရအောင်ဆိုပြီးတော့ အချိုးတူဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲရပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပြီးတော့မှ တည်ကိန်းက ကိန်းပြည့်ဖြစ်ပြီဆိုတော့မှ စားလို့ ရပါ တယ်။ အလီဝင်လို့ ရပါတယ်။ ဒါမှလည်း အဖြေမှန်ကို ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင်္ချာပညာကို ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင် သိပ်မသိတဲ့၊ ဒီနယ်ပယ်မှာ မသိတဲ့ ဆရာမတစ်ယောက်က ဘာ သင်ဖူးလဲ ဆိုရင် တိုက်ရိုက်စားတဲ့ နည်းကို ပြတယ်။ သူကလည်း ဘာအားနည်းချက်ရှိ လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့ အဓိက ဘာသာ မဟုတ်တဲ့အခါကျ တော့ ဒီအပြင်မှာ ဖြန့်ဝေတဲ့စာအုပ်တစ်အုပ်ရဲ့ တွက်နည်းတွေထဲက နေပြီးတော့ ကော်ပီလုပ်ပြီး တော့ သင်လိုက်တာပါပဲ။ ကျောင်းသားတွေက ဒါတွေကို နားမလည်ဘူး။ အဲ ဒီလိုပေါ့ အခြေခံ ပြတ်တောက်မှုတွေဟာ ကျောင်းသားတွေမှာရှိတယ်။ ဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးစနစ် တစ်ခုရဲ့တကယ်ကို ရင်နာစရာ အားနည်းချက်လေးတစ်ခုပါ။ အဲဒီတော့ နောက်တစ်ခု ဘာရှိသေးလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီပညာ ရေးစနစ်မှာ ဆရာ /ဆရာမ တွေ ကိုယ်တိုင်သင်ပြီးတော့ စစ်မေးတဲ့အချိန်ကျတဲ့အခါမှာ အောင်နှုန်း မကျအောင် ဆိုပြီးတော့ အတန်းတင်ပေးတဲ့နေရာမှာ ကျောင်းသားတချို့၊ တချို့ နေရာမှာ နေရာတိုင်းတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ဗျာ။ တချို့နေရာမှာတော့ တကယ်စိစစ်စစ်နဲ့ တကယ် အရည်အချင်းမီမှပဲ အတန်းတင်ပေးတဲ့ နေရာတွေရှိသလို၊ တချို့နေရာတွေကျတော့လည်း ပညာရေးမှူးတွေနဲ့ အလှမ်းဝေးတဲ့ နေရာတွေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ အလှမ်းဝေးတဲ့ နေရာတွေ၊ သွားပြီးတော့ အမြဲတမ်း ကျောင်းမစစ်နိုင်တဲ့ နေရာတွေကျတော့ ဒီအောင်နှုန်း မကျအောင်ဆိုပြီးတော့ အခြေခံကျွမ်းကျင်မှုကို မရသော်လည်းပဲ အောင်နှုန်းကျမှာစိုးလို့ အတန်းတင်ပေးတဲ့ ကိစ္စလေးတွေရှိတယ်။ တစ်တန်း၊ နှစ်တန်းလောက်မှာ သိပ်မသိသာဆိုပေမယ့် အတန်းများစွာတက်လာပြီဆိုရင် အခြေခံကျွမ်းကျင်မှု ပြတ်တောက်တဲ့ ပြဿနာဟာလည်း တော်တော်လေးကို စဉ်းစားရမယ့် ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော် တို့ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကျွန်တော် တို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ တည်ဆောက်မှုအရ ဆိုရင် ပညာရေးစနစ် ဟာ ဆိုလို့ရှိရင် တော်တော်လေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရမယ့် အခြေအနေမျိုးကို ရောက်နေပြီလို့ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ အခုဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့က နိုင်ငံ တကာနဲ့လည်း ချိတ်ဆက်လာပြီ။ နောက်တစ်ခါ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းတွေလည်း ပေါ်လာ ပြီဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့

ပုဂ္ဂလိကကျောင်းမှာ သင်ကြားရမယ့် ဆရာ /ဆရာမတွေရဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကနေပြီးတော့ အစိုးရ ကျောင်းတွေမှာ သင်ကြားတဲ့ ဆရာ/ဆရာမတွေရဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ ကွာခြားမှုရှိလာနိုင်ပါ ပြီ။ နောက်တစ်ခါ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းတွေမှာ မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်တဲ့ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာတွေ ၊ နောက်တစ်ခါ မျိုးချစ်ပိုင်း၊ စိတ်ဓာတ်ပိုင်းက ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်က မရှိမဖြစ်လုပ်ရမယ့် အပိုင်းတွေကို ပုဂ္ဂလိကက မလုပ်နိုင်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါမျိုးကို ကျွန်တော် တို့ ဆန်းစစ်ဖို့လိုလာပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းကတော့ သူ့စီးပွားရေးအရ သွားတာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့ သူက သူသန်ရာသန်ရာ လိုင်းနဲ့ပဲ သူက ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်နဲ့ သွားမှာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ အများအားဖြင့် တစ်နယ်တစ်ကျေး တွေ၊ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းတွေကို မသွားနိုင်တဲ့ နေရာတွေမှာကျတော့ နိုင်ငံတော် အစိုးရပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက် ဒီအစိုးရကျောင်းတွေကိုပဲ မှီခိုပြီးသွားရမယ့် ကဏ္ဍတွေက များစွာ ရှိတဲ့အခါ ကျတော့ ပညာရေးရည်မှန်းချက်တွေ အခုလည်း လုပ်နေပါတယ်။ အမျိုးသား ပညာရည်မြင့်မားရေး နှစ်ရှည်စီမံကိန်း နှစ်(၃၀)တွေလည်း လုပ်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့လည်း ချိတ်ဆက်ပြီးတော့ လုပ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတေသနစာတမ်းတွေလည်း လုပ်နေပါတယ်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေလည်းလုပ် နေပါတယ်။ အဲဒီကထွက်ပေါ်လာတဲ့ ရလဒ်တွေဟာ ဆရာ / ဆရာမတွေ ပြန်လည်အကောင်အ ထည် ဖော်တဲ့နေရာမှာ၊ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ နေရာမှာ တကယ်တမ်း လိုက်နိုင် မှု ရှိ /မရှိ။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိ၊ လက်တွေ့ဘဝတွေနဲ့ အမှန်တကယ်သွားနိုင်မှု ရှိ/ မရှိ တွေလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့ လိုလာပါပြီ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ ဒီနိုင်ငံတကာမှာ၊ တိုးတက် ပြောင်းလဲလာတဲ့ နိုင်ငံအချို့ကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဥပမာ- စင်ကာပူ၊ အစ္စရေးတို့တောင်မှ သဘာဝအရင်းအမြစ်တွေမရှိတာတောင်မှ လူ့အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တည်မှီပြီးတော့ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လုပ်နိုင်ခဲ့သေးတာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ သဘာဝအရင်းအမြစ် တွေလည်းရှိတယ်။ လူ့ အရင်းအမြစ်ကောင်းတွေလည်း များစွာ ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လူ့အရင်းအမြစ် ကောင်းတွေများစွာရှိသလဲဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို နိုင်ငံတကာက Young Country လို့တောင် ခေါ်ရ တယ်ခင်ဗျ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ အချိုးအစားကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် (၅)နှစ်က(၁၄)နှစ်၊ (၁၅)နှစ်ကနေ (၂၄)နှစ် (၂၅)နှစ် ကနေပြီးတော့ (၃၄)နှစ် ဒီအသက်အပိုင်းအခြားမှာရှိနေတဲ့ လူဦးရေက အချိုးအစား ပိုများတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ

လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတဲ့ နိုင်ငံလည်းဖြစ်ပါတယ် ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ နိုင်ငံတကာက ပညာရေးစနစ်တွေ အတိုင်းပေါ့။ အခုလည်း လုပ်တော့လုပ်နေတာပါပဲ။ သူက Knowledge Without Understand နဲ့ မသွားဘဲနဲ့ ကျွန်တော်တို့သွားရမှာက Knowledge With Understand ပေါ့။ Knowledge Without Understand ဆိုတာက ကြက်တူရွေး စာကျက်တဲ့ပုံစံပေါ့။ အခုတောင်မှ တချို့နေရာတွေမှာ ဒါလေးတွေ တွေ့နေရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက လူမှုရေးပညာ ပတ်ဝန်းကျင်ပညာတို့ဆိုတာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနဲ့ သင်ရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာရေးကို ဆရာတွေရဲ့ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမှုနဲ့ သင်ပေးတာတော့ ရှိတာပေါ့။ အခုဆိုလို့ရှိရင်လည်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွေနဲ့ သင်ကြတယ်။ သင်တဲ့နေရာမှာ ကလေးတွေကို မေးတာတွေရှိပါတယ်။ တချို့ ဆရာ/ဆရာမတွေကျတော့ ပုံသေ ပေါ့ဗျာ။ ဒီသင်ရိုးညွှန်းတမ်း စာအုပ်ကြီးအတိုင်းသွားတဲ့ အခါကြတော့ သဟဇာတ မဖြစ်တာပေါ့။ ကလေးတွေကိုမေးတယ်။ သင်သိတဲ့အရွက်(၅)မျိုး ကိုရေးပါဆိုလို့ရှိရင် ဆရာမက ဒါသင်၊ ဒါမေး၊ ဒါဖြေဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဒီအတိုင်းရေးမှ အမှတ်ရ တယ်။ ဒီအတိုင်းမရေးရင်အမှတ်မရဘူး။ တချို့ကလေးတွေကျတော့သူသိတာ သူရေးတာ အမှန်တကယ် ပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်း ရှိနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ကိစ္စတွေမှာကျတော့ ဆရာမက သူ မရောက်ဘူးတဲ့ဒေသမှာ သွားသင်တဲ့ အခါကျ လို့ရှိရင် သူမသိတဲ့ အသီးတွေ ၊ သူမသိတဲ့ အရွက်တွေ ၊ သူမသိတဲ့ ဝေါဟာရတွေ အများကြီး ရှိနိုင်တယ်။ အဲဒါကို သူမသိတဲ့ဟာကို ကလေးက ဖြေရမလားဆိုပြီး အမှတ်လျှော့တာတွေ ၊ ဘာတွေလည်း လက်တွေ့ဘဝမှာ တချို့နေရာတွေမှာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ပညာရေး အပိုင်းရဲ့ အားနည်းချက်တွေပေါ့။ ဒါတွေလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ဆက်သွားမယ့်ခရီးဟာ ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ တောင်မှ ဒီစာမေးပွဲကို ဦးတည်သင်တဲ့ စနစ်က နေပြီတော့ လက်တွေ့ဘဝမှာ သုံးရလို့ ရမယ့်၊ ကျွမ်းကျင်မယ့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားကောင်းတွေဖြစ်ပေါ်လာရေးဆိုတဲ့ မူကိုပြောင်းပြီးတော့ တည်ဆောက်လာခဲ့တာ အခုဆိုလို့ရှိရင် ဒီဟာရဲ့ အသီးအပွင့်တွေကို ခံစားနေရပြီ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ နောင်လာမယ့် အနာဂတ် သားကောင်း၊ သမီးကောင်းများအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုအမွေတွေ ပေးခဲ့မလဲ ။ ကျွန်တော်တို့သွားနေတဲ့ စနစ်ဟာ ကောင်းပါတယ် ကောင်းပါတယ်ဆိုပြီးတော့ ပြန်လည် မဆန်းစစ်ဘဲနဲ့ လက်တွေ့ဘဝနဲ့ တချို့နေရာတွေမှာ ကွာဟမှုကို ပြန်မရှာကြည့်သင့်တော့ဘူး လား ဆိုတဲ့ မေးခွန်းလေး ရှိလာတာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့လို့

ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရပ်တည်ချက်ကတော့ ဒေါက်တာဦးမြင့်ကြည် တင်သွင်းသွားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ပညာရေး ၊ သူ့ရဲ့ ပညာရေးဆိုတဲ့နေရာ မှာတော့ အားလုံးတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒီအားနည်းနေတဲ့ အချက်တွေပေါ့။ အားနည်းနေတဲ့အချက် တွေကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြီးတော့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ပြုလုပ်သင့်ပါပြီဆိုတဲ့ နိုင်ငံတော်ကို တိုက်တွန်းထားတဲ့ အဆိုကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃:၅၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၃)မှ ဦးဖုန်းမြင့်အောင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၅၅။

ဦးဖုန်းမြင့်အောင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစား အပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၃)မှ ကိုယ်စားလှယ် ဦးဖုန်းမြင့်အောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးဦးမြင့်ကြည် ရဲ့ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အဆိုကို ကျွန်တော်အကြံပြုချက်နှင့်တကွ ထောက်ခံသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရတွေဟာ အရေအတွက်သာများပြီး အရည်အချင်းလို အပ်နေတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းလက်ခံရမယ့် အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်နေပါပြီ။ တက္ကသိုလ်ပညာရေးဆိုတာအစ၊ အလယ်၊ အဆုံး အဆင်သင့်ခူးခပ်ကျွေးမွေးတဲ့ အနေအထားမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာက Guide Line လောက်သာချပေးပြီး ကျောင်းသားကိုယ်တိုင်က လေ့လာ သင်ယူရတဲ့ စနစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက ကျောင်းသားတွေက ဒီလို အရည်အသွေးမျိုး မရှိတဲ့အတွက် ဆရာတွေက မေးခွန်းနဲ့အဖြေတွေကို ပုံစံတူချပေးပြီး ဒီပုံစံတွေကိုပဲ လေ့ကျင့်ကျက်မှတ်ပြီး အလွယ် ဘွဲ့ယူနေကြတာပါ။ တက္ကသိုလ်စာသင်နှစ်တွေဟာ (၄)(၅)နှစ်ဝန်းကျင် ရှိပါတယ်။ သင်ရိုးအများစုကလည်း ပြည့်စုံလုံလောက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်တိုင်ကိုက လေ့လာနိုင်စွမ်း အားနည်းပြီး ဆရာများဟာလည်း ရှင်းပြနိုင်စွမ်း နည်းကြ တဲ့အတွက် အချိန်သာကုန်ပြီး စာမတတ်ဖြစ်ကြရတာပါ။ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်ပြီး

လူမျိုးရေးနှင့် စာပေတွေ ၊ ကျွန်တော်တို့ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ မရှိမဖြစ်တဲ့ Computer နဲ့ Language တွေ ပါဖို့လိုပါတယ်။ ဒါတွေပါမှသာ ဒီကျောင်းသားလူငယ်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ခံစွမ်းအား မြင့်တက်လာပြီး နူးညံ့ခံစားတတ်တဲ့ နှလုံးသားနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးလန်းဆန်းတဲ့ ဦးနှောက် ပိုင်ရှင်တွေ ဖြစ်နေမှာပါ။ ဒီလို အဆင်သင့်ဖြစ်နေမှသာ သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ် ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင်လည်း ဘဝတက္ကသိုလ်တွေမှာ လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်ပြီး သူ့ဘဝကို သူတစ်ဆင့်ချင်း သူမြှင့်တင်သွားပါလိမ့်မယ်။ ကျောင်း သို့မဟုတ် ကျောင်း ဒါမှမဟုတ် ဘဝတက္ကသိုလ်မှာ ပထမဦးဆုံး ချမယ့်ခြေတစ်လှမ်းနဲ့အတူ သူကိုယ်သူယုံကြည်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီယုံကြည်မှုဟာ အခြေခံပညာ ကောင်းမွန်မှသာ ရရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုသာ မဟုတ်ဘူးဆိုရင်လည်း တက္ကသိုလ်ရောက်တော့မှ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှမတတ် နိုင်တော့ပဲ ပြဿနာသာရှိပြီး အဖြေ မရှိတဲ့ ဘဝမျိုးရောက်မှာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့အရေးတကြီးလုပ်ရမယ့်ကိစ္စက အခြေခံပညာကို ကောင်းမွန် ပြည့်စုံအောင် လုပ်ဖို့ပါပဲ။ ဒီစနစ်အောင်မြင်ရေးအတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နိုင်တဲ့ အမှတ်ပေး စနစ်ကို ဖြုတ်သင့်ပါတယ်။ အမှတ်ပေးစနစ်အစား အောင်၊ ရှုံးနဲ့ Level ပေးတဲ့ စနစ်လောက်ပဲ ထားသင့်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အမှတ်စနစ် မရှိတဲ့အတွက် တက္ကသိုလ်တွေက သူတို့ရဲ့ ဝင်ခွင့်အတွက် ကိုယ်ပိုင်အစီအစဉ်နဲ့ ဝင်ခွင့် သင်တန်းတွေ၊ စာမေးပွဲတွေ၊ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲတွေပဲ ပြုလုပ်သင်ပို့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်ကာ လအရ နောင် တစ်ချိန်မှာ ပေါ်ပေါက်လာမယ့် ပုဂ္ဂလိက တက္ကသိုလ်တွေလည်း ဒီလိုပဲ ရွေးချယ်မှာပါ။ ကျွန်တော်နိဂုံးချုပ် အနေနဲ့ တင်ပြလိုတာ ကတော့ အခြေခံပညာကိုသာ ပြည့်စုံကောင်းမွန်အောင် လုပ်ပေးခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ပညာ နိမ့်ကျမှုဆိုတာက ဒီနေ့ခေတ်မှာ ဒီနေ့အခြေအနေမှာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အခြားအခြားသော ပြဿနာများ ကိုပါ အနာဂတ်ကာလမှာ ဖြေရှင်းပြီးဖြစ်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ ဦးဌေးမောင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၀၀။

ဦးဌေးမောင်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ အမျိုးသား

လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များစိတ်ချမ်းမြေ့ သာယာပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းရင်းနဲ့ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဌေးမောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန်ဆိုသော အဆိုကို ထောက်ခံ တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တင်ပြတဲ့အထဲမှာ အင်္ဂလိပ် စာလုံးများ အနည်းငယ်ညှပ်ပါလို့ရှိရင် တင်ပြခွင့်ပြုပါရန် မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေမှာ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများသည် ပညာရေးစနစ်ပေါ်တွင် မူတည်နေသည်ဟု လက်ခံကျင့်သုံးနေကြပါတယ်။ ထိုနိုင်ငံများမှာ မိမိတို့ နိုင်ငံရဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်နေကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အိမ်နီး ချင်းနိုင်ငံများမှာလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိနေတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံမှာဆိုရင် ၁၉၅၀ခုနှစ်လောက်တွင် Text Book နှင့် Curriculum ရေးဆွဲခြင်းထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့်ရန်ပုံငွေတောင်းခံခြင်းနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ဌာနက ဦးဆောင် ပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းလောက်မှာတော့ ဒီတာဝန်တွေကို ခွဲဝေပေးခြင်း Decentralization များပြုလုပ်ပြီးတော့မှ ဒါတွေကို ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်လို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒုတိယအနေနဲ့ တင်ပြလိုတာကတော့ Enlarging The Scale Of Higher Education အဆင့်မြင့်ပညာသင်ကြားရေး ရယူနှုန်းတိုး တက်ရေးများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဒီ Higher Learning Institutions များမှာ အဆင့်မြင့်ပညာ သင်ကြားမှုနှုန်းထားကို ၂၀၁၀ မတိုင်မီမှာ (၁၅)ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စီမံချက်ကို ချမှတ်ပြီးတော့မှ တရုတ်ပြည်မှာ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ ကြပ် ကြပ်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ၂၀၀၂ ခုနှစ်ထဲက ဒီရာ ခိုင်နှုန်းကို ပြည့်မီသွားတယ်လို့ ဖတ်ရှုရပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာတော့ တရုတ်ပြည်မှာ (၁၉)ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်သွားတယ်လို့ လည်းသိရှိရပါတယ်။ ရှန်ဟိုင်းမှာဆိုလို့ ရှိရင် (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးအထိ တိုးတက်တယ်လို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒီလို အစီအမံကောင်းတွေနဲ့ ချမှတ်ပြီး လုပ်မယ်ဆို လို့ရှိရင် ကောင်းမွန်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ကျွန်တော်တင်ပြခြင်း

ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် Curriculum လို့ခေါ်တဲ့ သင်ရိုးရေးဆွဲတဲ့စနစ်မှာ လည်း တရုတ်ပြည်မှာ Foreign Language နဲ့ Computer Science ကို မသင်မနေရ ဘာသာ အဖြစ် ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒီတော့ မသင်မနေရ ဘာသာ (၃)ခုထဲမှာတော့ တရုတ် ပြည်အတွက်ကတော့ ဒီ English ဘာသာ၊ တရုတ်ပြည် အတွက်မို့လို့ Chinese၊ Maths ကို ထည့်သွင်းပြီးတော့မှ ရေးသားဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့မှ ဒီ Graduation လို့ခေါ်တဲ့ ဘွဲ့ မရမီမှာ The Band (4) English Test ကို ဒီကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား တွေက အောင်မြင် ရပါတယ်။ ဒီ Certificate လို့ခေါ်တဲ့ အောင်လက်မှတ်ကိုလဲ ချီးမြှင့်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အလုပ် လျှောက်လို့ရှိရင် အဲဒီ Certificate ပေါ့လေ။ အဲဒီအောင်လက်မှတ်ရယ် Computer Certificate လို့ခေါ်တဲ့ ကွန်ပျူတာအောင်လက်မှတ်ထဲကိုထည့်ပြီးတော့မှ အလုပ်ကို လျှောက် ထားရတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့သိရပါတယ်။ ၂၀၀၃ခုနှစ်မှာ အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာန ကနေပြီးတော့ Course တွေကို Up to Date ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့တယ်လို့လည်း ဖတ်ရှုခဲ့ရပါတယ်။ Multimedia Room တွေကနေပြီးတော့ အသုံးပြုပြီးတော့မှ ဒီ Student Activities ပေါ့လေ။ ကျောင်းသား တွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို လုပ်ခဲ့တယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ အနှစ် (၃၀) စီမံကိန်း ရေးဆွဲပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ စီမံကိန်းကို ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်ပြသကဲ့သို့ (၁၀)နှစ်တာ စီမံကိန်းကာလရေးဆွဲပြီး ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပါတယ်လို့ တင်ပြ ပါရစေ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ Education and Human Development for the New Age ဆိုတဲ့ စာတမ်းထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာပန်းတိုင် ရောက်ရှိရန်အတွက် သတိပြုလေ့လာရမည့် အချက်များ - In order to meet the goals for education in Myanmar, the following Principles must be observed လို့ အဲဒီမှာ ရေးထားပါတယ်။ အဲဒီမှာရေးထားတဲ့ အချက် လေးတွေကတော့ ပထမဆုံးအချက်အနေနဲ့ကတော့ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုနယ်ပယ်၊ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွေကို Decentralization အခွင့်အာဏာများကို ခွဲဝေပေးရန်၊ နောက်ဒုတိယအနေနဲ့ကတော့ ပညာရေးနယ်ပယ်အားလုံးမှာ ပညာရေးစံသတ်မှတ်မှုဖြင့် အရည်အသွေးကို ထိန်းကျောင်းတဲ့စနစ်ကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရန်၊ တတိယအနေနဲ့ကတော့ ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ပညာရေးဝန်ထမ်းအားလုံး၏ စွမ်းရည်ကို စဉ်ဆက်မပြတ်မြှင့်တင်ရန် စတုတ္ထအချက်အနေနဲ့ကတော့ပညာသင်ပေးနိုင်မှုအတွက် အရင်းအမြစ်

ပေါင်းစုံကို အသုံးပြုသွားရန် ၊ ပဉ္စမအချက်အနေနဲ့ကတော့ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၊ မိသားစု လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ လုပ်ငန်းကြီးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိသောလူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်လို့ ရေးသဏ္ဍာန်ပြထားပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲညာရေးအခွင့်အလမ်း အပေါ်မူတည်ပြီးတော့ အောက်ပါအချက်တွေကို အခြေခံသင့်တယ်လို့လည်း ထည့်သွင်းရေးသား ထားပါတယ်။

ပထမအချက်ကတော့(၁) ပညာရပ်၊ ပညာသင်ကြားနည်းစနစ်ကို စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်နေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ ကတော့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အစိတ်အပိုင်း အားလုံးက ပညာရေးကို မြှင့်တင်ပေးရမယ်လို့ ရေးသား ထားပါတယ်။ တတိယအချက်အနေနဲ့ ကတော့ ဘဝတစ်သက်တာ ပညာရေးအတွက် Life, Long, Learning ဆိုတဲ့ ဘဝတစ်သက်တာ ပညာရေးစနစ် သင်ယူတဲ့အမှုကို တည်ဆောက်ပေးရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ရေးသားထား ပါတယ်။ ဒီအချက်တွေကို အခြေခံ ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈) ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က မြန် မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်း စစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အချက် များအဆိုကို တင်ပြတယ်လို့ ကျွန်တော် လက်ခံယုံကြည်တဲ့အတွက်ကြောင့် ထိုအဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးတင်ပြရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၂)မှ ဦးဝင်းမောင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၀၆။

ဦးဝင်းမောင်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) ။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်က မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဝင်းမောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာ ရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန်

အဆိုကို ဆွေးနွေးအကြံပြုသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ပညာရေး နယ်ပယ်မှာ အခြေခံပညာရေး ကဏ္ဍနဲ့ အဆင့်မြင့်ပညာရေးကဏ္ဍလို့ အဓိကအားဖြင့် ကဏ္ဍနှစ်ရပ် ရှိပါတယ်။ အဲဒီပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မျက်မှောက်ကာလဖြစ်သော ပညာခေတ်၏ စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်မည့် အစဉ် လေ့လာသင်ယူနေသော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကို နှစ်တိုးနိုင်သည့် ပညာရေးစနစ်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်း လာစေရန်ဆိုပြီးတော့ မြန်မာ့ ပညာရေးမျှော်မှန်းချက် ထားရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီမြန်မာ့ပညာရေး မျှော်မှန်းချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်တော် အခြေခံပညာ ကဏ္ဍ၊ အဆင့်မြင့်ပညာကဏ္ဍများကို ဆွေးနွေးတင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးဦးစွာ အခြေခံအဆင့်မှာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို ဆွေးနွေးတင်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးမြှင့်တင်မှု အစီအစဉ် ဆွေးနွေးပွဲများကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် ကစပြီးတော့ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ မူလတန်းသင်ရိုးမာတိကာမှာ အထွေထွေဘာသာရပ်နှင့် အခြေခံ သိပ္ပံဘာသာရပ်များ တိုးချဲ့ သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။ လူတန်းဖိုး၊ လူမှုရေးတန်းဖိုး ပြည့်ဝစေမယ့် ရသပညာ၊ ကာယပညာနှင့် ကျောင်းလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကိုလည်း လေ့ကျင့် ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် အလယ်တန်း အဆင့်မှာဆိုရင် ဘဝတွက်တာ ကျွမ်းကျင်စရာ၊ သက်မွေးပညာ၊ ရသပညာနှင့် ကျောင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု ဘာသာရပ်များကို သင်ကြား ပေးလျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အထက်တန်းအဆင့်မှာ ရွေးချယ်သင်ယူခွင့်ရှိတဲ့ ဘာသာတွဲများ၊ သက်မွေးပညာ၊ ရသပညာနဲ့ ကျောင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဘာသာရပ်များကို တိုးချဲ့သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီသင်ရိုးညွှန်းတမ်း သင်ရိုးမာတိကာများနှင့် အညီ ကျောင်းသားများကို အကျိုးရှိစေရန်ထိမိမိနဲ့ တိတိကျကျ သင်ကြားပေးပြီးတော့ ကျွန်တော် အခြေခံကျောင်းသားဘဝတန်းအောင်ကြားပေးခဲ့တဲ့ပြည်သူ့နီတိနှင့် ကျန်းမာခြင်း ဆိုတဲ့ စာအုပ်မျိုး ကိုလည်း ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ သင်ကြားပေးသင့်ကြောင်း အကြံပြုဆွေးနွေး အပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအဖွဲ့များ။ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးတဲ့ အခါမှာ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရများ ပါရှိမှာဖြစ်တဲ့အတွက် အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများကို သုံးစွဲခွင့်ပြုပါရန် လေးစားစွာသန့်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျောင်းသားများကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရာမှာ ဘာသာရပ်ဗဟိုပြု၊ ဆရာဗဟိုပြုလို့ခေါ်တဲ့ (Teacher Center Approach) ချဉ်းကပ်မှု ပုံစံကနေပြီးတော့မှ သင်ယူသူကလေးဗဟိုပြု (Child Center Approach) အဲဒီပုံစံကို ပြောင်းလဲ သင်ပေးရန်အတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများမှာပါရှိပါတယ်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများမှာ ပါရှိတဲ့အတိုင်း

အခြေခံပြီးတော့အသစ်သစ်သော ပညာရပ်များကိုစူးစမ်းလေ့လာခြင်းဖြစ်သောကြောင့်သူတေသန ဆောင်ရွက်သူရဲ့ အရည်အသွေးကိုလည်းပဲ ပိုမိုမြင့်မားလာစေပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော် တတိယ အချက်အနေနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ICT ပညာရပ်ကို တင်ပြပါရစေ။ ဒီနေ့ကမ္ဘာမှာ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် ICT ပညာရပ်ဟာ ရှောင်လွှဲလို့မရပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စာဟာ ကမ္ဘာသုံးဘာသာဖြစ်တာကြောင့် မြန်မာ့ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာမှာလည်းပဲ အင်္ဂလိပ်စာရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို တိုးမြှင့် ပေးဖို့လို အပ်ပါတယ်လို့ ကျွန်တော်ဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ အလားတူပါပဲ ခေတ်နှင့်အညီ တိုးတက်ထွန်းကား ပြောင်းလဲလာတဲ့ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုတဲ့ (Information and Communication Technology) ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်လာဖို့ရန်အတွက် တက္ကသိုလ်များမှာ လိုအပ်တဲ့ပစ္စည်းများကို ဖြည့်ဆည်းထားတာဟာ အများသိရှိတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနက ဖြည့်ဆည်းပေးထားတာကြောင့် ဌာနအချင်းချင်း LAN, Internet များ ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနေနိုင်ပါပြီ။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန အောက်မှာရှိတဲ့ ဦးစီးဌာနများ၊ တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်များ အချင်းချင်းလည်းပဲ V-SAT System MPT Satellite တွေနဲ့ တည်ထောင် ထားပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်လို့ ရနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီး ဌာနများ၊ တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ အချက်အလက်များ ဖလှယ်ခြင်းလုပ်ငန်းအပြင် Internet မှတစ်ဆင့် လိုအပ်တဲ့ အချက်အလက်များကို ရယူပြီးတော့ သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ဒါကိုလည်းပဲ တက္ကသိုလ်များ ဒီဂရီကောလိပ်များမှာ ထိထိရောက်ရောက် လက်တွေ့အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုဖို့ လိုအပ်ကြောင်းလည်းပဲ တင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ အမျိုးသားပညာရည်မြှင့်တင်ရေး အနှစ် (၃၀)စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိပါတယ်။ ဒီစီမံကိန်းကတော့ ၂၀၀၁-၂၀၀၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်က စတင်ပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါတယ်။ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မှာတော့ (၅)နှစ်တစ်ဖြတ် (၅)နှစ်တစ်ဖြတ် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက်သွားပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသား ပညာ ရည်မြှင့်တင်ရေး အနှစ် (၃၀)စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်(၇)မှာ IT နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့မှ ဖော်ပြထားတဲ့

အချက်အလက်ကို တင်ပြပါရစေအီလက်ထရွန်းနစ်သတင်းအချက်အလက်အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ဌာန (Electronic Information Resource Centre) များကို မြန်မာ့ အီလက်ထရွန်းနစ် သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကွန်ရက် (Myanmar Electronic Information Resource Network MEIR-NET)အဖြစ် ဖွဲ့စည်းရန်လို့ ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီအချက် ကိုလည်းပဲ အကောင်အထည်ဖော်ပြီတော့မှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ဒီလုပ်ဆောင်ချက်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲတစ်ရပ်လို့ ကျွန်တော်ဆိုချင်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ စတုတ္ထအချက်အနေနဲ့ ကျွန်တော် ဆွေးနွေး တင်ပြလိုတာကတော့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာမှာ သင်ကြားရေးတစ်ခုတည်း နဲ့တင် မလုံလောက်သေးပါဘူး။ ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများအတွက် အမျိုးသားရေစိတ်ဓာတ်နှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုများကိုလည်းပဲ ချန်လှပ်ထားဖို့ မဖြစ်သေးပါဘူး။ ခေတ်နဲ့တစ်ပြေးညီ တိုးတက်ထွန်းကားလာဖို့နဲ့ ပညာအရည်အသွေး ပြည့်ပြည့်ဝဝမြင့်မြင့်မားမား ဖြစ်ထွန်းလာစေရန် အတွက် လိုအပ်တဲ့အ ခြေခံကောင်းများ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများကို အစဉ် တိုးတက်နေစေရန် ကြိုးပမ်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသား /ကျောင်းသူများကို ကောင်းမွန်တဲ့ စရိုက်လက္ခဏာများ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ အခြေခံကောင်းများဖြစ်တဲ့ စာရိတ္တမြဲမြံခိုင်ကြည်မှု၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှု၊ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု၊ ပရဟိတစိတ်ဓာတ် ထက်သန်မှုစတဲ့ နိုင်ငံကြီးသားဂုဏ်ရည်နဲ့ ပြည့်စုံအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါတယ်။ ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများကို စာပေပညာသာမက အကျင့်စာရိတ္တနှင့်စည်းကမ်းကောင်းမွန်သူများအဖြစ် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရန်အရေးကြီးပါတယ်။ အများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်မှု၊ ဇွဲလုံ့လ ၊ ဝိရိယရှိမှု၊ သစ္စာရှိမှုစတဲ့ မွန်မြတ်သော အရည်အသွေး ကောင်းများနှင့် ပြည့်စုံ ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ မိမိတို့နိုင်ငံရဲ့ သမိုင်း တစ်လျှောက် လက်ဆင့်ကမ်း ထိန်းသိမ်းလာခဲ့တဲ့ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာများ၊ ဘာသာရေး အဆုံးအမများ၊ လူမှုရေးနိတိများကိုအခြေခံပြီး တစ်ဦးချင်စည်းကမ်းလိုက်နာမှု ရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် ကျောင်းစည်းကမ်း၊ ရပ်ရွာစည်းကမ်း၊ နိုင်ငံတော်၏ တရားဥပဒေများကို လေးစားလိုက်နာမှု အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့် ပေါင်း စည်းပေးခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးမြင့်မားသော နိုင်ငံသားကောင်း၊ သမီးမွန်များ ဖြစ်ထွန်းလာမှာ မလွဲပါဘူးခင်ဗျား။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသား / ကျောင်းသူများကို စာတတ်ရုံ၊ ဘွဲ့ ရရုံ သင်ပေးရုံနဲ့ မလုံလောက်သေး ပါဘူးလို့။ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။ အမှန်နှင့် အမှားခွဲခြားနိုင်မှု ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်မှု၊ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်မှု၊

စာနာထောက်ထားတတ်မှု၊ ကြင်နာသနားတတ်မှု၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန်မှု၊ အများအကျိုး
ဆောင်ရွက်တတ်မှု၊ တာဝန်သိတတ်မှု၊ အသိအမြင် အယူအဆမတူခြင်းအပေါ် စာနာနားလည်မှု၊
မိမိအမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနှင့်အညီ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု စတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်များ၊
အသိပညာရပ်များပါ သင်ကြားပေးဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့
ခြုံငုံ၍ တင်ပြပါရစေ ။ ပထမအချက်အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို နိုင်ငံတကာ
သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဒု တိယအချက်အနေနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ
သုတေသနလုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တတိယအချက်အနေနဲ့ သတင်းအချက်
အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများကို ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုနှင့်အညီ အမီလိုက်နိုင်အောင်
ထာဝစဉ်ကြိုးပမ်းနေခြင်း၊ စတုတ္ထအချက်အနေနဲ့ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားရေး အကျိုးစီးပွား၊ အမျိုးသားရေးတန် ဖိုးနှင့်
အမျိုးသားရေးစံနှုန်း မြှင့် တင်ပေးခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြုပြင်
ပြောင်းလဲသင့်ပါကြောင်း ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ် ဆရာကြီး ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ၏ အဆိုကို ကျွန်တော် လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံ
ဆွေးနွေးအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၁၈။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၀)မှ ဦးထွန်းကျော်
ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၁၈။

ဦးထွန်းကျော်၊ ရှမ်းပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)။ ။ လေးစားအပ်တဲ့ အမျိုးသား
လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ
အားလုံး လေးစားဂရုပြုပါကြောင်း ပဏာမပြောကြားလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ရှမ်းပြည်နယ်
(မြောက်ပိုင်း) ပလောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရဒေသမှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်
ဦးထွန်းကျော် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ၏

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးတင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ သဘာပတိကြီးခင်ဗျား။ အဆင့်မြင့်ပညာရေးကဏ္ဍဖြစ်တဲ့ တက္ကသိုလ် ပညာရေးမှာ လက်တွေ့အပိုင်း၊ သုတေသနအပိုင်း အားနည်းနေတာအမှန် ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ယှဉ်ပြီး ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ဖို့ဆိုရင် ယခုနှုန်းထက်ပိုပြီး လူအား၊ ငွေအားပိုပိုက ကိုယ်စွမ်းညာဏ်စွမ်း ရှိသ၍ ဖိဖိစီးစီးဆောင်ရွက်သွားဖို့ အထူးပဲလိုအပ်ပါတယ်။ အချို့သော နိုင်ငံကြီးများဟာ တက္ကသိုလ် များ၏ အသုံးစရိတ် (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းအထိတောင် သုတေသနအတွက် သုံးစွဲတယ်လို့ လေ့လာဖတ်ရှု ရပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာ သုတေသနကဏ္ဍကို မည်မျှအရေးယူ ဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ ဖော်ညွှန်း ခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အောင်မြင်အကျိုးရှိတဲ့ သုတေသနအချက်အလက်များကို တက္ကသိုလ်လက်တွေ့ သုတေသနခန်းမှသည် တကယ်ပြင်ပလုပ်ငန်းခွင်များသို့ အကျိုးရှိရှိ လွှဲပြောင်းအသုံးချနိုင်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်၊ BIMSTEC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်တဲ့အပြင် ၂၀၁၄ခုနှစ်မှာ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဥက္ကဏ္ဍာဝန်ကို လွှဲပြောင်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ရမယ့် နိုင်ငံလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၏အဆင့်ကို လိုက်မမီတာတောင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ၏ အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ် ပညာရေးစနစ် စံချိန်စံညွှန်းမီဖို့၊ ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ဖို့ အထူးသို့ အပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ စောစောက ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ ဤ အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးကဏ္ဍကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆွေးနွေးအကြံပြုထားပြီး ဖြစ်ပါတယ် ။ အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ်ပညာရေးကဏ္ဍနှင့်ဆက်စပ်ပြီး အရေးအကြီးဆုံးပြုပြင်ရမယ့် အခြေခံပညာ ရေးကဏ္ဍကို တစ်ဆက်တည်း ဆွေးနွေးသွားပါမယ်။ အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာတယ်ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားပုံကဲ့သို့ အခြေခံပညာကောင်းမွန်ပါမှ အထက်တန်းအဆင့် ၊ အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ် ပညာအဆင့်ကို လွယ်ကူချောမောစွာ တက်လှမ်းဖြတ်သန်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆင့် ၊ မြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို တက်လှမ်းနိုင်ရန်မှာ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းပညာကို အဆင့်အတိုင်း ကျေညက်ထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အဆင့်မြင့်သော အခြေခံပညာကို ကျေညက်မှသာ အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ်ပညာရေး ဂိတ်တံခါးဖွင့်နေတဲ့ (၁၀)တန်းကို လွယ်ကူချောမောစွာ ဖြတ်သန်း နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ဝေးလံခေါင်းပါး တဲ့ တောမြို့များမှ ကျောင်းသား /ကျောင်းသူများ

တွေဟာ မြို့ကြီးပြပြီးမှ ကျောင်းသူ /ကျောင်းသားများထက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ် ပညာကို သင်ကြားခွင့် အခွင့်အလမ်း အလွန်နည်းနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်နယ်များ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဒေသများမှ နယ်စွန့်နယ်ဖျားမြို့များမှကျောင်းသူ/ကျောင်းသား များတွေဟာ ဘာသာစကား အခက်အခဲကြောင့် သင်ခန်းစာများကို လေ့လာသင်ယူရာမှာ များစွာ အခက်အခဲ တွေ့ကြုံနေရပါတယ်။ အခြေခံပညာရေးစနစ်မှာ တစ်နှစ်တစ်တန်း မအောင်မနေရ စနစ်ဟာ လူတိုင်းကိုစာတတ်မြောက်ဖို့ စေတနာအရင်းနှစ်သော်လည်း ခုတ်ရာတခြား၊ ရှုရာတခြား ဖြစ်မလာလို့ သုံးသပ်မိပါတယ်။ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများတွေဟာသင်ခန်းစာကိုကျညက်အောင် မကြိုးစားသော်လည်း တစ်နှစ် တစ်တန်း မအောင်မနေရဆိုတဲ့မူက ရှိနေ တော့ ဆရာ /ဆရာမ၏ သင်ကြားပို့ချမှု၊ လေ့လာသင်ယူမှု၊ ကြိုးစားမှု အားနည်းလာပါတယ်။ မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကို လွယ်ကူစွာ ဖြတ်သန်းလာနိုင်သော်လည်း နောက်ဆုံး အစိုးရစစ် (၁၀)တန်းစာမေးပွဲကို မည်သို့မျှ မကျော်လွန်နိုင်တော့ပါ။ အခြေခံပညာကို မကျေညက်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာ/ဆရာမများကိုလည်း ရှိသေလေးစားမှု လျော့လာပါတယ်။ သွန်သင်ဆုံးမမှုကိုလည်း လိုက်နာဖို့ အားနည်းလာပါတယ်။ အလွန်ကြိုးစားသော ကျောင်းသား /ကျောင်းသူများသာ (၁၀)တန်းကို အောင်မြင်ပြီး၊ အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ်ပညာကို ဆက်လက်ဆည်းပူးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နယ်ကျောင်းသားများမှ ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ်များဖြစ်တဲ့ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ရေကြောင်းပညာတက္ကသိုလ် တက်နိုင်ကြတဲ့ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများ မရှိမဟုတ် ရှိပါတယ်။ သို့သော် အလွန်ရှားပါးပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မိမိတို့ ၏ နမ့်ဆမ် မြို့နယ်ကို နမူနာအဖြစ် တင်ပြလို ပါတယ်။ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် (၁၀)တန်းအောင်ချက် ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းလာတဲ့အခါ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဒေသ၊ နမ့်ဆမ်မြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းမှာ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသား တွေကို စခန်းသွင်းလေ့ကျင့်ပေးတဲ့ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ အထူးစာသင်ခန်းကို ဒေသဦးစီးအဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အဖွဲ့ဝင်များနဲ့အတူ ကျောင်းသားမိဘများ၊ ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးများ လိုက်ပါလျက် ပြီးခဲ့တဲ့ ဒီဇင်ဘာလမှာ စခန်းဝင်လေ့ကျင့်နေသော ကျောင်းသူ /ကျောင်းသားများကို သွားရောက် အားပေးစကားပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ လိုအပ်တာ ဖြည့်ဆည်းပေးကြပါတယ်။ တာဝန်ကျရာ/ဆရာမ များ၏ အခက်အခဲကို မေးမြန်းရာမှာ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ခုနှစ်မှာ နမ့်ဆမ်မြို့၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း သည် (၂၃.၁၂)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး ၂၀၁၀-၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ (၁၄.၂)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းလာပါ တယ်။ အလားတူ မန်တုန်မြို့မှာလည်း ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ခုနှစ်မှာ (၁၈.၃၅)ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၁၀-၂၀၁၁

ခုနှစ်မှာ (၁၄.၁၂)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ဒါတိုင်းနှစ်မှာ ဇန်နဝါရီလမှ စတင်စခန်း သွင်းသော်လည်း ယခုနှစ် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း ဆိုးဝါးစွာ ကျဆင်းလာသဖြင့် နိုဝင်ဘာလဆန်း ကတည်းက စတင် စခန်းသွင်းထားပါကြောင်း စတင်စခန်းသွင်းစဉ်က ကျောင်းသား(၁၂၀)ကျော် သော်လည်းယနေ့ဒီဇင်ဘာလ ၂၀-၁၂-၂၀၁၁ မှာ (၉၀)ဦးကျော်ကျော်သာ ကျန်ရှိတော့ကြောင်းအရာ/ ဆရာမများ ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် သင်ကြားပေးလိုက်တဲ့အခါ အချို့ကျောင်းသားများသည် စာမလိုက် နိုင်တော့ဘဲ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းကာ စခန်းမှထွက်သွားခဲ့ကြောင်း၊ အချို့ကျောင်းသားများ ကျောင်းပါ တစ်ခါတည်း အပြီအပိုင် ထွက်သွားကြကြောင်း၊ အကြောင်းအရင်းမှာ မအောင်မနေရစနစ်ကြောင့်၊ အခြေခံကောင်းကောင်း မရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးမှ ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြောကြား ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အခြေခံပညာအဆင့်မှာ မအောင်မနေရစနစ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ် သုံးသပ်ဖို့ လိုပြီဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုး ဆွေးနွေးတင်ပြအပ်ပါသည်။ အခြေခံပညာကို ကျေညက်မှသာလျှင် အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ်ပညာကို တက်လှမ်းသင်ကြားနိုင်မယ်ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုအခါ ပုဂ္ဂလိကပညာရေးကျောင်း ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေအရ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပုဂ္ဂလိကပညာသင်ကျောင်းတွေဟာ သူ့ကျောင်း နာမည်ကောင်း ရအောင် စနစ်တကျ မူကြိုအဆင့်၊ မူလတန်းအဆင့်၊ အလယ်တန်းအဆင့်၊ အထက်တန်းအဆင့် စသဖြင့် တကယ်တမ်း တတ် ကျွမ်းအောင် အဆင့်ဆင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားသွားမည် ဖြစ်ပါတယ်။ အောင်ချက်ကောင်းမှ ကျောင်းသားမိဘများ၏ ယုံကြည်လေးစားမှုကို ရရှိပြီး ကျောင်းသားဦးရေ တိုးတက်လာမှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဂုဏ်သတင်းကြီးကျော်ဇောလာမည် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အစိုးရမူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းတွေဟာ မသင်မနေရစနစ်ကြောင့် ပြည်သူ လူထု၊ ကျောင်းသားမိဘများ၏ ယုံကြည်လေးစား မှုကို အားနည်းလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရ ကျောင်းများကိုပါ စိတ်ပါဝင်စားမှု နည်းလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူ မိဘပြည်သူများ မိမိရဲ့ သားသမီးများကို ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများမှာထားရှိပြီး ငွေကြေးမတတ်နိုင်တဲ့ အများစုကသာ အစိုးရကျောင်းများထွ် သားသမီးများကို ထားရှိတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အများစုဖြစ်သော ဆင်းရဲသားမိသားစုကလေးများဟာ အခြေခံပညာမကောင်ခဲ့တော့ အထက်တန်းပညာ၊ အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ်ပညာ အသက်မွေးကျောင်း တက္ကသိုလ်များသို့ ဆက်လက်တက်ရောက် ပညာသင်ကြား ဆည်းပူးခွင့် အခွင့်အလမ်းရရှိတော့မှာ မဟုတ်ပါ ။ ယနေ့လို ခေတ်မီတိုးတက်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်အသစ်ကို နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနိုင် အောင် ပြန် လည်တည်ဆောက်ရာမှာ

နိုင်ငံတကာအဆင့်မီတဲ့ အသိပညာရှင်၊ အတတ် ပညာရှင်တွေ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များ မှာ လက်တွေ့သင်တန်းတွေ အများကြီးလိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သုတေသနပြုချက်တွေ Up Date ဖြစ်ဖို့၊ ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်ဖို့ အလွန်ပဲအရေးကြီးပါတယ်။ လက်တွေ့အသုံးကျတဲ့ သုတေသန တွေကို ယခုထက်ပိုပြီး ဇောင်းပေးရမယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ အရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်တွေ လုံလောက်စွာ ရရှိလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တက္ကသိုလ်ပညာရေး စာသင် နှစ်ကို တစ်နှစ်ထပ်တိုးတာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့အတွက် လက်ကမ်းကြိုဆိုရပါမယ်။ စာသင်နှစ်ကို တိုးရုံနဲ့ မလုံလောက်ပါ။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွေကို နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းနဲ့အညီဖြစ်အောင် တိုးမြှင့်ရပါမယ်။ တိုးမြှင့်လိုက်တဲ့ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအတိုင်း တကယ်တတ်ကျွမ်းအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားဖို့ လိုအပ်သကဲ့သို့ သုတေသနများကိုလည်း လူ့အား၊ ငွေအား တိုးချဲ့ပြီး ဖိဖိစီးစီးပြုလုပ်ဖို့ အချိန်တောင်သိပ်မကျန်တော့ပါ။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် AFTA Free Trade စတင်ကျင့်သုံးရတော့မယ် ဖြစ်ပါတယ်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ စက်ပစ္စည်းများ၊ စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ အခွန်မဲ့ လှိမ့်ဝင်လာတော့မယ် ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြား လုပ်ငန်းရှင်များကို မယှဉ်နိုင်တဲ့ ပြည်တွင်းအသေးစား၊ အလတ်စားလုပ်ငန်းများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ ရပ်နားကာ အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာလည်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ အဆင့်မြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ်များ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဖြည့်စွက်တင်ပြလိုပါတယ်။ ရေကြောင်းပညာတက္ကသိုလ်၊ စက်မှုတက္ကသိုလ်၊ ဆေးတက္ကသိုလ်တွေ တက်ရောက်နိုင် ဖို့ (၁၀)တန်းမှာရရှိတဲ့ အောင် မှတ်ကို အခြေခံပြီး ရွေးတာဖြစ်မယ်လို့ သိရှိရပါတယ်။ မြို့ကြီးပြကြီးရှိ အသင်အပြကောင်းတဲ့ ကျောင်းများမှ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ နာမည်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂလိက ဘော်ဒါကျောင်းများမှ ကျောင်းသူ /ကျောင်းသားများသာ အများအားဖြင့် တက်ရောက်သင်ကြားခွင့် ရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တောမြို့ဖြစ်တဲ့အတိုင်း အသင်အပြကောင်းတဲ့ ဆရာ/ဆရာမ မရှိ။ ကျူရှင်ကောင်းကောင်း မရှိ။ ပြည်နယ်များ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ များ၌ တောမြို့များမှ ဒေ သခံတိုင်းရင်းသား ကျောင်းသူ /ကျောင်းသားများ အဆိုပါ အဆင့်မြင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ်များသို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ တက္ကသိုလ်များသို့ ဒေသခံကျောင်း/ကျောင်းသားများ တန်းတူအခွင့်အရေးဖြင့် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ရန် နည်လမ်းကိုရှာဖွေ ကြံဆဖို့ လိုအပ်လာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဤနေရာမှာ

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့ မလေးရှားနိုင်ငံရဲ့ အတွေ့အကြုံကို အလျဉ်းသင့်လို့ တင်ပြအပ်ပါတယ်။

မလေးရှားနိုင်ငံဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း(၃၀)ခန့်က ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာမဟာသီယာ လက်ထက် အစိုးရဆောင်ရွက်ချက်ကို ဖော်ပြလိုပါတယ်။ အဲဒီအချိန်လောက်က မလေးရှားနိုင်ငံဟာ ယခုလို စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံမဟုတ်သေးပါ။ မြို့နေလူတန်းစားများသာ အထက်တန်း အဆင့်မြင့်ပညာကို သင်ကြားတတ်မြောက်ကြပြီး အဆင့်အတန်းရှိရှိ နေထိုင်တဲ့အချိန်မှာ တောရွာနေ အများစုဖြစ်တဲ့ မလေးတိုင်းရင်းသားတွေဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း၊ ပညာမသင်ကြားနိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း အလွန်ပဲ နိမ့်ကျလျက်ရှိပါတယ်။ သက်မွေးဝမ်းကျောင်ပညာကို မြို့ပြနေ နိုင်ငံခြားသွေးနှောနေတဲ့သူများသာ သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီး တောနေတိုင်းရင်းသား တွေဟာ ပညာမတတ် ကြလို့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ဝဲဩဇာက ရုန်းမထွက်နိုင်ကြပါ။ ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာမဟာသီယာ က အဆင့်မြင့်ပညာဖြစ်တဲ့ ဆေးတက္ကသိုလ်တွေ၊ စက်မှု တက္ကသိုလ် တွေကို သူ့ပြည်နယ်အလိုက် ခွဲတမ်းစနစ်ဖြင့် တက်ရောက်ပညာသင်ကြားစေခြင်း၊ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားကလေးများကို အဆင့်မြင့်ပညာတတ် မြောက်အောင် စာသင်နှစ်ကိုတိုးပေးခြင်း၊ ပညာတော်ပြီး ဆင်းရဲတဲ့ တိုင်းရင်းသားကလေးများကို သူ့ပြည်နယ်အလိုက် စနစ်တကျ လေ့ကျင့် ပေးခြင်းအားဖြင့် နောင် (၁၀)နှစ်ကြာတဲ့အခါ ဒေသခံ မလေး တိုင်းရင်း သားတွေဟာ မြို့နေ နိုင်ငံခြားသွေးနှောတဲ့ တိုင်းရင်းသားများကို လိုက်မီလာနိုင်ကိုတွေ့ရပါတယ်။ ယှဉ်လာနိုင် ကြပါတယ်။ ယခု ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ထိုက်တန်တဲ့လူဦးရေရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသတွေ ခွဲဝေပေးပြီး ပြည်သူ့ဆန္ဒတို့နဲ့အညီ ဥပဒေပြုအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်တဲ့ အာဏာ၊ တရားစီရင်တဲ့ အာဏာကို ခွဲဝေကျင့်သုံးစေလျက် ရှိပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအသီးသီးမှ ရွေးချယ်ပြီးခွဲတမ်းအရ အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ် ပညာသင်ကြားတတ်မြောက် လာတဲ့ သူ များကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ် ခွင့်ရဒေသ တွေမှာ နေရာချ ထား တာဝန်ထမ်းဆောင် စေခြင်းအားဖြင့် နယ်မှာ ကျွမ်းကျင်တဲ့ ဆေးဖက်ဝန်ထမ်းတွေ၊ အင်ဂျင်နီယာတွေ၊ ဆရာ /ဆရာမတွေ လွှတ်တဲ့ဒေသသို့ တာဝန်သွားရောက် မထမ်းဆောင်ချင်တဲ့ အခက်အခဲတွေ လျော့နည်းပပျောက် သွားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင် တွေဟာ ဒေသခံဖြစ်တဲ့အား လျော်စွာ မိမိရဲ့ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို သံယောဇဉ်ရှိပြီး စေတနာနဲ့တာဝန်ထမ်းဆောင်လာတဲ့အခါ အခြားတိုင်းဒေသကြီးများ

ကဲ့သို့ မကြာမီတိုးတက်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အဆင့်မြင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း တက္ကသိုလ်များသို့ ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများမှ ကျောင်းသားလူငယ်များ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ရန်အလို့ငှာ မလေးရှားနိုင်ငံ၏ အတွေ့အကြုံကိုရယူကာ Quota စနစ်ဖြင့် ကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် အဘက်ဘက်မှာ ခေတ်နောက်ကျ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ပြည်နယ်များ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများမှာ မကြာမီ အမြန်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမယ်လို့ မျှော်လင့်ရပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒါကြောင့် မို့ အထက်ပါအကြောင်း အရာများကို ထောက်ရှုပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ၏ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်း စစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံပါကြောင်း ဆွေးနွေး တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ် အပ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၃၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစည်းအဝေးကို မိနစ်(၂၀)ခန့် ရပ်နားပါမယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၃၅။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို ၁၄:၃၅ နာရီတွင်ခေတ္တရပ်နားပြီး ၁၄:၅၅ နာရီအချိန်တွင် ပြန်လည် ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၄:၅၅။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ တတိယနေ့အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်။

အခမ်းအနားမှူး ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီ

ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၄:၅၅။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဆက်လက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၇)မှ ဦးစံပြည့် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၅၅။

ဦးစံပြည့် ၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၇) ။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစံပြည့် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာ မြင့်ကြည် ၏ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံ တင်ပြဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ အဓိကအရေးကြီးဆုံးဟာ အဲ့ဒီနိုင်ငံမှာ လူ့ဘောင် အကျိုးကို သယ်ပိုးမယ့် ပညာတတ်တဲ့ တန်ဖိုးမြင့် လူရည်ချွန် ၊ လူရည်မွန်များ ပေါကြွ ယ်ဝ နေခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အထွတ်အထိပ်ကို ရောက်လို လျှင် ပညာရေးကို မြှင့်တင်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားမရှိဘူးလို့ ပညာရှင်များ၏ အဆိုအမိန့်များရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ မှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေကြတဲ့ နိုင်ငံများကို ပြန်ကြည့်ရင်လည်း ပညာရှင်များပေါများပြီး အဆင့်မြင့်နည်းပညာများကို ပိုင်ဆိုင် အသုံးပြုနိုင်ကြတဲ့ နိုင်ငံသားများသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေ့မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ- ရေနံတွေ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်း နိုင်ငံများနဲ့ စိန်တွေထွက်တဲ့ အာဖရိ ကနိုင်ငံများဟာ ကမ္ဘာ့ရဲ့ တိုးတက်တဲ့ ထိပ်ပိုင်းနိုင်ငံများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခြင်း မရှိတာကိုတွေ့ရပြီး အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ စင်ကာပူ၊ တောင်ကိုးရီးယားနှင့် ထိုင်ဝမ် နိုင်ငံတို့ဟာ ၎င်းတို့နိုင်ငံမှာ သယံဇာတ လောက်လောက် လားလား မရှိဘဲနှင့် လူရဲ့အရင်းအမြစ် နှင့်သာ ၎င်းတို့တိုင်းပြည်တိုးတက်မှု အထွဋ်အထိပ်

ရောက်အောင် တွန်းတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရဲ့ ပညာရေးဟာ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပညာရေး စနစ်နဲ့ သင်ကြားနိုင်ဖို့ အမြန်ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ကျင့် သုံးနိုင်ဖို့ အထူးပင် အရေးတကြီးလိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အခု ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ပညာရေးသင်ကြားမှုစနစ်ကို သုံးသပ် တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒါဟာလည်း မည်သူ့မှာ တာဝန်ရှိတယ်လို့ မပြောလိုပါဘူး။ ယခင်က တာဝန် ရှိသူများကလည်း စိတ်ကောင်း စေတနာနှင့် အဲဒီအချိန်အခါမှာ အားလုံးအတွက် အကောင်း ဆုံး ဖြစ်တဲ့စနစ်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ တယ်လို့ပဲ ခံယူပါတယ်။ ယခင်က အခြေခံ ပညာအပိုင်းမှာ စတုတ္ထတန်းနှင့် အဋ္ဌ မတန်းနဲ့ ဒဿမတန်းတွေကို အစိုးရစစ် စာမေးပွဲ ရှိပါတယ်။ ယခု ဒဿမတန်းတစ်ခုပဲ အစိုးရစစ် ရှိပါတော့တယ်။ ပြီးရင် အတန်းတိုင်းမအောင်မရှိစနစ်ကျင့်သုံးပါ တယ်။ ဒီလိုကျင့်သုံးလိုက်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားများ အရည်အချင်း ကျသွားတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ယခင်တုန်းက မူလတန်းကျောင်းအုပ်၊ အလယ်တန်း ကျောင်းအုပ်များဟာ အစိုးရစစ်မှာ အခြား ကျောင်းများထက် အောင်ချက်ကောင်းအောင် သင်ကြားမှုအပိုင်းကို အချိန်ယူပြီး အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

အစိုးရစစ်မှာ အောင်ချက်ကောင်းဖို့အတွက် ကျန်အတန်းတင်တွေကိုလည်း အတန်း မှာပြဋ္ဌာန်းတဲ့ သင်ခန်းစာ တွေကို နားလည် အောင်၊ ကျေညက်အောင် ၊ နောက် အတန်းတက်ရင် စာနှင့်ပတ်သက်လို့ အခက်အခဲမ ရှိအောင် အတန်းပိုင်ဆရာများက လုံး လထုတ်ပြီး သင်ကြားခဲ့ ကြတဲ့အတွက် ယခင် ကျောင်းသားလူငယ်များဟာ ယခုကျောင်းသားလူငယ်များထက် ပိုပြီး စာတတ်မြောက် အရည်အချင်းရှိတယ်လို့ သုံးသပ်မိပါတယ်။ အစိုးရစစ် စာမေးပွဲများမရှိရင် တစ်ကျောင်းနှင့် တစ်ကျောင်း စာတတ်မြောက်မှုကို ပြညွှန်းတဲ့ အညွှန်းကိန်းမရှိရင် ဆရာ/ဆရာမ များဟာလည်း လူသားတွေဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ စာမေးပွဲအအောင်ပေးဖို့ အရည်အချင်း မမီတဲ့ မိမိတို့ရဲ့တပည့် ကျောင်းသားလူငယ်များကို အအောင်ပေးတတ် တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ သတိပြုမိကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ မူလတန်းအဆင့်ကနေ အလယ်တန်း အဆင့်၊ အလယ်တန်းအဆင့်ကနေ အ ထက်တန်းအဆင့်ကို တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ဖို့အတွက် သူ့အတန်းအလိုက်ရှိရမည့် အရည်အချင်းများ ရှိအောင် အစိုးရစစ်နှင့် စစ်ဆေး သင့်ပါတယ်လို့

မြင်မိပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ အတန်းတိုင်းမှာ စာမေးပွဲမအောင်မရှိစနစ်နဲ့ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွေမှာ အဝေးသင်တက္ကသိုလ် သင်ကြားရေးစနစ်ပါ။ ဒါကလည်း အဲဒီ အချိန်မှာ တာဝန်ရှိသူများက ရည်ရွယ်ချက်အ မျိုးမျိုးနှင့် စိတ်ကောင်းစေတနာ ထားပြီး အဲ ဒီ ခေတ်ကာလမှာ ကျင့်သုံးသင့်တဲ့စနစ်ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့တာပဲလို့ ခံယူပါတယ်။ အဲဒီလို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားအတော်များများဟာ အချိန်တန်လျှင် စာမေးပွဲအောင်မှာပဲဆိုပြီး ကြိုးစားအားထုတ်မှု နည်းသွားပါတယ်။ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်ကလည်း ထိုနည်း လည်းကောင်း ပါပဲ။ ကျန်တဲ့အချိန်မှာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်ပြီး စာမေးပွဲစစ်ဖို့ (၂)လ၊ (၃)လအလို အနီးကပ် ခေါ်တဲ့ အခါကျမှ ဆရာ/ဆရာမများ ကျက်ခိုင်းတာကို ကျက်ပြီးဖြေလို့ တစ်နှစ်တစ်တန်း အောင်ပြီး ဘွဲ့ရခဲ့ကြတာလို့ပဲ ကြားသိမြင်တွေ့ နေရပါတယ်။ ဒီစနစ်တွေကို ယခုအချိန်မှာ ပြင်သင့်ပြီလို့ မြင်မိပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ မူကြိုကနေပြီး (၁၀)တန်း အထိဟာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ကျူရှင်ပြီးရင် စာသင်ကျောင်း၊ ကျောင်းဆင်းလျှင် ကျူရှင်ပြန်သွား အိမ်ပြန်ရောက်လျှင် စာကျက် နှင့် ကျောင်းသား လူငယ်ကလေးများ ရဲ့ဘဝကို ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝ ကျော်ဖြတ် ခဲ့တဲ့ ဘဝနဲ့ပြန်ပြီး နှိုင်းယှဉ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ယခုခေတ် ကျောင်းသား သူငယ်များ စာသင် ကြားရတဲ့ အဖြစ်ဟာ မလွယ်လှပါလားလို့ တွေးမိပါတယ်။ အသက်ပိုင်းအခြား အလိုက် ဦးနှောက်က လက်ခံယူနိုင်တာထက် ပိုသင်ကြားမိ ရင် တစ်နည်း အားဖြင့် မနိုင်ဝန်ထမ်းရင် ဦးနှောက်ဒဏ်ထိရင် ဦးနှောက် တုံးသွားတတ်ကြောင်း၊ IQ နိမ့်ပါး သွားတတ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ သတိပြုကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအနေနဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ တင်ပြဆွေးနွေး မှုဟာ အစောပိုင်းကတော့ တစ်နှစ်တစ်တန်းအအောင်ပေးလို့ ကျောင်းသားတွေက စာ မကြိုးစား ကြဖူး။ အစိုးရစစ်မရှိလို့ ဆရာ/ဆရာမတွေကလည်း စာသင်ကြားမှုကို အားထည့်သင့်သလောက် မထည့်ကြဘူး။ ယခုကျတော့လည်း ကျောင်းသားတွေဟာ တစ်နေ့ ကုန် ကျူရှင်နှင့် စာသင် ကျောင်းမှာပဲ အိမ်ပြန်ရောက်တော့လည်း အိမ်မှာစာကျက်ရနဲ့လို့ ဆွေးနွေးနေ တာ ရှေ့နောက် မညီဘူး။ ရှုပ်ထွေးနေတယ်လို့ ထင်ကောင်းထင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ် နေရတာလဲဆိုတာကို ပြန်ပြီးသတ္တုချစဉ်းစားကြည့်ရင် ပညာရေးသင်ကြားမှုစနစ် အံ့ချော်နေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီလိုပဲမြင်မိပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဆရာ /ဆရာမများ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ထဲက ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ထဲက ကျက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို “၏”

“သည်”၊ “၍”မလွဲ အလွတ်ကျက်ဖြေနေကြတဲ့ အခြေအနေဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝက အလွတ်ကျက်ဖြေတာ မျိုးမရှိပါဘူး။ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို နားလည် သဘောပေါက်အောင် ဆရာ/ဆရာမများ ရှင်းပြ တာကို နားထောင်ပြီး မေးလာတဲ့မေးခွန်းအပေါ် မှာ ဖြေရတဲ့အချိန်နှင့် ပေးမှတ်အပေါ်မှာ ကြည့်ပြီး ဖြေရတဲ့အတိုင်းအဆကို ချင့်ချိန်သုံးသပ်ပြီး နားလည်သဘောပေါက်သလို ဖြေကြားခဲ့ကြရတာပါ။ အကြောင်းအရာကို သဘောမပေါက်ဘဲနဲ့ အလွတ်ကျက်ရတာဟာ စာတစ်ကြောင်းမေ့သွားရင် နောက်ပိုင်း မဖြေတတ်တော့တဲ့ အဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့ရသလို ကျောင်းမှာသင်ကြားတဲ့ဘာသာရပ် တွေကို လက်တွေ့နယ်ပယ်မှာ ပြန်လည် အသုံးမချတတ်တဲ့ အဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့ရကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ နည်းဖြစ်တဲ့ ကျောင်းသား ဗဟိုပြု သင်ကြားနည်းနှင့် သင်ကြားရကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာက ကျောင်းသားများကို ကူရုံ၊ လမ်းပြရုံ သက်သက်ပါ။ ဆရာက ဦးဆောင်သင်ပေးပြပေးတဲ့ ဆရာ အပေါ် အားကိုးတဲ့စနစ် မဟုတ်ပါဘူး။ ကလေးတွေရဲ့အနာဂတ်မှာ ကြုံတွေ့ရမယ့် ဘဝပြဿနာ တွေဟာ နားမလည်တဲ့စာကို အလွတ်ကျက်ပြီး ဖြေရှင်းလို့ရတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ တကယ်သိ၊ တကယ် နားလည်မှ ကျိုးကြောင်ဆီလျော်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူများထိပ်ကို ရောက်ချင်ရင် မိမိတို့ရဲ့ ကလေးတွေဟာ ပညာရေးမှာ တော်ရုံတတ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ ကာယ ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တနဲ့ မိတ္တဗလဆိုတဲ့ ဗလလေးတန် ကြွယ်ဝသူများဖြစ်အောင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေး ကြရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ယနေ့ ပညာခေတ်မှာ ကျောင်းသားတွေ သင်ယူဖို့အတွက် အဓိကအလုပ်က အဲဒီ အခြေခံအဆင့်ကို ထိထိရောက်ရောက် ဘယ်လို သင်ယူရမလဲဆိုတဲ့ မှန်ကန်တဲ့သင်ကြားမှုစနစ်ကို အရင်ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သင်ယူပြီးတဲ့ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာ တွေကို ဆက်တွေးတတ်ရမယ်။ ဝေဖန်ပိုင်းခြား မှု ပြုလုပ်တတ်ရမယ် ။ ကောက်ချက်ဆွဲတတ် ပြီးတော့ တီထွင်အသုံးချတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်အသိ၊ ကိုယ်ပိုင်အမြင် စဉ်းစားဆင်ခြင် တွေးခေါ်တတ်တဲ့ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စေ့ ရှိလာပြီဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့အတ္တအကျိုးကို ရှေ့တန်းတင် ရာကနေ အများအကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုးကို သယ်ပိုးတဲ့ဘက်ကို ဦးလှည့် လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာပညာရေးရဲ့ စစ်မှန်တဲ့အနှစ်သာရပေါ်လာခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး တစ်ချက်ကတော့ ကျောင်းသားတွေ အဆင့်မြင့်တဲ့ လူရည်ချွန်၊ လူရည်မွန်များ ဖြစ်လာဖို့ဆိုရာမှာ ပညာရေးစနစ် ပြောင်းလဲရုံနဲ့ ရရှိအောင်မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ကျောင်းသားများကို သင်ကြား ပေးတဲ့

အရည်အချင်း ရှိတဲ့ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပညာနဲ့ သင်ကြား မှုနည်းစနစ်များကို ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်တဲ့ အဆင့်မြင့် ဆရာ/ဆရာမများ များစွာလိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဆရာ /ဆရာမ များကို နိုင်ငံတော် က ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး ပြည်တွင်းပြည်ပသင်တန်းများ အထူးသဖြင့် ပြည်ပ သင်တန်းများကို စေလွှတ်သင်ကြားစေရမှာ ဖြစ်သလို ကျောင်းတွေမှာ လိုအပ်တဲ့ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းတွေကိုလည်း အပြည့်အဝဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကျောင်းသား မိဘများကလည်း မိမိရဲ့ကလေးငယ်များ အ ဆင့်မြင့် လူရည်ချွန်၊ လူရည်မွန်များဖြစ်အောင် မှန်ကန်တဲ့သင်ယူမှု နည်းစနစ်နဲ့ သင်ယူနိုင်အောင် ကာယ ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တ၊ မိတ္တဗလဆိုတဲ့ ဗလ လေးတန်ပြည့်စုံအောင် ထိန်းကျောင်းလမ်းပြပေးဖို့ လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တင်ပြလိုတာကတော့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ကျဉ်းနိုင်တဲ့ လူ ရည်ချွန်၊ လူရည်မွန်များကို မွေးထုတ်ပေး နိုင်သူဟာ ပညာရေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လူသားစွမ်းအားများ လေ့ ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးတဲ့ လုပ်ငန်း ဖြစ်တဲ့ ပညာရေး တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုကို ရင့်သန်အောင်သင်ကြားတဲ့ ပညာရေးစနစ် ထွန်းတောက်နေဖို့ ယခုကျင့်သုံးတဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို ပညာရှင်အဖွဲ့က ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်သလို ပြုပြင် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် အမြန်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လျက် ရှိနေပါကြောင်း ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေး တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၂)မှ ဦးသန်းဆွေ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၅:၀၇။

ဦးသန်းဆွေ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)။ ။ အားလုံး မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျွန်တော့်အရှေ့က တင်ပြသွားကြတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများက ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို နိုင်ငံတကာနဲ့နှိုင်းယှဉ်ပြီး အမျိုးမျိုးအဖက်ဖက်က ပြော သွားတဲ့အတွက် ပြည့်စုံသလောက်ရှိ လို့ တိုတိုနဲ့လိုရင်းပဲ ပြောပါ

မယ်။ အားလုံးပြောသွားတာကတော့ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ကျွန်တော်တို့ အိမ်နားက အဖိုးကြီးတစ်ယောက် ပြောတာသွား သတိရမိတယ်။ သူက ပ.မ.ည.တ ဆိုတော့ အမြဲတမ်း အစိုးရနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ မြင်ပါတယ်။ သတင်းစာထဲမှာ နိုင်ငံတော်က စီမံကိန်းတစ်ခုပဲ ချမှတ် ချမှတ်၊ အခြားကောင်းတဲ့အရာတစ်ခုပဲ တင်ပြ တင်ပြ သူက ကောင်းပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒါ လက်တွေ့ တကယ်လုပ်ဖို့ပဲ လိုပါတယ်လို့ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ အခုလည်း ကျွန်တော့် နောင်တော်ကြီးများ ရှေ့ကပြောသွားတာတော့ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလုပ်ပေးဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ ဒေါက်တာမြ ငွ်ကြည် က အဆင့်မြင့် ပညာရေးပိုင်းပဲ ပြောသွားတဲ့အတွက် ကျွန်တော် အဆင့်မြင့် ပညာရေးပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်တာပဲ ပြောပါမယ်။ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍လို့ ဆိုပေမယ့် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က သူက ကျွန်တော်တို့ အဆင့်မြင့်ပညာရေးမှာ လက်တွေ့ (practical)လုပ်တဲ့ဟာတွေ၊ Equipment တွေ အပြည့်အစုံ မရှိတာ ကို သူက ပြောသွားပါတယ်။ အမှန်ပါပဲ။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ရောက် မှ ဝိဇ္ဇာရပ်ဘက်ကို လိုက် ပေမယ့် အထက်တန်းကျောင်းသား ဘဝတုန်းကတော့ သိပ္ပံဘာသာရပ် ယူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့သင်ခဲ့ရတဲ့ Mission ကျောင်းတွေမှာ ဒီ Physics, Chemistry ပေါ့နော်။ နောက် Additional Maths အဲဒီဟာ ယူတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ Lab တွေပေါ့ နော်။ Practical လုပ်တဲ့ Lab တွေဟာ အခု ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာ/သိပ္ပံတက္ကသိုလ်နဲ့ မန္တလေးဝိဇ္ဇာ/ သိပ္ပံ တက္ကသိုလ်ကလွဲလို့ ကျန်တဲ့တက္ကသိုလ်က ဒီလက်တွေ့ လုပ်တဲ့ အခန်းတွေထက် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းကသာတာ တွေရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီလောက် တက္ကသိုလ် မြောက်များစွာ နိုင်ငံတော် အစိုးရက စေတနာနဲ့ လုပ်ပေးနေပေမဲ့ တကယ်တမ်း တက္ကသိုလ်တွေ သာ Quantity ဆိုတဲ့ အရေအတွက်များလာပြီး၊ Quality ဆိုတဲ့ အရည်အချင်း ပိုင်းမှာ အမီ မလုပ်ပေးနိုင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ပညာရေးဟာ အချည်းနှီးပါပဲ။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ဆရာ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ တင်ပြချက်အတိုင်း Practical လုပ်ဖို့ ပစ္စည်း အပြည့်အစုံထားနိုင်ဖို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးပါလို့ ကျွန်တော်တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒီသိပ္ပံဘာသာရပ်တွေမှ မဟုတ်ပါဘူး။ အခု ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ ဒီကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်တွေ လုပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ တနင်္သာရီတိုင်းမှာဆိုရင် (၂)ခုရှိပါတယ်။ ထားဝယ်မှာ ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ် (၁)ခု၊ မြိတ်မှာ (၁)ခု၊ ကျွန်တော့် အမြင်တော့ တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုမှာ (၁)ခုရှိရင်

တော်လောက်ပါပြီ။ အဲဒီ (၁)ခုဟာလည်း အားလုံး အရည်အချင်း ပြည့်မီစွာရှိရပါမယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့ ထားဝယ် ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ်က ကျွန်တော်က ကွန်ပျူတာနဲ့ အလုပ်လုပ်တဲ့ သူဆိုတော့ ကွန်ပျူတာရိုက်ဖို့ လူငှားပါတယ်။ နှစ်ယောက် လာလျှောက်ပါတယ်။ တစ်ယောက်က ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ကျောင်းဆင်း၊ တစ်ယောက်က ပြင်ပကွန်ပျူတာက သင်ပေးလို့ တတ်လာ တဲ့သူ။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော် အထင်ကြီးစွာပဲ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ် ကျောင်းဆင်းကို ငှားလိုက်ပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ ဒီအခြေ ခံဖြစ်တဲ့ ကွန်ပျူတာရိုက် ပြီး Print ထုတ်တာကလွဲလို့ ဘာမှ သိပ်မတတ်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော် သူ့ကို ငှားပြီးပြီဆိုတော့ အပြင်ကွန်ပျူတာ သင်တန်းမှာ (၂)လလောက် ပိုက်ဆံပေး သင်ခိုင်းပြီး ကျွန်တော် အသုံးချရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုဖြစ်လဲဆိုတော့ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ရယ်လို့သာ လုပ်တယ်။ သူကကွန်ပျူတာမှ အပြည့်အစုံ မရှိဘဲ။ ဒါကြောင့်ဒါကိုနမူနာယူပြီးတော့ ဒီကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ်ပဲဖြစ်စေ၊ တခြားသိပ္ပံဘာသာရပ် က လက်တွေ့ခန်းတွေပဲဖြစ်စေ၊ ဒီပစ္စည်းပစ္စယစုံလင်စွာနဲ့ တည်ထောင်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းလိုကြောင်း ပထမတစ်ချက် ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဒုတိယအချက်ကတော့ ကျွန်တော် ဒီပညာရေးစနစ်က စာပေးစာယူစနစ် ကို တင်ပြလို ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ခေတ်က (၄)နှစ်မှာ Bachelor ဘွဲ့ရပေမယ့် အခုနောက်ပိုင်း (၃)နှစ်နဲ့ ဘွဲ့ပေးတာ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကံအားလျော်စွာ ပဲ နောက်နှစ်ကစပြီးတော့ (၄)နှစ်ကို ပြန်သွားမယ်ဆိုတော့ကာ ကျွန်တော့် ဒီကိစ္စကို မတင်တော့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စာပေးစာယူစနစ်ကို ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ စာပေးစာယူဆိုတာက သူက ကျွန်တော်တို့လို Full time အချိန် ပြည့်တက်တဲ့ ကျောင်းသားမဟုတ်တော့ တစ်နှစ်မှာ တစ်ခါလာပြီးတော့ အနီးကပ်သင်တန်းတက်၊ စာမေးပွဲဖြေ၊ အိမ်မှာနေတုန်းက ဒီပို့တဲ့စာပေးစာယူ သင်တန်းတွေကလည်း သူကိုယ်တိုင်ဖြေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီနီးစပ်ရာ အစ်ကိုအစ်မတွေ၊ တတ်တဲ့လူတွေကနေ ဖြေပေးပြီး ပို့လိုက်တာပါ။ အဲဒီတော့ သူ ဒီလိုကလေးမျိုးကို ကျွန်တော်တို့က အချိန်ပြည့်ကျောင်းသားက (၄)နှစ်ဆိုရင် သူ့ကို (၅)နှစ်၊ (၆)နှစ် သင်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ မဟုတ်ပဲ အခု ကျွန်တော်တို့က သူလည်း ဒီအချိန်ပြည့် ကျောင်းသားလိုပဲ (၃)နှစ်နဲ့ ဘွဲ့ရမယ်။ (၄)နှစ်နဲ့ ဘွဲ့ရမယ်ဆိုရင် ဒီစာပေးစာယူနဲ့ ဘွဲ့ရတဲ့ကလေးက ဘာမှမတတ်နိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့မြို့က ကလေးတွေ နေပြည်တော်မှာ အလုပ်နဲ့ စာမေးပွဲလာဖြေပါတယ်။ သူတို့ပြန်လာတာစောတော့ ကျွန်တော် မေးတဲ့အခါမှာ စာပေး စာယူဘွဲ့မို့လို့ ဒီကမ ယူဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ ဒါလည်းကျွန်တော် အပြစ်တော့ မပြောပါဘူး။

ကျွန်တော်လည်း လုပ်ငန်းရှင် တစ်ယောက်အနေနဲ့ အလုပ်ခန့်မယ်ဆိုရင် အဲဒီလို စာပေး စာယူနဲ့ ဘွဲ့ရတဲ့သူကို အထင်သေးမိမှာပဲ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဲဒီတော့ ဒီလို နေပြည်တော်နေ ရာက ဒီလို မယူဘူးဆိုရင် သူ့ကို ဘယ်သူက ယူမလဲ။ ဒီလိုကလေး ကို ဒီလိုလုပ်မယ်ဆိုရင် အစကတည်းက ဒီစာပေးစာယူနဲ့ ဘွဲ့ပေးတဲ့စနစ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ဘာဖြစ်လို့လုပ်ဦးမလဲ။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော် ဆိုလိုတာက စာပေးစာယူစနစ်ကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်း လဲ ပေးသင့်ပါပြီလို့ နိဂုံးချုပ်တင်ပြရင်း ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံအဆိုတင်သွင်းပါတယ်။ လေးစားပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၅:၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ ဦးဇန်လှယ်ထန်း ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၅:၁၅။

ဦးဇန်လှယ်ထန်း၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)။ ။ လေးစားအပ် ပါတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဆွေးနွေးခွင့်ရတဲ့အတွက် အများကြီးဝမ်းသာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ လူတွေက တကယ်တော့ ထက်မြက်ပါတယ်။ ကျွန်တော် Internet မှာ ဒီ Aljazeera အသံကို သွားကြည့်လိုက်တော့ ဒီမြန်မာလူငယ်တွေSingapore မှာ Professor တွေ လုပ်တာတွေ၊ England မှာ Professor လူငယ်လေးတွေ လုပ်တာတွေ တွေ့တယ်။ American မှာလည်း Professor တွေ အများကြီး ရှိတယ်။ သူတို့ အငြင်းအခုံ လုပ်နေ တာတွေလည်း အင်္ဂလိပ်လို ပီပီသသနဲ့ တွေ့ရပါတယ်။ တကယ်တော့ မြန်မာလူငယ်တွေလည်း တော်တော် လေး ထက်မြက်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့အခု ကျွန်တော်တို့ဘာကြောင့် ပညာရေးစနစ်က နောက်ကျပြီးတော့ အားနည်းနေလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ဆန်းစစ်ဖို့တော့ လိုပါတယ်။ လေ့လာကြည့်မယ် ဆိုရင်တော့ ဒီကျွန်တော်တို့ရဲ့စနစ်ပေါ့ စနစ်တွေ၊ Policy တွေ၊ အခြေအနေအရပ်ရပ်တွေ၊ အဲဒါတွေကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဆရာ/ဆရာမတွေကို နိုင်ငံခြား မပို့နိုင်တာတွေ၊ အားနည်းတာတွေ၊ ပြီးတော့ စီးပွားရေးအခြေအနေကလည်း မပေးတာတွေ၊ ဒီအရင်းအမြစ်ပေါင်းစုံပေါ့။ အဲဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးအားနည်းနေတာတွေ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီ စောစောတုန်း ကပြောတဲ့ အထဲမှာလည်း တော်တော်လေးပြည့် စုံပါတယ်။ အများကြီး ထဲက ဒီ တစ်ခု နှစ်ခုတော့ ကျွန်တော်လည်း ပြောချင် ပါတယ်။ အခုဘာဖြစ်လို့ အင်္ဂလိပ် စကား အားနည်းတာလည်းဆိုတာ

လေ့လာကြည့်ချင်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားဟာ ဆိုရင်လည်း အခု နိုင်ငံတကာမှာ ဒီကမ္ဘာကြီးဟာ Globalization လို့ခေါ်တဲ့ ဒီ IT နည်းပညာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒီ Communication အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရွာလေးတစ်ရွာလို့ Global Village လို့ မြင်တဲ့အဆင့် ရောက်လာ ပါပြီ။ ဒီ IT ပညာကို ဘယ်လောက်ပဲတတ်တတ် အင်္ဂလိပ်စကား၊ အင်္ဂလိပ်စာ မရရင်လည်း မဖြစ် ဘူး။ သူတို့ကဒွန်တွဲနေတယ်။ အဲဒီလို အခြေအနေမျိုးမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်စကားဟာ အခုလက်ရှိမှာ တော်တော်လေးညံ့နေသေးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုအခြေအနေတွေ ဖြစ်သလဲ ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က စောစော တုန်းကပြောတဲ့ စနစ်တွေ၊ Policy အခြေအနေအရပ်ရပ်တွေ ကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကြားဖူးတာတော့ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့အချိန်တွေမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ အမျိုးသားရေးဝါဒမှာ အစွန်းရောက်တဲ့အပိုင်းမှာ လည်း ရှိတယ်လို့ မြင်တာလေးတွေလည်း ရှိတယ်။ ကျွန်တော် အရင်တုန်းက ကြားဖူးနားဝရှိတာ လူဖြူမှန်သမျှ ပထုတ်ကြဆိုတာမျိုးလည်း ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နည်းနည်း အမျိုးသားရေးမှာ အစွန်းရောက်သွားတာပေါ့နော် ။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်း ရင်းသားအချင်းချင်း တွေမှာလည်း နည်းနည်းအမျိုးသားရေးမှာ အစွန်း ရောက်တဲ့ အပိုင်းတွေမှာ အများကြီးရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ရန်ကုန်မှာ ကျောင်း လာတက်တဲ့ အချိန်မှာ မြန်မာစကားလည်း ကောင်းကောင်း မပြောတတ်၊ တက္ကသိုလ်တက်လည်း မြန်မာစကားလည်း မပြောတတ်၊ သူငယ်ချင်းတွေ တွေ့တဲ့လူတိုင်းက နှိမ်၊ မပြောရဲ မပြောရဲ လေလေ၊ မတတ်လေ လေ အဲဒီ လိုမျိုးပေါ့။ ကျွန်တော်တို့က တစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ Policy အပိုင်းမှာဆိုရင်လည်း Social Integrity အပိုင်းမှာလည်း (အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတာလည်း ခွင့်ပြုပါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။) မြင့်မြတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ အခုဘာဖြစ်လို့ အင်္ဂလိပ် စကားမတတ်ဘူး ဆိုရင်လည်း ပြောဖော်လည်း မရှိဘူး။ သူတို့ Policy တွေကြောင့် ဒီနိုင်ငံခြားကနေပြီးတော့ လာရောက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံလာလုပ်ပြီးတော့ ကျွန်တော် တို့ဘေးမှာ အင်္ဂလိပ်လိုပြောတဲ့ လူတွေ လာနေထိုင် တာတွေလည်း မရှိဘူး။ Tourist ဝင်တာတွေလည်း နည်းတယ်။ ကျွန် တော်တို့ နေ့စဉ်မှာ ထိတွေ့ နေတဲ့ဟာတွေက နည်းတယ်။ ဘယ်လိုမှ တတ်မယ့် အခြေအနေတွေကို ကျွန်တော်တို့ မရှိဘူး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ပြန်လည်ပြီးတော့ ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ပြီးတော့ တက္ကသိုလ်တွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျောင်းတွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ အစီအစဉ်တွေမှာလည်း Intensives လည်း ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ထွက်တဲ့ ကျောင်းသား တွေလည်း ဒီပညာရေး

တော်တော်အားနည်းပါတယ်။ သူတို့ဘာ Major ပဲသင်သင်၊ သူတို့ ဘာသာရပ်တွေနဲ့ ကျွန်တော် တို့က ဘာသာရပ်တွေမသိဘူး။ သိပ်ပြီးတော့ အသုံးမချနိုင် တာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ တစ်ပိုင်းမှာတော့ သူတို့စီးပွားရေး အခြေအနေအရ သော်လည်းကောင်း၊ အမျိုးမျိုး အခြေအနေအရပ်ရပ် အရင်းအမြစ် မရနိုင်တဲ့အခါမှာတော့ Intensives တွေလည်း မရနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်တက်တဲ့အချိန်မှာ အလုပ်သင်ပေါ့။ လုပ်အားပေးတဲ့အချိန်နဲ့ အခြေအနေကိုလည်း မပေးနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီလို ဖန်တီးနိုင်ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ တကယ့်တကယ် သူ့ရဲ့လိုင်းတွေမှာ တတ်ကျွမ်းတဲ့ ဒီကျောင်းထွက်တစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်ဖို့ ဆိုရင် ရှေ့နေလုပ်ငန်းမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ တူမလေးတွေ၊ ရှေ့ နေထွက်တယ်။ ဥပဒေတစ်ခုမှ နားမလည်ဘူး။ ဒီလက်တွေ့မှာ ရှေ့နေလိုက်ဖို့ဆိုရင် လုံးဝသူတို့ အခြေအနေမပေးဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့တက္ကသိုလ်တက်နေတဲ့ အချိန်မှာကိုက အဲဒီလိုမျိုး Intensives လေးတွေလည်း တစ်ခုမှမရှိနိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ပြီးတော့ တခြားနည်းပညာပိုင်းဆိုင် ရာမှာရော၊ စီးပွားရေးပိုင်းဆိုင်ရာမှာရော၊ စီးပွားရေးပိုင်းဆိုင် ရာမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ ဒီ ကုမ္ပဏီကြီးကြီး တွေမှာ တက်နေတဲ့ အချိန်မှာ Intensives သွားလုပ်ရမယ့် အခြေအနေကလည်း မပေးဘူး။ အချိန်ကလည်း Time table ဆွဲထားတာလည်း မရှိဘူး။ အဲဒါတွေက ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဒီကောင်းကောင်းလေး တတ်တတ် ကျွမ်းကျွမ်း ကိုယ့်ဘာသာရပ်မှာ တတ်ကျွမ်းဖို့ ဆိုရင်လည်း ဒါအခြေခံ အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဖန်တီးပေးဖို့လိုပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီပုဂ္ဂလိကတက္ကသိုလ် ဥပဒေကိုလည်း လွှတ်တော်ကနေ နောက်ဆိုရင် ပြဋ္ဌာန်းပေး ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းတွေမှာလည်း ပြိုင်ဖက်ဆိုတာလည်း မရှိနိုင်ဘူး။ တက္ကသိုလ်တွေ၊ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းတွေ မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒီလိုစနစ်တွေနဲ့ သွားနေမယ် ဆိုလို့ရှိရင် တက္ကသိုလ်တွေမှာလည်း တိုးတက်အောင်လည်း သူ့ဟာသူဖန်တီးရမယ့် အခွင့်အရေး၊ အခြေအနေတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ မပေးတာတွေကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံမှာ ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း တက္ကသိုလ် မှာလည်း နိုင်ငံတကာက ဆရာတွေ ရှိတယ်။ အခု Singapore မှာ လေ့လာမယ်ဆိုရင်လည်း Singapore က ဆရာတွေထက် နိုင်ငံတကာက ဆရာတွေက အရမ်းများနေတယ်။ အနောက် နိုင်ငံကနေ ဟိုး နိုင်ငံတကာကနေ အဲဒီလိုပဲ တခြားနိုင်ငံမှာလည်း ဒီလိုမျိုး ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ ဒီအခြေအနေ တွေလည်း ကျောင်းသားတွေလည်း တတ်ကျွမ်းလာအောင် နိုင်ငံတကာကနေ

လာသင်ပေးတဲ့ ဆရာတွေလည်း မရှိသေးဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဒီအခြေအနေရပ်တွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ရှိလာနိုင်အောင် ဖန်တီးပေးဖို့တော့ လိုပါတယ်။ အမှန်ဆိုရင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ပညာရှင်တွေပါ။ သူတို့က ဘာလုပ်ရမလဲ ဆိုတာတော့ နိုင်ငံခြားမှာလည်း သူတို့ ပညာတော်သင် သွားဖူးတဲ့ လူတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ သူတို့က သိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်နဲ့ အစိုးရကတော့ သူတို့က လုပ်သာကိုင်သာရှိလာအောင် ကျွန်တော်တို့ က အခြေအနေ ဖန်တီးပေးဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီမှာ ကျွန်တော်တင်ပြချင်ပါတယ်။ လွှတ်တော်နဲ့ အစိုးရမှာတော့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ သူတို့မှာရှိတဲ့ဟာ လုပ်သာကိုင်သာ သူတို့သိတဲ့ဟာ သူတို့လုပ်စရာရှိတာကို လုပ်သာကိုင်သာ ရှိလာအောင် အခြေအနေကို ကျွန်တော်တို့ ဖန်တီး ပေးမယ်ဆိုရင် နောက်မှာဆိုရင် ပညာရေးက တော်တော်လေး အဆင့်မြင့်လာမယ်။ အခု အစပြု လာပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ သိပ်မကြာခင်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ပညာရေးမှာလည်း တော်တော်လေး အဆင့်မြင့် လာမယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတကာနဲ့ ရင်ဘောင်တန်း လာနိုင် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအဆိုရှင်ရဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန် ၁၅:၂၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၄)မှ ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန် ၁၅:၂၃။

ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး၊ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့မှ ဒုတိယဝန်ကြီးများကို မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်ချင်ပါတယ်။ ဆယ်ယောက်မြောက်အနေနဲ့ ပြောရခြင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဘိတ်ဆုံးလည်း ဖြစ်နေပါပြီ ။ အားလုံးနားထဲမှာလည်း ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ နားကလျှံနေပါပြီ။ ခုနက ဆရာကြီးဦးသန်းဆွေ ဆွေးနွေးသွားသလိုပဲ ဆန်းစစ်ဖို့လည်း လိုသေးလို့လားဆိုတာ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီလို အခြေအနေ မျိုးကို ကျွန်တော်တို့ကောင်ပြဆွေးနွေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။အဲဒီတော့ ကျွန်တော်ဒီမှာအပိုင်း (၂)ပိုင်း ခွဲပြီး တင်ပြချင်ပါတယ်။ တစ်ပိုင်းကတော့ မူရင်းအဆိုရှင်ရဲ့ တင်ပြသွားတဲ့ အဆိုတွေထဲက အချို့

အချက်တွေကို သက်သေပြု ချင်တာပါ။ နောက်တစ်ပိုင်းကတော့ ဘယ်လို ဆောင်ရွက်မလဲဆိုတဲ့ အပိုင်း ဒီလိုနှစ်ပိုင်းခွဲပြီးတော့ တင်ပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကဆရာကြီးဦးမြင့်ကြည် ဆွေးနွေးတဲ့ အဆိုအပေါ်မှာ အင်္ဂလိပ်လို အသုံးအနှုန်း လေး အချို့သုံးခွင့်ပြုပါခင်ဗျား။ ဝိုင်းပြီး Add လုပ်တဲ့ အခါကျတော့ အင်မတန်မှ ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ အခြေခံပညာရော ၊ အဆင့်မြင့် ပညာရော၊ လုပ်ဆောင်ဖို့ ရှိတဲ့အချက်တွေရော အားလုံးပြည့်စုံသွားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီး ဦးမြင့်ကြည် တင်လာတဲ့ အဆိုမူရင်း ကတော့ အဆင့်မြင့်ပညာမှာ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာမှ ပြန်ခွဲခြား ကြည့်မယ်ဆိုရင် အချက်(၇)ချက် ဆရာကြီးဦးမြင့်ကြည် က တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ (၁)အချက်ကတော့ ဆရာကြီး ဦးသန်း ဆွေ ဆွေးနွေးပြီး သွားပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ Pritical ပိုင်းအားနည်းနေတာကို တင်ပြသွားပါတယ်။ (၂)အချက်ကတော့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက် နေတယ် ဆိုတာ လေ့လာဖို့ဆိုတဲ့အပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလည်းဆွေးနွေးသွားတဲ့အထဲမှာ ပါပါပြီ။ (၃) အချက် ကတော့ တကယ်လုပ်ဆောင်နေ တဲ့ ပါမောက္ခချုပ်တွေကို လုပ်ပိုင် ခွင့် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပေးဖို့ဆိုတဲ့ အချက်ပါပါတယ်။(၄)အချက်ကတော့ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ၊ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်တွေ၊ သုတေသနပြုချက်တွေကို၊ ပြုလုပ်မှုတွေကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုဖို့ နိုင်ငံတကာ တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ Accreditation ပေါ့နော် ချိတ်ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ဖို့ ဆိုတဲ့ အချက် ပါ ပါပါတယ်။(၅)အချက်ကတော့ National University ကြီးတွေထောင်ဖို့ တက္ကသိုလ်တွေ အများကြီး ထဲကမှ တစ်ခုနှစ်ခုလောက်က စပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ ထူထောင် သွားဖို့ဆိုတဲ့ အချက်ပါ ။ (၆)အချက်ကတော့ ယနေ့ဆွေးနွေးသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အများစု သုံးသပ်သွားတဲ့ Quality Assessment ပါ။ ဘယ်လို Effect လုပ်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတို့၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ တို့မှာ ဆိုရင်တောင်မှ တက္ကသိုလ်တွေကို ပြန်လည်အဆင့် အတန်းသတ်မှတ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်Grading ပေးတဲ့ System ရှိပါတယ်လို့ ဆွေးနွေးသွား ပါတယ်။ နံပါတ် (၇) အချက်ကတော့ ဘတ်ဂျက်ကို ဘယ်လိုရှာမလဲ။

နိုင်ငံတော်က ပံ့ပိုးပေးမှုအပြင် အခြားနိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ် တွေ၊ ပြင်ပကော်မတီတွေ ကနေပြီးတော့ Research Grant တွေပေးပြီးတော့ လုပ်ငန်း အပ်နှံတာမျိုးကို ဆောင်ရွက်ဖို့ ဒီလို(၇)ချက် တင်ပြသွားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီထဲမှာမှ အဆိုရှင်ရဲ့ အဆို အဓိက (၇)ချက်ထဲကမှ (၃)ချက်လောက်ကို သက်သေပြုတင်ပြချင် ပါတယ်ခင်ဗျား။ တစ်ခုကတော့ Accreditation ပါ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ တက္ကသိုလ်တွေ တော်တော်များများဟာ ပြည်ပနိုင်ငံတွေက

တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ System University လို့ခေါ်တဲ့ Accreditation ချိတ်ဆက်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ရှိတဲ့အခါကျတော့ နောက်တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ Organization တွေ၊ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ Foundation တွေကနေပြီးတော့ပေးတဲ့ Fellowship Programmes တွေရှိ ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် လက်တွေ့ပိုင်းမှာကျတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ပေးတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ Win Win၊ ဒါဒီခေတ်မှာ ခေတ်စားတဲ့ Win Win Policy ပါ။ သူတို့ ကျွန်တော်တို့ကို ပေးတယ်ဆိုတာ အထူးသဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံက တက္ကသိုလ် တွေမှာ Research Grant တွေ တော်တော်များများ ပေးပါတယ်။ Research Fellow တွေပေးပါတယ်။ သူတို့ဆီမှာ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ရှားပါတယ်။ ရှားတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ မြန်မာပြည်က လာတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ဒါမှမဟုတ် ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတွေ ပညာလည်း တတ်စေ၊ တစ်ဖက်မှာလည်း သူတို့ရဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်း တွေမှာလည်း ဝင်ရောက် ကူညီခြင်းအားဖြင့် ဈေးသက်သက်သာသာနဲ့ ဒါတွေကို ဆောင်ရွက်လို့ ရပါတယ်။ ဒီလိုမျိုးနဲ့ ပေးတာပါ။ SASAKAWA Foundation တို့၊ ဘာတို့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီမှာကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရ တဲ့ အခါမှာ ကျတော့ ဒီကနေပြီးတော့ သက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ချုပ် ကနေ၊ ပါမောက္ခဌာနမှူး ကနေပြီး တော့ ကိုယ့်ကျောင်းသားတွေထဲ ကနေ အလားအလာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူက အနီးစပ်ဆုံး ဆက်ဆံနေရတာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မို့လို့ ရွေး ချယ်လိုက်တယ်။ ရွေးချယ် ပြီးတော့ တစ်ဖက်က တက္က သိုလ်ကလည်းပဲ လက်ခံတယ်။ ဒါပေမဲ့ကျွန်တော်တို့မှာ အဆင့်ဆင့်သော လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနဲ့ သွားတဲ့အခါကျတော့ စာမေးပွဲ ဖြေဆိုပြီးတော့မှ ပြန်ရွေးချယ်တာမျိုး ဒါမျိုးတွေ ပြန်ဖြ စ်လာပါတယ်။ လျှောက်လွှာတင်ဦး။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ တက္ကသိုလ်တွေ အကုန်လုံးကို မိအောင်လို့ အားလုံးပါဝင် နိုင်အောင်လို့၊ အားလုံးညီညီမျှမျှ ပါဝင်နိုင်အောင်လို့ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှာရှိတဲ့ တက္ကသိုလ် (၄၀)၊ (၅၀)လောက်ဟာ ဒီသတင်း ရသွားအောင် ဖြန့်ရတဲ့ အချိန် တော်တော်ကြာပါတယ်။ ပြီးတဲ့အခါ ကျတော့ တစ်ခါ ချိတ်ဆက်ထားတာက ကျွန်တော် ဥပမာ တစ်ခုတင်ပြရရင် မြိတ်တက္ကသိုလ်နဲ့ ချိတ်ဆက်ထားတာ၊ ဒါပေမဲ့ မြစ်ကြီးနားတက္ကသိုလ်က ဆရာကလည်း ဒီဘာသာရပ်မှာ အကျိုးဝင် တယ်ဆိုရင် လာဖြေ။ ဟုတ်ပါပြီ။ အထူးချွန်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျွန်တော်တို့က ရွေးချယ်လိုက်တယ်။

ဒါပေမဲ့ ဟိုဘက် တခြားအဖွဲ့အစည်းက ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ သူက မြိတ်တက္က သိုလ် ဆရာကိုပဲ ပေးမယ့် Grant ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ တစ်ခါကျွန်တော် တို့က မပြီး ပြန်ပါဘူး။ မပြီးပြန် ပါဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ တစ်ဖက်က ပယ်လိုက်ပါတယ်။ Reject လုပ်

လိုက်ပါတယ်။ ဟာ မြိတ်တက္ကသိုလ်ကမှ မဟုတ်ပဲ ။ အဲဒီတော့ နောက်တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့က ဒါလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေတဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းလေးတွေပါ။ တစ်ခါ ဥပမာအနေနဲ့ တင်ပြတာပါ ခင်ဗျား။ လက်တွေ့လို့ ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ မြစ်ကြီးနားတက္ကသိုလ်က ဆရာကို မြိတ်တက္ကသိုလ် အင်အားကို ထည့် လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် အဆင့်က အကြိမ်ကြိမ်ကြာနေတဲ့အခါကျတော့ ဟိုမှာဖွင့်မယ်(၂)နှစ်သင်တန်းဟာ ဒီမှာတင်(၆)လလောက်က အချိန်ကုန်နေပြီ။ နောက်ဆုံး ဒီကနေ ပြီးတော့ ပညာသင် Fellow ကို ပို့တဲ့အချိန်ကျတော့ (၂)နှစ်သင်တန်းမှာ ကျောင်းဖွင့်တာက (၆)လ ကျော်တောင်ရှိနေပြီဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဆုံးရှုံးရတာတွေ များပါတယ်။ အဲဒီတော့ဒါတွေဟာလက်တွေ့ကျတွေ့နေရတဲ့ ပြဿနာပါ။ ဒါကျွန်တော် ဆ ရာကြီးဦးမြင့်ကြည် ရဲ့ အဆိုထဲမှာ ပါတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကို ထောက်ခံတင်ပြတာပါ။ ဒုတိယအချက်ကတော့ အများ စုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆွေးနွေးသွားတဲ့ Quality Assessment ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် တစ်ခုရဲ့ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့ ပညာရေးအဆင့်အတန်း သတ်မှတ် ချက်ဟာ သူ့ ကိန်းဂဏန်း၊ စာရင်းဇယားတွေနဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထုတ်ပြန်တာတွေ ရှိရပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ တက္ကသိုလ်တစ်ခုမှာ ဒီတက္ကသိုလ်တစ်ခုက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့ Product ဖြစ်တဲ့ ကိုယ့်ကျောင်းသားတွေ အတွက်ရော ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လောက် Grantee ပေးနိုင်မလဲဆိုတာကို ပြန်စဉ်းစားမယ့် အခါကျရင် ကျွန်တော်တို့ ကော်မတီအစည်းအဝေးများ ကျင်းပစဉ်တုန်းက ကျွန်တော် တစ်ခါတင်ပြဖူးတာ ရှိပါတယ်။ ဘွဲ့ရများ ပညာမတတ်ခြင်းဆိုတော့ ဆရာကြီးဦးဝင်းမောင် မှတ်မှတ်ရရ အမိန့်ရှိခဲ့တာကို မှတ်မိပါတယ်။ ဘွဲ့ရများ စာမတတ်တာ စာ မကျက်လို့ပါတဲ့။ ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ တက္ကသိုလ်တွေမှာလည်း နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာစိမ့်ဝင်မှုတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါကလည်း ခေတ်အဆက်ဆက်လည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။

သူ့အခြေအနေနဲ့သူ ပိုင်းခြား ပြီးတော့ မခွဲခြားဘဲနဲ့ တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ ကျောင်းသားကို အလိုလိုက်ရတဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ် ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသလို၊ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသလို ဖြစ် သွားပါတယ်။ အဲဒီ အခါမှာကျတော့ အခြေခံပညာမှာ ရမှတ်(၄၀)ရရင် အောင်တယ်။ အဆင့်မြင့် ပညာမှာဆိုရင် ရမှတ် (၅၀)ရမှ အောင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ (၅၀)ကနေပြီးတော့ တဖြည်းဖြည်းပေါ့နော်၊ ကျွန်တော်တို့ Board of Study အနေနဲ့ အအောင် ပေးဖို့ ပြန်ထိုင်တဲ့အခါကျတော့လည်း (၅၀) ကနေ ဒီထဲမှာ ပါမောက္ခချုပ် ဆရာကြီးများလည်း အများကြီး ပါ ပါတယ်။ တက္ကသိုလ် ဆရာ/ဆရာမများစွာလည်း ပါ ပါတယ်။ ဒါက ဆရာကြီး၊

ဆရာမကြီးများ ကြုံတွေ့ဘူးတဲ့ အခြေအနေ လေးတွေပါ ကျွန်တော်တို့ (၅၀) ကနေပြီးတော့ (၄၀)၊ (၄၀)ကနေပြီးတော့ ဆက်ဆင်း (၃၀)၊ (၃၀)ကနေပြီးတော့ (၂၇)၊ (၂၈)လောက်ထိ ဆင်းပေးပြီးတော့ အအောင်ပေးရတဲ့ သဘော။ ဆိုလိုတဲ့ သဘောကတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ လူ(၁၀၀)မှာ ကျွန်တော်တို့ တကယ်သာ လူတိုက်ပေါ့ (၅၀)လောက်နဲ့ စစ်လိုက်ရင် အောင်တဲ့ လူက(၂၀)လောက်ပဲ ရှိပါတော့မယ်။ အဲ ဒီအခါကျရင် ကျောင်းသားတွေ အနေနဲ့ ကျတော့ သူတို့ စာမကျက်လို့ ထိုက်တန်တဲ့ ဘွဲ့မရတာ ကို ဒါ စာမေးပွဲ ချပစ်တယ်။ ဘာဖြစ်တယ်။ ညာဖြစ်တယ် ပေါ့နော်။ ဘေးက သွေးထိုးလှုံ့ဆော်တဲ့ အပိုင်းတွေက လည်း ရှိတဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါတွေကို ထိန်းသိမ်းရင်း ထိန်းသိမ်းရင်းနဲ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ရတာလေးတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ခုက ဆရာဦးသန်းဆွေ ဆွေးနွေးသွားတဲ့အထဲမှာပါတဲ့ ပ .မ.ည.တအမတ် ပြောသလိုပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အပြစ်ကို အပြစ်တင်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ အားလုံး ဆောင်ရွက်ရင်း ဆောင်ရွက်ရင်းနဲ့ တဖြည်းဖြည်းလျော်ရင်းနစ်တယ်လို့ပဲ ကျွန်တော်တော့ ဆိုလိုပါ တယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက်၊ ပညာရေးဝန်ကြီး အဆက်ဆက်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ တာဝန်ယူ ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဆက် ဆက် ကြိုးပမ်းရဲ့ သားနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်သွားလဲ။ ခေတ်အခြေအနေကြောင့် ပါ။ ခုအချိန်က တော့ ခေတ်ပြောင်းပါပြီ ။ စနစ်ပြောင်းပါပြီ။ ဒီအချိန်မှာ တကယ်လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ပြီးတော့ ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်မယ်လို့ ကျွန်တော် တင်ပြလို ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ပါမောက္ခ ချုပ်တွေ၊ ပါမောက္ခဌာနမှူးတွေ ဘယ်လောက်လုပ် ပိုင်ခွင့်ရှိသလဲဆိုတဲ့ Authority ပါ။ Authoritative of Power ပါ။ ခုနက ဆရာကြီး ဦးဌေးမောင် ဆွေးနွေးသွားတဲ့အထဲမှာလည်း ပါ ပါတယ်။ Decentralization ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုတွေကို ဖြေလျော့ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ စီမံခန့်ခွဲမှုမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ Delegation of Authority ကျွန်တော်တို့ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ အပ်နှင်းရပါမယ်။ ဒါပထမဦးဆုံး စပြီးဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး ဒေါက်တာတင် ရွှေ ဆွေးနွေးတုန်းကလည်း ပါခဲ့ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီလွှတ်တော်ဟာ ထူးခြားမှု အပြည့်ရှိပါတယ်။

ဘတ်ဂျက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးရမှာပါ။ အကြမ်းဖျဉ်းလေ့လာ ရသလောက်ကတော့ ပညာရေးမှာရော၊ ကျန်းမာရေးမှာရော Capital ငွေလုံးငွေရင်းအရင်တုန်းက ဆိုရင် တော်တော်များပါတယ်။ အခုဟာကတော့ Current မှာပါ အများကြီးတိုးမြှင့်ပေးထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီ Capital ဖြစ်တဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ ၊ နောက်တစ်ခါ

စက်ပစ္စည်းကိရိယာ ကြီးကြီးမားမား ဝယ်တာတွေ မဟုတ်ပဲနဲ့ ငွေသားအနေနဲ့ Current မှာ အကျိုးရှိအောင် အသုံးချရင် ချနိုင်သလောက် အသုံးချလို့ရမယ့် အနေအထားတွေ မြင်နေရပါတယ်။ ဒီရောင်ခြည်တွေဟာ အင်မတန်မှ လင်းလက်တောက်ပတဲ့ ရောင်ခြည်တွေပါ။ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ပါမောက္ခဌာနမှူးဖြစ်စေ၊ ပါမောက္ခချုပ်ဖြစ်စေ သူ့ရဲ့ Capacity နဲ့ သူ့မှာ Ability ရှိသလောက် လုပ်ရင်တော့ တာဝန်ခံယူမှုပါ ပါလာပါလိမ့်မယ်။ Responsibility ကိုပါယူပြီးတော့ လုပ်ဆောင် မယ်ဆိုရင် ဆောင်ရွက်နိုင်သလောက် အကျိုးရှိမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့်မို့လို့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကိုဆောင်ရွက်ခွင့် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့အနေအထားအထိ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့လည်း အာဏာခွဲဝေပေးဖို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ သက်သေပြပြီးတော့ မေတ္တာရပ်ခံချင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ဆရာကြီးဦးမြင့်ကြည် တင်သွင်းတဲ့ အဆိုတွေအပေါ်မှာ ထောက်ခံသက်သေပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒုတိယအပိုင်းကတော့ ပြောစရာတစ်ချက်ပဲ ရှိပါတယ်။ တစ်ချက်ပဲ ဆိုတာက ဆရာကြီးဦးမြင့်ကြည် ရဲ့ အဆိုဟာ (၂)ပိုင်းပါပါတယ်။ ဆန်းစစ်ခြင်းနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဆန်းစစ်တဲ့အခါကျတော့ Review, Intend, Revise ပြီးတဲ့အခါကျတော့ Reform ဆန်းစစ်ချက်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့နှစ်တွေ တောက်လျှောက်မှာ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ အစိုးရလက် ထက်မှာလည်း လုပ်ခဲ့တာပါပဲ။ ဖဆပလ လက်ထက်မှာလည်း လုပ်ခဲ့တာပါပဲ။ တော က်လျှောက်လုပ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ညီလာခံကြီးတွေ ကျင်းပတယ်။ ပြီးတဲ့အခါကျရင် ထွက်လာတဲ့ Result တွေ၊ Finding တွေ၊ Recommendation တွေဟာ စာအုပ်ထဲမှာပဲ ကျန်နေပြီးတော့ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်တဲ့ အပိုင်းမှာ အားနည်းမှုတွေ ရှိနေပါတယ်လို့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြ ချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခုဆန်းစစ်တဲ့ အခါကြရင်လည်း ဆန်းစစ်စရာအချက်တွေ တော်တော်များများဟာ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနက ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ဆရာကြီးလည်း အများကြီးသိပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ Finding တွေဟာရှိပြီးသားပါ။ Recommendation တွေ ရှိပြီးသားပါ။ ဒါတွေကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဖို့ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ဖို့ အချိန်ပဲလိုပါတော့တယ်။ အဲဒီတော့ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှ တစ်ဆင့် တင်ပြချင် တာကတော့ ဒီစနစ်ပြောင်း ၊ ခေတ်ပြောင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရသစ် လက်ထက်မှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့ အဓိကအကျ ဆုံး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဖြစ်တဲ့ ပညာရေးကဏ္ဍမှာ အထိုက်အလျောက်သော ဘတ်ဂျက်များ ခွဲဝေတိုးမြှင့်ပေးတာ

ကိုလည်း အထူးတလည် ကျေးဇူးတင် ရှိပါတယ်။ ဒီလို ဘတ်ဂျက်များ ခွဲဝေတိုးမြှင့်ပေးသလိုပဲ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မှုတွေကိုလည်း ရဲရဲဝံ့ဝံ့ နဲ့ ထိထိရောက်ရောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေး ပါလို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မေတ္တာရပ်ခံ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို အထူးပဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၅:၃၈။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ စိတ်ဝင်စားမှု ထက်သန်စွာနဲ့ ဆွေးနွေးကြတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ ခုဆွေးနွေးသွားတဲ့ အထဲမှာတော့ ကျောင်းအပိုင်း၊ ကျောင်း ဆရာအပိုင်း၊ ကျောင်း သားအပိုင်း ဒါလေးတွေ ပါပါတယ်။ မိဘအပိုင်း ကျန်နေတဲ့ သဘောတွေ ပါပါတယ်။ တစ်ပြည်လုံး၊ တစ်မျိုးသားလုံးကတော့ ပညာရေးစနစ်ကို နားလည်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ မိဘတွေကိုလည်း ပညာ ပေးဖို့လည်း ဒီအပိုင်းလေးလည်း ထည့်စဉ်းစားဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းတွေကိုလည်း ဒီအမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ လေ့လာဖတ်ရှုကြဖို့လိုပါတယ်။ နောင်ကိုလည်း ဒီကိစ္စကိုလည်း အကြံပေး ဆွေးနွေးနေရဦးမယ့် အခြေအနေတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖတ် ရှုရသမျှထဲမှာ ရသမြောက်အောင် ရေးထားတဲ့ စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို ညွှန်းချင်ပါတယ်။ တစ်အုပ်ကတော့ ဒေါက်တာမောင်သင်း ရေးတဲ့ စာအုပ်နာမည်ကတော့ ရှည်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးကတော့ ပညာ ရေးဖြင့်သာဆိုတဲ့ စာအုပ်အားလုံး ကတော့ ရသမြောက်ရေးထားတာ အားလုံးဖတ်လို့ နားလည်နိုင်တဲ့ စာအုပ်ပါပဲ။ နောက်တစ်အုပ် ကတော့ ဂျပန်ဘာသာကနေ ဆရာရဲမြဲလွင် ဘာသာပြန်တဲ့ (တောပုံတိုဂျင်) ဒါက ဒုတိယကမ္ဘာ့ စစ်မတိုင်ခင်က ဂျပန်က မူလတန်းကျောင်း လေးတစ်ကျောင်းအကြောင်း ဒီအခြေခံ လေးတွေ ကအစ မိဘတွေ နားလည်သွားမယ်ဆိုရင် မိဘအပိုင်းလည်း ပါဝင်ပြီးတော့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားနိုင်မယ့် အနေအထားရှိပါတယ်။ ခုန ဦးဇန်လှယ်ထန်း ဆွေးနွေးသလိုပဲ။ ပညာရေးဝန်ကြီး ဌာနက ဒါတွေ နားလည်ပါတယ်။ သိလည်း သိရှိပါတယ်။ သူတို့ လုပ်သကိုင်သာ ဖြစ်အောင် လွှတ်တော်က အခြေအနေတွေ ဖန်တီးပေးဖို့၊ သူတို့ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ တိုးပေးဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၄၀။

ဦးအေးကြူ (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန) ။ မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ ခင်ဗျား။ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်ရန်ဆိုတဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော့် အနေနဲ့ ပြန်လည်ဆွေးနွေး တင်ပြသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးတိုင်းပြည်ကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ ပညာရေးက အဓိကဖြစ်တဲ့ အတွက် ပညာရေးအပေါ် စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ဆွေးနွေးကြတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကြီး(၁၀)ဦးကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကြည်နူးပီတိလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးလည်း တင်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးတဲ့ အပေါ်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တဲ့ ကိစ္စရပ်များကို သင့်သလို အနီးဆုံးအချိန်မှာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်း ဦးစွာပထမ တင်ပြလို ပါတယ်။ ပထမအပိုင်းကတော့ ဆရာကြီးဒေါက်တာမြင့်ကြည် အဆိုပြုတုန်းက ကြိုတင်နားထောင်တဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ကတော့ တက္ကသိုလ်ပိုင်းကို ဇောင်းပေးပြီး ဆွေးနွေးသွားတဲ့ အတွက် တက္ကသိုလ်ပိုင်းကို အရင်လက်ရှိဆောင်ရွက်နေတဲ့ အချက်အလက်များ အနက်မှ အချို့ အချက်အလက်များကို ကောက်နုတ်တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများဖြင့် အဆင့်မြင့်တင် ပြုပြင်ရန်နှင့် ခေတ်နဲ့အညီ အသုံးချမှု၊ လက်တွေ့သင်ကြားပို့ချမှုများဖြင့် အသိဉာဏ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုကို ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန် တို့အတွက် အမြဲနှစ်စဉ်ဘာသာရပ်သင်ကြားရေး အဖွဲ့အစည်းအဝေးများ ကျင်းပပြုလုပ်ပြီး မွမ်းမံရေးဆွဲ အတည်ပြုချက်ရယူ၍ သင်ကြားပို့ချ လျက်ရှိပါတယ်။ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ ပညာရှင် များပါဝင်တဲ့ အဖွဲ့ များဖြင့် တတ်မြောက်မှုကို ဖော်ထုတ်သော စစ်ဆေး တွဲစနစ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီ ကောလိပ်များမှာ ပညာရေးရန်ပုံငွေ ရရှိရေးအတွက် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဌာနများမှ ပို့ချတဲ့ သင်တန်းအစီအစဉ်များဖြင့် လောလောဆယ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်အချို့ဟာ အဆီယံတက္ကသိုလ်များ ကွန်ယက်အဖွဲ့ဝင်တက္ကသိုလ်များဖြစ်၍ အခြားအဖွဲ့ဝင် ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်များရဲ့ ပညာအဆင့်မီစေရေးအတွက် ထိုတက္ကသိုလ်များရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိသော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များကို နိုင်ငံတကာတက္ကသိုလ်များနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက်

တင်ပြလိုပါတယ်။ တိုင်းနိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ အနေအထားကြေးမုံပြင်ဟာ သူ့နိုင်ငံမှာ ပြ ဌာန်းထားတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ။ ဒီတိုင်းနိုင်ငံရဲ့ ပြဌာန်း ထားတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လေ့လာ လိုက်ရင် ဒီတိုင်း ပြည်ရဲ့ ကြေးမုံပြင်လို့ပဲ ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး အစစ အရာရာကို သုံးသပ်လို့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဌာနအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခု ဟာလည်း ဖွဲ့စည်းပုံဟာ သူ့လုပ်ငန်း ကိုင်ငံနားတာ ဝန်ကို အောင်မြင်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ဖို့အတွက် အင်မတန် အရေးကြီးတယ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ထင်မြင်ယူဆပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိအခြေခံ ပညာရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်တဲ့အခါမှာ အားလုံးကတော့ အင်အား သုံးသိန်းခန့်၊ သုံးသိန်းကျော်ခန့် ရှိသော်လည်း အရာရှိဖြစ်ခွင့် အခွင့်အရေးဟာ (၁၅၀၀)ခန့်သာရှိတဲ့အတွက် ဝန်ထမ်း(၂၀၀)ရှိမှ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် လက်တွေ့ယနေ့အထိ ဖြစ်နေတဲ့ အခြေခံဟာ ဆရာအခန်းကဏ္ဍအပိုင်းသည် အသက် (၅၀)မကျော်ပဲနဲ့ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိဖြစ်ဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။ ပြည်နယ် /တိုင်းအဆင့်လောက်ဆိုရင်ပဲ ပင်စင်ယူဖို့ တစ်နှစ်လောက် အထက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် လုပ်ဖို့အဆင့်တောင် အခြေခံကနေတက်ဖို့ဆိုတာ လက်တွေ့ကနေ ပညာရေးမှာဖြစ်ဖို့ အခွင့်အလမ်း အင်မတန်နည်းပါးအုံး အနေအထားရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ပညာသင်နှစ်(၄)နှစ်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအသစ် ရေးဆွဲခြင်း၊ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ စီ မံရေးဆွဲပြီးဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ အဲဒီလို တင်ပြတဲ့အခါမှာ ဒီတင်ပြချက်အတိုင်း ခွင့်ပြုမယ်ဆိုရင် ယခင် ၂၀၀၁ ကနေ ၆၀၁ အထိ အရာရှိပြန်တမ်းဝင် ဖြစ်ဖို့အတွက် အခွင့်အလမ်း ပွင့်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတွက် အကြမ်းဖျဉ်းရလဒ်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အပြင်မှာရော ၊ အားလုံးရော၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာရော ကျူးရင်ကိစ္စ၊ အမျိုးသားကျောင်း ဆရာ မရှိတဲ့ ကိစ္စ၊ ကလေးတွေ အရည်အသွေးကိစ္စ စသည်အား ဖြင့် ဆရာတွေ အရည်အသွေးကိစ္စ ဒီအများ ဝေဖန်ထောက်ရှုတဲ့ တကယ်လည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ မှန်ပါတယ်။ ဒီဥစ္စာ အားလုံးသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကျော်လွှားသွားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ - ကျွန်တော်တို့ မူလတန်း ကျောင်း (၃၆၀၀၀)ရှိပါတယ်။ ကျေးလက်အထိပါ။ တကယ် အခြေခံသည် သူငယ်တန်း၊ မူလတန်း ကျောင်းထုထည်ကြီးဟာ(၄)တန်းအထိ နောက်ဆုံး အတန်းပညာဆက်မတက်နိုင်တောင် (၄)တန်း လောက်ကို အခြေခံကောင်းကောင်းနဲ့ သင်ပေးလိုက်လို့ရှိရင် တိုင်းသူ/ပြည်သားကောင်း ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။ အခြေခံပညာ ကျောင်းအုပ်အားလုံးကို SAT လစာနဲ့ညီရန် အလားတူ Gazette Officer

အပေါ်တက်လမ်း Incentive အားနည်းတဲ့အတွက် Incentive ဖွင့်ပေးတဲ့အနေနဲ့ မက်လုံးဖွင့် ပေးတဲ့အနေနဲ့ အလယ်တန်း ကျောင်းအုပ်ကို Gazette စသည်အားဖြင့် ခရိုင်ပညာရေး မှူး ဖွဲ့စည်းပုံအသစ် ဒါအားလုံး (၄)နှစ်အတွက် စီမံချက် ရေးဆွဲပြီးတော့ တင်ပြဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ခွင့်ပြုဖို့ အလားအလာလည်း များပါတယ်။ ဒါလေးကို ကျွန်တော် တင်ပြဆွေးနွေး လိုပါတယ်။ ဒုတိယကတော့ ကနေ့အထိလည်း ကျွန်တော်တို့ ဒီလာရင်ကျောင်း Section မှာ ပညာသင်ကြားတဲ့ အခွင့်အလမ်းရယူချင်တာ မြန်မာတွေရဲ့ မြတ်နိုးစရာ စိတ်ဓာတ်ပါ။ ဘုန်းကြီး ကျောင်းကအစ မူလတန်း Section လိုချင်တာ။ မူလတန်းကနေ မူလွန်ဖြစ်ချင်တာ။ မူလွန်က အလယ်တန်းဖြစ်ချင်တာ။ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းနဲ့ပြည်နယ်(၁၄)ခုလုံး သွားတဲ့အခါမှာ နေရာတကာမှာ အင်မတန်ကို မြတ်နိုးကြပါတယ်။ လေးစားလည်း လေးစားဂုဏ်ယူပါတယ်။

သို့သော်လည်း တိုင်းပြည်ရဲ့ အနေအထားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ သင်ကြားမှု ၊ သင်ယူမှုရဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ နောက် (၄)နှစ် စာသင်နှစ်အတွက် မူလတန်းကနေ အထက်တန်းအဆင့် အထိ မူ့ခွဲ၊ မူလွန် စသည်အားဖြင့် ဒါ ကျောင်းသားတွေအားလုံးရဲ့ ဆရာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျောင်းသားကို ကျွန်တော် Main ထားပြီးတော့ အခြေခံတွက်ထားပါတယ်။ (၄)နှစ်အတွက် ကျောင်းပေါင်း (၄၃၀၀)ပြည့်ဖို့ (၅)ကျောင်းပါ။ Planလုပ်ထားပြီးပါပြီ။ အဲဒီအထဲမှာ ကျောင်းသားသတ်မှတ်ချက် အရေအတွက် မပြည့်စုံသော်လည်းပဲ သဘာဝ အတားအဆီးဖြစ်တဲ့ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်အိုင်ခံမယ်။ တောတောင်ထူထပ်မယ်။ ပင်မကျောင်းနဲ့အလှမ်းကွာဝေးလွန်းမယ် သို့မဟုတ် နှစ်စပ်ဒေသဝေးလံ ခေါင်ဖျားဖြစ်မယ်။ အထူးကိစ္စရပ်များရှိရင်လည်း ကျောင်းသားသတ်မှတ်ချက် မပြည့်မီ ပေမဲ့ အထူးကိစ္စအနေနဲ့ပေးဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ (၂၀)ရာခိုင်နှုန်း သီးခြားသက်သက် Blank ချန်ထားပေးပါတယ်။ ဒါ ကျောင်းအဆင့်တိုးပေးရေးပါ။ ကျောင်းအဆင့်တိုးပေးရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ထောက်ပြဆွေးနွေးပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူက ဇာတ်လိုက်ဖြစ်သွားပါတယ်။ ပြည်သူမပါလို့ ဘယ်အရာမှ မရပါဘူး။ ပြည်သူသည် ထဲထဲဝင်ဝင် ပါရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ အပိုင်းက ဆရာခန့်တယ်။ Section ပေးတဲ့အပိုင်း။ နိုင်ငံတော်သည် ဖြည့်နိုင်သော်လည်း မူလတန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းသည် ကလေးများ ဘက်စုံ ထူးချွန်ဖို့ဟာ ကာယ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တ၊ ရသ၊ သက်မွေး၊ ဗလငါးတန်ပြည့်စုံဖို့ ကျောင်းဝန်းသည် ကျောင်းဝန်းနဲ့ တူတဲ့ အကျယ်အဝန်း ရှိသင့်ပါတယ်။ အနည်းဆုံး တစ်ဧကနဲ့ သုံးဧကဟာ မြေသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူလူထုက ကူညီကြဖို့ပါ။ အလားတူ ပတ်ကားအဆောက်အဦကြီး မဟုတ်တောင် ကလေးတွေ

စာသင်ဖို့ မိုးလုံလေလုံအဆောက်အဦ ရှိမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ်အရေအတွက်ရှိတာနဲ့ ကျောင်း Section ဆိုတာ ကနေ့တင် မနက်ဖြန်မှာ ဒီအပိုင်းသည် မိဘနဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုအပိုင်းလေးကို ကျွန်တော်ဒါလေးကိုတင်ပြလိုပါတယ်။ အလားတူကျွန်တော်တို့ အထက်တန်း ကျောင်းများမှာ အထက်တန်း Section ပေးလိုက်တဲ့ Gazette အထက်တန်းကျောင်း ရောက် သော်လည်း လက်တွေ့ကနေ့ (၁၀)နှစ်တာ၊ အနှစ်(၂၀)ကာလ တပ်မတော်အစိုးရခေတ် ဒီဘက်မှာ ပေးသမျှ အထက်တန်းကျောင်းအားလုံး အထက်တန်းပေးတဲ့ Section ကျောင်း(၁၀၀)မှာ တစ်ဝက် ကျော်သည် သိပ္ပံခန်း ဒီကနေ့အထိ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ Budget သဘောက။ သိပ္ပံခန်း အင်္ဂါရပ်ဟာ အထက်တန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းရဲ့ တကယ့်မရှိမဖြစ် အင်္ဂါရပ်ဟာ သိပ္ပံပါ။ ဒီကနေ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများလည်းပဲ တက္ကသိုလ်ပိုင်း လက်တွေ့နယ်ပယ် ဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုတာ တကယ် လက်တွေ့သည် တကယ့်ကို တစ်သက်မှာ တစ်ခါလုပ်လိုက်ရင် သေရမယ့်ပေးပါဘူး။ ဒီလက်တွေ့ခန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့လို့အပ်ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် အထက်တန်းကျောင်းSection လုပ်မယ်ဆိုရင် သတ်မှတ် အရေအတွက်ကျောင်းသားရှိမယ်ဆိုရင် သက်ဆိုင်ရမိဘဲပြည်သူက အထက်တန်းသိပ္ပံခန်းနဲ့ ပရိဘောဂ ဖြည့်ဆည်းပေးမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတော်ပိုင်းတွင် အထက်တန်းSectionပေးဖို့ ဒါရောရှော့ရှာရုံ ဖြစ်သွား နိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်တင်ပြဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ ဒါ မိဘပူးပေါင်းပါဝင်မှုပါ။

Section အပိုင်းပြီးရင် ကျောင်းဥပ ခံရပ်ပါ။ လေးသောင်းကျော် ရှိသော ကျောင်းမှာ အဆောက်အဦကျောင်းဆောင်ပေါင်းဟာ ၂၀၀၀၄၀နီးကျင်သာရှိပါတယ်။ ဒီလောက်ရှိတဲ့ အဆောက် အဦပေါင်းကို Maintain လုပ်တဲ့ စရိတ်ပင်လျှင် နိုင်ငံတော်တစ်ခုတည်း စွမ်းဆောင်မူက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဖေဖော်ဝါရီ ဒုတိယအပတ်မှာပဲ တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့မြို့နယ်ပညာရေးမှူးများ ခေါ်ပြီးတော့ သူ့မြို့နယ်အလိုက်ရှိရှိသမျှ ကျောင်းအားလုံးရဲ့ အဆောက်အဦ ဥပခံရပ်မကောင်းတာ ကျောင်းသားနဲ့စာသင်ခန်းမမျှလို့ ကျောင်းသား (၉၀)(၁၀၀)ဖြစ်လို့ သင်ကြားမှု အခက်အခဲဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ နောက် Section အသစ်တောင်းသော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးလို့ အသစ်ဆောက် ပေးသင့်တဲ့အကြောင်း စသည်အားဖြင့် ပရိဘောဂ လိုအပ်တာကအစ နောက် သန့်စင်ခန်းအဆုံး စာရင်းဇယား ကောက်ယူပြီးပါပြီ။ ဒါလည်း စောစောက ကျွန်တော်တင်ပြသလိုပဲ ကျောင်းSection အသစ်တိုးခြင်း ဖွဲ့စည်းပုံအသစ် တိုးချဲ့ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်း စသည်တို့ပဲ (၄)နှစ်စီမံချက် စာသင်နှစ် (၄)နှစ်နဲ့ ဆောင်ရွက်သွားဖို့အစီအစဉ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

နောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့တော့ အားလုံးအပေါ် ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။ တစ်ခုလေးပဲ ကျွန်တော်တင်ပြ လိုပါတယ်။ တစ် မြောက်မှ စစ်ဆေးခြင်းအပိုင်းပါ။ ကျွန်တော်တို့ အတန်း ကူးပြောင်းဆယ်ပဲ လောလောဆယ်တော့ ပညာရေး Reform က အနှစ် (၃၀)မှာ ဒါအသုံးအနှုန်း ရှိပါတယ်။ ကလေးများကို စာမလိုက်နိုင်ရင် မလိုက်နိုင်တဲ့ကလေးကို ကုစားသင်ဖို့ဆိုတာ မြေပြင်မှာ ဒီလက်တွေ့ကုစားသင်ယူမှုရှိပင် ရှိကြားသော်လည်း အင်မတန် ရာခိုင်နှုန်းနည်းပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကလေးများသည် (၄)တန်း အားလုံးနီးပါးအောင်ပါတယ်။ (၈)တန်းလည်း အားလုံးနီး ပါးပါပဲ။ ဘယ်ကျမှ အဆုံးသတ်လည်းဆိုရင် (၁၀)တန်းမှာတော့ နိုင်ငံတော် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ နိုင်ငံတော် ကနေ ထုတ်တဲ့မေးခွန်းနဲ့တပြေးညီ ဖြေရတဲ့အချိန်ကျတော့ သူ့အရည်အသွေးကို ဖျက်လိုက်ပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော် လက်လှမ်းမီ သလောက် ပြောရရင်တော့ လက်ရှိနိုင်ငံတော် ဒုတိယ သမ္မတ (၁)၊ (၂)က အရည်အချင်းရှိသူသာလျှင် အတန်းကူးပြောင်းပေးရေးကိစ္စ ဒါလေးကိုဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ကို လမ်းညွှန်ပေးထားတာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီတော့ အရည်အချင်းရှိသူဟာ အတန်း ကူးပြောင်းရေး မလုပ်မီမှာ ကနေ့ဖြစ်နေတဲ့ အနေအထားလေးကို ကျွန်တော်အကျဉ်းတင်ပြလိုပါတယ်။ အခြေခံပညာမူလတန်းကို အတန်း ကူးပြောင်းတဲ့နှုန်းနဲ့(၁၀၀)ကို(၁၀၀)လို အတန်းကူးပြောင်း ကုစားသင်တဲ့ စနစ်နဲ့ ဆောင်ရွက်နေတာ ပင်လျှင် ကျွန်တော်တို့ Drop Out (၄)တန်းပြီးမြောက်မှုဟာ (၂၀) သူငယ်တန်း(၁၀၀)မှာ (၄)တန်းပြီးမြောက်မှာ (၈၀)ထက်မကျော်သေးပါဘူး။ တကယ်လို့ ဒီအတန်းငယ် တွေက စာမေးပွဲ ရမှတ် အပြည့်အစုံနဲ့ (၄)တန်းကိုလည်း အစိုးရစစ် လိုလုပ်လိုက်လို့ ဒါဖြစ်မယ် ဆိုရင် (၈၀) ရာခိုင်နှုန်း ဆိုတာလည်း (၆၀)အထိ (၇၀)အထိ ဖြစ်သွားပါမယ်။ အလားတူ (၈)တန်း ရှိပါတယ်။ တစ်ဖက်ကအရည်အသွေးနဲ့ တစ်ဖက်ကအရေအတွက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ချိန်ဆပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကနေ့ ကျွန်တော်တို့လက်လှမ်းမီသလောက် အထက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ ဝန်ကြီးအဆင့်ဆင့်ရဲ့ လမ်းညွှန်မှုကြားချက်ကတော့ ဒီကလေးတစ်ယောက်(၄)တန်းကိုမအောင်လို့ ထွက်သွားမယ့်အစား (၄)တန်းစာတော့ မကျေဘူး။ (၅)တန်းတက်မယ်။ (၆)တန်း၊ (၇)တန်းတွေ ကူးမယ်။ (၈)တန်းစာတွေ သင်ဖို့ စာတော့ မတတ်ဘူး။ (၈)တန်းသူငယ်ချင်းတွေထဲက ဆရာဝန် ဖြစ်သွားတာ ရှိမယ်။ ကျောင်းဆရာဖြစ်သွားတာရှိမယ်။ (၉)တန်းနေပေမယ့် စီးပွားရေးလုပ်တာရှိမယ်။ (၄)တန်းလောက်နဲ့ ထွက်ပြီးတော့ အပြင်မှာ လယ်လုပ်ပြီးတော့ အတွေးအမြင် အသိ ကျယ်ဝန်းတဲ့ (၈)တန်းစာလေး ပထဝီ(၈)တန်းစာလေး သမိုင်းကြားဖူးနားဝလေးရှိတယ်။ ဒီအတန်းတော့(၄၀)မရဘူး။ ဒီကလေးက

နောင်တစ်ချိန် (၁၈)နှစ်ပြည့်လို့ ဒီမိုကရေစီစနစ်နိုင်ငံရေး ထူထောင်ဖို့လည်း အဲဒီကနေ ကျွန်တော်တို့ မျှော်မှန်းထားပါတယ်။ ဒီကလေးများသည် မဲထည့်တဲ့စနစ် ဒီမိုကရေစီစနစ် (၄)တန်း ကနေ ထွက်မယ့်အစား (၈)တန်းလောက်စာသင်ဖူးတယ်။ (၉)တန်း၊ (၁၀)တန်းလေး မြင်ဖူးတယ် ဆိုတဲ့ မျှော်မှန်းချက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ အတန်းကူးပြောင်းမှုနှုန်းကို လုပ်ခဲ့တယ်လို့ အထက် အဆင့် ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးများအသိပေးခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော် ပြန်လည် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးကလည်း ဒါသည် သူ့အခြေအနေ၊ အချိန်အခါအရ ကောင်းသော ရည်မှန်းချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ပြန်ခြုံငုံသုံး သပ်ရင်တော့ ဆရာသည် ဆရာနဲ့ တူရပါမယ်။ ကျောင်းသားသည် ကျောင်းသားနဲ့ တူရပါမယ်။ မိဘလည်း မိဘနဲ့ တူရပါမယ်။ ကျောင်းကလည်း ကျောင်းနဲ့ တူရပါမယ်။ ဒီ (၄)မျိုးဆိုင် ဖြစ်မှသာလျှင် ကျောင်းကတော့ ရုပ်ဥပမိရုပ်ပါ။ မိဘရယ်၊ ဆရာရယ်၊ ကျောင်းသားရယ် (၃)ဦး (၃)ဖလှယ် အားလုံး သဟဇာတ မျှမှသာ ပညာရေးသည် ရေရှည်မှာစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်နိုင်မည်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော် ဉာဏ်မီသမျှ ဆွေးနွေးတင်ပြရင်း ကျွန်တော့်ကိုဒီလောက်နဲ့ပဲခွင့်ပြုပါ။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင် ပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၅:၅၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးရဲ့ ပြန်လည်ဖြေရှင်းဆွေးနွေးချက်ဟာ ကျေနပ်လောက်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့အဆိုဟာ အလွန်ကျယ်ပြန့်ပြီးတော့ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအဆိုကို အတည်ပြု သင့်/မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ဆန္ဒကို ရယူမှာဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို အတည်ပြုရန် သဘောတူ/မတူ လွှတ်တော်ရဲ့အဆုံးအဖြတ် ရယူပါမယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၁၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ(တ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၃) အရ မတ်တတ်ရပ်၍ ဆန္ဒပြုတဲ့နည်းလမ်းဖြင့် လွှတ်တော်ရဲ့ဆန္ဒကို ရယူပါမယ်။

ယခု အဆိုကို သဘောတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ မိမိတို့ နေရာများမှာ မတ်တတ်ရပ်ပြုဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးထိုင်နိုင်ပါပြီ။

မတ်တပ်ရပ်ပြုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ (၄၀)ဦးနဲ့အထက် ရှိတဲ့အတွက် ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့ အဆိုကို အတည်ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု (၄)နာရီထိုး ခါနီး ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ဒီနေ့ဆွဲထား တဲ့ အစည်းအဝေးအစီအစဉ် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက် ပါမယ်။ မနက်ဖြန်ဆိုရင် ပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်ကို ပြောင်းပြီးတော့ တက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် (၄)နာရီကျော်အောင် အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပခွင့်ပြုဖို့ တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)၏ တောင်သူလယ်သမား များ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ဆန်စပါးတိုးတက်မြှင့်မားစေရေးနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်မသင့် အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၅:၅၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် က တောင်သူလယ်သမားများ၏ ကုန်ထုတ် စွမ်းအား ဆန်စပါးတိုးတက်မြှင့်မားစေရေးနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် နှင့်စပ်လျဉ်းတဲ့ အဆိုတစ်ရပ် တင်သွင်းလိုကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ထားပါတယ်။ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် အဆိုတင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၅၆။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အချိန်ကို ငဲ့ညှာ သောအားဖြင့်

ဒီအဆိုကိုလိုရင်း တိုတိုနဲ့ပဲ ကျွန်တော် တင်ပြဆွေးနွေးသွားပါမယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့အဆို ကတော့ တောင်သူလယ်သမားများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ဆန်စပါးတိုးတက်မြှင့် မားစေရေးနှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက် ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆို ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီအဆိုမှာ အဓိကအားဖြင့်တော့ ဟိုအရင်တုန်း ကလည်းပဲ ဒီဆန်စပါး အထွက်တိုးဖို့ အထူးအထွက်တိုး မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျ။ ဆန်စပါး ပထမ စစချင်း အထွက်တိုးဖို့ဆိုပြီးတော့ ၁၉၆၆ ခုနှစ်လောက်ထဲကဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ နောက် ၁၉၈၀ ပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်းပဲ ဒီမြို့နယ် (၂၃)မြို့နယ်လောက် ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် Projects တွေ၊ သူတို့စီမံကိန်းတွေချပြီးတော့ ဒီအထွက်တိုး ရေးကိစ္စတွေလည်းပဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ တယ်။ ကျွန်တော်ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တစိုက်မတ်မတ် ဒီဟာကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့သဘောပါ။ အဲဒီလိုဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဒီFAO တို့ ODA တို့ စသည်အားဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေ၊ တချို့နေရာတွေကလည်း ကူညီပြီးတော့ ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ပါတယ်။ ရေဆင်းတက္ကသိုလ်ကလည်း သုတေသန လုပ်ခဲ့တာတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာန ကလည်းပဲ လုပ်ခဲ့တာ ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ထူးဆန်းနေတာ ကတော့ ဒီကနေ့အချိန်အထိ ကျွန်တော်တို့ လယ်သမားတွေရဲ့ ဆန်စပါး အထွက် တိုးတက်မှုနှုန်း၊ နောက် ကျွန်တော်တို့ ဝင်ငွေတွေဟာ မျှော်မှ န်းသလောက် ကျွန်တော်တို့ မရရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ အပိုင်းနဲ့ ပြန်ပြီး တော့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လို့ ရှိရင် ဘာကြောင့် ဒီဟာတွေဟာ ဒီလိုဖြစ်ရသလဲ။ ဒီဟာလေးတော့ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ပြီးတော့ စဉ်းစားဆောင်ရွက်ဖို့ ရှိမယ်လို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ထင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ဒီအဆိုကို တင်ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမှာဆိုလည်း သူတို့ တိုးတက်လာတယ်ဆိုတာ အရင်တုန်း ကတော့ သူတို့စစ်ဖြစ်တော့ ညပါ သူတို့ လယ်တွေ စိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ဆီမှာလည်းပဲ ဆန်စပါးပိုပြီးတော့ တိုးတက် အောင် Special ဒီ အထူးအထွက်တိုးအောင်ဆိုပြီး Hybrid ဒါတွေ Rice ဒီ Project ကို သူတို့ချတယ်။ ပြီးတဲ့အခါ ကျတော့ သူတို့ ကန်ထရိုက်စနစ်ကို လုပ်ပါတယ်။ ကန်ထရိုက်လုပ်ရတဲ့အကြောင်း Hybrid Seed တွေကို သုံးရတဲ့အကြောင်း၊ ဒါတွေဟာ အကြောင်းရင်းတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ လယ်သမားတွေအနေနဲ့ သူတို့ကိုပညာ ပေးဖို့လိုပါတယ်။ အရင်တုန်းကလည်း မပေးဘူး မဟုတ် ဘူး။ အရင်တုန်းကလည်းပဲ ပေးခဲ့တဲ့ဟာတွေ ရှိပါတယ်။ သို့သော် ပညာပေးမှုဟာ ထိရောက်

သင့်သလောက် မထိရောက်ဘူးလို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ တော့ ယူဆပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ တောင်သူလယ်သမားတွေရှိနေတဲ့ ခရိုင်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မြို့နယ်မှာဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ ဒီသင်တန်းကျောင်းလေးတွေလို ဖွင့်ပြီးတော့ အဲဒီမှာ စပါးအထွက်တိုးရေးအတွက် မြေဩဇာတွေ ဘယ်လိုအသုံးချမလဲ။ ရေကဘယ်လိုပေးဝေမလဲ။ ပိုးမွှားတွေရောဂါကာကွယ်အောင်၊ နည်းအောင် ကျွန်တော်တို့ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ကြမလဲ။ နောက်ထွက်လာတဲ့ ဆန်စပါး တွေရဲ့ Marketing ဆန်စပါးတွေကိုအကျိုးအမြတ်ရအောင် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ကြမလဲ။ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်နိုင်သလဲ။ နောက်ကျန်တာ ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီ ဓာတ်မြေဩဇာ တွေ ဒါတွေသုံးနေတဲ့ အခါကျတော့ သူတို့ရဲ့ ကျန်းမာရေးစသည့် ကိစ္စတွေက အစ ဒီကျောင်းလေးတွေမှာ လက်တွေ့သဘောမျိုး သင်တန်းပေးလို့ရှိရင် ပိုမိုပြီးတော့ ဒီလယ်သမားတွေအတွက် အကျိုးရှိ မယ်။ စပါးတွေလည်းပဲ အထွက်တိုးလာမယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ငွေတွေလည်း တိုးလာမယ်ဆိုတဲ့ဟာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီအဆိုမှာ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အရင်တုန်း (စံကွက်)စံကွက် ဆိုတာ လည်းပဲ အများသိပါတယ်။ စံကွက်ကတော့လုပ်ပြီး ကျွန်တော်တို့က ပြတာပဲရှိပါတယ်။ လယ်သမား တွေဆီကို အခုတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လက်တွေ့ အဲဒီမှာ ဆင်းသွားပြီးတော့ ခုနတုန်းကပြောတဲ့ ကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့သဘောအရ ဓာတ်မြေဩဇာ အဲဒီလောက်သုံး၊ ဒီဟာကိုလုပ်ဆိုတဲ့ အနေ အထားတွေ သိပ်မရှိခဲ့ဘူးလို့ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယူဆပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီသင်တန်းကျောင်းဖွင့်ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ တောင်သူလယ်သမားတွေ ဆိုတာကတော့ Educated သိပ်ပြီးတော့ ပညာမရှိကြပါဘူး။ မရှိကြတဲ့အတွက်ကြောင့် သူတို့ကို လက်တွေ့ သူတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်စေရင် ၊ ဒီသင်တန်း ကျောင်းလေး တွေ လုပ်ပြီး လက်တွေ့ အဲ ဒီလိုဆောင်ရွက်စေရင် ပိုပြီးတော့ကောင်းမွန်တဲ့ ရလဒ်တွေရလာမယ်လို့ ကျွန်တော်နဲ့နီးစပ်တဲ့ လယ်သမားတွေကလည်းပဲ အဲဒီသဘောမျိုးတွေ ပြောကြပါတယ်။ ဒါသူတို့ ဘာလဲဆိုတော့ သူတို့ရဲ့ဝင်ငွေ သုံးလိုက်တဲ့ ငွေနဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာကအစ သုံးလိုက်တဲ့ငွေနဲ့ ပြန်ပြီး ထွက်လာတဲ့ဟာက အမြတ်မရှိဘူး။ သူတို့ရှုံးကြ ပါတယ်။ ဒီလိုသူတို့ပြောပါတယ်။ ပြောတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဘယ်လိုသူတို့ကူစာချမလဲ။ ဓာတ်မြေဩဇာအစ အလကားပေးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သုံးစွဲနည်းကအစ စနစ်ကျဖို့၊ လယ်တစ်ကွက်မှာ ဓာတ်မြေဩဇာ(၃)အိတ်သုံးမယ်ဆိုရင် တစ်ဧကကို ကျွန်တော်တို့ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် ငွေဘယ်လောက်လောက်ရှိမလဲ။ မျိုးစပါးဆိုရင် ဘယ်လောက် ရှိမယ် ။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ဆိုရင် ဘယ်လောက်ရှိမ ယ်စသည်အားဖြင့် တွက်ချက်ပြီး

ဒီဟာတွေဟာ မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီအခါမှဒီလိုသင်တန်းကျောင်းလေးတွေ ဆိုရင်တော့လက်တွေ့ကျွန်တော်တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရင် လယ်သမားတွေလည်း မြင့်တက်လာမယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်လည်းပဲ ပိုပြီးတော့ အလုပ်လက်မဲ့လည်း နည်းလာမယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့က ဒီအတိုင်းသွားနေ လို့ရှိရင် ဒါဟိုတုန်းက လည်းပဲ ကျွန်တော် ဒေါက်တာမြမောင် တို့နဲ့လည်း ကျွန်တော် ဆွေးနွေးဖူးပါတယ်။ လယ်သမားတွေက Industrialization စက်မှုလယ်ယာတော့ ပြောင်းနေတာပါ။ စက်မှုလယ်ယာပြောင်းနေပေမယ့် လည်းပဲ ကောက်စိုက်သမတို့ ဒီဟာတွေက လိုပါတယ်။ တချို့ နေရာတွေမှာ တော်တော်များများ သူတို့တွေက ဈေးတွေက တက်လာမယ်။ သူတို့တွေက ဈေးတက်လာမယ်ဆို လို့ရှိရင် သူတို့ကို ပေးရတဲ့ နေ့တွက်တွေက ကြီး လာမယ်ဆိုရင် ကုန်ဈေး နှုန်းတွေလည်း တက်လာမယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ သူတို့က တော်တော်များများဒီမှာအလုပ် မလုပ်ကြတော့ဘူး။ လယ်ယာတွေကနေ စွန့်ခွာသွားကြတယ်။ စွန့်ခွာပြီးတော့ သူတို့ရတဲ့အလုပ်တွေ ဒါသူတို့ရဲ့ကိုယ်ပိုင် ပိုင်ပါ။ သူတို့ဟာ လုပ်ချင်လို့ သူတို့မှာ လုပ်ခွင့်ရှိပါတယ်။ သွားလုပ်ကြတဲ့ အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဒီတဖြည်း တဖြည်းနဲ့ လယ်ယာလုပ်တဲ့ဟာကလည်း နည်းလာတယ်။ လယ်မြေတွေကလည်း နည်းနည်း နည်းလာတဲ့အခါကျတော့ ရေရှည်မှာ ဟိုတလောတုန်း က Food Security ပေါ့။ ဒီစားနပ်ရိက္ခာ ကိစ္စကလည်း အင်မတန် စဉ်းစားရ မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ အခု အချိန်ကနေစပြီး ဒီလို သင်တန်းကျောင်းလေးတွေ ဖွင့်ပြီးတော့ ကျွန်တော်အဆိုကို ဒါ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုကို ထောက်ခံမယ့်သူရှိပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၆:၀၃။

ဦးဆွေအောင်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ လေးစား အပ်

ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆွေအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းသွားတဲ့ အဆို ကို ကျွန်တော်က လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၆:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထောက်ခံသွား ပါတယ်။ အဆိုမှာ တောင်သူလယ်သမားများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ဆန်စပါးတိုးတက် မြင့်မားစေရေးနှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆို ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်/မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ဆန္ဒရယူပါမယ်။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကိုလက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါသလား ခင်ဗျား။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မရှိတဲ့အတွက် ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ရဲ့အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် လွှတ်တော်က သဘောတူ ကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါက အစည်းအဝေး ရပ်နားတဲ့အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်းပေးပို့ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဇော်နိုင်ဦး၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)၏ နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့ပြများနှင့်နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသော ဒေသများနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် တွေ့ကြုံခံစားနေရသော အခက်အခဲများအား စစ်ကြောင်းကြီးများနှင့်သွားရောက်၍ တတ်နိုင်သမျှကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆို တင်သွင်းခြင်း နှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်/မသင့် အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန်။ ၁၆:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခ င်ဗျား။ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ဦးဇော်နိုင်ဦး က နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့ပြများနှင့်နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသော ဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူ များ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် တွေ့ကြုံခံစားနေရသော အခက်အခဲများအား စစ်ကြောင်းကြီးများ နှင့် သွားရောက်၍ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ အဆိုတစ်ရပ် တင်သွင်း လိုကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ထားပါတယ်။ ဦးဇော်နိုင်ဦး အဆို တင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

အချိန်။ ၁၆:၀၅။

ဦးဇော်နိုင်ဦး၊ မွန်ပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးကို ဂါဝရပြုရင်း မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ်။ ကျွန်တော် ကတော့ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဇော်နိုင်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တင်သွင်းမည့် အဆိုကတော့ နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့ပြများ နှင့် နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသောဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် တွေ့ကြုံခံစားနေရသော အခက်အခဲများအား စစ်ကြောင်းကြီးများဖြင့် သွားရောက်၍ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အားတိုက်တွန်း ကြောင်း အဆိုဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အတိုချုံး အချိန်ကိဲ့ညှာသော အားဖြင့် ဖတ်ကြားတင်သွင်းခွင့်နဲ့ အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ်များ ပါရှိပါက ခွင့်ပြုပေးရန် တင်ပြအပ် ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ ရဲ့ သွေးခွဲသပ်လျှို့မှုကြောင့် တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှုပျက်ပြား၍ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ ပါလာသော ပြည်တွင်းစစ် အမွေဆိုးကို နှစ်ပေါင်း (၆၀)ကျော် ခံစားခဲ့ရပါတယ်။ စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံ ဆိုးအောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ အသက်ပေါင်းမြောက်မြားစွာစားခဲ့၍ ကိုယ်လက်အင်္ဂါများလည်း စွန့် လွှတ်ခဲ့ပေါင်းလည်းများခဲ့ပါပြီ။ မြို့ရွာ များလည်း မီးလောင်ပြာကျ ခဲ့ပေါင်း လည်း များခဲ့ပါပြီ။ လယ်ယာ၊ ကိုင်းကျွန်း၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေများလည်း စွန့် လွှတ်ခဲ့ရ ပေါင်းလည်း များခဲ့ ပါပြီ။ ၎င်းခံစားမှုများဟာ နှစ်ပေါင်း (၁၀)စုနှစ်များစွာကြာမြင့်၍ ယနေ့အထိ ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိ သောဒေသ ကျေးရွာများရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွား များမှာ နိမ့်ကျလျက်ရှိနေတာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်၏ နောက်ဆက်တွဲ ဖိအားများ ကိုလည်း ခံစားနေရပါတယ်။ နယ်မြေ စိုးမိုးရေးနှင့် ရှင်းလင်းရေး တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများနှင့် နှစ်ဖက်ထိပ်တိုက်တွေ့မည့်ဘေးမှ စိုးရိမ်စိတ်များဖြင့် ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် တချို့နယ်စပ်ဒေသနှင့် နီးသော ဒေသများရှိ တိုင်းရင်း သားပြည်သူများမှာ ၎င်းတို့၏ ဖိအားများကို ရှောင်လွှဲ၍ တစ်ဖက် နိုင်ငံရှိ နယ်စပ်ဒေသရှိ UNHCR နှင့် INGO အဖွဲ့အစည်းများမှ ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဖွင့်လှစ်ထားသော ဒုက္ခသည်စခန်းများသို့ သွားရောက် တိမ်းရှောင်ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ ရှိရပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ တရားဥပဒေစိုးမိုးသော မြို့ပြနယ်မြေများနှင့်နီးသော တိုင်းရင်းသားပြည်သူများမှစည်း တချို့မြို့ပြများသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ မပြောင်းရွှေ့နိုင်သော တိုင်းရင်းသား များမှာ ၎င်းဖိအားများအောက်တွင် ခက်ခဲကြပ်တည်းစွာ နေထိုင်ကြတာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၎င်းတို့၏ မျိုးဆက်သားသမီးများ အတွက်လည်း အနာဂတ်အရေးအတွက် စိုးရိမ်မှုများကို တွေ့ရှိ နေရပါတယ်။ သားယောက်ျားလေးများအသက်(၁၃)နှစ်ပြည့်တာနဲ့ တိုင်းရင်းသားဆရာတော်ကြီးများ ဦးစီးသော ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် များနှင့် မိဘမဲ့ဂေဟာ၊ ပရဟိတ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး ကျောင်းများသို့ ပို့ဆောင်၍ ပညာသင်ခြင်းများကိုလည်း ကျွန်တော်တို့တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကိုလက်မခံနိုင်သေးသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အင်အား လိုအပ်ချက် ခေါ်ယူမှုများအား ရှောင်လွှဲခြင်းများအဖြစ် တွေ့ရှိရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ၎င်းတို့၏ ဘဝရပ်တည်ရှင်သန်ရေးအတွက် သဘာဝသယံဇာတများဖြစ်သော သစ်တောသယံဇာတများကို အခြေပြု၍ အမဲလိုက်ခြင်း၊ သစ်ဝါး ခုတ်ခြင်း၊ ထင်းမီးသွေးဖုတ်ခြင်း၊ တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ဖြင့် အများစု အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

ပြုကြရတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းမှု အထိုက် အလျောက် ကောင်းမွန် လာပြီး ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်၍ အောင်မြင်မှုများကို ထင်သာ မြင်သာသော လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားနယ်မြေ ဒေသများ၏ နယ်မြေဒေသလူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နယ်စပ်ဒေသနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးဌာနကိုပါ ဖွဲ့စည်း၍ ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ပေးခဲ့တာကို ကျွန်တော်တို့ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင် တွေ့ခဲ့ရပါ တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ ပြည်သူများ၏ဆန္ဒနှင့် ရွေးချယ်ထားသော ပြည်သူ့ အစိုးရ ခေတ်တွင်လည်း နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးမှ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားပြန်လည် ရင်ကြားစေရေးအတွက် တရားဝင်လက်ကမ်းကြိုဆိုမှုများ အား အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ် အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အကြောင်းအ မျိုးမျိုးကြောင့် ထွက်ခွာသွား သူများနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လက်မခံနိုင်ကြသေးသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အင်အားစုအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးအား ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန် မာနိုင်ငံတွင် မှီတင်းနေထိုင် ကြသော တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ရှေ့ရှု၍ အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် တရားဝင်ဖိတ်ခေါ် ကမ်းလှမ်းခဲ့တာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၎င်းရဲ့ အောင်မြင်မှု များကို လက်ရှိကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့နေရပါတယ်။ အခုအချိန်အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ အပစ် အခတ်ရပ်စဲရေး နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပဏာမသဘောတူညီမှုများ ရရှိခဲ့တာကိုလည်း တွေ့မြင်ရပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့နယ်စပ်ဒေသများသည် လက်လှမ်း ဝေး၍ လုံးဝငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသောဒေသများ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်၏ မဲဆန္ဒနယ်မြေဖြစ်သော ဘီးလင်းမြို့နယ်၏ မြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းရှိ တိုင်းရင်းသားကျေးရွာများသည် မြို့နှင့် (၃)မိုင်မှ(၁၀)မိုင်၊ မိုင်(၂၀)အကွာ အဝေးတွင် တည်ရှိ သော်လည်း လုံခြုံရေးအရ ၎င်းတို့၏ လူမှုဒုက္ခများအား သွားရောက်ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးရန် အခက်အခဲတွေ တွေ့ရှိနေရပါတယ်။ တချို့ မြို့ပြများနှင့်နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှု အထိုက်အလျောက် မရှိသည့်ဒေသများရှိ ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်ပေးသော အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ရရှိခံစားရမှု နည်းပါးတာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဘီးလင်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (၅၀)နှင့် ကျေးရွာပေါင်း (၂၁၀)ရှိပါတယ်။ တချို့ကျေးရွာများမှာ နယ်မြေအခြေအနေများကြောင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်ပေးသော ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးစသော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လုံခြုံရေးအရ မဆောင်ရွက်နိုင်သည်များကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ (၁၀)စုနှစ်များစွာသက်တမ်းကြာရှည်သော ပြည်တွင်းစစ်မီးလျှံများကြား နာကျင်စားရမှုများနှင့် ဒုက္ခပြဿနာများ အား ကြုံတွေ့ခံစားနေရသော တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ဘဝများအား စာနာနားလည်မှုများနှင့် ကူညီဆောင်ရွက်ရန် အလှမ်းဝေးနေပြီး သွားလာရန် ဝေးလံခေါင်သီခြင်း၊ လမ်းပန်ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲမှုများနှင့်လည်း ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။

မြို့ပြနှင့်နီး၍ လက်လှမ်းမီသောဒေသများတွင် UN လက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သော United Nation Development Programme(UNDP)၏ Community Development Remote Townships အစီအစဉ်ဖြင့် စာသင်ကျောင်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျေးလက်ရေရရှိရေး၊ အသေးစားငွေချေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေတာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ UNHCR အဖွဲ့အစည်းနဲ့ INGO အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လက်မခံနိုင်သေးသော တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် ကျောင်းဖွင့်ရာသီမှာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစာအုပ်များ လှူဒါန်း ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေများပေးခြင်းများကိုလည်း ၎င်းဒေသများမှာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ အစိုးရအဆက်ဆက် မှလည်း ၎င်းဒေသများရှိ ကျေးရွာများသို့ လုံခြုံရေးစစ်ကြောင်း ကြီးများဖြင့်သွားရောက်၍ ၎င်းတို့၏ အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြတာကိုလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ သို့သော် အချို့မှာ ဒေသလိုအပ်ချက်များကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်မှု ထိရောက်စွာ မလုပ်ဆောင် နိုင်ဘဲ ညွှန်ကြားချက်အရ တာဝန်ကျဆောင်ရွက်ခဲ့တာလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ယနေ့ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးမှ ဆောင်ရွက်နေသော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး မှုလျော့ကျရေး စီမံချက်များကိုလည်း ၎င်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများရရှိ ခံစားမှုသည် မငြိမ်းချမ်းသော ဆက်စပ်နယ်မြေဖြစ်၍ ဌာနများအနေဖြင့်လည်း သွားရောက် ကူညီရန် အခက်အခဲများ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဗုံးသံ ၊ သေနတ်သံများအကြား တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုမရှိသော ကာလများကိုဖြတ်သန်းရင်း ဘယ်တော့ငြိမ်းချမ်းမလဲလို့ မျှော်လင့်နေခဲ့ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများမှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် ပြည်သူ့အစိုးရအဖွဲ့၏ ပြည်သူများ လိုလားတောင့်တလျက်ရှိသော အနာဂတ်မျှော် လင့်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေး နေတာကိုလည်း တွေ့ရှိနေရပါကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများမှ သမ္မတကြီးနှင့် ပြည်သူ့အစိုးရအဖွဲ့၏

စေတနာကို အထူးအသိအမှတ်ပြုရင်း တစ်ခဲနက် ထောက်ခံနေသော ကာလဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှလည်း တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ မျှော်လင့်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးနေတာကိုလည်း တိုင်းရင်းသားပြည်သူများမှ အထူးကျေးဇူးတင်လျက်ရှိနေတဲ့ ကာလဖြစ်တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဤအဆိုနဲ့ ပတ်သက်၍ တင်ပြရရင် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအ နေဖြင့် ဘာလုပ်ပေးပါ။ ဘာဆောက်ပေး ပါလို့ တောင်းဆိုခြင်း မဟုတ်ပါကြောင်း၊ အနှစ်(၆၀)ကျော်ကြာ မပြီးဆုံးသော စစ်ပွဲများ၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များအောက် ဆင်းရဲကြပ်တည်းမှုများနှင့် အ နာဂတ်ပျောက်ဆုံးပြီး အထီးကျန် ဆန်နေသော လူမှုဘဝများအား စာနာနားလည်မှုများနှင့် နွေးထွေး သော အသိအမှတ်ပြုမှု များသာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၎င်းဒေသများသည် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မဲနသန် ဒေသ၊ ဘီးလင်းမြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းနှင့် ဒုံသမိမြစ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ဒေသများဟာ ကျွန်တော်တို့ အုပ်ချုပ်ရေးအရ အလှမ်းဝေးပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိသွားရောက်ထိတွေ့မှု၊ ဆက်ဆံမှု ကင်းဝေးနေတဲ့ဒေသများ ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းဒေသများကို ကျွန်တော်တို့ ယခင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်က စစ်ကြောင်းကြီးများဖြင့် သွားရောက်၍ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ လိုအပ်ချက် တွေကို ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းဆရာ လိုအပ်ချက်၊ ကျွန်တော်တို့ မူလွန်ကျောင်းဆောက်လုပ်ရေး၊ ကျေးလက်သောက်သုံးရေရရှိရေး၊ ဆေးပေးခန်း ၊ သားဖွားဆရာမလိုအပ်ချက် စသည်များကို ကျွန်တော်တို့ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင် လုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ တပ်မတော်အစိုးရ လက်ထက်မှာလည်း ဒီလိုမျိုး စစ်ကြောင်းကြီးများဖြင့် သွားရောက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသောဒေသများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ခံစားမှုပုံရိပ်များကို နိုင်ငံအတွင်း အချို့ဒေသ အများအပြားတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့ပြများနှင့်နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှု မရှိသော ဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် တွေ့ကြုံခံစားနေရသော အခက်အခဲများအား စစ်ကြောင်းကြီးများဖြင့် သွားရောက်၍ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက် ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ ကိုယ်စား တင်သွင်းရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

အချိန်။ ၁၆:၁၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုကို ထောက်ခံမယ့်သူ ရှိပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်။ ၁၆:၁၆။

ဒေါ်နော်မေးရီယန်ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအထိပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ဦးဇော်နိုင်ဦး တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို ကျွန်မ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)မှ ဒေါ်နော်မေးရီယန် မှ ထောက်ခံအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။

အချိန်။ ၁၆:၁၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဦးဇော်နိုင်ဦး တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထောက်ခံသွားပါတယ်။ အဆိုမှာ နိုင်ငံ အတွင်းရှိ မြို့ပြများနှင့်နီးပြီး ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသောဒေသများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာ များတွင် နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် တွေ့ကြုံခံစား နေရသော အခက်အခဲများအား စစ်ကြောင်းကြီးများနှင့် သွားရောက်၍ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဆိုကိုလက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်/မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ဆန္ဒရယူပါမယ်။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေး ဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါ သလားခင်ဗျား။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ် မရှိတဲ့အတွက် ဦးဇော်နိုင်ဦး ရဲ့ အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် သဘောတူကြောင်းကြေညာပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၆:၁၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးဇော်နိုင်ဦး တင်သွင်းတဲ့ အဆိုကို ဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရှိပါက အစည်းအဝေးရပ်နားတဲ့ အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဌာန ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ထံ အမည်စာရင်း ပေးပို့ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို မိနစ်(၂၀)ခန့်ရပ်နားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၆:၁၇။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို ၁၆:၁၇ နာရီတွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး။ ၁၆:၃၅ နာရီတွင် ပြန်လည် ကျင်းပပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်၏အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်
ဆိုင်ရာ (Intellectual Property Rights) ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊
စက်မှုဒီဇိုင်းဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းအကောင်အထည်
ဖော်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် အစီရင်ခံစာကို အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန်
သင့်/မသင့်အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၆:၃၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသား
လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်၏ အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ
Intellectual Property Right ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေ၊ စက်မှုဒီဇိုင်း
ဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်
ဖော်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကော်မရှင်ကိုယ်စား ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်
ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး က အဆိုတစ်ရပ် အဖြစ်တင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၆:၃၅။

**ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး (အမျိုးသားလွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာ
ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်)။** ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်ဒုတိယ
ဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ အမျိုးသား
လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်မှ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာအား ကော်မရှင်ကိုယ်စား
အဆိုအဖြစ် တင်သွင်းသွားမှာ ဖြစ် ပါတယ်။ အဆိုမှာ အသိဉာဏ်ပစ္စည်း၊ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ
Intellectual Property Right ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေ၊ စက်မှုဒီဇိုင်း
ဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး
အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်အဆို ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အဆိုအား ဖတ်ကြားရှင်းလင်းခွင့်
ပြုပါရန်နှင့် အချို့အသုံး အနှုန်းများတွင် အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ်များ ပါရှိပါသဖြင့် ဖတ်ကြား
ခွင့်ပြုပါရန် လေးစားစွာ တင်ပြအပ်ပါတယ်။

အသိဉာဏ်၊ မူပိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာ Intellectual Property Right ဥပဒေများ ဖြစ်သည့် တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ စက်မှု ဒီဇိုင်းဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေများ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေး

WTO နှင့် WIPO တို့က အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (Intellectual Property Rights-IP Rights) ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး တွန်းအားပေးခြင်း

၁။ စက်မှုနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပစ္စည်း များကို တီထွင်ဖန်တီးမှုများအား အကာအကွယ် ပေးပြီး တီထွင်မှုပိုင်ခွင့်ပေးသည့် နိုင်ငံများတွင် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ ပိုမိုပြုလုပ်ကြသဖြင့် စက်မှုပစ္စည်းနှင့် အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများ ပိုမိုထုတ်လုပ်ရောင်းချရသဖြင့် ကြီးပွားသည် ထက် ကြီးပွားချမ်းသာလာကြောင်း၊ အဆို ပါတီထွင် ဖန်တီးမှုများအား အကာအကွယ် မပေး သောကြောင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ သူတစ်ပါး၏တီထွင်မှုကို ခိုးယူအသုံးပြု နေသည့် နိုင်ငံများမှာ ဆင်းရဲသည်ထက် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများဖြစ်နေကြောင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံ အရ တွေ့မြင်နေရသဖြင့် World Trade Organization(WTO) နှင့် World Intellectual Property Organization (WIPO)တို့က တီထွင်ဖန်တီးမှုများအား အကာ အကွယ်ပေးရေးအတွက် အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (IP Rights) ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ စက်မှုဒီဇိုင်း ဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေ များကို ပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည် ဖော်ရေးအတွက် နိုင်ငံအသီးသီးအား တွန်းအားပေးလျက် ရှိပါသည်။

အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (IP Rights)ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး တာဝန်

၂။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် WTO တွင် ၁.၁.၁၉၉၅ ရက်နေ့က လည်းကောင်း၊ WIPO တွင် ၁၅.၅.၂၀၀၁ ရက်နေ့ကလည်းကောင်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံခဲ့ပြီး ထိုအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့တို့ ၁၉၉၄ ခုနှစ်ကချုပ်ဆိုသော Agreement on Trade - Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS Agreement, 1994) အရလည်းကောင်း၊ ASEAN Framework Agreement on Intellectual Property Cooperation, 1995 သဘောတူ စာချုပ်အရလည်းကောင်း အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများက ပြည်တွင်းဥပဒေများဖြင့် ပြု ဋ္ဌာန်းပြီး IP Rights

ရုံးများတည်ထောင်ကာ IP Right ဖန်တီးသူများအား အကာအကွယ်ပေးရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့် (IP Rights) ၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့် အမျိုးအစားများ

၃။ (က) အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့် IP Right ဆိုသည်မှာ လူသား၏ ဦးနှောက်ဉာဏ်ဖြင့် စက်မှုလက်မှု ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းနှင့် နည်းပညာများကိုလည်းကောင်း၊ စာပေအနုပညာများကို လည်းကောင်း တီထွင်ဖန်တီးထားသည့် အသီးအပွင့်များကို သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ခံစားခွင့်ရှိသည်။ ထိုခံစားခွင့်ကို တီထွင်ဖန်တီးသူ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အသုံးပြုသူအား အကာအကွယ် ပေးသည့်အနေဖြင့် အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို ပေးထားသည်-

- (၁) ပြစ်မှု ကြောင်းအရ ပြစ်မှု ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ရန် အရေးယူခွင့်၊
- (၂) တရားမကြောင်းအရ နစ်နာကြေး တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်၊
- (၃) တီထွင်ဖန်တီးသူ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အသုံးပြုသည့်တိုင် တီထွင်ဖန်တီး သူ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ များကို ထိပါးမှုမရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခွင့်။

(ခ) IP Right အမျိုးအစားတွင် အကြမ်းအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်းနှစ်မျိုးခွဲထားသည်-

- (၁) စက်မှုပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့် (Industrial Property Right) နှင့်
- (၂) စာပေအနုပညာမူပိုင်ခွင့် (Copyright) ။

(ဂ) စက်မှုပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့် (Industrial Property Right) တွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင် ပါသည်-

- (၁) တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် (Patents)၊
- (၂) စက်မှုဒီဇိုင်း (Industrial Designs)၊
- (၃) ကုန်အမှတ်တံဆိပ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအမှတ်တံဆိပ် (Trademarks and Services Marks) မူပိုင်ခွင့်များ။

(ဃ) စာပေအနုပညာ မှုပိုင်ခွင့်(Copyright)တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်-

(၁) စာပေ (Literary Work)၊

(၂) အနုပညာလက်ရာ၊ ဂီတ၊ ရုပ်သံ၊ သဘင်နှင့် ဖျော်ဖြေမှု၊ ထုတ်လုပ်မှု နှင့် ထုတ်လွှင့်မှု စသည့်မှုပိုင်ခွင့်များ (Artistic Works and Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting etc.)။

၄။ တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် (Patents) ဆိုသည်မှာ ထုတ်လုပ်မှုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှု နည်းစဉ်ကို နည်းပညာတီထွင် ဖန်တီးခြင်းဖြစ်ပြီး လက်ရှိနည်းပညာ တီထွင်ဖန်တီးထားမှု များထက် အဆင့်တစ်ဆင့်သာသည့် တီထွင်မှုဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိမသိရသေးသော နည်းပညာ တီထွင်မှု သို့မဟုတ် နည်းပညာတီထွင်မှုအသစ် ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင် လက်တွေ့အသုံးဝင်သည့် တီထွင်မှုလည်း ဖြစ်ရမည်။

(က) Patents မှတ်ပုံတင်ခြင်း။ ။ တီထွင်မှုကိုအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်သည့်စနစ်အရလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲတီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေအရလည်းကောင်း မှတ်ပုံတင်ရမည်။ မှတ်ပုံတင်မှသာ တီထွင်မှုပိုင်ဆိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိခံစားခွင့်ရှိသည်။

(ခ) တီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့်သက်တမ်း။ ။ WTO နှင့် WIPO တို့ ချုပ်ဆိုသည့် TRIPS Agreement, 1994 စာချုပ်အရ သာမန်အားဖြင့် တီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့်သက်တမ်းကို နှစ်(၂၀) သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုသက်တမ်းမှာ နိုင်ငံအလိုက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော Patents Law အရ သတ်မှတ်ကြသည်။

၅။ စက်မှုဒီဇိုင်းမှုပိုင်ခွင့် (Industrial Design)ဆိုသည်မှာ -

- (၁) ထုတ်လုပ်သည့် စက်မှုလက်မှု ပစ္စည်း၏ ပုံသဏ္ဍာန် (Shape) သို့မဟုတ် မျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား (Surface)၊ သို့မဟုတ် ပုံစံ (Pattern) သို့မဟုတ် မျဉ်းကြောင်းများ (Lines) သို့မဟုတ် အရောင်အဆင်း (Colour) တို့ဖြစ်သည်။
- (၂) ဒီဇိုင်းသည် ဆန်းသစ်မှု ရှိရမည်။
- (၃) စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ အလှအပ၊ အနုသုခုမ ဖန်တီးမှု ဒီဇိုင်းလည်း ဖြစ်ရမည်။

(က) စက်မှုဒီဇိုင်းမူပိုင်ခွင့် (Industrial Design) မှတ်ပုံတင်ခြင်း။ ။ စက်မှု ဒီဇိုင်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်သည့်စနစ်အရလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ တည်ဆဲစက်မှုဒီဇိုင်း ဥပဒေအရလည်းကောင်း မှတ်ပုံတင်ရမည်။ မှတ်ပုံတင်မှသာ စက်မှု ဒီဇိုင်း မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ခံစားခွင့်ရှိသည်။

(ခ) စက်မှုဒီဇိုင်းမူပိုင်ခွင့်သက်တမ်း။ ။ WIPO and WTO တို့ ၁၉၉၄ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုသည့် TRIPS Agreement , 1994 စာချုပ်အရ သာမန်အားဖြင့် စက်မှုဒီဇိုင်း မူပိုင်ခွင့် သက်တမ်းသည် (၁၀)နှစ် ဖြစ်သည်။ အချို့ နိုင်ငံများက (၁၅)နှစ်ထိ ပေးထားသည်များလည်း ရှိသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် (၅)နှစ်ဖြင့် သက်တမ်း (၂)ကြိမ်၊ (၃)ကြိမ် ပေးကြသည်လည်းရှိသည်။

၆။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်(Trade mark)ဆိုသည်မှာ ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ပစ္စည်း (Goods) သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု(Service) တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခွဲခြား၍ သိ ရှိနိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် အမှတ်တံဆိပ် ဖြစ်သည်။ ထိုအမှတ်တံဆိပ်တွင် အသံအမှတ်အသား (Sound mark)၊ အနံ့ အမှတ်အသား (Smell mark)၊ အထိအတွေ့အမှတ်အသား (Touch mark)၊ အရောင်အဆင်း အသွင်အပြင်(Trade dress)၊ စုပေါင်းပိုင်အမှတ်တံ ဆိပ်(Collective mark)၊ အသိအမှတ် ပြု အမှတ်တံဆိပ် (Certification mark)၊ ပထဝီဒေသအညွှန်း (Geographical Indication)၊ လူသိများပြီး ကျော်ကြားသော အမှတ်တံဆိပ်(Well Known mark)နှင့် ကုန်သွယ်မှု(Trade mark) အမည်တို့ ပါဝင်သည်။

(က) Trademark မှတ်ပုံတင်ခြင်း။ ။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်သည့်စနစ်အရလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ တည်ဆဲကုန်အမှတ် တံဆိပ် ဥပဒေအရလည်းကောင်း မှတ်ပုံတင်ရမည်။ မှတ်ပုံတင်မှသာ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိခံစားခွင့်ရှိသည်။

(ခ) ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်း။ ။ TRIPS စာချုပ်အရ သာမန်အားဖြင့် တစ်ကြိမ်လျှင် (၇)နှစ်ထက် မနည်းစေဘဲ သက်တမ်းသတ်မှတ်ရပြီး သက်တမ်းကုန်သည့်အခါ သက်တမ်းတိုးခွင့်ရှိသည်။ နိုင်ငံအများစုက များသောအားဖြင့်တစ်ကြိမ် (၁၀)နှစ်သတ်မှတ်ပြီး အကန့်အသတ်မရှိ သက်တမ်းတိုးမြှင့်နိုင်သည်။

၇။ စာပေအနုပညာ မူပိုင်ခွင့် (Literary Copyrights) ဆိုသည်မှာ စာပေ၊ အနုပညာ လက်ရာရှင်၏ သီးသန့်အခွင့်အရေးများကိုလည်းကောင်း၊ ဖျော်ဖြေသူ၊ ဖိုနိုဂရမ်ထုတ်လုပ်သူ၊ ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခွင့်အရေးများကို လည်းကောင်း၊ မူပိုင်ခွင့်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အခွင့်အရေးများနှင့် ရိုးရာဓလေ့အမွေအနှစ်များကိုလည်းကောင်း ဆိုလိုသည်။

(က) စာပေလက်ရာ (Literary Work) ဆိုရာတွင် စာအုပ်၊ စာတမ်း၊ လက်ကမ်း စာစောင်၊ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုဆောင်ပါး၊ ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်နှင့် အခြား ရေးသားချက်များ၊ ရေးဆွဲခြင်း၊ ရေးခြစ်ခြင်း၊ ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ပထဝီအနေအထားနှင့် မျက်နှာသွင်ပြင် ဖော်ပြချက်၊ မြေပုံ၊ စီမံချက်၊ ပုံကြမ်းများသည်လည်းကောင်း၊ ယင်းတို့၏ ဘာသာပြန်ဆိုချက်များ၊ မှီငြမ်းချက်များ၊ ပြောင်းလဲ ပြုပြင်ချက်များ၊ ပေါင်းစပ်ဖော်ပြခြင်းများ စသည်တို့လည်းပါဝင်သည်။

(ခ) အနုပညာလက်ရာ (Artistic Works and Performers , Producers of Phonograms and Broadcasting etc) ဆိုရာတွင် ဂီတ၊ သဘင်၊ ရုပ်ရှင်၊ ပြဇာတ်၊ ကဇာတ်တင်ဆက်ကပြ၊ ဖျော်ဖြေမှုများသည် လည်းကောင်း၊ ဖျော်ဖြေသူ၊ ဟောပြောသူ၊ ပို့ချသူ တို့က တိတ်ခွေ၊ ဓာတ်ပြား၊ ဖိုနိုဂရမ် စသည့် ပစ္စည်း ကရိယာ တစ်ခုခုဖြင့် ထည့်သွင်းထားသည့် ရုပ်ပုံဖြစ်စေ၊ အသံဖြစ်စေ၊ ရုပ်သံဖြစ်စေ တစ်ခုခုသည်လည်းကောင်း ပါဝင်သည်။

(ဂ) Copyrights မှတ်ပုံတင်ခြင်း။ ။ စာပေအနုပညာ မူပိုင်ခွင့် TRIPS ကို စာချုပ် အရ မှတ်ပုံမတင်မနေရမဟုတ်၊ မှတ်ပုံတင်လိုမှ တင်နိုင်သည်။ မှတ်ပုံ တင်ထားလျှင် အထောက်အထား ခိုင်မာမှုဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မှတ်ပုံတင်သည်ဖြစ်စေ၊ မတင်သည်ဖြစ်စေ စာပေ၊ အနုပညာ လက်ရာရှင်သည် မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။

စာပေအနုပညာ မူပိုင်ခွင့် သက်တမ်းနှင့် အခွင့်အရေး

၁။ စီးပွားရေး အခွင့်အရေး (Economic Rights)

စာပေ အနုပညာရှင် သက်ရှိထင်ရှား ရှိစဉ်ကာလနှင့် ထိုသူ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် နှစ်(၅၀)ထိ အမွေဆက်ခံသူများက ဆက်လက်ခံစားခွင့် ရှိသည်။ ထိုအခွင့်အရေးမှာ စာပေ အနုပညာရှင်များအကြား ညှိ နှိုင်းသဘောတူညီချက်အရ တရားမျှတသည့် အခွင့်အရေးများ (Equitable Rights) ခံစားခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါခံစားခွင့်များကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ သုံးစွဲသူများ အား ပြစ်မှုကြောင်းအရ လည်းကောင်း၊ တရားမကြောင်းအရ လည်းကောင်း အရေးယူနိုင်သည်။

၂။ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ အခွင့်အရေးများ (Moral Rights)

စာပေအနုပညာရှင်၏ အသုံးအနှုန်း စကားလုံးကို စောင့်စည်းထိန်းသိမ်း ခွင့်နှင့် ထို စာပေအနုပညာရှင်၏ ကျော်ကြားမှုကို ထိခိုက်စေမည့် စာပေအနုပညာများကို ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်၍ သုံးနှုန်းခွင့် မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်များဆိုင်ရာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သဘောတူညီချက် စာချုပ်များ(Agreements) ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများ(Conventions)၊ စာချုပ်များ(Treaties) ပါ တာဝန်

၈။ WIPO and WTO တို့ ၁၉၉၄ ခုနှစ်က ချုပ်ဆိုသည့် TRIPS Agreement, 1994 သဘောတူစာချုပ်အရ အောက်ဖော်ပြပါ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့်အညီ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အကောင်အထည်ဖော်ကြရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) စက်မှုပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့် (Industrial Property Right) အတွက်-

(၁) the Paris Convention for the Protection of Industrial Property, 1967,

(၂) the Treaty on Intellectual Property in Respect of Integrated Circuits, 1989.

(ခ) စာပေအနုပညာမူပိုင်ခွင့် (Copy Right) အတွက်-

(၁) the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, 1971.

(၂) the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organization (the Rome Convention), 1961.

(ဂ) ထွက်ကုန်ဝင်ကုန် အကောက်ခွန်နှုန်းထားနှင့် ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက် စာချုပ် [The General Agreement on Tariffs and Trade, 1994 (GATT- 1994)]

(ဃ) အငြင်းပွားမှုများ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရေး နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (WTO Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes, 1994)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရမည့်ကာလ

၉။ အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (IP Rights) ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ စက်မှု ဒီဇိုင်း ဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေနှင့် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေများကို စတင်ပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ကာလများကို TRIPS စာချုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း မူလက သတ်မှတ်ထားခဲ့ပါသည် -

- (က) ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများက TRIPS Agreement , 1994 စာချုပ် အသက်ဝင်သည့် ၁.၁.၁၉၉၅ ရက်နေ့၊
- (ခ) ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများက ၁.၁.၂၀၀၀ ရက်နေ့၊
- (ဂ) ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံများ (Least Developed Countries- LDC) နိုင်ငံများက ၁.၁.၂၀၀၆ ရက်နေ့မှ စ၍လည်းကောင်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် မူလက တာဝန်ရှိပါသည်။

WTO နှင့် WIPO အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများအပြားက IP Rights ဆိုင်ရာ အဓိက Patents Law, Industrial Design Law, Trademarks Law နှင့် Copyright Law များကို ပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိတည်ဆဲ IP Rights ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ အားနည်းခြင်း

၁၀။ (က) Patents and Design Laws ။ ။ The Myanmar Patents and Design Act , 1945 ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ က အာဏာတည်စေရန် အမိန့် ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သည့် နေ့မှစ၍ အာဏာတည်စေရမည်ဟု ပါရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မတ်လအထိ ထိုသို့ ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိသဖြင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေများ ဒုတိယအကြိမ် ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေအရ ထိုဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

(ခ) ယနေ့အထိ တည်ဆဲဖြစ်သည့် The Myanmar Patents and Design (Emergency Provision) Act, 1946 သည် အာဏာတည်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အတည်မဖြစ်ခဲ့သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ Indian Patents and Designs Act , 1911 နှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆိုသဖြင့် လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျင့်သုံး၍မရပါ။

(ဂ) ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေ (Trademark Law)။ ။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မူပိုင်ခွင့်ကိစ္စများ ပြဋ္ဌာန်းပါရှိသည့် Trade Marks Act မျိုးကို မြန်မာနိုင်ငံ တွင်မည်သည့်အခါမျှ သီးခြားဥပဒေများအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ Myanmar Merchandise Marks Act, 1889 သာရှိသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေတွင်လည်း Trade mark ဆိုသည့် စကားရပ် ကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇၈ တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေပြီး ကုန်အမှတ်တံဆိပ်လိမ်ကို အသုံးပြုမှု၊ ကုန်အမှတ် တံဆိပ်လိမ်ဖြင့် ရောင်းချမှု၊ ပြသထားမှု ၊ ရောင်းချရန် လက်ဝယ်ထားမှုများအတွက် ပြစ်မှု ပြစ်ဒဏ်များကို ပုဒ်မ ၆ နှင့် ၇ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာချုပ်စာတမ်းများမှတ်ပုံတင်ခြင်း အက်ဥပဒေ(The Registration Act, 1909) နှင့် Direction 13 of the Inspector General of Registration, 1912 တို့အရ စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို မှတ်ပုံတင်လိုက တင်နိုင်သည်။ မှတ်ပုံ မတင်မနေရ မဟုတ်ပါ။ အထက်ဖော်ပြပါ ဖောက်ဖျက်မှုများအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အရေးယူသလို တရားမကြောင်းအရလည်း အ ရေးယူနိုင်ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ (Penal Code) ပုဒ်မ ၄၈၂၊ ၄၈၃၊ ၄၈၅၊ ၄၈၆ နှင့် ၄၈၇ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို တုပသုံးစွဲခြင်း၊ အတုပြုလုပ်ခြင်း၊ ကုန်တံဆိပ်လိမ် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းအစရှိသည့် ပြစ်မှုများအား အရေးယူ အပြစ်ပေးလျက် ရှိပါသည်။

(ဃ) Copyright Act, 1914 ။ ။ IP Rights ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအနက် စာပေအနုပညာ မူပိုင်ခွင့်အက်ဥပဒေ (Copyrights Act, 1914) တစ်ခုတည်းသာလျှင် တည်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအက်ဥပဒေတွင်လည်း India Copyrights Act , 1911 ကို ပထမဇယားအဖြစ် ဖော်ပြပြီး ဥပဒေအာဏာတည်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ထိုအ က်ဥပဒေတွင် စာပေနှင့် အနုပညာ မူပိုင်ခွင့်ကို အထိုက်အလျောက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ မူပိုင်ခွင့်သက်တမ်းမှာ စာပေ အနုပညာရှင် သက်ရှိထင်ရှား ရှိစဉ်နှင့် ထိုသူကွယ်လွန်ပြီးနောက် နှစ်(၅၀)ထိ မူပိုင်ခွင့်၊ ဘာသာပြန်ဖြစ်ပါက

(၁၀)နှစ်အထိ မူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရှိသည်။ ထို့ပြင်ပဒေပါ ပြစ်မှုကြောင်းအရ စာပေအနုပညာ မူပိုင်ခွင့်ကို ဖောက်ဖျက်၍ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အသုံးပြုသူ၊ ကူးယူသူတို့အား ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၊ ၈ နှင့် ၉ တို့ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် မူပိုင်ခွင့် ဖောက်ဖျက်သူအား တရားမကြောင်းဖြင့် မူပိုင်ခွင့်အက်ဥပဒေ၊ သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေ၊ တရားမနှစ်မှု ဥပဒေနှင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ တားဝရမ်းထုတ်ခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း၊ နစ်နာကြေး တောင်းဆိုခြင်းများ ပြုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံက IP Rights ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်းများရေးဆွဲပြီး အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသို့ တင်ပြခဲ့ဖူးခြင်း

၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် WTO နှင့် WIPO တို့ ချုပ်ဆိုသော TRIPS Agreement, 1994 စာချုပ်အပိုဒ် ၆၆ အရ မူလက စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် သတ်မှတ်ထားသော ၁-၁-၂၀၀၆ မတိုင်မီ အောက်ပါ IP Rights Law မူကြမ်းများကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ နောက်ဆုံးထားပြီး ပြဋ္ဌာန်းရရှိသောကြောင့် ယခင်ရှေ့နေချုပ်ရုံးက သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ နှင့်လည်းကောင်း၊ WIPO ဂျီနီဗာဌာနချုပ်မှ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် လည်းကောင်း ညှိနှိုင်းရေး ဆွဲပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက အစိုးရအဖွဲ့သို့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် တင်ပြခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

- (က) တီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ (Patents Law)၊
- (ခ) စက်မှုဒီဇိုင်းဥပဒေ (Industrial Designs Law)၊
- (ဂ) ကုန်အမှတ်တံဆိပ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေ (Trademarks and Service Marks Law)၊
- (ဃ) မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Copyrights Law)

LDC နိုင်ငံများက စတင် အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ကာလရွှေ့ဆိုင်းခြင်း

၁၂။ WTO နှင့် WIPO အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် IP Rights ဆိုင်ရာ ထိုဥပဒေများကို မိမိတို့ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေစဉ်မှာပင် WTO- TRIPS ကောင်စီက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအနည်းဆုံး နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၁.၁.၂၀၀၆ ရက်နေ့မှစ၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အခက်အခဲများ ရှိနေသောကြောင့် WTO Ministerial Conference , Doha,Qata, 14 Nov. 2001- Doha Declaration အရ မြန်မာနှင့် အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများ

ဖြစ်သည် Cambodia, Lao's and Bangladesh အပါအဝင် LDC နိုင်ငံ ၅၀ တို့ကို ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်သော IP Rights Law များ ပြဋ္ဌာန်းရန် သတ်မှတ်ကာလကို ၁.၁.၂၀၁၆ နှစ်အထိ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။

၁၃။ ထိုပြင် LDC နိုင်ငံများ၏ အခက်အခဲရှိမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများက TRIPS စာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ငွေကြေးနှင့် နည်းပညာကူညီပေးရေး တို့ ပျက်ကွက်မှုများ ရှိသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် WTO TRIPS Council Decision on 29 Nov. 2005 အရ TRIPS စာချုပ် အပိုဒ် ၃၊ ၄ နှင့် ၅ တို့ပါ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအသီးသီးဖြစ်သော LDC နိုင်ငံများသည် IP Rights Law များကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရန် သတ်မှတ်ကာလကို ၁.၇.၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ နောက်ထပ် ၇ နှစ်နှင့် ၆ လ တိုးမြှင့် ခဲ့ပါသည်။

၁၄။ အထက်တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း IP Rights Law များကို ၁.၇.၂၀၁၃ ရက်နေ့မှစ၍ အကောင်အထည် ဖော်ရန်အတွက်ယခုအချိန်တွင် လိုအပ်သည့် ကြိုတင်စီစဉ်မှုများ ဆောင်ရွက် သင့်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

IP Rights Law များကို ကြိုတင်ထုတ်ပြန်ပြီး IP ရုံးများ တည်ထောင်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများ လေ့ကျင့်ခြင်းစသည်များ ဆောင်ရွက်ထားသင့်ခြင်း

၁၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် IP Rights Law များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် စည်းကမ်းများ ထည့်သွင်းရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကိုရေးဆွဲ၊ ပြဋ္ဌာန်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော အသေးစိတ် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲထားရေးကိစ္စ၊ IP ရုံးဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စ၊ ဝန်ထမ်းများ ကြိုတင်လေ့ကျင့်မှုနှင့် ပြည်ပတွင် လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ မတိုင်မီ ၂ နှစ်ခွဲ ၃ နှစ်ခန့်အလို ၂၀၀၉/၂၀၁၀ ခုနှစ် ခန့်တွင် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းသင့်ကြောင်း ထို့သို့ပြဋ္ဌာန်းပါက အများပြည်သူအတွက်လည်း ကြိုတင် အသိပေးရာရောက်ပြီး ကြိုတင်စီစဉ်မှုများလည်း ပြုလုပ်နိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းကြောင်း၊ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းဥပဒေများရေးဆွဲပြီး ရုံးများတည်ထောင်၍ အဆင်သင့်ဖြစ်သည့် အခါ ထို IPR ဥပဒေများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မတိုင်မီ အာဏာတည်စေမည့်

အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သင့်ကြောင်း အချိန်ကာလ စီမံချက်ဇယားကို ယခင် ရှေ့နေချုပ် ရုံးက ၄.၁၂.၂၀၀၅ ရက်နေ့က နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ တင်ပြခဲ့ဖူးကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်သူများအတွက် တီထွင်ထုတ်လုပ်မှုများအား အကာအကွယ်ပေးရန် လိုအပ်လာခြင်း

၁၆။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် အထူးစက်မှုဇုန်များ၊ အထူးသဖြင့် HI-Tech ဇုန်များတွင် တည်ထောင်လုပ်ကိုင်မည့် အဆင့်မြင့်ခေတ်မီ စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဆက်သွယ်ရေး(IT)နည်းပညာ လုပ်ငန်းများအတွက် အသိဉာဏ်ပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပြီး အဓိကအားဖြင့် တီထွင်မှုမူပိုင်ခွင့်နှင့် စက်မှုဒီဇိုင်းများအတွက် အကာအကွယ်ပေးကာ စိတ်ချယုံကြည်စွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြရန် ဆွဲဆောင်ကြ၊ မက်လုံးပေးကြရပါသည်။

၁၇။ မြန်မာအထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သည့်အတွက် IP Laws များအနက် တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေ (Patents Law) နှင့် စက်မှုဒီဇိုင်းဥပဒေ (Industrial Design Law) တို့ကို ပထမဆုံး ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေ (Trademark Law) နှင့် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Copyright Law) တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။

၁၈။ အာဆီယံနိုင်ငံများအနက် အထူးစီးပွား ရေးဇုန်များ တည်ထောင်ကြသည့် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဗီယက်နမ် နှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့တွင် IP ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပြင် LDC ဖြစ်သည့် ကမ္ဘောဒီးယားသည်ပင် တီထွင်မှုမူပိုင်ခွင့်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းကာ အထူးစီးပွားရေး ဇုန်များ တည်ထောင် ဆောင်ရွက်နေကြောင်းကို လေ့လာသိရှိရပါ သည်။

IP Rights ဆိုင်ရာဥပဒေများအပြင် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ရေးဆွဲထားပြီး ရုံးများတည်ထောင်၍ ဝန်ထမ်းများလက်တွေ့ ကျွမ်းကျင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လေ့လာဆည်းပူးမှုများ ပြုလုပ်ထားကြရန်လိုခြင်း

၁၉။ သက်ဆိုင်ရာ IP ဥပဒေများကို စီမံခန့်ခွဲသည့် ဝန်ကြီးဌာနများက မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင် သည့် IP ရုံးများကို တည်ထောင်ရေးကိစ္စ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များအား Online စနစ်ဖြင့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်၍ မှတ်ပုံတင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်ရေးကိစ္စ အပါအဝင် လက်တွေ့ကျွမ်းကျင်မှု လေ့လာဆည်းပူးမှုများ ပြုလုပ်ထားကြရန် လိုပါမည်။

အချိန်၊ ၁၇:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင် က တင်သွင်းတဲ့ အစီရင်ခံစာအပေါ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထောက်ခံသွားပါတယ်။ “အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (Intellectual Property Rights) ဥပဒေများဖြစ်သည့် တီထွင်မှု ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေ၊ စက်မှုဒီဇိုင်း ဥပဒေ၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေနှင့်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများ ရေးဆွဲပြင်ဆင်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဖြစ် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့် /မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။

ဒီအစီရင်ခံစာအပေါ် လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါသလားခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များ မရှိတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်ရဲ့ အစီရင်ခံစာ အပေါ် လက်ခံဆွေးနွေးရန် လွှတ်တော်က သဘောတူကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ ။ အစီရင်ခံစာကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးလိုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ရှိပါက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက် နောက်ဆုံး ထားပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ထံ အမည်စာရင်း ပေးပို့ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်၏ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုရေး နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းကို နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေးကိစ္စနှင့် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံပြီးနောက် နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရေး အစီရင်ခံစာကို အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်/မသင့် အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၇:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်၏ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိဆုံးဖြတ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုရေးနှင့်ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်းအတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းကို နိုင်ငံတော် က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေးကိစ္စနှင့် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံပြီးနောက် နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကော်မရှင်ကိုယ်စား ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး က အဆိုအဖြစ် တင်သွင်းဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး အဆိုတင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၀၆။

ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး (တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေ ရေးရာကော်မရှင်)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ဒုတိယ ဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင် ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေး ရာကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် တပ်မတော်သား အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်မှ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာအား ကော်မရှင် ကိုယ်စား အဆိုအဖြစ် တင်သွင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုမှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ကုလ သမဂ္ဂဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုရေးနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်း (United Nations Convention on the Recognition

and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, Done at New York , on 10 June 1958)ကို နိုင်ငံတော်ကအဖွဲ့ ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေးကိစ္စနှင့် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံပြီး နောက်နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အဆိုအား တင်သွင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်၏ အဆိုအား ဖတ်ကြားရှင်းလင်းခွင့်ပြုပါရန်နှင့် အချို့အသုံးနှုန်းများတွင် အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ်များ ပါရှိပါသဖြင့် ခွင့်ပြုပေးနိုင်ပါရန် လေးစားစွာတင်ပြအပ်ပါတယ်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အား အသိအမှတ် ပြုရေးနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်း (United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, Done at New York, on 10 June 1958) ကို နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေး ကိစ္စနှင့် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံပြီးနောက် နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းရေး

ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား အကာအကွယ်ပေးရေး

၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံး၍ နိုင်ငံခြားမှ တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဖိတ်ခေါ်ကာ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးကို အရှိန် အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်အောင် မူဝါဒများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နေသည့် အချိန်အခါဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အကာအကွယ်ပေးသည့် ဥပဒေများနှင့် အခွင့်အရေး ပေးသည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့်ဆက်နွယ်သည့် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေးတို့မှာ ဦးစား ပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ခြေလှမ်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ နိုင်ငံခြားမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် ပြည်ပနိုင်ငံတစ်ခုတွင် အရင်းအနှီးများစွာ မြှုပ်နှံ၍ လုပ်ကိုင်တော့မည်ဆိုလျှင် လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုနိုင်ငံက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောတူညီချက် စာချုပ်များပါဝင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အား အကာအကွယ် ပေးသည့် ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့် အခွင့်အရေးပေးသည့် ပြည်တွင်းဥပဒေ

များကို လေ့လာပြီးမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြစမြဲဖြစ်သဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစုနည်းတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အကာအကွယ်ပေးသော အာမခံချက်ရှိသော ပြည်တွင်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အလားတူပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ပြည်ပမှလာရောက်မည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ကုန်သွယ်မှုပြုသူများနှင့် ဆက်သွယ်၍ဖြစ် စေ၊ ပူးပေါင်း၍ဖြစ်စေ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြသည့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်ပြည်တွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အတွက်လည်း အကာအကွယ်ပေးသော အာမခံချက်ရှိသော ပြည်တွင်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ သို့ဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစုနည်းတူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်များကို မြန်မာနိုင်ငံကလက်ခံကာလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံအဖြစ်ဝင်ရောက်ကာ သက်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ သဘောတူစာချုပ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော ပြည်တွင်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်း ထားရှိပေးခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်း ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အလားအလာကောင်းသည့် အာမခံချက်ရှိသည့် ဆွဲဆောင်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

အငြင်းပွားမှုများအား ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း

၅။ မည်သည့် နိုင်ငံတွင်ဖြစ်စေ သွားရောက်၍ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရင်း အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာ ပေါ်ပေါက်လာသော် ပြည်တွင်းတရားရုံးများတွင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခြင်းကို မလိုလားကြဘဲ တရားရုံး ပြင်ပတွင် ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင် ဆုံးဖြတ်ခြင်း(Arbitration)ကို ခံယူရန် လိုလားကြပါသည်။ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခံယူရာတွင်လည်း ပြည်တွင်း ခုံသမာဓိ အက်ဥပဒေအစား အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင် ဆုံးဖြတ်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒေသဆိုင်ရာ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး နည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးရသည့်အကြောင်း ရွေးချယ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်မည့် သဘောတူစာချုပ်များ(Investment Agreement)နှင့် ပဋိညာဉ်များ(Investment Contract) များ ထည့်သွင်းချုပ်ဆိုလေ့ရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

၁၀။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ပမှ လာရောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် ကုမ္ပဏီအချင်းချင်းဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီနှင့်ဖြစ်စေ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခုံ သမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ တည်ဆဲ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးအက် ဥပဒေ(The Arbitration Act, 1944)ကို လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဟု သဘောတူထားခဲ့ပါက အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာသည့် အချိန်တွင် အဆိုပါ ဥပဒေအရပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် ဖြေရှင်းရပါသည်။ ခုံသမာဓိရုံးက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်(Awards)ကို အမှုရုံးသူက လေးစားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ထိုသို့ ခုံသမာဓိရုံးက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရာတွင် အထက်ဖော်ပြပါ တည်ဆဲ ဥပဒေဖြစ်သည့် ၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး (Protocol and Convention) အက်ဥပဒေ [The Arbitration (Protocol and Convention) Act, 1937] အရ ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက် ရပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ Geneva Protocol on Arbitration Clause(League of Nations, Geneva), 1923 နှင့် Geneva Convention for the Execution of Foreign Arbitral Awards(League of Nations, Geneva) 1927 တို့ကို လက်မှတ်ရေးထိုး လက်ခံထားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ တွင်သာ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ရှိပါသည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ် နှင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်း အဖွဲ့ဝင်များက ၁၉၅၈ ခုနှစ် နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်းသို့ ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်ကြခြင်း

၁၁။ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော မြန်မာနိုင်ငံအ တွက် ကိုလိုနီကာလ၌ ဗြိတိသျှက လက်ခံခဲ့သည့် ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်း Geneva Protocol and Arbitration Clause (League of Nations , Geneva), 1923 တွင် ဗြိတိသျှ ဓနသဟာယ နိုင်ငံများနှင့် ဒေသများ (Countries and Territories) အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း (၆၃)နိုင်ငံ ရှိခဲ့ကြောင်းနှင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်း Geneva Convention for the Execution of Foreign Arbitral Awards (League of Nations , Geneva) 1927 တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၅၁)နိုင်ငံ ရှိခဲ့ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ထိုစဉ်က အဆိုပါ ၁၉၂၃ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဂျီ နီဗာ (Protocol and Convention)တို့အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခုံသမာဓိရုံးက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်

ချက်ကို ထိုအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများတွင် အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်သော အခွင့်အရေး ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၏ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ အများစုက ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး အဖွဲ့ ဝင် အဖြစ် ကူးပြောင်းသွားကြပါသည်။ ထိုသို့ ကူးပြောင်းသွားသော အဖွဲ့ဝင် များသည် မူလက ၁၉၂၃ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်းပါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်မှ ရပ်စဲသွားကြပါသည်။

၁၂။ အဆိုပါ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းသို့ ကူးပြောင်းဝင်ရောက်ခြင်း မရှိသော နိုင်ငံနှင့်နယ်မြေတို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် ဟွန်ဒူရပ်(စ်)၊ အင်ဂူလီယား၊ စိန့်ခရစ်တိုနာ၊ ဘီလိုက်စ်၊ ဘူရွန်ဒီး၊ ဂန်ဘီးယား၊ ဂီဘရာတာ၊ ဂရင်းနေတာ၊ ဂူယားနား၊ အီရတ်၊ နီကာရာဂွါ၊ စိန့်ဟယ်လီနာ၊ စိန့်လူစီရာ၊ စူရီနမ်၊ တန်ဇမ်နီးယား၊ တန်ဂျန်နီးယား၊ မြောက်အိုင်ယန်လန်၊ ဇိုင်ရီ၊ ဇန်ဇီဘာနိုင်ငံနှင့် ကျွန်းနိုင်ငံများ ဖြစ်သည့် Turks and Caicos Islands and Cayman Islands ; Leewards Islands ; Windward Islands ; တို့သာ ကျန်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်သော ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက် (Awards)ကို အဆိုပါ နိုင်ငံများတွင်သာ အတည်ပြုနိုင်ခွင့်ရှိမည် ဖြစ်ပါတော့မည်။

၁၃။ လက်ရှိ အခြေအနေတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်၏အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူ လုပ်ငန်းရှင်များ အကြားတွင် လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ လုပ်ငန်းရှင် များအကြားတွင် လည်းကောင်း အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာပေါ်ပေါက်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲ ဥပဒေဖြစ်သော ၁၉၄၄ ခုနှစ် ခုံသမာဓိ ဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး အက်ဥပဒေဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ် မည်ဟု သဘောတူထားပါက ခုံသမာဓိဆုံးဖြတ် ချက်ကို တရားရုံးက လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်း ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း မလိုက်နာပါက သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးက မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အမှုရုံးသူ အမှုသည်ပိုင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောစွမ်းနှင့် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ် ထုခဲ့ ရောင်းချ၍ အတည်ပြုနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက အမှုရုံး သူ ဖြစ်ပါက မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ၎င်းတရားရုံးပိုင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကိုသာ ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ မရှိသော ၎င်းတို့ပိုင်

မရွေးပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို မည်သို့မျှ အတည်ပြု၍ မရနိုင်ပါ။ သို့အတွက် အမှုရှုံးသူ နေထိုင်ရာ ပြည်ပနိုင်ငံနှင့် ၎င်းပိုင်ပစ္စည်း တည်ရှိရာ ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် အတည်ပြုရန် လိုအပ်လာပါသည်။

၁၄။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိဆုံးဖြတ်ချက် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်း ဝင် နိုင်ငံများအနက် အိမ်နီးနားချင်း နိုင်ငံများဖြစ်သည့် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ဗီယက်နမ်၊ ဖိလစ်ပိုင် စသည့် နိုင်ငံများမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လည်းကောင်း အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုအငြင်းပွားမှုကို တရား ရုံးပြင်ပ၌ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင် ဆုံးဖြတ်ရန် သဘောတူပါက တည်ဆဲ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး အက်ဥပဒေ အရသာလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ စီရင်ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ နိုင်ငံခြား သားဘက်မှ အနိုင်ရပြီး မြန်မာဘက်မှ အမှုရှုံးပါက မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင် သို့ မဟုတ် မြန်မာကုမ္ပဏီပိုင် ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ်ရောင်းချ၍ အတည်ပြုနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ အနိုင်ရရှိပါက အဆိုပါ နိုင်ငံခြားခုံသမာဓိဆုံးဖြတ်ချက် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်း သို့ မဝင်ရောက် သေးသည့်အတွက် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း နိုင်ငံခြားတွင် ဝရမ်းကပ် ရောင်းချ၍ အတည်ပြုနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ဆိုလိုသည်မှာ အငြင်းပွားမှုကို မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိ ဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး ဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် မြန်မာဘက်မှ အနိုင်ရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံခြားသားပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီပိုင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကိုသာ ရောင်းချ အတည်ပြုနိုင်ပြီး နိုင်ငံခြားရှိ တရားရုံးသူ နိုင်ငံခြားသားပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီပိုင်သည့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်ရှိ ပစ္စည်းများကိုမူ ထိုနိုင်ငံရှိ တရားရုံးက ရောင်းချအတည်ပြုပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

၁၅။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဈေးကွက်စီး ပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေသည့် အချိန်၌ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရာ၌ စာ ချုပ်များချုပ်ဆိုရာတွင် အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်ပါက ဖြေရှင်းဆုံး ဖြတ်ရေးအတွက် ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေများကို မလိုက်နာလိုဘဲ နိုင်ငံတကာက လက်ခံသော ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး နည်းလမ်းများဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခံယူကြရန်

လိုလားကြပါသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံး များက အတည်ပြုဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံခုံသမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံခြား တရားရုံးတွင် အတည်ပြုဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်စေ၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မှာ မြန်မာ နိုင်ငံသည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် Geneva Protocol on Arbitration Clause (League of Nations, Geneva), 1923 နှင့် Geneva Convention for the Execution of Foreign Arbitral Awards (League of Nations , Geneva) 1927 တို့ကိုသာ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်း နိုင်ငံသားဖြစ်နေသည့်အတွက် မြန်မာ နိုင်ငံတွင် လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံမှာ ထို ၁၉၂၃ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်းဝင် မဟုတ် ပါက မည်သို့မှ ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်း အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး အရ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန် လာရောက်သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့အား အကာအကွယ် ပေးသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း တစ်ခုခုတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ရန် ကိစ္စမှာ ယခု အချိန်တွင် အရေးကြီး ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။-----

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရပါပြီ။ ရပါပြီ။ အဆိုကို ထောက် ခံမည့်သူရှိပါက ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်၊ ၁၇:၂၄။

ဗိုလ်မှူးခင်မောင်လွင် (တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ်)။ ။ လေးစားအပ်ပါ

သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကြီး တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို ကျွန်တော် တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးခင်မောင်လွင် မှ ထောက်ခံအပ်ပါကြောင်း တင်ပြ အပ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၂၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခ င်ဗျား။ အမျိုးသား

လွှတ်တော်ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်ရဲ့အစီရင်ခံစာကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးက ထောက်ခံသွားပါတယ်။ အစီရင်ခံစာမှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ

နိုင်ငံခြား ခုံသမာဓိဆုံးဖြတ်ချက်အား အသိအမှတ်ပြုရေးနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်းကို နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရေးကိစ္စနှင့် အဆိုပါ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံပြီးနောက် နိုင်ငံခြားခုံ သမာဓိ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရေး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစီရင်ခံစာကို လက်ခံ ဆွေးနွေးရန် သင့်/မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။

ဒီအစီရင်ခံစာအပေါ် လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကသဘောတူ ပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမ တူတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ ရှိပါ သလားခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၇:၂၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီရင်ခံစာကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ မရှိတဲ့အတွက် အစီရင်ခံစာကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် လွှတ်တော်က သဘောတူ ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီရင်ခံစာကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးလိုတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ရှိပါက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက် နောက်ဆုံးထားပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ထံ အမည်စာရင်း ပေးပို့ကြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ ဒေါက်တာဘိုကြီး (ခ) ဦးအောင်ငွေ ကွယ်လွန်သွားခြင်းအတွက် အထူးဝမ်းနည်းကြောင်း အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

အချိန်၊ ၁၇:၂၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ဂါက်တာဘိုကြီး(ခ) ဦးအောင်ငွေ သည် ၂၈-၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့ခြင်းအတွက် အမျိုးသား

လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက အထူးဝမ်းနည်းကြောင်း အဆိုတစ်ရပ်တင်သွင်း လိုကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ထားပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ ဦးခင်မောင်ရီအဆိုတင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန် ၁၇:၂၆။

ဦးခင်မောင်ရီ ရော့တီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ။ ။ လေးစား အပ်

ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ဒီကနေ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်မှာ ဝမ်းနည်းကြောင်းအဆိုတစ်ရပ်ကို တင်သွင်းလိုတဲ့အတွက် ခွင့်တောင်းခံခဲ့ရာ ခွင့်ပြုပေးတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို အထူးကျေးဇူးတင်ပါကြောင်းနဲ့ အားလုံးကို လေးစားပါကြောင်း တင်ပြပါရစေ။ ဒီနေ့ တင်သွင်းမယ့် ဝမ်းနည်းကြောင်း အစီရင်ခံစာမျိုးဟာ အခြေအနေအရ ကြိုတင်တင်ပြလို့ ရတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်သလို ရှောင်လွှဲရန်လည်း မသင့်သောကိစ္စဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကနေ့ အရေးပေါ်တင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တိုင်းရင်းဆေးသမားတော်ကြီး ဒေါက်တာဘိုကြီး ဟာ ကာလ အတန်ကြာ မမာမကျန်းဖြစ်နေ၍ ခွဲစိတ်ကုသမှုခံထားရပါလျက်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် အပေါ် အလေးအနက်ထားရှိသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် လွှတ်တော်တက်ရန် ရောက်ရှိသတင်းပို့တဲ့ ၂၅-၁-၂၀၁၂ ညနေပိုင်းမှာပင် အမောဖောက်လာပြီး ၎င်းည ၁၀ နာရီမှာ နေပြည်တော် ကုတင် (၁၀၀၀) ဆေးရုံကြီးသို့ တင်ပို့ကုသခံခဲ့ရပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဘုရား၊ ရဟန္တာတော် င်မှ ရှောင်လွှဲ၍ မရသော သင်္ခါရတရားအရ ၂၈-၁-၂၀၁၂ ရက်(စနေနေ့) နံနက် ၀၈:၃၀နာရီအချိန်မှာ ဘဝတစ်ပါး သို့ ပြောင်းရွှေ့ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ကြောင်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ရာ သိရှိရပါတယ်။ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးက ဝမ်းနည်း မဆုံး ဖြစ်ကြရတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဘိုကြီး ကွယ်လွန်ခြင်း အတွက် (၁) အထူးဝမ်းနည်း ကြေကွဲကြောင်း ဤလွှတ်တော်မှမှတ်တမ်းတင်ပါရန် ၊ (၂) ဒေါက်တာဘိုကြီး ကောင်းရာသုဂတိ လားပါစေကြောင်း မိမိတို့ ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာအလိုက် မေတ္တာပို့အမှုအတန်းဝေ ဆုတောင်းသည့်အနေဖြင့် (၁)မိနစ်မျှ ငြိမ်သက်စွာမေတ္တာပို့ ဆုတောင်း ကြရန်အတွက် ဤလွှတ်တော်မှ ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ဦးတိုက်လျက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုဖြင့်အဆို တင်သွင်းအပ်ပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ဒေါက်တာဘိုကြီး

အတွက် ရည်စူးအလှူဒါနများ ပြုရန်အတွက် ကို ယ်စားလှယ်များ၏ တူညီသောဆန္ဒမှန် ဖြင့် ထည့်ဝင်မှုများလည်း ပြုသင့်ပါကြောင်း တစ်ပါတည်း အဆိုတင်သွင်းအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၂၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုကိုထောက်ခံမယ့်သူရှိပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖို့ဖြစ် ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၂၆။

ဦးမိုးမြင့်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းသွားသော အထူးဝမ်းနည်းကြောင်း အဆိုကို တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ကျွန်တော် ဦးမိုးမြင့် က အလေးအနက် ထောက်ခံအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆွေးနွေး မယ့်သူများ ရှိပါက ဆွေးနွေးနိုင် ပါ တယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၂၆။

ဦးထွန်းမြင့်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်း သွားသော အထူးဝမ်းနည်းကြောင်းအဆိုကို ဒေါက်တာဘိုကြီး ရဲ့ ကိုယ်ရေး အထုပုတ္တို အကျဉ်းကို ဖတ်ကြားရင်းဖြင့် ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါက်တာ ဘိုကြီး သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ် တွင် ရွှေဘိုမြို့၌ မွေးဖွားပြီးတော့ ရွှေဘိုသားစစ်စစ် မျိုးရိုးစဉ်ဆက် မြန်မာတိုင်းရင်း သမားတော် တစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ ငယ်စဉ်ကပင်ဖြစ်သူ တိုင်းရင်းသမားတော်ကြီးဆရာကြီးချိန် ၏ တိုင်းရင်းဆေး ပညာများကို လက်ဆင့်ကမ်းအမွေဆက်ခံကာ လက်ပွန်းတတီး လေ့လာသင်ကြား ခဲ့ရသူဖြစ်ပါ တယ်။ ရွှေဘိုမြို့၊ မင်းရပ်မူလတန်းကျောင်း အ .လ.က(၁)၊ အ .ထ.က(၁)တို့တွင် ပညာသင်ကြား ခဲ့ပြီး ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်မှ စိုက်ပျိုးရေးပညာ (B.Ag)ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ပါ တယ်။ အထက်တန်းကျောင်းသာအဝမှာပင် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်မှ ကျင်းပသော

မင်္ဂလာသုတ်စာမေးပွဲများ၊ နိဒါနသံယုတ်၊ ခန္ဓဝဋ် သံယုတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပတ် တရားပေါင်းချုပ် စာမေးပွဲများကို ထူးချွန်စွာ ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့ ပါတယ်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်အထိ လယ်ယာနှင့်သစ်တောဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးကော်ပိုရေးရှင်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးအရာရှိအဖြစ် နိုင်ငံ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကျင်းပသော တိုင်းရင်းဆေးပညာ အရည်အချင်းစစ် စာမေးပွဲကို ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ပြင်ပတိုင်းရင်းဆေးဆရာများ မွမ်းမံသင်တန်းတွင် ဆရာသည် တစ်နိုင်ငံလုံး၌ ထူးချွန်ပထမဆုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ကျင်းပသော တိုင်းရင်းသမား တော်များ ညီလာခံတွင် တိုင်းရင်း သွေးတိုးရောဂါနှင့် သုတေသနပြုကုသမှု ဆေးဘက် အာနိသင်များ တင်ပြချက်စာတမ်းကို ရေးသွင်းခဲ့တဲ့အတွက် အကောင်းဆုံးစာတမ်းရှင်ဆု အဖြစ် ရွေးချယ်ဂုဏ်ပြုခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒေါက်တာဘိုကြီး သည် စာတမ်းပေါင်းများစွာကို ရေးသားခဲ့ ပြီးတော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် နေပြည်တော်၌ကျင်းပသော သုတေသနစာတမ်းဖတ်ပွဲ၌ တိုင်းရင်း ဆေးဝါးများ အရည်အသွေး စိတ်ချရမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂလိကတိုင်းရင်းဆေးဝါးများ၏ လက်ရှိ ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်းတင်ပြခြင်းစာတမ်းကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သုတေသန နယ်ပယ်တွင် တိုင်းရင်း ဆေးများ၏ အောင်မြင်မှု အတွက်များစွာ ဂုဏ်ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် သုမ္မမဏိဇောတဓရဘွဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် လူမှုထူးချွန်ဆုတံဆိပ်ကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် သီဟ သုမ္မမဏိဇောတဓရဘွဲ့တံဆိပ်တွေကို လည်းကောင်း ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာသည် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံများကို နိုင်ငံတကာတိုင်းရင်းဆေးပညာ ကွန်ဖရင့်များ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ စာတမ်းဖတ်ပွဲများ၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာပြပွဲများ၊ ဆေးဝါးစက်ရုံ လေ့လာရေးခရီး စဉ်များတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်ပေးချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံဆေးကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်သွား ရောက်ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၈-၁-၂၀၀၉ခုနှစ်မှာ New Age International University Cipoca Europe ကနေပြီးတော့မှ Ph.D ဘွဲ့တစ်ခုရရှိခဲ့ပါတယ်။ Ph.D Electronic Medicine ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ပြီးတော့ ၎င်းတက္ကသိုလ်မှပင် ပေးအပ်ချီးမြှင့်တဲ့ Gold Medal ဆုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ၈-၂-၂၀၀၉ ရက်နေ့မှာကျင်းပတဲ့ India Institute of Original Heridian Heritage မှ Ph.D ဘွဲ့တစ်ခုကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ၎င်းအပြင် အဲဒီတက္ကသိုလ်မှ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့တဲ့ မာသာထရီဇာ Award ဆုတံဆိပ်ကိုလည်းပဲ ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာသည် နိုင်ငံတော်အဆင့်

တာဝန်များကို လည်းပဲ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းဆေးဆရာ အသင်း ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်တိုင်းရင်းဆေး ကောင်စီဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံစက်ဘီး အဖွဲ့ချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံခြင်းလုံးအဖွဲ့ချုပ် နာယက အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ထိ အမျိုးသား ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အခြေခံဥပဒေအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပရေးတိုင်းကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း တိုင်ရင်း ဆေးရုံကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း နယ်စပ်နှင့် တောင်တန်းဒေသ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ တိုင်းသာသန နဂ္ဂဟအသင်းတွင် အလုပ်အမှုဆောင်အဖြစ်၊ ကော်မတီဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၂) ရွှေဘို၊ ဝက်လက်၊ ခင်ဦး၊ ဒီပဲရင်းတို့ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်လည်းကောင်း ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်းခံခဲ့ရပြီး နိုင်ငံတော်မှ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင် ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာသည် တိုင်းပြည်၏အကျိုး၊ အများ၏အကျိုးကို အသက်စွန့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဤအမျိုးသား လွှတ်တော်အနေဖြင့် ဆရာအား အထူး ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြု၊ အထူးဝမ်းနည်း ကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေး အပ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၇:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆွေးနွေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်များရှိပါသေးလား။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဘိုကြီး(ခ)ဦးအောင်ငွေ ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခြင်းအတွက် အထူးဝမ်းနည်းကြောင်း အဆိုကို မှတ်တမ်းတင်ရန် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရ ယူပါမယ်။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က သဘောတူတဲ့အတွက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဘိုကြီး (ခ)ဦးအောင်ငွေ

ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခြင်းအတွက် အထူးဝမ်းနည်းကြောင်းအဆိုကို မှတ်တမ်းတင်ကြောင်းနဲ့ အဆိုပါအဆိုနဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးချက်မှတ်တမ်း ကို သပ်ရပ်စွာပြုစု၍ ကွယ်လွန်သူ၏ အမွေခံထံသို့ ပေးပို့ရန်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။(ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၇:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဘိုကြီး (ခ)ဦးအောင်ငွေ သည် အမျိုးသားလွှတ် တော် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ အချိန်မှစ၍ ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သည့် နေ့တိုင် စိတ်ဓာတ် ခိုင်မာစွာဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူများအပေါ် တာဝန်ကျေပွန်မှုများအတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက (၂)မိနစ် မတ်တပ်ရပ်၍ ငြိမ်သက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အခမ်းအနားမှူးက အချိန်ကို ကြည့်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးမတ်တပ်ရပ်ကြပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတစ်ယောက် ကွယ်လွန်ခဲ့ ပါက အမျိုးသားလွှတ်တော်က လူမှုရေးကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် လွှတ်တော်၏သဘော တူညီချက်ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၇:၃၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒေါက်တာဘိုကြီး (ခ)ဦးအောင်ငွေ ကွယ်လွန်ပြီးချိန်မှစ၍ လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတစ်ယောက် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါက အမျိုးသားလွှတ်တော်က လူမှုရေးကူ ညီထောက်ပံ့ပေး နိုင်ရန် တစ်နေ့တာနေ့တွက်စရိတ်ကို စုပေါင်းကူညီကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စုပေါင်းကူညီကြဖို့ လွှတ်တော်ရဲ့ သဘောထားရယူပါမယ်။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က သဘောတူတဲ့အတွက် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတစ်ယောက် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါက အမျိုးသားလွှတ်တော်က

လူမှုရေးအရ တစ်နေ့တာ နေ့တွက်စရိတ်ကို စုပေါင်းကူညီထောက်ပံ့ရန် လွှဲ တ်တော်က အတည် ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

**အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယနေ့ အစည်းအဝေး
ရပ်နားကြောင်းနှင့် စတုတ္ထနေ့ အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပမည့်
နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကို ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၇:၃၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခု အမျိုးသား လွှတ်တော် တတိယပုံမှန် အစည်းအဝေး တတိယနေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ပထမအကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော် တတိယပုံမှန် အစည်းအဝေး စတုတ္ထနေ့ ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကို ကြိုတင် အကြောင်းကြားမည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးပြန်လည် ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီ ခင်ဗျား။

[ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့ အစည်းအဝေးကို ၁၇:၃၆ နာရီအချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]